

မာတိကာ

စာတည်းအဖွဲ့ရဲ့အမှာ(၁)

- ... အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး-ရဲဘော်ညှိမင်း(၃)
- ... နိုင်ငံတကာ ကွန်မြူနစ်ပါတီများ...-ရဲဘော်အောင်လွင်(၇)
- ... ဟိုချီမင်းရဲ့ ပုံရိပ်အပိုင်းအစများ(၁၈)
- ဗမာပြည်ရဲ့အဆင့်နေရာ-အောင်ငြိမ်း(၂၀)
- ...တရုတ်ပြည်ခရီး-အေးမင်းအောင်(၃၀)
- မြန်မာပြည်ပြဿနာ-ရဲဘော်ဝင်းသိန်း(၃၃)
- တရုတ်-မြန်မာ ကုန်သွယ်ရေးအခက်တွေ့-နိုင်ကြည်သိန်း(၃၅)
- တရုတ်-ဂျပန်စစ်ပွဲ-ဝင်းအောင်(၃၆)
- ... ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ-နေထွန်းအောင်(၃၈)
- ရှန်ဂရီလာဆွေးနွေးပွဲ-ကိုထွေး(၄၇)
- မြောက်ကိုရီးယားရဲ့ နျူကလီးယားအရေး-ကျော်မြိုင်(၅၂)
- မော်ရိုပေါ်အပျော့-ရဲဘော်ဂူယဉ်(၅၇)
- ဘယ်လဲဘာလဲ အမေရိကား...ကဗျာများ-မောင်လှဝင်း(မြင်းခြံ)(၆၁)
- အမေရိကန်ရဲ့စစ်ရေးဗျူဟာ-ကြည်ဝင်း(၇၄)
- လိမ္မော်ရောင်တော်လှန်ရေး-ရဲဘော်ထွန်းမြတ်(၇၇)
- အကြွင်းမဲ့စစ်အင်အားဟာ...-မောင်သန်းမြရွှေ(၈၁)
- ... အကျဉ်းတန်အမေရိကား-ညိုစိန်ဝင်း(၈၇)
- စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းအကျိုးစီးပွားအုပ်စု...ရဲဘော်စိန်ထွန်း(၈၈)
- ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးအား ပိတ်ဆို့တားဆီးလိုက်ခြင်း-ရဲဘော်စိန်သော်(၉၄)
- တရုတ်၊ အမေရိကန်၊ အာဆီယံ-အောင်ပင်လယ်(၉၇)
- ... အမေရိကန်ရဲ့အိပ်မက်... -ရဲဘော်သိန်းဝင်း(၉၉)
- ၂၁-ရာစု ကားလ်မာ့က်စ်... -သောင်းထွန်းမြင့်(၁၀၂)

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုသုတေသနဌာနက ထုတ်ဝေသည်

၂၁-စာစဉ်
အမှတ်(၁၀)

၂၀၀၆-နိုဝင်ဘာ

ပြောရင်လွယ်ပေမယ့် လက်တွေ့လုပ်ဖို့ခက်တဲ့

အမျိုးသားညီညွတ်ရေး

(၂၁-စာစဉ်ရဲ့ အဘော်ဆောင်းပါး)

စစ်အေးလွန်ခေတ်

နိုင်ငံတကာအခြေအနေအပြောင်းအလဲများက

နိုင်ငံတကာ ကွန်မြူနစ်ပါတီများအပေါ်

ဂယက်ရိုက်မှု

(၂၁-စာစဉ်ရဲ့ အဖွင့်ဆောင်းပါး)

ဗမာပြည်ရဲ့ အဆင့်နေရာ

(၂၁-စာစဉ်ရဲ့ မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါး)

၂၁-စာစဉ်

စာတည်းအဖွဲ့ရဲ့

အမှာ

၁။ ၂၁ စာစဉ် အမှတ်(၁၀)တွင် ပြီးခဲ့သည့်ကိစ္စရပ်များအပေါ်တွင် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု၊ ရှေ့မျှော်ခေါ်ရမည့် ကိစ္စများ...စသည်တို့ကို ဗမာပြည်အရေးနှင့် ဆက်စပ်ပြီး စုစည်းပေးထားပါသည်။

၂။ ဤစာစောင်ထုတ်ဝေဖို့ ပြင်ဆင်နေချိန်တွင် ပြည်တွင်းပြည်ပ အရေးကြီးသော ဖြစ်ရပ်များ အလျှိုအလျှို ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိသည်။

- အမျိုးသားညီလာခံ အသက်သွင်းလာပြန်တာ
- ၈၈ မျိုးဆက်ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင် ၅-ဦးကို ရှေ့စဉ်နောက်ဆက် ဖမ်းလိုက်တာ
- ကျန်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက တပြည်လုံးအတိုင်းအတာနဲ့ ထကြွလှုပ်ရှားလာတာ

-UNSC (ကုလလုံခြုံရေးကောင်စီ) တွင် ဗမာပြည်အရေးတင်သွင်းမှု

-အီရန် နျူကလီးယားကိစ္စ၊ လက်ဘနွန်တွင် ဟစ်ဇဘိုလာတို့ တိုက်ပွဲဝင်အသာရမှု၊ ဒီရတ်တွင် ခုခံသူတို့ ဘက်မှ တိုက်ပွဲအရှိန်မြှင့်လာမှု၊ ထိုင်းစစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှု

-တရုတ်အာဆီယံ ဆက်ဆံမှု ၁၅ နှစ်မြောက် အခမ်းအနားတွင် စီးပွားကုန်သွယ်မှုအပြင် စစ်ရေးပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုကြောင်း တရုတ်၏ဖော်ပြမှု

- မြောက်ကိုရီးယား နျူကလီးယား စမ်းသပ်မှု
- အမေရိကန် ကြားကာလရွေးကောက်ပွဲများ...စသည်တို့ ရှိလာခဲ့သည်။

၃။ ဒါတွေက ဘာကို ဖော်ပြနေပါသလဲ။

ဟိုက်ပါပါဝါ အမေရိကန် အလုပ်သိပ်ရှုပ်နေတာကို ပြသည်။ ဘေးကျပ်နံကျပ် နအဖမှာ တော့ ဒါတွေကြောင့် ဝမ်းနည်းရမလား- ဝမ်းသာရမလား သူ့ကိုယ်တိုင်သိပုံမရ။ အသက်ရှူပေါက်များ ရလေမလား...လို့ တောင်စမ်းမြောက်စမ်း လုပ်နေတာ တွေ့ရသည်။

... ဤအခြေအနေတွင် ဤစာစောင် ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

စာတည်းအဖွဲ့
၁။ ၁၁။ ၂၀၀၆

၂၅-၁၁၅

၂

ပြောရင်လွယ်ပေမယ့်
လက်တွေ့ လုပ်ဖို့ခက်တဲ့

အမျိုးသားညီညွတ်ရေး

(၁)

ရဲဘော် ညိုမင်း

“အမျိုးသားညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစု”နဲ့တိုက်ဖျက်မှု
“စစ်အာဏာရှင်စနစ်”ပျက်မှာပါ။ တပါတီ တဖွဲ့တည်း
တိုက်ဖျက်လို့ မရပါဘူး။

စစ်အုပ်စု အာဏာရနေတာ ကြာပါပြီ။
၁၉၅၈ က ဝတ်စုံပြည့်လေ့ကျင့်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၂ မှာ အပြီး
အပိုင် အာဏာသိမ်းခဲ့တာ ၄၅ နှစ် ရှိပါတော့မယ်။
သိပ်ပြီး အခြေကျနေပါပြီ။ ဒါကို သတိပြုသင့်ပါတယ်။
အထက်ဗမာပြည်ဟာ အင်္ဂလိပ်လက်ထက်မှာ နှစ်
‘၆၀’ကျော်ပဲ နေခဲ့ရတာနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်စေချင်ပါ
တယ်။ “စစ်အာဏာရှင်စနစ်” ဘယ်လောက်အခြေ
ကျနေမလဲ ဆိုတာကို စဉ်းစားကြည့်နိုင်ပါတယ်။ အင်္ဂ
လိပ်အုပ်ချုပ်ရေးဟာ ကျေးလက်တောရွာအထိ ရောက်
ပါတယ်။ ဆရာပေး ရေးတဲ့ တေးထပ်ထဲက “ပြာတာ
ကိုတောင် ဦးချရတယ်”ဆိုတာ အမှန်ပါ။ အခုလည်း
ကြံ့/ဖွံ့၊ စွမ်းအားရှင်တွေကို ဦးချရမတတ် သူတို့ရဲ့ ဓား
ထက်လှပါတယ်။

“ကြံ့ခိုင်ရေး”ဆိုတာကို နဝတ/နအဖ
တီထွင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ၁၉၅၈ က “ဆိုရှယ်လစ်
စစ်အုပ်စု”ထွင်ခဲ့တာပါ။ အဲဒီ“ဆိုရှယ်လစ် စစ်အုပ်
စု”ဝင်တွေက အခုတော့ “နအဖ”ကို မထောက်ခံကြ
ပါဘူး။ အတိုက်အခံတွေ ဖြစ်နေပါပြီ။ သမိုင်းကြောင်း
အရ ပြောရရင် သူတို့ပဲ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို အုတ်
မြစ်ချခဲ့ကြတာပါ။

“အမျိုးသား မှတ်ပုံတင်” ကိုလည်း “ဆို
ရှယ်လစ် စစ်အုပ်စု”ကပဲ စပြီး တီထွင်တာပါ။ “အိမ်

၂၁-ခါခါ

စောင့်အစိုးရ”မတိုင်မီက အဲဒါ မရှိပါဘူး။ “မှတ်ပုံတင် စစ်တယ်”ဆိုတာ အဲဒီကတည်းက ပေါ်တာပါ။ ဘယ်သူ့ကို ရည်ရွယ်ပြီး ဒီလို လုပ်သလဲ ဆိုတာလည်း ပြန်ပြီး စဉ်းစားကြည့်ကြစေချင်ပါတယ်။ “ဗကပ ယူ/ရီ”ကို ခြေချုပ်ဖို့ တီထွင်ခဲ့တာပါ။ “အမျိုးသား မှတ်ပုံတင်” “အိမ်ထောင်စုစာရင်း”စတဲ့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရေး နည်းနာဟာ တစုံတရာ ထိရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အခုတော့ အဲဒီနည်းနာက ရန်ကုန်လိုနေရာမျိုးမှာတောင် လူတိုင်းကို “၂၄ နာရီ”ဖိနှိပ်တဲ့ အဓိက နည်းနာကြီး ဖြစ်လာနေပါပြီ။ ကိုယ့်အိမ်ထဲမှာ ကိုယ်တိုင်အိမ်ချုပ်ချခံနေရတဲ့ ဘဝ ရောက်ကုန်ပါပြီ။

အခြေခံဥပဒေ “ရေး”တဲ့ နည်းနာကိုလည်း နဝတ/နအဖ တီထွင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ “တော်လှန်ရေးကောင်စီ”ဆိုတဲ့ စစ်အုပ်စု ထွင်ခဲ့တာပါ။ နအဖရဲ့ “လမ်းပြမြေပုံ”ဆိုတာ အသစ်အဆန်း မဟုတ်ပါဘူး။ “တော်လှန်ရေးကောင်စီ”ရဲ့ ဖဝါးခြေထပ် ခြေရာနင်း လိုက်နေတာပါ။

နဝတ/နအဖ တီထွင်တာ တခုပဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါက ဗိုလ်အောင်ဆန်းကို သမိုင်းစာမျက်နှာက ဖျောက်ပစ်တာပါ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် (DASSK) သာ NLD ခေါင်းဆောင်ဖြစ်မလာရင် အဲဒီတီထွင်မှုတောင် ရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ “နေပြည်တော်”ဆိုတဲ့ ပျဉ်းမနားပတ်ဝန်းကျင်မှာ အနေတရသာ၊ ဘုရင့်နောင်၊ အလောင်းဘုရား ရုပ်တုတွေနဲ့အတူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရုပ်တု ရှိနေမှာပါ။ (အတိတ်က “အား”ကိုယူပြီး ပစ္စုပ္ပန်မှာ အသုံးချတဲ့နည်းကို တိုင်းပြည်တိုင်း လုပ်ကြတာဟာ ထုံးစံတခုပါ) အပျင်းပြေမှန်းပြီး ကြည့်မိပါတယ်။ NLD နဲ့ DASSK မရှိတော့ရင်၊ စစ်အာဏာရှင်စနစ်လည်း ရှိနေသေးရင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရုပ်တု “နေပြည်တော်”မှာ ပေါ်လာမယ် ထင်ပါတယ်။ နောက်တက်တဲ့ စစ် အုပ်စုက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ပြန်ပြီး “အသုံးချ”ချင်မှာပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ “သန်းရွှေ”လို ဘာအစဉ်အလာမှ မရှိတဲ့ လူကို ရုပ်တု မထုချင်လို့ပါ။ ဗိုလ်အောင်ဆန်းရုပ်တုကမှ လက်တွေ့

အသုံးကျမှာမို့ ပါပဲ။ စနစ်တခုဟာ တဖြည်းဖြည်း ဖြည့်ဆည်းရင်းနဲ့သာ အခြေကျသွားလေ့ရှိပါတယ်။ ဗမာပြည်စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဟာလည်း အဲဒီလို ဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ဒါကို အဓိကထား ပြောချင်ပါတယ်။ အခြေကျသွားတဲ့ စနစ်တခုကို တိုက်ဖျက်တာမှာ တပါတီ တဖွဲ့နဲ့ တိုက်လို့ မအောင်မြင်နိုင်ပါဘူး။ မတော်တဆ ကြွေတလက် ကြက်တခုနဲ့နည်းနဲ့ မအောင်မြင်နိုင်ပါဘူး။ “အမျိုးသားညီညွတ်ရေးတပ်မတော်”နည်းနဲ့သာ အောင်မြင်နိုင်ပါတယ်။

(၂)

“အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး တပ်မတော်”ဟာ တယောက်မကျန် ညီညွတ်ရေးလို့ အဓိပ္ပာယ် မရပါဘူး။ အဲဒီအထဲမှာ “အလိုတော်ရှိ”က ဘယ်လိုမှ ပါမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ “အလိုတော်ရှိ”တွေက ခေတ်တိုင်းမှာ ရှိစမြဲပါ။ ဗမာ ပြည်ရဲ့ အတွေ့အကြုံ “၂”ခုကို လေ့လာသင့် ပါတယ်။

ပထမအတွေ့အကြုံက “ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း”အတွေ့အကြုံ၊ ဒုတိယက “ဗတပလ”အတွေ့အကြုံ ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမအတွေ့အကြုံက ပိုပြီး အခုအခြေအနေနဲ့ နီးစပ်ပါတယ်။ ဒေါက်တာ ဗမော်ဟာ “၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ”ရဲ့ အဓိကပစ်မှတ်ပါ။ “ဗမော် ဘဦး...အို-အို”လို့ ခွေးနဲ့ နှိုင်းပြီး ကြွေးကြော်သံ အထုတ်ခံရသူပဲ။ ကြွေးကြော်သူက တို့ဗမာအစည်းအရုံးနဲ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂပါ။ “ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း”ဖွဲ့တော့ သူ့ကို ခေါင်းဆောင်တင်ပါတယ်။ ၁၈၀ ဒီဂရီ လှည့်ပြောင်းလိုက် ကြတာပါ။ တဖက်တည်းက လှည့်ပြောင်းတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ “၂”ဖက် လှည့်ကြတာပါ။ အဲဒီသမိုင်းကို မိလိုက်သူတွေ အခု ရှိပါသေး

တယ်။ သူတို့ဆီက လေ့လာထားသင့်ပါတယ်။ အတုယူသင့်တဲ့ အတွေ့အကြုံ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ဝဲနဲ့ လက်ယာ ညီညွတ်ကြတာပါ။ ဒုတိယ အတွေ့အကြုံက တမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ “ဖတပလ”တာ တကယ်တော့ “လက်ဝဲညီညွတ်ရေး”ပါ။ သခင်စိုး၊ သခင်အောင်ဆန်း၊ သခင်သန်းထွန်းတို့ဟာ “လက်ဝဲ”တွေချည်းပါ။ ဒါကြောင့်လည်း “တပ်ဦး”လို့ အမည်ခံခဲ့ကြတာပါ။ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးပြီးဆုံးမှ “ဖဆပလ”ဖွဲ့မှ လက်ယာအင်အားစုတွေ ပါလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဦးဘဖေတို့သာမက “မျိုးချစ်ပါတီ”ဦးစောရဲ့ လူတွေလည်း ပါလာပါတယ်။ နောက် ဦးစောထောင်ကလွတ် (ယူဂန်ဒါ-က ပြန်) လာမှ ဖဆပလထဲက သူ့လူတွေ ထွက်သွားပြီး ရာထူးယူကြပါတယ်။ ဟင်္သာတ ဦးမြတို့ လောက်ပဲ ကျန်ပါတယ်။ ဒေါက်တာဗမော်ရဲ့ “ဓားမပါတီ”က လူတွေလည်း “ဖဆပလ”ထဲ ပါလာကြပါတယ်။ သူတို့လည်း “လက်ယာ” ပါပဲ။ နောက်တော့ ထွက်ကုန်ကြပါတယ်။ ဂျပန် ဆူဂါမို (စစ်အကျဉ်းထောင်)က ဒေါက်တာဘမော် လွတ်လာမှ ဖြစ်တာပါ။ ပျော်ဘွယ်ဦးမြတို့ပဲ ကျန်ရစ်ပါတယ်။ ဦးဘဖေလည်း လက်ယာ ပါပဲ။ သူက ဖဆပလထဲမှာ မြနေပါတယ်။ မြမှာပေါ့။ သူနဲ့ ဒေါက်တာဗမော်၊ ဂဠုန်စော အတူနေလို့ မရပါဘူး။ ထွန်းအုပ်၊ ဗစိန်၊ ဆာ-ပေါ်ထွန်းတို့ အလိုတော်ရိတွေကတော့ ဖဆပလနားကို ယောင်လို့တောင် မသိပါဘူး။ အလိုတော်ရိတွေ ချည်းပေးမယ့် သူတို့ချင်းလည်း သိပ် မတွဲဖြစ်ပါဘူး။

အကြမ်းဖျင်း တင်ပြတာပါ။ အဓိကပြောချင်တာက “အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး”မှာ လက်ဝဲ-လက်ယာ ညီညွတ်ရမယ်။ အလိုတော်ရိတွေ မပါနိုင်ဘူး ဆိုတာပါ။

(၃)
 “အမျိုးသားညီညွတ်ရေး”ဟာ ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်ကြောင့်သာမက ပြည်ပရေးရာ လိုအပ်ချက်ကြောင့်လည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်တာပါ။ အင်္ဂလိပ်အပေါ်သဘောထား၊ ဂျပန်အပေါ်သဘောထား၊ ဒါတွေမှာ တစ်တရား အမြင်တူကြလို့ ဖွဲ့နိုင်တာပဲ။

“အမျိုးသားညီညွတ်ရေး”ကို အကြွင်းမဲ့ ညီညွတ်ရေးလို့ သဘောထားရင် ရေရှည်ညီညွတ်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး ပြောင်းသလို မိမိတို့ထဲမှာလည်း ပြောင်းနိုင်တာကြောင့်ပါ။

ပြည်ပနိုင်ငံတွေ(ဗမာပြည်အရေးမှာ အခရာကျတဲ့ ပြည်ပနိုင်ငံတွေ) အပေါ် အမြင်ကို မိမိတို့ ညှိနှိုင်းနေကြရမှာပါ။ ငြိမ်းချမ်းစွာ သဘောကွဲလွဲပေးထားရပါမယ်။ အမြင်မတူသူတိုင်းသာ ခွဲနေကြရင် ဘယ်တော့မှ ကြာရှည်တွဲနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ပါတီတွေ-လူတွေမှာ ဆန္ဒစွဲ ရှိတတ်ပါတယ်။ အီရတ်ကို အမေရိကန်က ဝင်ပြီး ဆုံးမတုန်းက “ကြွက်မနိုင်-ကျီမီးရှို့” အတွေးအခေါ်ပေါ်ပါတယ်။ ဗကပနဲ့ နီးစပ်သူတွေထဲမှာလည်း ပေါ်ပါတယ်။ အမေရိကန် ဝင်လာစေချင်သူ ရှိတယ်။ ကုလသမဂ္ဂ အလံနဲ့ ဝင်လာရင် လက်ခံမယ်။ သူချည်းပဲ အီရတ်ဝင်သလိုဝင်ရင် လက်မခံဘူး။ ပြန်တိုက်မယ်-ဆိုတဲ့သူလည်း ရှိတယ်။ ‘ဗကပ’ က ဒုတိယအမြင်ကို သဘောတူပါတယ်။ ထုတ်လည်း ပြောပါတယ်။ “နအဖ”နဲ့ အသံတူသလို ရှိပေမယ့် အကြောင်းအချက်က ကွဲပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ကာကွယ်တဲ့ပုံစံမျိုး ဗကပ-က ဘယ်တော့မှ အဖြစ်ခံမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်ပဲ “ဒီမိုကရေစီညွန့်ပေါင်းအစိုးရ”ရဲ့ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ နယ်ချဲ့ကျူးကျော်မှု ဆန့်ကျင်ရေးကို အတိအလင်း ကြေညာခဲ့တာပါ။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ဘယ်အခြေအနေမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ ဖြစ်ဖြစ် လက်မခံပါဘူး။ ဒါကြောင့်ပဲ ပါတီရဲ့ စာစောင် စာတမ်းတွေမှာ “၁၈၇၁ ပရပ်ရှား(ဂျာမနီ)-ပြင်သစ်စစ်ပွဲ”တုန်းက မာ့ကစ်-အိန်ဂယ်တို့ လုပ်သလို

၂၁-ခါခါ

လုပ်မယ်လို့ရေးပြီး ပညာပေးခဲ့တာပါ။ ပြင်သစ်ကေရာဇ် တရုတ်ပါ ဗမာပြည်ကိစ္စကြောင့်တော့ တတိယနပိုလီယံ အာဏာမြို့စစ်မတိုက်ပါဘူး။ မာ့ကစ်-မစေ့စပ်နိုင်၊ စကားမပြောနိုင် ဖြစ်ကြ အိန်ဂယ်တို့က ဂျာမန်တွေပဲ။ ဒါပေမဲ့ ပရင်ရှား-ကိုင်းဇာ မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အထူးသဖြင့် အခု ဘုရင်ကို မထောက်ခံဘူး။ အဲဒီလိုနဲ့ ပြင်သစ်စစ်ရှုံးပြီး ပြင်သစ် လို ကာလမှာ ဗမာပြည်ကိစ္စကြောင့် ပြည်မှာ သမ္မတနိုင်ငံ ပြန်ပေါ်ပါတယ်။ အဲဒီလုပ်နည်းကို ရန်ဖြစ်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ၂ ဖက် အတူယူ ပြီး လုပ်မှာပါ။ အခြေအနေသစ်မှာ ပုံစံသစ်နဲ့ လုပ် လက်ခံနိုင်တဲ့ အဆိုဖြစ်အောင် စေ့စပ် မှာပါ။ ကြမယ်ထင်ပါတယ်။ ဗမာပြည်က

အဲဒီလိုပြောတော့ အမေရိကန်က ကျီကို ဝင်ပြီး တရုတ်ရဲ့ အနောက်တောင် တံခါးဝ မီးရှို့မယ်ထင်လို့လား-လို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ မထင်ပါဘူး။ မှာ ဖြစ်လို့ အိန္ဒိယနဲ့လည်း ဆက်နေ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ (ဂျပန်လည်း ပါတယ်) Asean ရဲ့ ဗဟိုချက် လို့ စေ့စပ်တာမှာ အချိန်ယူကြလိမ့် မက ဗမာပြည်(ကျီ) ကို ဘယ်သူမှ ဝင်ပြီး မီးမရှို့ပဲ ပါဘူး။ မယ်ထင်ပါတယ်။ “ဆေးသမား မ အင်အားကြီးတွေ အချင်းချင်း ထိပ်တိုက်မတွေ့ဝံ့ကြပါဘူး။ ထောင်းသာ လူနာမခံချိ” ဖြစ်မှာ ကိုပဲ ဒါကြောင့်ပဲ ဗမာပြည်အရေးလောက်နဲ့ သူတို့တတွေ ဓား စိုးလှပါတယ်။ သွေးကြမှာ မဟုတ်ဘူး၊ စေ့စပ်ကြမှာပဲ-လို့ ဧကန် သဘော ဗကပ-က ပြောခဲ့တာပါ။

ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ UNSCမှာ ဗမာ ဗကပ-က အမြင်တွေ ပြည်ပြဿနာက (ကိစ္စကလေးတခုအဖြစ်) ရောက်နေပါပြီ။ ညှိချင်ပါတယ်။ ပြည်တွင်းရေး ပြည်ပ အမေရိကန် ကိုယ်စားလှယ် ဘိုလ်တန်က အဆိုမူကြမ်းအပူ ရေး အမြင်တွေ ညှိကြရင် ညီနိုင် တယ် တပြင်း မရေးသေးဘူးလို့ ပြောသံကြားရပါတယ်။ နိုင်ငံကြီး လို့ ယူဆပါတယ်။ တွေ့ရဲ့ သံတမန်စကားနဲ့ “စေ့စပ်ကြရအောင်” လို့ တရုတ်ကို အမြင်တူမှ အမျိုးသား ကမ်းလှမ်းလိုက်တာလို့ ထင်ရပါတယ်။ အမေရိကန်ရော ညီညွတ် ရေးတည်ဆောက် နိုင်မှာပါ။

“အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး” မှာ
လက်ဝဲ-လက်ယာ ညီညွတ်ရမယ်။

အမြင်တူမှ
အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး
တည်ဆောက် နိုင်မှာပါ။

**စစ်အေးလွန်ခေတ်နိုင်ငံတကာအခြေအနေ
အပြောင်းအလဲများက နိုင်ငံတကာ ကွန်မြူနစ်ပါတီများအပေါ်
ဂယက်ရိုက်ခတ်မှု**

ဖုန်းကော်မရှင်

**ဤဆောင်းပါးကို ဗဟိုသုတေသနဌာနမှ စုစည်း
ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးပါ အယူအဆ
အတွေးအခေါ်များမှာ မူလဆောင်းပါးရှင်၏ အာဘော်များသာ
ဖြစ်သည်။ ပါတီ၏အာဘော်မဟုတ်ပါ။**

၂၀ ရာစု ၉၀ ခုနှစ်များအတွင်း စစ်အေးကာလ အဆုံးသတ်သွားတာနဲ့အတူ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အပြီး ရာစုနှစ်ဝက်ကြာ ဖြစ်တည်လာခဲ့တဲ့ အမေရိကန်နဲ့ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု အတိုက်အခံဖြစ်နေမှုကို ဗဟိုပြုတဲ့ အရှေ့အနောက် နိုင်ငံရေးစနစ် ၂ ရပ်ဟာလည်း ပျက်သုဉ်း သွားတော့တယ်။ အရင်းရှင်စနစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် နိုင်ငံရေး ဝိုဏ်း ၂ ဝိုဏ်း အတိုက်အခံဖြစ်နေ မှုလည်း ပြိုကွဲသွားပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံရေး အင်အားစုတွေဟာ အသစ်တဖန် ပြန်လည်ခွဲထွက်မှု၊ ဗရတ်သုတ်ခဖြစ်မှုနဲ့ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းမှုတွေ စတင်ခဲ့ပြန်တယ်။ ယခုအထိ ဒီလိုခွဲထွက်မှုတွေ ဗရတ် သုတ်ခဖြစ်မှုတွေနဲ့ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းမှုတွေကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေရဆဲ ဖြစ်တယ်။ လုံးဝ အဆုံး မသတ်နိုင်သေးဘူး။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ဒီလို အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲသွားမှုတွေဟာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးက နိုင်ငံရေးပါတီတွေကို သွက်သွက်ခါသွားစေခဲ့တယ်ဆိုတာ ဘာမှ သံသယ ရှိစရာ မလိုပါဘူး။ ဒီအထဲမှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေကို ခြွင်းချက်အဖြစ် ထားလို့မရနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် စစ်အေးလွန်ခေတ် နိုင်ငံတကာအခြေအနေ ပြောင်းလဲသွားမှုအလားအလာနဲ့ အဲဒီအပြောင်း အလဲတွေက နိုင်ငံတကာ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအပေါ် ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုတွေကို မှုရု စူးစမ်းလေ့လာ သွားဖို့လိုတယ်ဆိုတာ ရှင်းပါတယ်။ အဲဒီကနေတဆင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နဲ့ အရင်းရှင်စနစ်တို့ရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားမှုနဲ့ နိုင်ငံတကာ ကွန်မြူနစ်လှုပ်ရှားမှုရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အလားအလာတို့ကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ ဆုပ်ကိုင်သွားနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

စစ်အေးကာလ အဆုံးသတ်သွားပြီးနောက် နိုင်ငံတကာ အခြေအနေဟာ ဘက်စုံက အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲသွားခဲ့တယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးပါတီအသီးသီးဟာ ဒီအခြေအနေကို ရှောင်လွှဲ လို့ မရပါဘူး။ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအဖို့တော့ အကျပ်အတည်းနဲ့ ကြုံလိုက်ရတော့တာပါပဲ။

(၁)

စစ်အေးကာလ အဆုံးသတ်သွားတော့ အမေရိကန်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ တခုတည်းသော အင်အားလွန် နိုင်ငံကြီး တနိုင်ငံဖြစ်လာတယ်။ အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ အင်အားများ တရိုက်ထိုး ကြီးထွားလာနေတဲ့ နိုင်ငံတကာ နိုင်ငံရေးအခြေအနေမှာ အမေရိကန်ဟာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် လမ်း ကြောင်းကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီများအား အလွန်ကြီးမားတဲ့ ဖိအားနဲ့ ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့စေလိုက်တယ်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ အင်အားအရ အရင်ဘယ်တုန်းကနဲ့မှမတူအောင် ချည့်နဲ့ သွားတော့တယ်။ ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပ အသွေးအရောင် ပြောင်းသွားပြီးနောက် နိုင်ငံ တကာ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ မကြုံစဖူး ပြင်းထန်လှတဲ့ ရိုက်ခတ်မှုမျိုးနဲ့ ရင်ဆိုင်ရပါတယ်။ ကမ္ဘာ ပေါ်မှာ အရင်က အာဏာရကွန်မြူနစ်ပါတီ ၁၅ ပါတီရှိခဲ့ရာက ၅ ပါတီအထိ လျော့ကျသွားတယ်။ ပါတီအရေအတွက်မှာလည်း ၁၈၀ ရှိနေရာက ၁၂၀ အထိ ကျဆင်းသွားတယ်။ ဒီလို ပြင်းထန်လှတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေရဲ့ ရှေ့မှောက်မှာ တချို့ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တွေ နောက်ပြန်ဆုတ်သွားကြတယ်။ ဟိုတုန်းက တရုတ်ပြည်က ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် အရေအတွက်မပါဘဲကဲ့ပဲ ပါတီဝင် ၄၄ သန်း အထိ ရှိခဲ့တာပါ။ အခြေအနေ ပြောင်းသွားတော့ ပါတီဝင်ဟာ ၁၀ သန်းအထိ လျော့ကျသွားတော့တယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဟာ ယုံကြည်ချက်ကပ်ဆိုက်မှုနဲ့ မကြုံစဖူး ကြုံရပါတယ်။

ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပ အရေးအခင်းပေါ်လာတော့ အနောက်တိုင်း ပညာရှင်တချို့ ဟာ အစမှအဆုံးတိုင် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို အသုဘတေးနဲ့ ဗျိုင်းတောင်ခေါက်ပေးခဲ့ကြတယ်။ နိုင်ငံတကာနိုင်ငံရေးစနစ်အတွင်း အရင်းရှင်စနစ်က အလွန်အလွန်အားကောင်းတဲ့ သာလွန်မှု ရရှိ သွားတာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မှုအတွင်း အမှား အယွင်းတွေနဲ့ ချွတ်ယွင်းချက်တွေ ရှိခဲ့တာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံအသီးသီးမှာ ပေါ်လစီ အမှားအယွင်းများရှိခဲ့လို့ဖြစ်စေ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဟာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ အခွင့်အခါကောင်း ဒီလိုမျိုးများကို တလုံးပြီးတလုံး လက်လွှတ်ပစ်လိုက်ရာ ရောက်သွားခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဟာ သဘောတရားအရဖြစ်ဖြစ်၊ လက်တွေ့အရဖြစ်ဖြစ် အလွန်ကြီးမားလှတဲ့ သံသယစိတ်ဝင်မှုတွေ၊ မဟုတ်တမ်းတရားပြောဆိုမှုတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတော့တယ်။

ကမ္ဘာ့ကွန်မြူနစ်ဝါဒအင်အားစုများ အကြီးအကျယ် ချည့်နဲ့ သွားပြီး ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ အပေါ် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး သံသယဝင်နေတဲ့ အချိန်မှာပဲ အမေရိကန်နဲ့ အနောက်တိုင်း အရင်းရှင် နိုင်ငံတွေဟာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ နိုင်ငံတွေကို ဘက်စုံကနေ ဖိအားပေးလာတယ်။ သူတို့ဟာ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေကို နိုင်ငံရေးအရ အထီးကျန် ဖြစ်ရေးနဲ့ နာမည်ဖျက်ရေး၊ စီးပွားရေးအရ ပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်ရေး၊ စစ်ရေးအရ ခြိမ်းခြောက်ရေးနဲ့ အကျပ်ကိုင်ရေးပေါ်လစီတွေ ကျင့်သုံးလာတော့တယ်။ ဒါဟာ စစ်အေးလွန် ခေတ်မှာ ဆိုရှယ်လစ် နိုင်ငံများရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေ ခံရတဲ့ ကြီးမားတဲ့ ရိုက်ခတ်မှုပါပဲ။

ဒီမှာ ထောက်ပြသင့်တာကတော့ နိုင်ငံတကာ ကွန်မြူနစ်လှုပ်ရှားမှုဟာ အလွန်ကြီးမား တဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတွေ ကြုံတွေ့နေရပြီး အရင်းရှင်ကမ္ဘာရဲ့ ဘယ်တုန်းကမှ မကြုံဖူးတဲ့ ဖိအားပေးမှုမျိုး ခံနေရပေမယ့် သမိုင်းဟာ နိဂုံးချုပ်မသွားပါဘူးဆိုတာပါပဲ။ ကမ္ဘာပေါ်က ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပ အရေးအခင်းအပြီး အချိန်တိုင်း အလွန်ခက်ခဲတဲ့ ကာလတခုကို ဖြတ် ကျော်ပြီးနောက် တချို့ဒေသတွေနဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ တစုံတရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရလာခဲ့ပါပြီ။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ လှုပ်ရှားမှုဟာ ကွယ်ပျောက်သွားမှာမဟုတ်ရုံမက မျက်မှောက်ကာလအတွင်း တကမ္ဘာလုံး နိုင်ငံပေါင်း ၁၀၂ နိုင်ငံမှာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ဒါမှမဟုတ် မာ့က်စ်ဝါဒ လက္ခဏာဆောင်တဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီ ၁၄၇ ပါတီရှိလာပြန်ပါပြီ။ အထူးသဖြင့် တင်ပြထိုက်ထာကတော့ တရုတ်ပြည်အပြင်

ဗီယက်နမ်၊ မြောက်ကိုးရီးယား၊ ကျူးဘား၊ လာအို စတဲ့ နိုင်ငံတွေက ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ အရင်းရှင်ကမ္ဘာက ကြီးမားလှတဲ့ ဖိအားတွေကို အာခံရင်း တောက်လျှောက် အာဏာရ နိုင်ငံရေးပါတီ အဆင့်နေရာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါ့အပြင် မတူတဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများဖြင့် မိမိနိုင်ငံများအတွင်း ဆိုရှယ်လစ်တည်ဆောက်ရေးများကို မတူတဲ့အတိုင်းအတာအရ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိနေကြခြင်းပါပဲ။

(၂)

နှစ်ပေါင်း ၇၀ ကျော်အထိ ရှည်ကြာခဲ့တဲ့ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မှု လုံးပျက်သွားခြင်းဟာ ဆိုဗီယက်ပုံစံ “လက်တွေ့ ဆိုရှယ်လစ်” အကောင်အထည်ဖော်မှု လုံးပျက်သွားခြင်းဟာ အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်နဲ့ အနောက်တိုင်း အရင်းရှင်စနစ်နိုင်ငံတွေရဲ့အင်အား ယခင်ဘယ်တုန်းကနဲ့မှ မတူအောင် ကြီးထွားလာမှုဟာ အရင်းရှင်စနစ်မှာ တောင့်တင်းလှတဲ့ ရှင်သန်စွမ်းအား ရှိနေသေးတယ်။ ယုတ်စွာအဆုံးအချိန်တိုအတွင်းမှာ ချုပ်ငြိမ်းသွားလိမ့်မယ် မဟုတ်သေးဘူးဆိုတဲ့ အမှတ်လက္ခဏာပါပဲ။ ဒီလို နိုင်ငံရေးလက်တွေ့အခြေအနေက ကွန်မြူနစ်ပါတီများအနေနဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်း ကျင့်သုံးခဲ့ကြတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ သဘောတရားတွေအပေါ် ပြန်လည်စဉ်းစားဖို့ တွန်းပို့လိုက်တော့တယ်။ အဲဒီလို ပြန်စဉ်းစားတဲ့ အခြေခံပေါ်မှာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ဆိုတာ ဘာလဲ။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ဘယ်လို တည်ဆောက်ကြမလဲ။ ကွန်မြူနစ်ပါတီ တည်ဆောက်ရေးဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ...စတဲ့ ပြဿနာ တသီတတန်းကြီးကို ပြန်လည် စဉ်းစားခဲ့ကြရတယ်။

အခု ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ ဆိုဗီယက်ပုံစံ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအား အခြေခံအားဖြင့် စွန့်ပစ်ရေးသဘောထားကို ဆုပ်ကိုင်ထားကြပါပြီ။ ဒါ့အပြင် သူတို့က ယခင်ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံတွေ ရှုံးနိမ့်သွားမှုဟာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒရဲ့ ပင်ကိုယ် ရှုံးနိမ့်သွားမှု မဟုတ်ဘဲ ယခင်ဆိုဗီယက်ပုံစံ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ရှုံးနိမ့်သွားမှုသာ ဖြစ်တယ်လို့ ယေဘုယျအားဖြင့် ယူဆကြတယ်။ အချိန်တိုင်း ပြန်လည် စဉ်းစားပြီးနောက် ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေက ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ အခြေခံအားဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒလမ်းကြောင်းကို ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် ဆုပ်ကိုင်မြဲ ဆုပ်ကိုင်သွားရေး၊ မာ့ကစ်လီနင်ဝါဒကို ပြတ်ပြတ်သားသား ယုံကြည်ရေး၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု အဆင့်နေရာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်သွားရေး၊ ပစ္စည်းမဲ့အာဏာရှင်စနစ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်သွားရေးတို့ကို ရပ်ခံပြီး ပါတီစုံ စနစ်၊ ဗဟုဝါဒ၊ အစွန်းရောက် ဒီမိုကရေစီနဲ့ ဓနရှင် လစ်ဘရယ်ဝါဒ ဖြစ်ထွန်းရေး စတာတွေကို ဆန့်ကျင်သွားဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။

ဒီနိုင်ငံတွေ အားလုံးဟာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ သဘောတရားနဲ့ လက်တွေ့ကို ပြန်လည် စူးစမ်းလေ့လာခဲ့ကြတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဟာ ပုံစံတမျိုးတည်းရှိတယ်ဆိုတာကိုလည်း အရင်းခံအားဖြင့် အသိအမှတ် မပြုကြဘူး။ အားလုံးဟာ မိမိနိုင်ငံရဲ့ ထူးခြားချက်ပါတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း ချီတက်သွားရေးကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားကြပါပြီ။(ဥပမာ-မြောက်ကိုးရီးယားရဲ့ “ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို မဏ္ဍိုင်ပြုရေး”။ ဗီယက်နမ်ရဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ပြုပြင်ဆန်း သစ်ရေးစသည်။) ပိုအရေးကြီးတာကတော့ အဲဒီနိုင်ငံတွေမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ မိမိနိုင်ငံကို ကိုယ်စီကိုယ်ငင် ခေါင်းဆောင်ပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ တံခါးဖွင့်ရေးလမ်းကြောင်းအတိုင်း ဆက်လက်ချီတက် နေခြင်း ပါပဲ။

စစ်အေးခေတ် အဆုံးသတ်သွားတော့ ယခင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် သမ္မတနိုင်ငံများမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီများအနေနဲ့ ယခင်ဆိုဗီယက်ဝါဒသဘောတရားနဲ့ လက်တွေ့တို့ကို လေးလေးနက်နက် ပြန်လည်စဉ်းစားခဲ့ကြတယ်။ ဒီလို ပြန်လည်စဉ်းစားလို့ရလာတဲ့ ရလဒ်ဟာ

၂၁-ခါခေဋ်

တပါတီနဲ့ တပါတီ မတူဘူး။ ဒါပေမဲ့ အရင်းခံအားဖြင့် တူညီတဲ့အချက် အမြောက်အမြားလည်း ရှိနေတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ကွန်မြူနစ်ပါတီအမည်၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ တိုက်ပွဲရည်မှန်းချက်၊ မာ့ကစ် လီနင်ဝါဒ၊ ဒီမိုကရေစီ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုစနစ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်သွားရေး စသည်တို့ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီပါတီတွေဟာ ပါတီရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု အဆင့်နေရာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားကြဘူး။ အားလုံးဟာ ပါတီစုံစနစ်ကို လက်ခံကြတယ်။ အရင်းခံအားဖြင့် အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးနည်းဖြင့် အာဏာ သိမ်းရေးကို ဆက်လက် မရပ်ခံကြတော့ဘဲ လွှတ်တော်နည်းဖြင့် အာဏာအရယူရေးကိုသာ ရပ်ခံကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ အရှေ့ဥရောပ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေက ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေကတော့ အားလုံး လောက်နီးပါး အမည်ပြောင်းသွားတယ်။ လက္ခဏာအားဖြင့်လည်း ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ ဒါမှမဟုတ် ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်ပါတီများ ဖြစ်ကုန်တယ်။ သူတို့အားလုံးနီးနီးဟာ အစဉ်အလာ ဆိုရှယ်လစ်ပုံစံကို စွန့်လွှတ်သွားကြသလို မာ့ကစ်လီနင်ဝါဒ၊ ပစ္စည်းမဲ့အာဏာရှင်စနစ် တို့ကိုလည်း စွန့်လွှတ်လိုက် ကြတယ်။ နိုင်ငံရေးအရ ဗဟုဝါဒ ဖြစ်ထွန်းရေး၊ ပါတီစုံစနစ်၊ အာဏာ ၃ မျိုးခွဲဝေပြီး ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီထူထောင်ရေးတို့ကို ရပ်ခံကြတယ်။ ပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်များကို ရောနှောထားတဲ့ ဆိုရှယ် လစ်ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်သွားရေး၊ လွတ်လပ်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ တရားမျှတရေးနဲ့ လူ့အကျိုးဆောင်ဝါဒတို့ကို အလေးထားရေး၊ ဆိုရှယ်လစ်အင်တာနေရှင်နယ်ရဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ တန်ဖိုးတရားအမြင်များကို ထောက်ခံသွားရေး၊ ဥပဒေစနစ်ထူထောင်သွားရေးနဲ့ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံထူထောင်ရေး စသည်တို့ကို လုံးပန်းသွားဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်အေးခေတ် အဆုံးသတ်သွားမှုက အနောက်ဥရောပ ကွန်မြူနစ်ပါတီများကိုလည်း ပြန်လည်စဉ်းစားကြဖို့ တွန်းပို့ခဲ့ပြန်တယ်။ အနောက်ဥရောပမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပ အရေးအခင်းရဲ့ ရိုက်ခတ်မှုကို အပြင်းအထန်ဆုံး ခံခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့လည်း အစဉ်အလာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနဲ့ ပတ်သက်လို့ လေးလေးနက်နက် ပြန်လည်စဉ်းစားကြပါတယ်။ ပါတီတစ်ခုတလေက အစဉ်အလာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသဘောတရားနဲ့ ပါတီတည်ဆောက်ရေး မှုတော်တော်များများကို ဆုပ်ကိုင်ထားတာမှအပ ကွန်မြူနစ်ပါတီ အများတကာအများစုကြီးဟာ အစဉ်အလာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ သဘောတရားများနဲ့ ပါတီတည်ဆောက်ရေးမှုတွေကို အသစ်တဖန် စူးစမ်းလေ့လာကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ အဓိကမူကတော့ ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ လက္ခဏာနဲ့ ပတ်သက်ရင် ဒီနေ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ အလုပ်သမားလူတန်းစားရဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အလုပ်သမားလူတန်းစားရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရုံသာ ရပ်တံ့မနေဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းရှိ တခြားလူတန်းစားအလွှာ အထူးသဖြင့် လုပ်ခစားတွေ၊ လူထု အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အကျိုးစီး ပွားကိုပါ ကာကွယ်သွားရမှာဖြစ်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ကျယ်ပြောလှတဲ့ ပြည်သူလူထုကြီးရဲ့ အကျိုးစီးပွားက အစချီသွားရပါမယ်။ ပါတီရဲ့ လမ်းညွှန်အတွေးအခေါ်ပြဿနာမှာလည်း အများစုဟာ မာ့ကစ်ဝါဒသဘောတရားကိုသာမက ယေဘုယျအားဖြင့် မိမိနိုင်ငံရဲ့ တိုးတက်တဲ့ အတွေးအခေါ်အားလုံးနဲ့ တော်လှန်ရေးအစဉ်အလာ အားလုံးကို ဂရုစိုက်သွားရမယ်။ မာ့ကစ်ဝါဒကို လက်တွေ့ကအစချီ၊ တစတစ နက်ရှိုင်းသွားရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သွားရေးကို ရပ်ခံတင်ပြကြတယ်။

ပါတီတွင်းဘဝ မှုဆိုင်ရာဘက်မှာတော့ ပါတီအများစုဟာ ဒီမိုကရေစီ၊ လွတ်လပ်ခွင့် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံရှိရေးတို့ကို အားလုံးက အလေးထားကြတယ်။ ပါတီရဲ့ အခန်းကဏ္ဍနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း “ဒီနေ့ အစဉ်အလာ ခံယူချက်ကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲ ပစ်သင့်ပြီ။ မိမိကိုယ်မိမိ ရှေ့ဆောင်ပါတီလို ခေါ်ရန်မသင့်။ ပါတီကို အခြေအနေသစ်ရဲ့ စိန်ခေါ်မှုသစ်များနဲ့ ကိုက်ညီစေ ရမယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒနဲ့ ဒီမိုကရေစီတို့ကိုတော့ အနောက် ဥရောပ ကွန်မြူနစ်ပါတီ

များက ဆက်လက်ပြီး စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားရမယ်၊ ဒါဟာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒက လုံးပန်းအားထုတ် သွားရမယ့် ရည်မှန်းချက်များ ဖြစ်ကြတယ်” လို့ ခံယူကြတယ်။ အထူးသဖြင့် ဒီမိုကရေစီကို အလေး ထားကြပြီး ဆိုဗီယက်ပုံစံ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနဲ့ ပြတ်ပြတ်သားသား လမ်းခွဲသွားရေးကိုလည်း ဖော်ပြကြ တယ်။ ဒီဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ပုံစံမျိုးဟာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒရဲ့ အနှစ်သာရကို ဖျက်ဆီးပစ်တယ်။ လက်တွေ့ အရ ကွန်မြူနစ်ဝါဒရဲ့ မျှော်မှန်းချက်ကိုလည်း စွန့်လွှတ်ခဲ့တယ်။ ဒီမိုကရေစီနဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်ကို လည်မျိုညှစ်သတ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် “နိုင်ငံတော် ဝင်စွက်ဖက်ရေးဝါဒ” “ဖျူရိုကရက်ဝါဒ” “တန်းတူရေးဝါဒ” သို့ ဆုတ်ယုတ်ပြောင်းလဲသွားပြီး ကွန်မြူနစ်ဝါဒရဲ့ ကြေကွဲစရာ ဇာတ်လမ်း ဖြစ်သွားခဲ့ရတယ်လို့ ယူဆကြတယ်။

သမိုင်းအတွေ့အကြုံက ဖော်ပြနေတာကတော့ ဒီမိုကရေစီ၊ လွတ်လပ်ခွင့်နဲ့ လူ့အခွင့် အရေးတို့ဟာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနဲ့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒရဲ့ အရင်းခံအကြောင်းရပ်တွေ ဖြစ်တယ်လို့ ပါတီ အမြောက်အမြားကယူဆကြတယ်။

ဂျပန်ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာလည်း နက်နက်နဲနဲ ပြန်လည်စဉ်းစား သုံးသပ်မှုတွေ လုပ်ခဲ့ တယ်။ သူက ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပအရေးကိစ္စဟာ “ဆိုဗီယက်ပုံစံ” ကြော့ပြုန်းသွားမှု သာဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ သိပ္ပံနည်းကျ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို ကျောခိုင်းပြီး သမိုင်းကို သစ္စာ ဖောက်သူတို့ အတွက် တရားနည်းလမ်းကျတဲ့ အဆုံးသတ်ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သူတို့ဟာ သိပ္ပံနည်း ကျ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအပေါ် အသစ်တဖန် ပြန်လည်သိမြင်နားလည်လာရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ သူတို့က ၂၀ ရာစုအတွင်း ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို တကယ်လက်တွေ့ ဆောင်ရွက် အောင်မြင်ခဲ့တဲ့ သာဓက မရှိခဲ့သေးပါဘူးလို့ မှတ်ယူကြသတဲ့။ ဒါကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို မစွန့်လွှတ်တဲ့ဦးတည်ချက်နဲ့ သိပ္ပံနည်းကျ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသဘောတရား အခြေခံအုတ်မြစ်ရဲ့ ရှေးဦးလိုအပ်ချက်အောက်မှာ ဂျပန် ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ ယခုအချိန်ကစပြီး အတော်အတန် ရှည်လျားလှတဲ့ သမိုင်းကာလတခုအတွင်း ပေါ်လစီနဲ့ တိုက်ပွဲအလေးထားချက် ကို အရင်းရှင်စနစ်ဘောင်အတွင်း ဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဘက်မှာ ချမှတ်ထားတယ်။ ဂျပန်ပြည် ငြိမ်းချမ်းစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး၊ ဂျပန်ကို ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ချက်ချင်းတွန်းဆော်သွားရေး မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါအတွက် သူတို့ဟာ ဂျပန်ဘုရင်စနစ်ကို အသိအမှတ်ပြုရုံမက ဂျပန်မှာ မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်ရေးတပ် ထားရှိရေးကိုလည်း အသိအမှတ် ပြုခြင်း ဖြစ်တယ်။

(၃)

ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးခေတ်ရဲ့ ကြွန်အင်လက္ခဏာ။ နိုင်ငံတကာ နိုင်ငံ ရေးစနစ်ရဲ့ အကျိုးမရှိတဲ့ အခြေအနေက နိုင်ငံတော်အာဏာ ဆုပ်ကိုင်ထားဆဲဖြစ်တဲ့ ကွန်မြူနစ် ပါတီတွေကို စီးပွားရေးတည်ဆောက်မှုအား ပါတီရဲ့ အချက်အချာ လုပ်ငန်းတာဝန်အဖြစ်ထားရေး ကို တွန်းပို့ပေးလိုက်တယ်။ ဒါ့အပြင် မတူတဲ့ အတိုင်းအတာအရ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ တံခါးဖွင့် ရေးပေါ်လစီများအရ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ပြည်သူလူထုရဲ့ နေထိုင်မှုဘဝရေချိန် ကောင်းမွန် တိုးတက်ရေးတို့ကို အာဏာချုပ်ကိုင်ထားပြီး ဥပဒေနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ အလွန်အရေးပါတဲ့ အခြေခံ အုတ်မြစ်များအဖြစ် တခုပြီးတခု ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။

အာဏာမရသေးတဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေကတော့ အစဉ်အလာဖြစ်တဲ့ အကြမ်းဖက် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးနည်းအားဖြင့် အာဏာရယူရေးလမ်းကြောင်းကို အရေးတကြီး ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခဲ့ရတယ်။ ဒီလိုအခြေအနေအောက်မှာ တချို့နိုင်ငံတွေက ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေရဲ့

၂၁-ခါခါ

လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲတွေဟာ အဆုံးသတ်မှာ အားလုံးရှုံးနိမ့်သွားခဲ့တယ်။ ဥပမာ-အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံတွေရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ စောစွာကတည်းက ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပ အရေး ကိစ္စမတိုင်မီနဲ့ ပြီးသွားတဲ့နောက်မှာ အခြေခံအားဖြင့် မိမိနိုင်ငံက ဓနရှင်လူတန်းစားရဲ့ ချေမှုန်းမှုကို ခံခဲ့ကြရတယ်။ ဒါတွေဟာ ဒီနိုင်ငံတွေရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအဖို့ အာဏာရရှိရေးကို စဉ်းစားရင် ငြိမ်းချမ်းတဲ့ လမ်းကြောင်းအတိုင်း ချီတက်သွားရေးကို မစဉ်းစားလို့ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတဲ့ သဘော ဆောင်ပါတယ်။ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းအတိုင်း ချီတက်ပြီး ပြည်သူလူထုရဲ့ မဲဆန္ဒကို ရရှိစေခြင်းဖြင့် အာဏာရရှိစေရေး သဘောလည်း ဆောင်ပါတယ်။ ဥပမာ-တောင်အာရှ နိုင်ငံများရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီ အသီးသီးက “မျက်မှောက်ကာလဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးကာလဖြစ်တယ်။ ဆိုရှယ်လစ် စနစ် အကောင်အထည်ဖော်ရေးတိုက်ပွဲမှာ အဓိကအားဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနည်းနာကို ကျင့်သုံး သင့်တယ်”လို့ ယူဆကြတယ်။

အများတကာအများစု အနောက်တိုင်းနိုင်ငံတွေက ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဖြင့် အာဏာသိမ်းရေးရဲ့ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာများ ပျက်သုဉ်းသွားခဲ့ပါပြီ။ မတူတဲ့ အတိုင်းအတာအရ ဒီမိုကရေစီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းအတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ လက်ဝင်ရရှိနေတဲ့ အရင်းရှင်စနစ်လူ့အဖွဲ့အစည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့ကို အလေးထားခြင်း အားဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်ကို “ဖြတ်ကျော်”ပြီး တဆင့်တက်ကာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ ကွန်မြူနစ် စနစ်တို့ကို အကောင်အထည် ဖော်သွားရမယ်လို့ ယူဆကြတယ်။

အာရှတိုက်မှာ ဂျပန်ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာလည်း ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လမ်း ကြောင်းကို ရပ်ခံတယ်။

(၄)

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို ဘယ်လို ရပ်ခံကြမလဲ။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ် ဖြစ်လာ လို့ နိုင်ငံအသီးသီးရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေ အထူးသဖြင့် အာဏာရ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအနေနဲ့ ဒီပြဿနာကို အရင်ဆုံး ဖြေရှင်းသွားရပါလိမ့်မယ်။

ဆိုရှယ်လစ် နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ ပြောရရင် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်က သူတို့အပေါ် အရေးကြီးဆုံး ရိုက်ခတ်ချက်ကတော့ သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာသစ် တော်လှန်ရေးရဲ့ အသီးအပွင့်များကို ဘယ်လို အသုံးပြုကြမလဲ၊ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနဲ့ အရင်းအမြစ် ခွဲဝေသုံးစွဲမှုအတွင်း ဘယ်လို ပါဝင်ကြ မလဲ၊ မိမိနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးတည်ဆောက်မှုကို ပိုမိုလျင်မြန်လာအောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ၊ စီးပွား ရေး တည်ဆောက်မှုက အောင်မြင်ချက်တွေရလာပြီးနောက် အနောက်တိုင်း နိုင်ငံအသီးသီးရဲ့ ထိုး နှက်တိုက်ခိုက်မှုအမျိုးမျိုးကို ဘယ်လိုတုံ့ပြန် တိုက်ခိုက်သွားမလဲ။ ဒါဒီကနေ တဆင့်တက်ပြီး မိမိနိုင်ငံရဲ့ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းကြောင်းကို ဘယ်လိုခိုင်မာအောင် လုပ်သွားကြမလဲ ဆိုတာတွေပါ။

မျက်မှောက်ကာလမှာ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံအသီးသီးဟာ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း အခြေ အနေကြီးကို ရင်ဆိုင်ပြီး အားလုံးဟာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ တံခါးဖွင့်ရေး ပေါ်လစီတို့ကို ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ကြပါတယ်။ ဒီပေါ်လစီတွေရဲ့ အောက်မှာ အသိအမြင် ထိန်းညှိရေးတို့ကို လုပ်ဆောင် ကြတယ်။

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းက ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအပေါ် တခြား ကြီးမားတဲ့ ဂယက်ရိုက်မှုကတော့ ဖွံ့ဖြိုးပြီး အရင်းရှင် နိုင်ငံတွေနဲ့ နိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုမလှယ်ရေးကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ကြမလဲ ဆိုတဲ့ အချက်ပါ။ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုများထဲက ကောင်းမွန်တဲ့ဘက် တွေကို လေ့လာတာနဲ့ တချိန်တည်းမှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးရဲ့ အမျိုးမျိုးအပုံပုံ ရှိနေမှုနဲ့ နိုင်ငံတကာ

ဆက်ဆံရေးမှာ ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်ထွန်းရေးဆိုတာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ လက်ခံဆုပ်ကိုင်ထားရမယ်။ အနောက် တိုင်းနိုင်ငံတွေက ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေကို “ငြိမ်းချမ်းစွာ တစ်စတစ်စ ပြောင်းလဲသွားအောင်” လုပ်နေမှုနဲ့ အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ ပုပ်သိုးဆွေးမြေ့နေတဲ့ အစိတ်အပိုင်းများက မိမိတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုအား လှိုက်စားလာနေမှုတို့ကိုတော့ ကာကွယ်တားဆီးသွားဖို့ နည်းလမ်းရှာကြရမယ်။ အဲဒီဘက်မှာ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ ဦးနှောက် အလွန်ရှင်းကြပါတယ်။

ဓမ္မတာအတိုင်း ညွှန်ပြဖို့ လိုအပ်တာကတော့ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်ရဲ့ အရေး ကြီးတဲ့ ထူးခြားချက်တွေပါပဲ။ အဲဒါတွေကတော့ တချို့ ယေဘုယျကမ္ဘာသဘောဆောင်တဲ့ တန်ဖိုး တရားခံယူချက်တွေဟာ လူထုရဲ့ စိတ်ဓာတ်ထဲ ကြာလေ့နက်ရှိုင်းလာလေပါပဲ။ ဒီလိုအခြေ အနေအောက်မှာ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအနေနဲ့ ဘယ်လိုမှ ရှောင်လွှဲလို့ မရတာ ကတော့ ဥပမာ-လွတ်လပ်ခွင့်၊ ဒီမိုကရေစီရေးနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးလိုမျိုး တန်ဖိုးတရား ခံယူချက် တွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ ခေတ်လူတန်းစားရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့် ဖြစ်ထွန်းရေးကို ဆန့်ကျင်တာနဲ့တချိန်တည်းမှာ လွတ်လပ်ခွင့်၊ ဒီမိုကရေစီရေးနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးစတဲ့ တန်ဖိုးတရားခံယူချက်တွေကို လက်ဦးမှုယူပြီး ပြန်လည်ဖြေကြားရေး ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ဒီမိုကရေစီ တိုးချဲ့ရေးတို့ကို အထိုက်အလျောက် ဆောင် ရွက်ကြရပါတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံတချို့ရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေရဲ့ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သဘောထားဟာ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအရ ရှုပ်ထွေးတယ်။ ပါတီတော်တော်များများက ဂလိုဘယ်လိုက် ဇေးရှင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စိုးရိမ်ကြောင်း ဖော်ပြကြတယ်။ သူတို့က စီးပွားရေး ဂလိုဘယ်လိုက် ဇေးရှင်း ဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာဟမှုကို ပိုမိုပြင်းထန်လာစေတယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အချုပ် အခြာ အာဏာကို ချည်နဲ့သွားစေတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံတွေက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေကို ကျွန်ုပ်တို့ရေး အတွက် လွယ်ကူသွားစေတယ်လို့ ယူဆတယ်။ စီးပွားရေး ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း နောက်ခံ အောက်မှာ နယ်ကျော်အရင်းအနှီး မြှုပ်နှံမှုတွေဟာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေရဲ့ ငွေကြေးအကျပ်အတည်းနဲ့ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းများကို ပြင်းထန်သည်းသန်လာစေတယ်လို့လည်း ယူဆတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံတွေက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများထံမှ သယံဇာတအရင်းအမြစ်တွေ လုယက်မှုဟာ ဇီဝ လက္ခဏာအကျပ်အတည်းဆိုက်မှုကိုလည်း သည်းသန်ပြင်းထန်လာစေတယ်။ တကမ္ဘာလုံး ပတ်ဝန်းကျင် ပျက်သုဉ်းမှုကိုလည်း ကြုံတွေ့ရစေတယ်။ ဒီပါတီတွေဟာ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံတွေက ရှေ့ဆောင်တဲ့ စီးပွားရေး ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းအစီအစဉ်ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဆန့်ကျင် ကြတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီအမြောက်အမြားဟာလည်း စီးပွားရေး ဂလိုဘယ် လိုက်ဇေးရှင်းအား ဝေဖန်ပြစ်တင်တဲ့ သဘောထားကို ဆုပ်ကိုင်ထားပါတယ်။ ယခုမျက်မှောက် စီးပွားရေး ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဟာ အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဖြစ်တယ်။ အရင်း ရှင်စနစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရဲ့ အဆင့်သစ်တရပ် ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးအရင်းအနှီးကို ရှေ့ဆောင်အဖြစ်ထားတဲ့၊ လစ်ဘရယ်ဝါဒသစ် စီးပွားရေးပေါ်လစီကို ဦးတည်ချက်အဖြစ်ထားတဲ့ စီးပွားရေးဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဟာ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံရော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံက အလုပ်သမား လူတန်းစား ကိုပါ သွေးစုပ်မှု နက်ရှိုင်းလာစေတယ်။ တောင်နဲ့မြောက်အကြားက ပဋိပက္ခနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံအတွင်း လူတန်းစားကွဲပြားမှုကို ပြင်းထန်သည်းသန်လာစေတယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး စွမ်း ဆောင်နိုင်မှုနဲ့ နိုင်ငံသားများရဲ့ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ချည်နဲ့သွားစေပြီး လက်ဝါးကြီးအုပ် အရင်းအနှီးများ ကြီးကြပ်မှုနဲ့ ထိန်းချုပ်မှုအောက်က တနေ့တခြား ကျော်လွန်လွတ်မြောက် လာနေ

၂၁-ခါခါ

တယ်။ အဲဒီကတဆင့် လောဘဇောတိုက်မှု၊ လူယက်မှု၊ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုတွေ ပေါ်လွင်သထက် ပေါ်လွင် ထင်ရှားလာတယ်လို့ ယူဆကြတယ်။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများအပြားရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ လောလောဆယ်ဆယ် နှစ်များ အတွင်း နိုင်ငံတကာ အစည်းအဝေးများကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကျင်းပခဲ့တယ်။ စီးပွားရေး ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းရဲ့ စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ဖို့ အတူတကွ ဆွေးနွေးကြတာပါ။ အစည်း အဝေးများမှာ နိုင်ငံအသီးသီးရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေ ပူးပေါင်းပြီး ကမ္ဘာ့စည်းလုံးနိုင်သမျှ အင်အား အားလုံးအနေနဲ့ စီးပွားရေးဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်လာမှု ဦးတည်ချက်ကို ပြောင်းလဲပစ်ဖို့နဲ့ ကမ္ဘာ့အတိုင်းအတာအရ အရင်းရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲသစ်ကို ဆင်နွှဲ သွားကြဖို့ ပန်ကြားခဲ့တယ်။ သူတို့ဟာ အလုပ်သမားလူတန်းစား အကျိုးစီးပွားကို ကိုယ်စားပြုသူ များအဖြစ် အစဉ်အမြဲ ခံယူထားတာကြောင့် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း ဒီလိုင်းအတွင်း အကျိုးစီးပွား ဆိုးဆိုးဝါးဝါးနစ်နာခဲ့ရတဲ့ အစဉ်အလာစက်မှုလုပ်ငန်းအလုပ်သမားတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ကာ ကွယ်ပေးကြတယ်။ လောလောဆယ်ဆယ် နှစ်များအတွင်း ဒီပါတီတွေဟာ “ဂလိုဘယ်လိုက် ဇေးရှင်း ဆန့်ကျင်ရေး” ဒီလိုင်းများအတွင်း မကြုံစဖူး တက်တက်ကြွကြွ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ် ဖြစ်လာ နေတယ်။ အလွန် အကျိုးသက်ရောက်မှုလည်း ရှိပါတယ်။ ဒီပါတီတွေဟာ “ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း ဆန့်ကျင်ရေးကို အရင်းစနစ်ဆန့်ကျင်ရေး” “အရင်းရှင်စနစ်ကို ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နဲ့ အစား ထိုးရေး” ဆိုတဲ့ ရှင်းလင်းပြတ်သားတဲ့ ကြွေးကြော်သံများ တင်ပြပြီး အတိုင်းအတာ ကြီးမားလှတဲ့ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲ စည်းရုံးရေးအတွက် တက်တက်ကြွကြွ ပြင်ဆင်ခဲ့ကြတယ်။

(၅)

သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာသစ်တော်လှန်ရေး၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းတို့ဟာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အ မြောက်အမြောက် အထူးသဖြင့် အနောက်တိုင်းနိုင်ငံတွေရဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံနဲ့ လူတွေရဲ့ နေထိုင်မှုဘဝပုံစံ၊ တန်ဖိုးတရားခံယူမှုတို့ကို ပြင်းထန်စွာ ဂယက်ရိုက်ခတ်ပါတယ်။ အဲဒီနိုင်ငံတွေမှာ အလယ်အလတ်လူတန်းစားအလွှာကို အဆက်မပြတ် တိုးချဲ့ပေးခဲ့တယ်။ အယူ ဝါဒရေးရာမဟုတ်တဲ့ တိမ်းစောင်းမှုတွေလည်း အဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေတယ်။ ဒီလို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ပြောင်းလဲသွားမှုတွေက အဲဒီနိုင်ငံတွေရှိ နိုင်ငံရေးပါတီများရဲ့ ပါတီတည်ဆောက် ရေးအပေါ် အကြီးအကျယ် ဂယက်ရိုက်ပါတယ်။ ၎င်းတို့ကို အခြေအနေသစ်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်တဲ့ ပါတီတည်ဆောက်ရေးမူတွေ ပေါ်ထွက်လာစေတယ်။ ပါတီရဲ့ လူတန်းစားအခြေခံအုတ် မြစ်တိုးချဲ့ရေးကို တောင်းဆိုလာသလို ပါတီရဲ့ ရပ်ခံချက်တွေအား ခေတ်ကာလသစ်နဲ့ ဆီလျော် စေဖို့ တောင်းဆိုလာတော့တယ်။

ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအဖို့ ပြောရရင် ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံတွေရဲ့ အရေးအခင်း ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ကွန်မြူနစ်ဝါဒဟာ အဲဒီဒေသတွေမှာ အကြီးအကျယ် မယုံသင်္ကာ စိတ်နဲ့ မေးခွန်း ထုတ်မှုတွေ ခံရတော့တယ်။ လူတော်တော်များဟာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြီးအကျယ် နားလည်မှုလွဲမှားကာ ယုံကြည်မှုမဲ့သွားကြပါတယ်။ ပါတီရဲ့ လူထုအခြေခံ တိုးချဲ့ရေးအတွက် အဲဒီ ဒေသတွေမှာ တချို့ပါတီတွေဟာ “မိမိကိုယ်မိမိ အလုပ်သမားလူတန်းစား နိုင်ငံရေးပါတီ” အဖြစ် စွဲစွဲမြဲမြဲဆုပ်ကိုင်ထားရာမှ “လုပ်သားပြည်သူတွေရဲ့ ပါတီ” အဖြစ် ပြောင်း သွားကြတယ်။

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တသီတတန်းကြီးသော ပြဿနာတွေ ဟာ အနောက်တိုင်း နိုင်ငံအားလုံးရဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ၊ နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက်နဲ့ လူတန်းစားအခြေအနေတွေ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ ဒါတွေ

အားလုံးက ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ တည်ရှိနေတဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်ကိုလည်း အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲ သွားစေတယ်။ မိမိတို့ဘာသာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အခြေအနေများနဲ့ တညီတညွတ်တည်း ရှိတဲ့ ပေါ်လစီ ထိန်းညှိရေးကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေတယ်။

(၆)

ကမ္ဘာ့ဝင်ရိုးစွန်း အများအပြား ဖြစ်ထွန်းရေး၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ရှိရေးနဲ့ နိုင်ငံတကာ နိုင်ငံရေးအတွင်း ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်ထွန်းရေးတို့ဟာ နောက်နောင်မှာ အတော်အတန် ရှည်ကြာတဲ့ အချိန်ကာလတခုအတွင်း ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနဲ့ အရင်းရှင်ဝါဒ၊ ဆိုရှယ် လစ်နိုင်ငံနဲ့ အရင်းရှင်နိုင်ငံတို့ တညီတညွတ်တည်းသော နိုင်ငံရေးစနစ်အတွင်း ဘယ်သူက ဘယ်သူ့ကိုမှ မချေမှုန်းနိုင်ဘဲ ရေရှည်အတူတကွ တည်ရှိသွားလိမ့်ဦးမယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြလျက်ရှိတယ်။ ဒီလိုအခြေအနေတွေက ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေကို အကြီးအကျယ် ဂယက်ရိုက်ပါတယ်။

ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေရဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအဖို့ပြောရရင် ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေးခေတ်မှာ အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ အင်အားတောင့်တင်းတဲ့ အနေအထားနဲ့ အရင်းရှင်နိုင်ငံတွေရဲ့ အလွန်အလွန် တောင့်တင်းတဲ့ နိုင်ငံတော်အင်အားကို ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ သူတို့နဲ့ပြင်းထန်တဲ့ အားပြိုင်မှုကို ဆင်နွှဲရင်း ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများဟာ အရင်းရှင်စနစ်နဲ့ အရင်းရှင်နိုင်ငံ များထံမှ လေ့လာသင်ယူကြရမယ်။ သူတို့ထံမှ တိုးတက်တဲ့ အရာအားလုံးကို လေ့လာကြရမယ်။

တရုတ်နဲ့ ဗီယက်နမ်တို့ဟာ စောစွာကတည်းက အနောက်တိုင်းကို တံခါးကျယ်ကျယ် ဖွင့်ပေးလိုက်ပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနဲ့ တံခါးဖွင့်ပေါ်လစီကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြတယ်။ မြောက်ကိုးရီးယား မှာလည်း ကင်ဂျုံအီးဟာ သိမြင်မှုအသစ်များရဲ့ တွန်းဆော်မှုအောက်မှာ ၂၀၀၂ ကတည်းက အနောက်တိုင်းနိုင်ငံများနဲ့ နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေးကိုလည်း အစွမ်းကုန် ဆောင်ရွက်လာနေပါပြီ။ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေး အသိပညာများ လေ့လာသွားရေးကို တောင်းဆိုထားတယ်။ ကျူးဘားကွန်မြူနစ်ပါတီက ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဟာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် အတွက် အန္တရာယ်ရှိပေမယ့် တော်လှန်ရေးကို ကယ်တင်နိုင်တယ်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ကယ် တင်နိုင်တဲ့ ဘုရားတည်းသော နည်းနာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျူးဘားဟာ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကို အကြီးအကျယ် ဆွဲဆောင်ခဲ့တယ်။ ဒီဘက်နှစ်များအတွင်း ကျူးဘားဟာ အမေရိကန်မှလွဲပြီး အနောက်တိုင်း နိုင်ငံများနဲ့ ဆက်ဆံရေးများ အလွန်ကြီးမားစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေပါတယ်။ အထူး သဖြင့် ကျူးဘားနဲ့ EU ရဲ့ ဆက်ဆံမှုဟာ ပိုမိုလျင်မြန်တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရှိနေပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်က ပြဿနာသစ်အများအပြား ဥပမာ-အကြမ်း ဖက်ဝါဒ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှု၊ လူ့အမြောက်အမြားသေစေတဲ့ လက်နက်များ ပျံ့နှံ့လာခြင်း၊ ရောဂါဘယများ ထိန်းချုပ်ရေး၊ မူးယစ်ဆေးဝါး ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းစတဲ့ ပြဿနာတွေ ဖြစ် ပွားခဲ့တယ်။ ဒီပြဿနာမျိုးတွေဟာ တွေးခေါ်ယူဆမှု လက္ခဏာသဘော သိပ်မဆောင်လှပါဘူး။ အရင်းရှင်စနစ်ရော ဆိုရှယ်လစ်စနစ်မှာပါ တူညီတဲ့ အန္တရာယ်ရှိပါတယ်။ ဒီပြဿနာတွေကို တနိုင် ငံတည်းနဲ့လည်း ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းမရှိပါဘူး။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး အတူအားထုတ်လုံးပန်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီလက်တွေ့အခြေအနေက ဆိုရှယ်လစ် နိုင်ငံမှ ကွန်မြူနစ် တွေဟာ တွေးခေါ်ယူဆမှု မတူကွဲပြားမှုတွေကို ဘေးဖယ်ထားပြီး တကမ္ဘာလုံးရဲ့ ကံကြမ္မာနဲ့ ဆက် နွယ်နေတဲ့ ပြဿနာအပေါ်မှာ အရင်းရှင်နိုင်ငံတွေနဲ့ မတူတဲ့ပုံစံတွေအရ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရေးလုပ်ဆောင်သွားဖို့ လူသားတွေရဲ့ အနာဂတ်ကို ကယ်တင်ဖို့တောင်းဆိုနေပါပြီ။ ဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံရဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေဟာ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်နေပါပြီ။ အမေ

ရိကန် ၉.၁၁ အရေးအခင်းပြီးနောက် မြောက်ကိုးရီးယားအပါအဝင် ကမ္ဘာ့ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံ အား လုံးဟာ အကြမ်းဖက်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးကို ဖော်ပြလျက်ရှိပါတယ်။

နိဂုံး

စစ်အေးခေတ် အဆုံးသတ်သွားတာနဲ့အတူ အစဉ်အလာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်မှုတွေလည်း ပျက်သုဉ်းသွားတယ်။ ဒီတော့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာ တောထလာတယ်။ ကနေ့အထိ ဒီပြဿနာနဲ့ပတ်သက်ရင် တ ကမ္ဘာလုံးက တညီတညွတ်တည်း အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့ စံမရှိသေးဘူး။ ပေါ်လာနိုင်စရာလည်း မရှိသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သဘောတရားနဲ့ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မှုတွေ ထွေပြားဆန်းကျယ်ဖြစ်လာနေတယ်။ သဘောကွဲလွဲ ထင်မြင်ချက် အမျိုးမျိုးဖြစ်နေတယ်။

စစ်အေးလွန်ခေတ် ၁၀ နှစ်ကျော်အတွင်း ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေက ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ဟာ ယခင်ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပမှာ ရှုံးနိမ့်သွားပြီဆိုတာ သက်သေခံနေသလို အရင်းရှင်စနစ် ဟာ အင်အားကြီးမားလှတဲ့ အသက်ရှင်သန်စွမ်းအားတွေ ရှိနေဆဲ ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို သက်သေခံ နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါက အနောက်တိုင်း အရင်းစနစ်ပုံစံဟာ **သမိုင်းရဲ့နိဂုံး** ၊ လူသားတွေ အတွက် နောက်ဆုံး သတ်မှတ်ပေးလိုက်တဲ့ စနစ်ပုံစံသဘော လုံးဝမဆောင်ပါဘူး။ ဒီနှစ်များအတွင်း ယခင် ဆိုဗီယက်နဲ့ အရှေ့ဥရောပဒေသတွေမှာ စီးပွားရေး ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းနေခြင်း၊ ပြည်သူလူထုရဲ့ နေထိုင်မှုဘဝရေချိန် အကြီးအကျယ် ကျဆင်းသွားခြင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း မတည် မငြိမ်ဖြစ်နေခြင်း အားလုံးဟာ အရင်းရှင်စနစ်က ဒီဒေသတွေအတွက် မင်္ဂလာသတင်းတွေ ဆောင်ကျဉ်း ပေးလာတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သက်သေခံနေပါပြီ။

စစ်အေးလွန်ခေတ် နိုင်ငံတကာ အခြေအနေ ပြောင်းလဲသွားမှုနဲ့ ၎င်းက ကွန်မြူနစ်ပါတီ တွေအပေါ် ဂယက်ရိုက်မှုကို ဆွေးနွေးတဲ့အခါ တရုတ်ပြည် အကြောင်းအချက်တွေက နိုင်ငံတကာ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအပေါ် ဩဇာသက်ရောက်မှုတွေကိုလည်း မုချထည့်သွင်း ဆွေးနွေးသွားဖို့ လိုပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲဆုပ်ကိုင်ထားမှု၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ ခေါင်း ဆောင်မှုတို့အပြင် မျက်မှောက် ကမ္ဘာ့ဝင်ရိုးစွန်း အများအပြားဖြစ်ထွန်းလာနိုင်မှု အလားအလာ အတွင်း တရုတ်ပြည်ဟာ အလွန်အရေးပါတဲ့ မြှုပ်နေတဲ့ ဝင်ရိုးစွန်းတခုဖြစ်နေခြင်းပါပဲ။

တရုတ်ပြည်ရဲ့ အင်အားကြီးမားလှတဲ့ အထွေထွေ နိုင်ငံတော်အင်အားဟာ အရင်းရှင် စနစ်က ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို အရူးအမူး ထိုးစစ်ဆင်နေတဲ့အချိန်မျိုးမှာ လက်တွေ့ကျတဲ့ ရုပ်ဝတ္ထု အာမခံချက် ဖြစ်စေတယ်။

တရုတ်ပြည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုက ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဆိုတာ ဘာလဲဆိုတဲ့ ဒီသဘောတရားပြဿနာကို ဖြေရှင်းရေးအတွက် အကျိုးရှိပါတယ်။ မျက်မှောက် ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ဘယ်လို တည်ဆောင်သွားနိုင်သလဲ။ မနည်းလှတဲ့ လူတွေ၊ မနည်းလှတဲ့ ပါတီတွေ၊ မနည်းလှတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ စူးစမ်းလေ့လာ ရှာဖွေနေကြပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ စူးစမ်းလေ့လာမှုတွေဟာ လူတွေအာရုံအစိုက်ဆုံး ဖြစ်လာနေပါတယ်။

၂၁-ဓာတ်

မာ့က်စ်ဝါဒဟာ လူမှုရေးသိပ္ပံ ပညာရပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်သိပ္ပံပညာရပ် မဆို လက်တွေ့ အတွင်းမှာ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရတာချည်းပါပဲ။ ထိုနည်းတူ မာ့က်စ်ဝါဒဟာလည်း လက်တွေ့ အတွင်း မုချ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်သွားမှာပါ။

ကွန်မြူနစ်အရေးတော်ပုံဟာ လူသားသမိုင်းမှာ အတိုးတက်ဆုံး အရေးတော်ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ လူသားသမိုင်းရဲ့ ဦးတည်ချက်လည်းဖြစ်တယ်။ ဘယ်လိုအခက်အခဲနဲ့ ကြုံတွေ့နေရနေရ သမိုင်းရထားဟာ အခက်အခဲတွေကို ဖြတ်ကျော်သွားမှာ မုချပါပဲ။ ။

ကိုးကား၊ ။ တရုတ်ဘာသာနဲ့ ၂ လတကြိမ်ထုတ် ‘မျက်မှောက်ကမ္ဘာနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ’ ဂျာနယ်။ ၂၀၀၆ အမှတ် ၄ ။

ဤဆောင်းပါးကို ဗဟိုသုတေသနဌာနမှ စုစည်း
ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးပါ အယူအဆ
အတွေးအခေါ်များမှာ မူလဆောင်းပါးရှင်၏
အာဘော်များသာ ဖြစ်သည်။ ပါတီ၏အာဘော်မဟုတ်ပါ။

သမ္မတ နန်းတော်ဟောင်းအတွင်းမှ

ဒီသမိုင်းအမွေအနှစ်ဆိုင်ရာ ဝင်းတဝင်းလုံးဟာ သမ္မတကြီး
ဟိုချီမင်းနဲ့ဆက်နွယ်နေတဲ့ အရေးကြီးအမှတ်ရစရာတွေနဲ့ ဆက်စပ်နေပါတယ်။
ဒီနေရာမှာ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာမှ ၁၉၆၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအထိ
‘သမ္မတကြီးဟို’ နေထိုင်အလုပ်လုပ်သွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတနန်းတော်(ယခင် အင်ဒိုချိုင်းနား ဘုရင်ခံချုပ်ရဲ့ နန်းတော်)

(၁၉၅၈မေလမှ၁၉၆၉
ဩဂုတ်လ အထိ
ဟိုချီမင်းနေထိုင်
အလုပ်လုပ်ခဲ့တဲ့
ခြေတံရှည်အိမ်)

ဒီဝင်းထဲမှာ သမ္မတနန်းတော်၊ ငါးကန်၊ ပန်းစင်၊ သစ်သီးခြံ၊ ကားများ၊ ၁၉၁၄ခုနှစ်
အိမ်တော်တို့အပြင် ဟိုချီမင်းရဲ့ ခြေတံရှည်အိမ်တို့ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။
အထူးသဖြင့် ဒီခြေတံရှည်အိမ်ဟာ ဟိုချီမင်းရဲ့ ပလ္လားမူမရှိတဲ့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း
သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ နေထိုင်တတ်ခြင်းနဲ့ တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူအတွက်
လုံးဝနှစ်မြုပ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းကို ထင်ဟပ်ပုံဖော်နေပါတယ်။
ဒီဝင်းကြီးတဝင်းလုံးဟာ လေတဖြူးဖြူးနဲ့ လင်းလင်းရှင်းရှင်း ရှိရုံမက
ပန်းခြံတွေထဲက ပန်းရနံ့တွေနဲ့ ထုံသင်းလို့ နေပါတယ်။

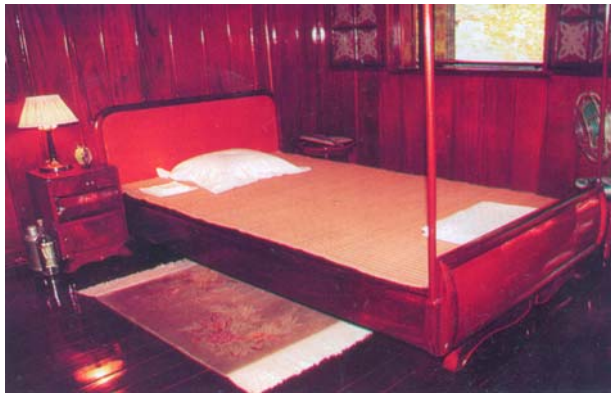
ဟိုချီမင်းရဲ့

အပိုင်းအစများ

(၁၉၅၄-ခုနှစ် ဟိုချီမင်းနေထိုင်ခဲ့တဲ့အိမ်ရဲ့ အလုပ်ခန်း)

(ခြေတံရည်အိမ်မှ ဟိုချီမင်းရဲ့ အိပ်ခန်း)

ဒီနေရာကို ပြည်တွင်းပြည်ပမှ လာရောက်ကြသူပေါင်းဟာ သန်းချီပြီး ရှိပါတယ်။

အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးသူရဲကောင်းတဦး ဖြစ်ရုံမက ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ ကြီးမြတ်သူတဦးလည်း ဖြစ်တဲ့ ဟိုချီမင်းရဲ့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်မှုနဲ့ အတွေးအခေါ်တို့ကို လာရောက်လေ့လာ ဂါရဝပြုကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

(မှတ်ချက်။။ တိုးရစ်စ်များကို ဝေငှသော လက်ကမ်းကြော်ငြာမှ ကောက်နုတ်ချက်)

ပျက်နှာဖုံး
ဆောင်းပါး

၁/

အဆင့်နေရာ

အောင်ငြိမ်း

ဖွံ့/ နိမ့် LDC က ဘယ်လိုလွတ်အောင် လုပ်ကြမလဲ

(၁) နဝတ နအဖ ၁၈ နှစ်

ဗိုလ်နေဝင်း မဆလ စစ်အစိုးရက ဗမာပြည်ကို ဖွံ့ဖြိုးမှုအနိမ့်ဆုံး(အဆင်းရဲဆုံး)အဆင့် LDC နိုင်ငံဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့တယ်။ (၁၉၈၇) ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးနောက် အရှေ့တောင် အာရှမှာ အလားအလာအကောင်းဆုံး ထွန်းသစ်စ ဗမာနိုင်ငံဟာ ချွတ်ခြုံကျကာ အောက်ကျ နောက်ကျ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ အစိုးရလိုငွေကို ဖြည့်ဆည်းဖို့ ငွေစက္ကူသစ်တွေ အကြိမ်ကြိမ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေတယ်။

တရား မဝင်ကြောင်း အကြိမ်ကြိမ် ကြေညာတယ်။ ဒါဟာ လူထုထံမှ ဓားပြတိုက်ပြီး အလွယ်နည်းနဲ့ ငွေရှာတာပဲ။ တိုင်းပြည်ကို အဆင်းရဲဆုံးအဆင့် ဖြစ်အောင် လုပ်တာပဲ။ နောက်တော့ လူထုက မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်လာပြီး ၈၈-လူထုအုံကြွမှုကြီး ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ ဗိုလ်နေဝင်းဟာ အပြောင်း အလဲ မလုပ်လို့ မဖြစ်တော့ဘူး။ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီနဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေးကို အလျင်အမြန်ပြောင်းဖို့ ကတိကဝတ်တွေ ပေးလာရတယ်။ မဆလပါတီကို ဖျက်သိမ်းရတယ်။

လူထုကြီးက အပြောင်းအလဲကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်တွေ့လိုတယ်။ ကိုယ်ထွေးထားတဲ့ အန်ဖတ်ကို ကိုယ်ပြန်မျိုတတ်တဲ့ စစ်အုပ်စုရဲ့ ကတိကဝတ်တွေကို မယုံကြည်ဘူး။ ကြားဖြတ် အရပ်သားအစိုးရတရပ် ကိုယ်ဘာသာ ဖွဲ့စည်းဖို့ ပြင်ဆင်တယ်။ လူထုတိုက်ပွဲဟာ ၈-လ၊ ၈-ရက်မှ ၉-လ၊ ၁၈-ရက်အထိ ၁ လနဲ့ ၁၀-ရက် ကြာခဲ့တယ်။ လူထုလက်ထဲ တပိုင်းတစ ရောက်နေ တဲ့ အာဏာကို အကြမ်းဖက် ဖြိုခွဲပြီး စစ်အုပ်စုက အာဏာသိမ်းပြန်တယ်။ (၁၉၈၈ စက်တင်ဘာ ၁၈)။ ဗိုလ်စောမောင်နဲ့ ဗိုလ်သန်းရွှေ တို့ စိုက်ကော်လို့ ချုံပေါ်ရောက်လာတယ်။ ဗိုလ်စောမောင်က နဝတဥက္ကဋ္ဌ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်အနေနဲ့ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ ကတိ ကဝတ်တွေ ပေးပြန်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဒီချုပ် NLD မဲအပြတ်အသတ်နဲ့ အနိုင်ရတယ်။ (၁၉၉၀ မေ ၂၇) ။ ဒါပေမဲ့ လွှတ်တော်ခေါ်ခွင့်၊ အရပ်သားအစိုးရ ဖွဲ့ခွင့်မပေးဘူး။ စစ်တန်းလျားကို မပြန်ဘူး။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်တွေ အများအပြားကို နှစ်ရှည် ထောင် ဒဏ်တွေ ချခဲ့ပါတယ်။

စစ်အုပ်စု လုပ်ချင်တဲ့ အပြောင်းအလဲဟာ အာဏာအပြောင်းအလဲ မဟုတ်ဘူး။ လူထုကို နည်းသဏ္ဍာန်ပြောင်းပြီး ဖိနှိပ်ဖို့လုပ်တဲ့ အပြောင်းအလဲပဲ ဖြစ်တယ်။ ၁၈-နှစ်(၁၉၈၈-၂၀၀၆) အတွင်း စစ်အစိုးရ လုပ်ခဲ့တဲ့ အပြောင်းအလဲတွေကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရမယ်။

- * ဗိုလ်စောမောင်ကို ဖြုတ်ပြီး ဗိုလ်သန်းရွှေတက်လာတယ်။(၁၉၉၂ ဧပြီ ၂၂)
- * လွှတ်တော် ခေါ်မပေးဘဲ အမျိုးသား ညီလာခံဆိုတာကို လုပ်တယ်။(၁၉၉၃ ဇန္နဝါရီ ၉)
- * နဝတမှ နအဖသို့ အမည်ပြောင်းတယ်(၁၉၉၇ နိုဝင်ဘာ ၁၅)
- * ဗိုလ်နေဝင်း အိမ်ချုပ်ဘဝနဲ့ သေတယ်။(၂၀၀၂ ဒီဇင်ဘာ ၆)
- * ဒီပဲရင်း လူသတ်ပွဲလုပ်တယ်။ (၂၀၀၃ မေ ၃၀)
- * လမ်းပြမြေပုံဆိုတာကို ပွဲထုတ်တယ်။ (၂၀၀၄ ဩဂုတ်)
- * ဝန်ကြီးချုပ်ဘဝနဲ့ ဗိုလ်ခင်ညွန့် အဖမ်းခံရတယ် ။(၂၀၀၄ အောက်တိုဘာ ၁၉)

အခုတော့ အကြိမ်ကြိမ် ရပ်ထားတဲ့ အမျိုးသားညီလာခံကို အောက်တိုဘာ ၂၀၀၆ မှာ ပြန်စမယ်။ ၂၀၀၈ မှာ ရွေးကောက်ပွဲသစ် လုပ်မယ်လို့ ဆိုတယ်။

တပ်ချုပ်ကြီး တဦးပြီးတဦး ပြောင်းသွားတယ်။ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ အရိပ် အယောင်တောင် ပေါ်မလာတော့ဘူး။ စစ်အုပ်စု စတုတ္ထမျိုးဆက်ကို အာဏာအမွေပေးခဲ့ဖို့ဆိုတာ “အမျိုးသားညီလာခံ”ရဲ့ ရည်မှန်းချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီရည်မှန်းချက်ဆိုသို့ စစ်အုပ်စုက တဖြည်း ဖြည်းချင်းသွားနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်ဗျူရိုကရက်အရင်းရှင်စနစ်ဆိုတာ အာဏာကို ချုပ်ကိုင်ထားမှု ကြီးပွားနိုင်ကြတာပါ။ စစ်တပ်နဲ့ အာဏာသိမ်းထားတာ ၄၄ နှစ် (၁၉၆၂-၂၀၀၆) ကြာလာပြီဆိုတော့ အာဏာချုပ်ကိုင်ပြီး အတိုင်းမဲ့ အခွင့်ထူးခံ ကြီးပွားချမ်းသာနေကြပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီ အစိုးရ ဖော်ဆောင်ခြင်းဟာ သူတို့ရဲ့

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို တိုက်ရိုက်ထိခိုက်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီမိုကရေစီဟာ စစ်အစိုးရရဲ့ ရန်သူပဲ။ စစ်တပ်ကို “မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန် ဖက်ဆစ်ဝါဒ”အတွေးအခေါ်တွေ သွင်းပေးနေတယ်။

ဗမာပြည်ရဲ့အဆင့်နေရာ မြင့်စေချင်ရင် စစ်ဗျူရိုကရက်အရင်းရှင်စနစ်အပါအဝင် ဗျူရို ကရက် အရင်းရှင်စနစ်ဟူသမျှကို တိုက်ဖျက်ပစ်ရပါမယ်။

(၂) LDCဆိုတာ ဘိတ်တကဘိတ် သို့မဟုတ် အောက်ဆုံးအလွှာ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်ရဲ့ ၂၀၀၅ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီရင်ခံစာမှ အချက်အလက်များနဲ့ စစ်အစိုးရထုတ်ပြန်တဲ့ ကိန်းဂဏန်းများကို ဒီဆောင်းပါးမှာ မှီငြမ်းပြုပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်က စီးပွားရေးအရ နိုင်ငံ (၄ မျိုး ၄ စား) ခွဲပါတယ်။

ဝင်ငွေနှိမ့် နိုင်ငံ ၆၀။ တဦးကျ တနှစ်ဝင်ငွေ (GNI per capita) အမေရိကန်ဒေါ်လာ \$ ၇၆၅ အောက် နိုင်ငံများ။

- အလယ်အလတ်အောက် နိုင်ငံ ၅၆။ (\$ ၇၆၆ မှ \$ ၃၀၃၅)
- အလယ်အလတ်အထက် နိုင်ငံ ၃၈။ (\$ ၃၀၃၆ မှ \$ ၉၃၈၅)
- ဝင်ငွေမြင့် နိုင်ငံ ၅၄။ (\$ ၉၃၈၆ မှ အထက်)

စုစုပေါင်း နိုင်ငံနှင့်ဒေသ ၂၀၈-ရှိတယ်။ ဒီနေရာမှာ နိုင်ငံနှင့်ဒေသဆိုတာ စီးပွားရေးအရ ဆိုလိုတာ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးအရ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်မှုကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ဥပမာ တရုတ်(ပြည်မကြီး) ၊ ဟောင်ကောင်(တရုတ်) ၊ မကာအို (တရုတ်) ၊ ထိုင်ဝမ်(တရုတ်) စသဖြင့် ခွဲခြား ဖော်ပြတယ်။ ကိုလိုနီသခင်ဟောင်းများပိုင်တဲ့ ကျွန်းနိုင်ငံငယ်လေးများကိုလည်း ခွဲခြား ဖော်ပြတယ်။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံဦးရေ ၂၀၈-နိုင်ငံ ဖြစ်နေတာပါ။ တကယ်က အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၁-နိုင်ငံပဲ ရှိပါတယ်။

ဒီအထဲမှာ လူဦးရေတသန်း မပြည့်တဲ့ နိုင်ငံငယ်လေးတွေ ၅၆ နိုင်ငံ ပါဝင်တယ်။ ဥပမာ ဝင်ငွေမြင့်တဲ့ အိုက်စလန်၊ လူဇမ်ဘတ်၊ မကာအို(တရုတ်) တို့လို နိုင်ငံများ ပါသလို ဝင်ငွေနှိမ့်တဲ့ ဘူတန်၊ အရှေ့တီမော၊ ဆော်လမွန် ကျွန်းစုတို့လို နိုင်ငံများလည်း ပါတယ်။ သူတို့ကို ဖယ်လိုက်ရင် ကျန် ၁၅၂-နိုင်ငံရဲ့ အနေအထားက [နိမ့် ၅၄၊ အလတ်အောက် ၄၅၊ အလတ်အထက် ၂၄၊ ဝင်ငွေမြင့် ၂၉] ဖြစ်တယ်။ ဒီမှာ ဖော်ပြတဲ့ ဝင်ငွေနှိမ့် ၅၄-နိုင်ငံဆိုတာ ယေဘုယျ တဦးကျ တနေ့ဝင်ငွေ ၂- ဒေါ်လာအောက် နိုင်ငံတွေ ဖြစ်တယ်။ တဦးကျ တနေ့ဝင်ငွေ တဒေါ်လာအောက် နိုင်ငံတွေကတော့ အလွန်ဆင်းရဲ (extreme poor) နိုင်ငံတွေပဲ။ အများစုဟာ ဆာဟာရတိုင်း အာဖရိက နိုင်ငံများ၊ ကုန်းတွင်းပိတ်နိုင်ငံများနဲ့ ကျွန်းနိုင်ငံငယ်လေးများ ဖြစ်ကြတယ်။

အလွန်ဆင်းရဲနိုင်ငံတွေဟာ ဖွံ့/နိမ့် LDC နိုင်ငံတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ နောက်ဆုံးပါလာတဲ့ အရှေ့တီမော(၂၀၀၃) နဲ့ ဆိုရင် အားလုံး နိုင်ငံ ၅၀-ရှိတယ်။ ဗမာပြည်ဟာ ဖွံ့/နိမ့်နိုင်ငံတွေထဲက တနိုင်ငံ ဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ ဗမာပြည်ရဲ့ လူတဦးကျ တနေ့ဝင်ငွေ (ပျမ်းမျှ) ဟာ တဒေါ်လာနဲ့ ၂-ဒေါ်လာကြား ရှိပါတယ်။ တရားလွန်ဆင်းရဲနေတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ၈-လေးလုံး အရေး တော်ပုံကြီး ပေါ်လာတော့ နဝတ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေက ဖွံ့/နိမ့်ဖြစ်ရတာ တိုင်းပြည်မနစ်နာဘူး။ အနေချောင်တယ်၊ အခွင့်အရေးရတယ်၊ ဂုဏ်ပြောင်တယ်...လိုလို စကားမျိုးတွေ ပြောကြတယ်။ ဗိုလ်စောမောင်က မြီရှင်နိုင်ငံတွေ (ဂျပန်၊ ဂျာမဏီ စတဲ့) ကပဲ အကြံပေးလို့ လုပ်ရတာ၊ တိုင်းပြည် အတွက် ကောင်းကျိုးတွေ ရှိတယ်ဆိုတာ လူထုမသိကြဘူးဆိုတဲ့ စကားမျိုးတွေ ပြောတယ်။ ယခုဆို

၂-၁၁၅

ဖွံ့/နိမ့် LDC သက်တမ်း နှစ် ၂၀-ပြည့်တော့မယ်။ (၁၉၈၇-၂၀၀၇) ဗိုလ်သန်းရွှေ စစ်အုပ်စုက ဖွံ့နိမ့်ဘဝက လွတ်ချင်ပုံမရဘူး။

ဗိုလ်နေဝင်းက တိုင်းပြည်ဖွံ့/နိမ့် ဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့တယ်။ ဗိုလ်သန်းရွှေက ကျောက် ခေတ်ကို ပြန်သွားနေပြီး တိုင်းပြည်ကို ချောက်ထဲ ဆွဲချနေတယ်။ ဗိုလ်နေဝင်းလက်ထက် အကျပ် အတည်းက ပြည်တွင်းမှာသာ ဖြစ်တယ်။ ဗိုလ်သန်းရွှေလက်ထက် အကျပ်အတည်းက ပြည်တွင်း မှာသာမက ကုလသမဂ္ဂ၊ အမေရိကန်၊ ဥရောပ သမဂ္ဂ EU ၊ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ Asean တို့နဲ့ပါ ဖြစ်နေတဲ့ အကျပ်အတည်း ဖြစ်တယ်။ စစ်အေးလွန်ခေတ် ကမ္ဘာ့မူဝါဒမှာ ဗမာပြည် အရေးကို နိုင်ငံကြီးတွေ ပိုမို စိတ်ဝင်စားလာကြတယ်။ ဒါဟာ ကောင်းတဲ့ကိစ္စ မဟုတ်ဘူး။ ကမ္ဘာ့ စည်းစနစ်သစ်လွန်ပွဲမှာ စစ်အစိုးရလက်အောက် ဗမာပြည် ကြားညှပ်ခံရမယ့် အန္တရာယ် ရှိနေ တယ်။

(၃) ဖွံ့/နိမ့် LDC ရပ်ပုံလွှာ

ကုလသမဂ္ဂ စီးပွားနှင့် လူမှုကောင်စီ <ECOSOC> ရဲ့ ၂၀၀၂ ဖွံ့/နိမ့် LDC သတ်မှတ်ချက် ၃-ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်တယ်။

ဝင်ငွေနှိမ့်ခြင်း။ ။ နှစ်စဉ်တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေ \$ ၇၅၀-အောက်(ဘွဲ့ရ ပညာတတ် ဒေါ်လာ \$ ၉၀၀-အထက်) ၃-နှစ် စာရင်း အပေါ် အခြေပြု သတ်မှတ်တယ်။

လူသား အရင်းအမြစ် အားနည်းမှု။ ။ အာဟာရဓာတ်၊ ကျန်းမာ၊ ပညာ၊ သက်ကြီးစာတတ်မှု စတဲ့ အချက်များ။

စီးပွားရေး ခံနိုင်ရည် မရှိမှု။ ။ စိုက်ပျိုးရေး မတည်ငြိမ်၊ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ပို့ကုန် မတည်ငြိမ်။ သမရိုးကျ မဟုတ်တဲ့ (စက်မှုနှင့် ခေတ်မီ ဝန်ဆောင်မှု စတဲ့) အရေးပါတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများရဲ့ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှု GDP အပေါ် ပါဝင်မှု အချိုးအစား၊ ပို့ကုန်တွန်း ဆော်နိုင်မှု၊ စီးပွားရေး သေးကျိုးမှု၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်...စသည်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗမာပြည်ရဲ့အခြေအနေက အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပျမ်းမျှသက်တမ်းက ၅၇-နှစ်၊ ၅-နှစ်အောက် အာဟာရ မပြည့်တဲ့ ကလေးက ၃၁%၊ ကိုယ်အလေးချိန်မပြည့်တဲ့ ကလေးက ၂၈ဒသမ၂%၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု စံချိန်မမီတဲ့ ကလေးက ၃၅ ဒသမ၉%၊ ကလေးလုပ်သား(၁၀-နှစ်မှ ၁၄-နှစ်) က ၂၂% ရှိပါတယ်။

- လူ ၁၀၀၀ မှာ ၅-နှစ်အောက်ကလေး သေဆုံးမှုက ၁၇-ယောက်
- လူ ၁၀၀၀ မှာ မီးဖွားစဉ် သေဆုံးသည့်မိခင်က ၁၀-ယောက်
- လူ ၁၀၀၀ မှာ တယ်လီဖုန်း သုံးစွဲနိုင်သူ ၈-ယောက်(ကြိုးဖုန်း-၇၊ လက်ကိုင်ဖုန်း-၁)
- လူ ၁၀၀၀ မှာ ရေဒီယိုရှိသူ ၆၆-ယောက်
- လူ ၁၀၀၀ မှာ ရုပ်သံ ရှိသူ ၇-ယောက်
- လူ ၁၀၀၀ မှာ အင်တာနက်သုံးနိုင်သူ ၁-ယောက်
- လူ ၁၀၀၀ မှာ ဆရာဝန်ဦးရေ ၀ ဒသမ၃ ယောက် (တသောင်းမှာ ၃ ယောက်)

၂၁-ခါခါ

လယ်သမား ၁၀၀၀ မှာ ထွန်စက် ၁-စီး၊ လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲနိုင်သူက လူဦးရေရဲ့ ၅% ဖြစ်ပါတယ်။

တခြားနိုင်ငံတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြရရင် ရှက်စရာကောင်းလို့ နှိုင်းယှဉ် မပြတော့ပါ။ စစ်အစိုးရ ဝါဒဖြန့်သလို သူတို့လက်ထက် တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတယ်ဆိုတာ ဟုတ်-မဟုတ် ပြည်သူ တွေက အသိဆုံး ဖြစ်တယ်။

သက်ကြီးစာတတ်မှု ကျား/မ(၈၉%နဲ့ ၈၁%)၊ အခြေခံ မူလတန်းပညာရှိသူ ၇၃% ဖြစ်ပါတယ်။ ဗမာပြည်မှာ မိရိုးဖလာအရ ပညာလိုလားတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုအတွေးအခေါ် ရှိပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးစနစ်ကြောင့် အခြေခံပညာ(အသုံးလုံး) တတ်မြောက်မှုနှုန်း မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘွဲ့ရ ပညာတတ်ဦးရေနည်းပါးပြီး ဘွဲ့ရအလုပ်လက်မဲ့နှုန်းက မြင့်ပါတယ်။

ဗမာပြည်ဟာ တိုင်းပြည်အရွယ်အစားနဲ့ လူဦးရေအရပြောရရင် မကြီးမသေး အလယ်အလတ်အရွယ်ပါ။ (၂၆၁၂၂၈-စတုရန်းမိုင်) ။ စိုက်ပျိုးနိုင်တဲ့ မြေလွတ်မြေရိုင်းတွေ ပေါ်ရုံမက သဘာဝသယံဇာတကလည်း ကြွယ်ဝပါတယ်။ ရှည်လျားတဲ့ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းလည်း ရှိပြီး ရာသီဥတုကလည်း သင့်တင့်မျှတတယ်။ သဘာဝဘေးလည်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်လို ကြီးကြီးမားမား မရှိပါဘူး။ လူဦးရေ ၅၄-သန်း၊ အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့ အရွယ်(၁၅-မှ ၅၉-နှစ်) ၃၂သမ ၁၂သန်း (၅၉%) ရှိပါတယ်။ လွယ်လွယ်နိုင်ယှဉ်ရရင် အရွယ်အစားနဲ့ လူဦးရေအရ ပြင်သစ်၊ ထိုင်းတို့နဲ့ မတိမ်းမယိမ်းရှိပါတယ်။ အရွယ်အစားအရ ဗြိတိန်၊ ဗီယက်နမ်၊ ဂျပန်တို့ထက် နှစ်ဆ၊ လူဦးရေအရ ဗြိတိန်နဲ့ မတိမ်းမယိမ်း၊ ဗီယက်နမ်ရဲ့တဝက်ကျော် ၊ ဂျပန်ရဲ့ သုံးပုံတပုံ ရှိပါတယ်။ ဗီယက်နမ် ထိုင်းတို့သည်ပင်လျှင် ဗမာပြည်ထက် အပုံကြီး တိုးတက်နေပါတယ်။

၁၉၈၇-ဗမာပြည် ဖွံ့/နိမ့်ဖြစ်စဉ်က ပြည်ပကြွေး \$ ၄-ဘီလီယံကျော် ရှိပါတယ်။ တခြား ကြွေးဝန်ပိ နိုင်ငံတွေထက် စာရင် များတယ် မဆိုနိုင်ပါ။ ဒါပေမဲ့ စီးပွားရေးက ချွတ်ခြုံကျနေတယ်။ နှစ်စဉ်မှန်မှန်ကြွေးမဆပ်နိုင်တော့ဘူး။ ကြွေးဆပ်ရတဲ့ ပမာဏ က GDP (တနှစ်ဝင်ငွေ) ရဲ့ ၂၀% တဝိုက်မှာ ရောက်နေတယ်။ ထိုစဉ်က မဆလ စစ်အစိုးရဟာ ယနေ့ နအဖ စစ်အစိုးရလိုပဲ ကိန်းဂဏန်းတွေ ဖောင်းပွပြီး တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတယ်လို့ ကြွားဝါခဲ့တာပါ။ ဒီလိုနဲ့ မြီရှင် OECD နိုင်ငံတွေ ဖြစ်တဲ့ ဂျပန်၊ ဂျာမဏီ စသည်တို့ရဲ့ ထောက်ခံမှုနဲ့ (အကြံပေးမှုလို့လည်း ဆိုတယ်) ဖွံ့/နိမ့်(လူမဲ့) ဘွဲ့ကို ဂုဏ်ပြောင်စွာ ခံယူခဲ့ရတယ်။

(၄) ဆင်းရဲတွင်း လွတ်ကင်းအောင် လမ်းပြဆောင်ပါသည်

- ဖွံ့/နိမ့် LDC အဆင့်အတန်းရရှိရင် အောက်ပါအခွင့်အရေးများ ရရှိမယ်။
 - ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အပံ့(ODA, OA) ပိုရမယ်။
 - ဈေးကွက် ရပိုင်ခွင့်တွေ ရမယ်။ (အကောက်အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်၊ ကုန်သွယ် အဟန့်အတားများ လျော့ ပေါ့ခွင့်၊ စိုက်ပျိုးရေးနဲ့ ကုန်သွယ်မှုစွမ်းဆောင်ရည် အထောက်အကူ စသည်)
 - ကြေးမြီထိန်းချုပ်ခွင့်တွေ ရမယ်။ (ဆိုင်းငံ့တာနဲ့ အခြားအခွင့်အရေးများ)
- စစ်အစိုးရသာ ကတိတည်ခဲ့ပြီး ဒီမိုကရေစီနဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ (နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး) ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ လုပ်ခဲ့ရင် ကုန်လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၈-နှစ်ကာလအတွင်း ဗမာပြည်ဟာ

ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်နေမှာပါ။ ယခုတော့ ဗိုလ်သန်းရွှေလက်အောက် ဗမာပြည်ဟာ ပြည်တွင်းပြည်ပ(နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး) အကျပ်အတည်း များနှင့်အတူ ကျောက်ခေတ်ကို ပြန်သွားနေပါတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့နဲ့ အခြားအထောက်အပံ့(ODA, OA) ဆိုတာ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးပြီး ချမ်းသာတဲ့ နိုင်ငံများ (၂၂-နိုင်ငံ) နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (OECD) ကနေ အဓိက ပေးတာပါ။ ဥရောပသမဂ္ဂ EU ဟောင်းတွေဖြစ်တဲ့ အနောက် ဥရောပ နိုင်ငံများနဲ့ အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ ဂျပန်၊ ဩစတြေးလျ နဲ့ နယူးဇီလန် တို့ပါဝင်ကြတယ်။ အကြီးဆုံး အလှူရှင်နိုင်ငံတွေက အမေရိကန် ၂၄%၊ ဂျပန် ၁၃%၊ ပြင်သစ် ၁၁%၊ ဂျာမဏီ ၁၀%၊ အင်္ဂလန် ၉%နဲ့ နယ်သာလန် ၆% တို့ ဖြစ်တယ်။

အထောက်အပံ့ဟာ (၂၀၀၃ စာရင်းအရ) -[ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အပံ့]ODA \$ ၆၉ B [အခြားအထောက်အပံ့]OA\$ ၇ B ကျော် ရှိတယ်။ (B= ဘီလီယံ) OECD-DAC အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်တဲ့ နိုင်ငံများရဲ့ သီးခြားအကူအညီက \$ ၃ B ကျော် ရှိတယ်။ OECD ထဲမပါတဲ့တရုတ်ကလည်း သီးခြားအကူအညီပေးတာရှိပေမယ့် စာရင်းမဖော်ပြဘူး။ အထောက်အပံ့ဆိုတာ အလှူရှင် နိုင်ငံများနဲ့ ကြည့်မှရတာ ဖြစ်တယ်။ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများရဲ့ နိုင်ငံခြားရေး ပေါ်လစီနဲ့ ချိတ်ဆက်ထားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် တချို့နိုင်ငံများက ပိုရကြတယ်။ (ဥပမာ အမေရိကန်က အီရတ်ကို အများဆုံး ကူညီတယ်) တချို့နိုင်ငံတွေက လုံးဝမရဘူး။ (ဥပမာ-ကျူးဘား) အမေရိကန်နဲ့ EU က နိုင်ငံရေးအရ ဖိအားပေးပြီး စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့အရေးယူတာ ခံနေရတဲ့အတွက် စစ်အစိုးရလက်အောက်က ဗမာပြည်ဟာ IMF, WB, ဒေသဆိုင်ရာ အာရှဘဏ်တို့မှ အထောက်အပံ့ မရဘူး။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့်သာ လူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီတာ ရတာဖြစ် တယ်။ NGO (အစိုးရမဟုတ်တဲ့ အဖွဲ့အစည်း) များမှတစ်ဆင့် ကူညီတာလည်း ရှိပါတယ်။

ဗမာပြည်ကို အဓိက အထောက်အပံ့ပေးနေတာ ဂျပန်ပဲ။ ၂၀၀၃-မှာ ဗမာပြည်ဟာ ODA, OA စုစုပေါင်း \$ ၁၂၆ သန်း၊ (ဂျပန်က \$ ၄၃ ဒသမ ၁ သန်း ပါဝင်တယ်) ရတယ်။ အဲဒီနှစ်မှာ ထိုင်း \$ ၉၆၆ သန်း၊ ဗီယက်နမ် \$ ၁၇၆၂ သန်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား \$ ၅၀၈ သန်း၊ လာအို \$ ၂၉၉ သန်း၊ နီပေါ \$ ၄၆၇ သန်း ရတာနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။

နောက်ထပ် သတိပြုဖို့က အလှူရှင် နိုင်ငံကြီးများရဲ့ ကူညီထောက်ပံ့မှုဟာ နှစ်စဉ် \$ ၇၀ ဘီလီယံကျော်၊ \$ ၈၀ ဘီလီယံလောက် ရှိသော်လည်း ဒီငွေ ပမာဏဟာ အလှူရှင် နိုင်ငံကြီးများ ရဲ့ အမျိုးသား ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး GNI (ပျမ်းမျှ) ရဲ့ ၀ ဒသမ ၂၅ % (၂၀၀၃) ပဲ ရှိတယ်ဆိုတာပါပဲ။ (ကိုဖီအာနန်က ၀ ဒသမ ၇ % အထိ တိုးပေးဖို့ တိုက်တွန်းထားတယ်)။ ၂၀၀၅ နိုဝင်ဘာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်ရဲ့ လေ့လာမှုအရ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန် ကုန်သွယ်မှု တဖက်စောင်းနင်း ဖြစ်နေမှုကို ပြုပြင်လိုက်ခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ (အထောက်အပံ့ခံ) နိုင်ငံများအနေနဲ့ နှစ်စဉ် \$ ၃၀၀ ဘီလီယံလောက် ခံစားရမယ် ဆိုပါတယ်။ အထောက်အပံ့ဆိုတာ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးထဲမှာ နိုင်ငံကြီးများ ရရှိနေတဲ့ အစွန်းထွက် အမြတ်များရဲ့ သေးငယ်တဲ့ အစိတ်အပိုင်းလေး တရပ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၅) ဖျော့တဲ့နေတဲ့ ကြွက်သားများ

ဗမာပြည်ရဲ့ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး GDP ၂၀၀၅ က ၁၂ ဒသမ ၂ % တိုးတက် တယ်လို့ စစ်အစိုးရက ဆိုတယ်။ (ပျမ်းမျှ နှစ်စဉ် ၉-၁၀ %) ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အမြင့်ဆုံးစံချိန်လို့

၂၁-ခါခါ

ဆိုရမလိမ့်။ အာရှ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် ADB ရဲ့ ခန့်မှန်းချက်က ၂၀၀၆ မှာ ၅ ဒသမ ၅ % လောက် ရှိမယ်။ ဒါတောင် အဓိကအားဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ တိုးပြီးတင်ပို့နိုင်တာကြောင့်လို့ ဆိုတယ်။ အောက်ပါ ကိန်းဂဏန်းကို ဂရုစိုက် ကြည့်ပါ။

**အဓိက ကဏ္ဍကြီးများအလိုက် တမျိုးသားလုံး၏
ပြည်တွင်း အသားတင် ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး အချိုးအစား
တန်ဖိုး(ကျပ်သန်း)**

	လယ်ယာ	စက်မှုလက်မှု	ဝန်ဆောင်မှု	စုစုပေါင်း
၂၀၀၄-၂၀၀၅	၂၀၆၁၈၀၈	၅၉၄၈၃၂	၁၄၂၄၈၀၂	၄၀၈၁၄၄၂
(ယာယီ)	(၅၀. ၅ %)	(၁၄ . ၆ %)	(၁၄ . ၉ %)	(၁၀၀ %)

ရှင်းလင်းချက်-

လယ်ယာကဏ္ဍတွင် လယ်ယာ၊ သားငါးနှင့် သစ်တောကဏ္ဍများ၊ စက်မှုလက်မှုကဏ္ဍတွင် စက်မှုလက်မှု၊ စွမ်းအင်၊ သတ္တုနှင့်တွင်းထွက်ပစ္စည်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ ဆောက်လုပ်မှုကဏ္ဍများ၊ ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍတွင် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများနှင့် ကုန်သွယ်မှု ကဏ္ဍတို့ ပါဝင်ပါသည်။

(Source : အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာန။)

ပြည်တွင်းအသားတင် ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး(GDP) ဆိုတာ တိုင်းပြည်ရဲ့စီးပွားရေးကို ခြုံပြီး ဖော်ပြတဲ့ ကိန်းဂဏန်းပါ။ တိုင်းပြည်ရဲ့ ကြွက်သား(ခွန်အား) ပါပဲ။ စစ်တပ်ဆိုတာက တိုက်ခိုက်ရေး (ကာကွယ်ရေး) ယန္တရားတရပ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခေအင်အား ချို့တဲ့ နေတဲ့ ဗွဲ့ပြာကျ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အပို့ စစ်တပ် သို့မဟုတ် ကာကွယ်ရေးယန္တရားဟာ ဘယ်လိုလုပ် ခေတ်မီပြီး -ခိုင်မာတောင့် တင်းနိုင် မှာတဲ့တုံး။ ပြည်ပရန်ကို (ရှိလာရင်) မကာကွယ်နိုင်ပါ။ ပြည်တွင်းမှာသာ ပြည်သူကို ဖိနှိပ်တဲ့ ယန္တရားအဖြစ် ပြည်သူ့ရဲ့အထက်က နေကာ ဗိုလ်ကျ စိုးမိုးနေနိုင်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုတိုင်းပြည်မျိုးမှ မမဲ့ရင် ဘယ်တိုင်းပြည် မှာတုံး။

GDP ကျပ်သန်း ၄၀၈၁၄၄၂-(၁၂ ဒသမ ၂ % တိုးတယ်) ဆိုတာကို ဘယ်လိုတွက်ချက် သလဲ။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အစီ ရင်ခံစာတွင် (စည်းစနစ်အရ) အမေရိကန်ဒေါ်လာ \$ နဲ့ ပြောင်းလဲဖော်ပြဖို့ ဖြစ်ပေမယ့် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိဘူး။ GDP (ပြည်တွင်း ဝင်ငွေ) GNI (ပြည်တွင်း+ပြည်ပ ဝင်ငွေ) တို့နဲ့ ပတ်သက်လာရင် စစ်အစိုးရက တရားဝင် ဒေါ်လာနဲ့ ငွေကြေးသတ်မှတ်ဖော်ပြခြင်း တခါမှ မတွေ့ရပါ။

ပြဿနာက ကျပ်ငွေလဲနှုန်းဟာ စစ်အစိုးရတရားဝင် သတ်မှတ်ချက်က တဒေါ်လာ ၆ ဒသမ ၀၈ ကျပ်၊ ပြင်ပပေါက်ဈေးက ၁၂၀၀-ကျပ် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်နေတယ်။ ပို့ကုန်-သွင်းကုန်၊ ဝင်ငွေ-ထွက်ငွေ တန်ဖိုးကို ဘယ်ငွေလဲနှုန်းနဲ့ တွက်သလဲ။ ၆ ဒသမ ၀၈ ကျပ်နှုန်းနဲ့ တွက်ရင် GDP \$ ၆၇၁ ဘီလီယံလောက် ရှိတယ်။ (မဖြစ်နိုင်၊ ထိုင်းထက် ၅-ဆလောက် များနေတယ်)။ ၁၂၀၀-ကျပ်နှုန်းနဲ့ တွက်ရင် GDP \$ ၃ ဒသမ ၄ ဘီလီယံပဲ ရှိတယ်။ (သိပ်နည်းနေတယ်)။ အဲဒီနှစ် ပို့ကုန်ပမာဏ \$ ၂ ဒသမ ၉၂၇ ဘီလီယံ၊ သွင်းကုန်က \$ ၁ ဒသမ ၉ ဘီလီယံ (ကုန်သွယ်မှု ပမာဏ \$ ၄ ဒသမ ၉ ဘီလီယံ) ပိုငွေ \$ ၉၅၄ သန်း ဖြစ်တယ်။

စစ်အစိုးရဟာ စီးပွားရေးစာရင်းအင်းများနဲ့ ပတ်သက်ရင် ပွင့်လင်းမှုမရှိတာ ကြာပြီ။ နိုင်ငံတကာ စာရင်းအင်း စံနှုန်းတွေနဲ့ အစစ်ဆေး မခံဝံ့ဘူး။ (နိုင်ငံခြားသားကြော်ငြာတဲ့ရောဂါ ရှိနေတာကလည်း အကြောင်းအချက်တခု ဖြစ်တယ်)။ ပြည်တွင်း လှည့်လည်နေတဲ့ ငွေကြေး ပမာဏ၊ ငွေစက္ကူသစ် ရိုက်နှိပ်မှု၊ ဘတ်ဂျက်၊ ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှု၊

အလုပ်လက်မဲ့ ဖောင်းပွမှု၊ ကုန်ဈေးနှုန်းဖောင်းပွမှု စတဲ့...စတဲ့ ဖုံးကွယ်ထိန်ချန်မှုတွေ အများကြီးပါ။ ဘယ်လွှတ်တော် ဘယ်ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်ကမှ စစ်ဆေးအတည်ပြုပေးထားတာလည်း မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံတကာနဲ့ စီးပွားရေး ဆက်ဆံမှုအရ မလွဲမကင်းသာ ဟိုတိုင်း-ဒီတိုင်း တို့တိတို့ထိ ထုတ်ပြန်ပေးနေတာပါ။ အရည်အချင်းထက် အရေအတွက်တွေ ဖောင်းပွနေတဲ့ ယုံကြည်စိတ်ချဖွယ် မရှိတဲ့ ကိန်းဂဏန်းတွေလို့ ပြောရင် လွန်မယ် မထင်ပါ။

(၆) ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနဲ့ ဗမာ့ စီးပွားရေး

ကုန်သွယ်ရေးအပိုင်းကို နည်းနည်း ကြည့်ရအောင်။ ဗမာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံခြားပို့ကုန်တွေဟာ အခြေခံကုန်ကြမ်းနဲ့ ကုန်ကြမ်းတိုင်း **Primary Products** တွေကိုသာ တင်ပို့နေရတာပါ။ တန်ဖိုးဖြည့်ကုန်စည် **value added** တွေ မတင်ပို့နိုင်ပါဘူး။

ကုန်သွယ်မှု ဝင်ငွေအချိုးအစားက-

သစ်တောထွက်	၂၅%
သဘာဝဓာတ်ငွေ့	၂၄%
ပဲမျိုးစုံ	၁၃%
ရေထွက်ငါးပစ္စုန်	၇%
ကျန်ပို့ကုန်	၂၀%

	၈၉%

ယခင်က အမိ ပို့ကုန်ဖြစ်တဲ့ ဆန်က များများ မတင်ပို့နိုင်တော့ဘူး။ ၂၀၀၅ မှာ တန်ချိန် ၂-သိန်းတောင် အနိုင်နိုင် တင်ပို့နေရပါတယ်။ (စစ်အစိုးရကတော့ စပါးထွက်တိုးတယ်လို့ ဆိုတယ်)။ စက်မှုလက်မှုပိုင်းမှာ အဓိကပို့ကုန်က အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းက ဖြစ်တယ်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့က အဓိက ထိုင်းကို ပိုက်လိုင်းက တဆင့် ရောင်းချတာပါ။ ရောင်းရငွေထဲက ရာခိုင်နှုန်း တချို့ကိုသာ ဗမာပြည်က ရတာပါ။ (နှစ်စဉ် \$ သန်း ၃၀၀-နဲ့ ၆၀၀-ကြား)။ ဒါပေမဲ့ လောင်စာဆီ (ဓာတ်ဆီ၊ ဒီဇယ်ဆီ) စသည်ကိုတော့ ပြည်ပက ဈေးကြီးပေး ဝယ်ယူတင်သွင်းနေရပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ တခု သတိပြုဖို့က တရားဝင်မဟုတ်တဲ့ မှောင်ခို စီးပွားရေး **informal trade** က နှစ်စဉ် \$ ၁-ဘီလီယံလောက်ရှိမယ်လို့ ပညာရှင်များက မှန်းဆကြပါတယ်။

အဓိက ကုန်သွယ်ဖက်တွေက အာရှအိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများနဲ့သာ ဖြစ်ပြီး ဗမာပြည်က အဓိက ပို့ကုန်တင်ပို့တဲ့ နိုင်ငံဟာ ထိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဓိက သွင်းကုန်တင်သွင်းတဲ့နိုင်ငံက တရုတ် ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၀ မှာ အာဆီယံ-တရုတ် လွတ်လပ်တဲ့ ကုန်သွယ်ရေး(အကောက်ခွန်မဲ့) စတင် အသက်ဝင်ပြီ ဖြစ်တယ်။ ဗမာပြည်က ကုန်ကြမ်းနဲ့ သယ်ဇာတတွေပဲ တင်ပို့နေရပြီး ပြည်ပက စက်မှုထုတ်ကုန်တွေ၊ နည်းပညာထုတ်ကုန်တွေနဲ့ လူသုံးကုန် ပစ္စည်းတွေ တင်သွင်းနေရမှာ ဖြစ်တဲ့ အတွက် စစ်အစိုးရလက်အောက် ဗမာပြည်ဟာ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား အကျိုးခံစားရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု **FDI** က စာရင်းအရ \$ ၅၅၆ ဒသမ ၄ သန်း (တကယ်

၂၁-ခါခါ

အကောင်အထည်ဖော်နိုင် တာက \$ ၁၁၃-သန်း)၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အပံ့ ODA, OA က \$ ၁၂၀ ဒသမ ၁-သန်း၊ (၂၀၀၅)။ နိုင်ငံခြား ကြေးမြီက \$ ၇၃၁၈-သန်း(၇-ဘီလီယံကျော်)။ အရန် နိုင်ငံခြားငွေက \$ ၆၄၇-သန်းပဲ ရှိပါတယ်။

ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားဝင်ငွေ \$ ၁၅၃-သန်း၊ ပြည်ပထွက် အလုပ်လုပ်သူများထံမှ ရရှိတဲ့ ဝင်ငွေ \$ ၇၈-သန်း ဖြစ်တယ်။

ASEAN တွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံချင်း ကုန်သွယ်မှုပမာဏ \$ ၁၀၅-ဘီလီယံ(၂၀၀၃) ရှိပါတယ်။ ဗမာပြည်ရဲ့ ASEAN ဒေသအတွင်း ကုန်သွယ်ရေးမှာ ပါဝင်မှုပမာဏက တကယ့်ကို မဖြစ်စလောက်ကလေးပဲ ရှိပါတယ်။ စစ်အစိုးရဟာ အမေရိကန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂတို့ရဲ့ (နိုင်ငံရေး စီးပွားရေးအရ) အရေးယူ ပိတ်ဆို့မှု ခံနေရပါတယ်။ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးက ဒီနိုင်ငံကြီးတွေ အုပ်စီးထား တဲ့ အမေရိကန်ဗဟိုပြု စီးပွားရေးပါ။ ကမ္ဘာ့ဘဏ် WB ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးရုံငွေအဖွဲ့ IMF၊ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ WTO တို့ ပေါက်ဖွားရာ ဘရက်တန်ဝုဒ် Bretton Wood အစည်းအဝေး (၁၉၄၄ ဇူလိုင် ၁-၂၂) အပေါ် အခြေခံပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ္ဍာရေး၊ စီးပွားရေးတို့ရဲ့ ကြိုးကိုင် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးကွက်၊ လွတ်လပ်ကုန်သွယ်ရေးစတဲ့ လစ်ဘရယ် သဘောတရားတွေအပေါ် အခြေခံပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဒေသဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း အကြီးအသေးပေါင်း ၃၇-ဖွဲ့ ရှိတယ်။ ဒေသချင်းထပ် နိုင်ငံချင်းထပ်နေတဲ့ အဖွဲ့များလည်း ရှိတယ်။ ဗမာပြည်က ထိထိရောက် ရောက် ပါဝင်နိုင်တာက ASEAN တဖွဲ့တည်းပဲ ရှိပါတယ်။ ဗမာပြည်ဟာ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ထိုင်းတို့နဲ့ နယ်နိမိတ်ချင်း ဆက်စပ်နေရုံမက အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာကို မေးတင်ထားတဲ့ ပထဝီစီးပွားရေး အနေအထားကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အလားအလာကောင်းတွေရှိသော်လည်း ပိုလ်သန်း ရွှေ စစ်အစိုးရ လက်အောက်မှာ ဒီအားသာချက်ဟာ ပထဝီနိုင်ငံရေးအရ အားနည်းချက် ဖြစ်နေ ရတယ်။

စစ်အစိုးရဟာ ပို့ကုန်ဝင်ငွေ တိုးမြှင့်အောင် မစွမ်းနိုင်ဘူး။ အခြေခံကုန်ကြမ်းတွေပဲ တင်ပို့ပြီး ပို့ကုန်တိုးအောင် လုပ်နေလို့ကတော့ ပြည်တွင်းမှာလည်း ဝတ်ကုန်မယ်၊ ခေတ်မီတဲ့ နိုင်ငံလည်း ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်။ ကျောက်ခေတ်ကို ပြန်သွားနေမှာပဲ။

မဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ နိုင်ငံတိုင်းဟာ နိုင်ငံခြားငွေပင်ငွေရင်း FDI ရရှိဖို့ အတွက် တံခါးဖွင့်ရတာ ပါ။ လာရောက်ရင်းနှီး မြှုပ်နှံကြမှာက နိုင်ငံစုံနယ်ကျော် ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတွေ MNC တွေသာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ကလည်း အကျိုးအမြတ် မရှိရင် မလာ ဘူး။ MNC တွေ လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ အခွင့်သာတဲ့ အနေအထားတွေ ဖြစ်အောင် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ (MNC တွေရဲ့ ကျောထောက် နောက်ခံနိုင်ငံ) တွေက ဖိအားပေးတာ လုပ်ပါတယ်။ FDI လိုချင်တဲ့နိုင်ငံ(မဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ နိုင်ငံ) ကလည်း လိုအပ်တဲ့ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုနဲ့ အပေးအယူလုပ်ပြီး တံခါးဖွင့်ရတာပါပဲ။ မိမိတို့ရဲ့ အားသာ ချက်၊ အားနည်းချက်၊ ထူးခြားချက်တွေအပေါ် အခြေခံပြီး ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးဗျူဟာကို တီထွင်ချမှတ် ကျင့်သုံးရပါတယ်။

စစ်အစိုးရလို စစ်အေးခေတ်အတွေးအခေါ်နဲ့ အနေချောင်အောင် (အာဏာမြဲအောင်) လုပ်ပြီး မီးရှူးမီးပန်းတွေ ဖောက်နေလို့ကတော့ ကျဆုံးနိုင်ငံ(failed state) အဖြစ် နိဂုံးချုပ်သွား ပါလိမ့်မယ်။

(၇) ပြည်ချစ်ဝါဒနဲ့ တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်ကြဖို့

ဗမာပြည် မွဲနေပေမယ့် ဗမာပြည်သားတွေက အသိဉာဏ်ပညာ ဗဟုသုတ မခေါင်းပါးကြတာကို ဦးစွာ အသိအမှတ် ပြုရမယ်။ ၁၉-ရာစုနှစ်ကလို တိုင်းပြည်ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ အဖြစ်မျိုး နောက်တကြိမ် အဖြစ်ခံလိမ့်မယ်မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါ သိပ်ကို သေချာပါတယ်။

ဗမာပြည်သားတွေဟာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး ဒီမိုကရေစီ တိုက်ပွဲ အစဉ်အလာကြီးမားခဲ့တာကို အသိအမှတ် ပြုရမယ်။ စစ်အစိုးရ-စစ်အာဏာရှင်စနစ်- စစ်ဗျူရိုကရက်ယန္တရားဆိုတဲ့ စစ်သုံးစစ်ကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရာမှာ ကြွယ်ဝတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ ရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်တယ်။ အနာဂတ် ဗမာပြည်မှာ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို လုံးဝ လက်ခံကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဗမာပြည်သားတွေဟာ ရိုးသားကြိုးစားပြီး ကိုယ့်သမိုင်းကိုယ် ဖန်တီးတဲ့၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးတဲ့ ပြည်သူတွေ ဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ် ပြုရပါမယ်။ တိုင်းပြည်ဟာ ပြည်တွင်း ပြည်ပ အကျပ်အတည်းတွေနဲ့ ကြုံတွေ့နေရတယ်။ ဒီအကျပ် အတည်းတွေကို မှန်ကန်စွာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး မိမိတို့ရဲ့ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် တီထွင်ကြံဆမှုရှိရှိနဲ့ တစည်းတလုံးတည်း တိုက်ပွဲဝင်သွားကြဖို့ အဓိက ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ရဲ့ အနာဂတ်ကို ကုလသမဂ္ဂကိုသော်လည်းကောင်း၊ အင်အားကြီး နိုင်ငံတွေကိုသော်လည်းကောင်း၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကို သော်လည်းကောင်း မျှော်ကိုးပြီး ပုံအပ်ထားလို့ မဖြစ်ပါ။

ဗိုလ်သန်းရွှေ စစ်အစိုးရလက်အောက်မှာ ပြည်တွင်းပြည်ပ အကျပ်အတည်း ကြီးပါတယ်။ ၂၁-ရာစု ကမ္ဘာ့မူခေတ်မှာ (ဖွံ့ဖြိုးဆဲ) နိုင်ငံငယ်တိုင်းဟာ စိန်ခေါ်မှုတွေကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ရင်ဆိုင်၊ အခွင့်အလမ်းတွေကို ထိထိရောက်ရောက် ဆုပ်ကိုင်ကာ တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမယ့် လမ်းကြောင်းကို ရှာဖွေရတာ ချည်းပါပဲ။

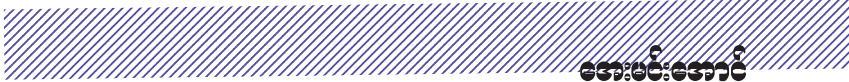
စစ်အေးလွန် ကမ္ဘာ့စည်းစနစ်သစ် လွန်ပွဲအတွင်း အမေရိကန် ဟိုက်ပါ ပါဝါရဲ့ နိုင်ငံရေးဖိအားကြောင့် ဗမာပြည်ဟာ ကြားညှပ်ခံရတာမျိုး၊ မြေစာပင်အဖြစ် ခံရတာမျိုး ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ သတိရှိဖို့ပါ။ စီးပွားရေးဖိအားက စစ်အုပ်စုကို ထွက်ပေါက်ပိတ်စေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ ထိရောက်ပါတယ်။ စစ်အစိုးရသာ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ် အတော်အတန် ရှိခဲ့ရင် ကိုယ့်ပြည်တွင်းမှာ အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးအဖြေရှာခြင်းဖြင့် ဒီအကျပ်အတည်းများကို အလွယ်တကူ ကျော်လွှားသွားနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်အုပ်စုသာ အာဏာမာန်ယစ်ပြီး ဆက်လက်ခေါင်းမာနေခဲ့ရင် နိုင်ငံရေးပြဿနာဟာ အဓိက အကျပ်အတည်းအဖြစ် ဆက်လက်ရှိနေပြီး ပြင်းထန်တဲ့ လူထုတိုက်ပွဲများ၊ တော်လှန်ရေးများ မလွှဲမရှောင်သာ မုချ ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မယ်။ အကျပ်အတည်းကို သွေးထွက်သံယိုနည်းနဲ့ ဖြေရှင်းရတဲ့ အခြေဆိုက်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗမာပြည်ရဲ့ အဆင့်နေရာကတော့ အနုတ်လက္ခဏာ ပြနေတယ်။ ပြည်ချစ်စိတ်ဓာတ် နီးနီးကြားကြား ရှိကြဖို့ တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။ ။

အောင်ငြိမ်း
(၂၀၀၆- အောက်တိုဘာ ၁)

အိန္ဒိယပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ(မာ့ကစ်ဝါဒ) ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ရဲ့တရုတ်ပြည်ခရီး

အေးမင်းအောင်

တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ နိုင်ငံခြားရေးဌာနရဲ့ ဖိတ်ကြားချက်အရ အိန္ဒိယပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (မာ့ကစ်ဝါဒ) ပေါ်လစ်ဗျူရီ အဖွဲ့ဝင် ယဲချူရီခေါင်းဆောင်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဟာ အောက်တိုဘာ ၁၆ ရက်နေ့က တရုတ်ပြည်သို့ သွားရောက်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီ ၅ ဦးပါ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှာ ကြိုပူရ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် မာနစ်ဆာကာလည်း ပါဝင်ပါတယ်။

ခရီးမထွက်မီ အောက်တိုဘာ ၇ ရက်နေ့မှာ ယဲချူရီကို အိန္ဒိယနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ရှစ်ရန်ကာမိန္ဒန်က တွေ့ဆုံပြီး တရုတ်ပြည်နဲ့ အိန္ဒိယပြည်အကြားက အရေးကြီးပြဿနာများကို ဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ ဆွေးနွေးရာမှာ နှစ်နိုင်ငံနယ်နိမိတ်ပြဿနာလည်း ပါတယ်။ တရုတ် - ရုရှားနယ်စပ်ပြဿနာကို နှစ် ၄၀ ကြာ ဖြေရှင်းခဲ့တာကို ထောက်ပြပြီး တရုတ် - အိန္ဒိယ နယ်နိမိတ်အငြင်းပွားမှုကို အချိန်တိုအတွင်း ဖြေရှင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ အိန္ဒိယ လက်ဝဲ ခေါင်းဆောင်တွေကို တရုတ်ဘက်က ပြောထားပါတယ်။

တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ ပါတီချင်းဆက်ဆံရေးဟာ ‘အိမ်နီးချင်းကောင်းဆက်ဆံရေးလေထု’ ကို ဖန်တီးရာမှာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေလိမ့်မယ်လို့ အိန္ဒိယအစိုးရကို အိန္ဒိယပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (မာ့ကစ်ဝါဒ) **CPI (M)** က ပြောပါတယ်။

တရုတ်ကုမ္ပဏီတွေ အိန္ဒိယပြည်အတွင်း ဝင်လာရေးကိစ္စမှာ အစိုးရနဲ့ သဘောထားချင်း ကွဲလွဲတယ်လို့ မကြာသေးခင်ကပဲ **CPI (M)** က ပြောခဲ့တယ်။ အိန္ဒိယပြည် အခြေခံအဆောက်အအုံနယ်ပယ်မှာ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ‘တန်းတူကစားကွင်း’ ဆိုတဲ့ အယူအဆကို **CPI (M)** က ထောက်ခံတယ်။ အိန္ဒိယနဲ့ တရုတ်ဟာ ရေနံလုပ်ငန်းတွေကို ပူးတွဲ ကန်ထရိုက်ဆွဲလုပ်ကိုင်ကြဖို့ သဘောတူထားကြပြီး ဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်လို့ အကြောင်းပြပါတယ်။ ဒါကြောင့် လုံခြုံရေးကို အကြောင်းပြပြီး အဓိက လုပ်ငန်းစီမံကိန်းတွေအပေါ် တရုတ်ကုမ္ပဏီတွေရဲ့ ကန်ထရိုက်ဆွဲခွင့်ကို မပိတ်ပင်သင့်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

‘တရုတ်နိုင်ငံဟာ နျူကလီးယား ထောက်ပံ့ရေးအုပ်စုဝင် (Nuclear Suppliers Group)

နိုင်ငံဖြစ်သလို ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင် (P-5) နိုင်ငံလည်း ဖြစ်တယ်။ တရုတ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအကြား ဆက်ဆံရေး အားကောင်းလာရေးဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်' လို့ ယဲချူရီကလည်း ပြောပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင် မှာ ပိုပြီးတက်တက်ကြွကြွ ပူးတွဲပါဝင်ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနဲ့ ရုရှားတို့ဟာ သုံးပွင့် ဆိုင်အုပ်စု ဖွဲ့ထားတယ်။ ဒီအဖွဲ့ကို အားကောင်း စေသင့်တယ်လို့ လက်ဝဲတွေက ပြောကြပါတယ်။ စီးပွားရေး ကြီးထွားစေရေးနဲ့ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတွေကို ပုံဖော်နိုင်ဖို့ ပိုကြီးတဲ့ BRICS + G (ဘရာဇီးလ်၊ ရုရှား၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ တောင် အာဖရိကနဲ့ ဂျာမနီ) အုပ်စုဖွဲ့ရေးကို လည်း ထောက်ခံပြောဆိုတယ်။

ဒါ့အပြင် နိုဝင်ဘာလမှာ အိန္ဒိယပြည် သို့ တရုတ်သမ္မတဟူကျင်ထောင် လာရောက် မယ့် ခရီးစဉ်ရှိနေတဲ့အတွက် CPI (M) ကိုယ် စားလှယ်အဖွဲ့ရဲ့ ခရီးစဉ်ဟာ အရေးပါနေ ပါ တယ်။ နိုဝင်ဘာ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲအတွက် အခြေခံကောင်းတွေကို ဒီခရီးစဉ်က ဖန်တီးပေး လိမ့်မယ်လို့လည်း ယဲချူရီက ပြောပါတယ်။ ဆယ်ရက်ကြာ တရုတ်ပြည်ခရီးစဉ်အတွင်းမှာ CPI (M) ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဟာ တရုတ်နိုင်ငံ ခြားရေးဝန်ကြီး လီကျောက်ရှင်း၊ တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ပေါ်လစ်ဗျူရီအဖွဲ့ဝင် လော် ကန်း စသူတွေနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ရပါတယ်။

တရုတ်ပြည်က ပြန်ရောက်လာပြီး နောက်မှာ ယဲချူရီဟာ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် မန်မို ဟန်ဆင်းကို တွေ့ဆုံအစီရင်ခံပါတယ်။ ပြုလုပ် နေတဲ့ တရုတ် - အိန္ဒိယ နယ်စပ်ပြဿနာ ဆွေး နွေးပွဲများအပေါ် တရုတ်ပြည်ရဲ့သဘောထားနဲ့ တရုတ်အလုပ်သမားများ အိန္ဒိယပြည် ဝင်ခွင့် ဗီဇာ မရတာနဲ့ တရုတ်ကုမ္ပဏီတချို့ အိန္ဒိယ ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့် မရရှိတဲ့ အတွက် တရုတ်အစိုးရဟာ စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေ ဖြစ်နေတယ် လို့ ဝန်ကြီးချုပ်ကို ယဲချူရီက အသိပေးတယ်။ တရုတ် - အိန္ဒိယ ဆက်ဆံရေး အဆင့်သစ်သို့

မြှင့်တင်ဖို့ တရုတ်ခေါင်းဆောင်တွေက ဆန္ဒရှိနေ ကြောင်း အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်ကို ယဲချူ ရီက ပြောပြ ပါတယ်။ နယ်စပ်ပြဿနာ အတွက် အိန္ဒိယအစိုးရ ရဲ့ ပူပန်မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး နယ်စပ်ဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲ တွေ မပြီးပြတ်သေးပေမယ့် အခြားနယ်ပယ်တွေက ဆက်ဆံရေးတွေကို တိုးပွားစေနိုင်တယ်လို့ တရုတ် ပြည်ခေါင်းဆောင်တွေက သဘောရကြောင်း ယဲချူ ရီက ပြောပါတယ်။

နှစ်နိုင်ငံကြားက တည်ရှိခဲ့တဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ အဆက်အစပ်ကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်းနဲ့ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုကို နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးရဲ့ 'အနှစ်' အဖြစ် ထားရှိလိုတယ်လို့ တရုတ်ခေါင်း ဆောင်တွေကဆိုကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဒါဟာ တရုတ်အလုပ်သမားတွေ ဗီဇာကိစ္စနဲ့ တရုတ် ကုမ္ပ ဏီတွေကို ကန်ထရိုက်မပေးတဲ့ကိစ္စတွေကို ရည် ညွှန်းဟန်တူကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ်ကို ယဲချူရီက ပြောပါတယ်။ လုံခြုံရေးအတွက်ဆိုပြီး နိုင်ငံခြား ကုမ္ပ ဏီတွေ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းလုပ်ခွင့်ကို ပိတ်ပင် ရာမှာ နိုင်ငံတနိုင်ငံချင်းအလိုက် သတ်မှတ်ပြီး ပိတ်တာ ထက် ဒေသအလိုက် သတ်မှတ်ပြီး ပိတ်တာက ပို သင့်တော်မယ်လို့ ဝန်ကြီးချုပ်ကို ယဲချူရီက အကြံ ပေးပါတယ်။

ဒီခရီးစဉ်ကိုရော၊ အိန္ဒိယ လက်ဝဲတွေကို ရော ဝေဖန်ဆန့်ကျင်သူတွေ အိန္ဒိယပြည်တွင်းမှာ ရှိပါတယ်။ လက်ဝဲတွေဟာ တိုင်းပြည်ချစ်စိတ် မရှိ ဘူး၊ တရုတ်ပြည်ဘက်က ရှေ့နေလိုက်နေကြတယ် လို့ စွပ်စွဲကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယ - အမေရိ ကန် ချူကလီးယား သဘောတူညီချက်ကို တရုတ် ပြည်က ဆန့်ကျင်နေတဲ့ကြားက လက်ဝဲတွေက အိန္ဒိယပြည်ကို တရုတ်နဲ့ တွဲနေစေချင်သေးတယ် လို့ ဝေဖန်သူလည်း ရှိတယ်။

ဘာပဲပြောပြော ဒီခရီးစဉ်က အိန္ဒိယနဲ့ တရုတ်ပြည်အကြားက ဆက်ဆံရေးပြဿနာတွေနဲ့ နှစ်နိုင်ငံသဘောထားတွေကို တစ်တရား မီးမောင်း ထိုးပြနေပါတယ်။ အိန္ဒိယဘက်က နယ်စပ်ပြဿ နာကို အလေးထားနေတယ်။ အမြန်ဖြေရှင်းချင်နေ တယ်။ တရုတ်ဘက်ကတော့ နယ်စပ်ပြဿနာကို မလော့ချင်ဘူး။ အချိန်ယူ ဖြေရှင်းလိုဟန် ရှိတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စကြောင့် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးကို မထိခိုက် စေချင်ဘူး။ ဒီကိစ္စဆွေးနွေးလို့ မပြတ်သေးပေမယ့် ကျန် နယ်ပယ်တွေမှာ ဆက်ဆံရေးကို တိုးမြှင့်ချင်တယ်။ ပူး ပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွေ တိုးမြှင့်ချင်တယ်။

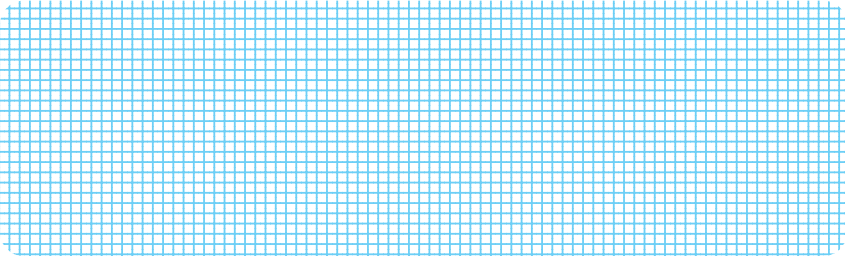
၁၉၆၂ ခုနှစ်တုန်းကတော့ တရုတ်နဲ့အိန္ဒိယ ဟာ နယ်စပ်ပြဿနာအတွက် စစ်တိုက်ခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုအချိန်မှာတော့ နှစ်နိုင်ငံစလုံးဟာ ဒီစစ်ရေး နည်းလမ်းကို ရှောင်ကြလိမ့်မယ်။ ငြိမ်းချမ်းစွာနဲ့ အပေး အယူရှိရှိ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းသွားကြလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့် ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် နှစ်နိုင်ငံစလုံးဟာ အာရှရဲ့ အင်အား ကြီးနိုင်ငံတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အနုမြူလက်နက် ပိုင်ဆိုင် ကြတဲ့ နိုင်ငံတွေလည်း ဖြစ်ကြတယ်။ တိုင်းပြည်တွေ ကကြီး၊ လူဦးရေကလည်း များကြတယ်။ အခုအခါမှာ

အိန္ဒိယပြည် အခြေခံ အဆောက်အအုံ နယ်ပယ်မှာ နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရေးနဲ့ ပတ်သက်လာရင် 'တန်းတူ ကစားကွင်း' ဆိုတဲ့ အယူ အဆကို CPI(M) က ထောက်ခံတယ်။

တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ ပါတီချင်း ဆက်ဆံရေးဟာ 'အိမ်နီးချင်းကောင်းဆက်ဆံရေး လေထု' ကို ဖန်တီးရာမှာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေ လိမ့် မယ်လို့ အိန္ဒိယအစိုးရကို အိန္ဒိယပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (မ့ဂ်ကပ်ဒါ) CPI (M) က ပြောပါတယ်။

စီးပွားရေးတိုးတက်နှုန်းကလည်း နှစ်နိုင်ငံစလုံး မြင့်ကြတယ်။ နှစ်နိုင်ငံစလုံးရဲ့ ရည်မှန်းချက် တွေကလည်း ကြီးကြမ္မာ ဖြစ်ပါတယ်။ အပြိုင် အဆိုင်တွေလည်း ရှိကြမှာပါပဲ။ ပြိုင်ကြရင် လည်း ငြိမ်းချမ်းစွာပဲ ပြိုင်ကြစေချင် ပါတယ်။ ဒီ ၂ နိုင်ငံကြားက နိုင်ငံငယ်လေးဖြစ်တဲ့ ဗမာ ပြည်ရဲ့နိုင်ငံသား တယောက်အနေနဲ့ သူတို့ ချင်း စစ်မဖြစ်စေ ချင်ပါဘူး။ ကြားညှပ် ခံရမှာ ကို စိုးပါတယ်။

မြန်မာပြည်ပြဿနာ

ရဲဘော်ဝင်းသိန်း

၂၀၀၆ခု၊ ဇူလိုင်လ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ တာလီကျွန်းမှာ ပြုလုပ်တဲ့ အာဆီယံ နိုင်ငံခြား ရေးဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးမှာ မြန်မာပြည်ပြဿနာကို အမြေပိုင်းရှာဖွေကြိုးစားပေးမယ့် အဖြေက ထွက် မလာခဲ့။

တို့ကို သွားခိုင်းလိုက် သေး တယ်။ မြန်မာပြည် အ တွက် အာဆီယံက သိပ် အရေးမကြီးလှတော့ဘူး။ နိုင်ငံကြီးတွေ အထူးသ ဖြင့် တရုတ်၊ အိန္ဒိယ တို့နဲ့ ဆက်ဆံ ရေးကောင်း အောင် ဆက်ဆံပြီး အား ကိုးစရာ အသစ်တွေ ရှာ နေတယ်။

A. မြန်မာပြည် road map ပြီး ပြတ်ဖို့က ဝေလာဝေးနေဆဲပဲ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို လည်း ဖမ်းထားဆဲပါ။ အမေရိ ကန်နဲ့ EU အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ ကလည်း ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် ဖိအားတွေပေးဆဲပါ။

မြန်မာပြည်ပြဿနာနဲ့ ပတ် သက်လို့ အချက် ၄ ချက်ပြောလို့ ရမယ် ထင်တယ်။

B. စစ်အစိုးရက သူ့မြို့တော်ကို ပျဉ်းမနား ပြောင်းသွားတယ်။ ခပ်ကုပ်ကုပ်နေပြီး ပြင်ပနဲ့ ခပ် ကင်းကင်း နေချင်ဟန်တူတယ်။

၁။ ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းရှာဖွေလို့ မ လွယ်ဘူး။ မြန်မာပြည် လျှောက်ခဲ့တဲ့ အမျိုး သားဓနရှင်လမ်းကြောင်း၊ မြန်မာနည်း မြန်မာဟန် ဆိုရှယ်လစ်လမ်းကြောင်း၊ လက် ရှိစစ်အစိုးရ ဦးဆောင်တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးလမ်း ကြောင်း ဒီရ ခုစလုံး ရလဒ်မကောင်းဘူး။

C. အာဆီယံ အဖွဲ့ကြီးရဲ့ ဆန္ဒအ တိုင်း ဥက္ကဋ္ဌနေရာ မယူဖို့ သ ဘောတူလိုက်ပေးမယ့် အဖွဲ့ရဲ့ အထူးသံတမန် မလေးရှားနိုင်ငံ ခြားရေးဝန်ကြီး ‘ဟာမစ် အယ်လ်ဘာ’ လာတာကို အေး တီအေးစက်ပဲဆိုတော့ အဖွဲ့နဲ့ က ကြာလေ ကင်းကွာလေ ဖြစ် လာနေတယ်။

တခြား အာဆီယံနိုင်ငံတွေ အားလုံးနီးပါး ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်း ချိတ်ကနေချိန်မှာ မြန်မာ ပြည် ကတော့ နိုင်ငံရေးပုံစံ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုရေးချိန်၊ တည် ငြိမ်မှု အတိုင်းအတာ၊ နိုင်ငံတကာ အဆင့် နေရာစတဲ့ ဘက်စုံမှာ ညံ့ဖျင်းနိမ့်ကျနေ တယ်။ တချို့က မြန်မာပြည်ဟာ သမိုင်း ရထားကို နောက်ပြန်ဆွဲနေပြီး ကျောက် ဖြစ်ရပ်ကြွင်းများကို အသက်ပြန်သွင်းနေ တာလို့တောင် ပြောနေကြပါပြီ။

D. ဒီနှစ်နှစ်စပိုင်းကစပြီး အိန္ဒိယ သမ္မတ လာတာကို ကြိုဆို လက်ခံရုံမက ဝန်ကြီးချုပ် စိုးဝင်း ကိုလည်း တရုတ်ပြည်နဲ့ ရှာရား

၂။ အာဆီယံအနေနဲ့လည်း မြန်မာပြည် ပြဿနာ အကျပ်အတည်းကို

၂၁-ခါခါ

ဖြေရှင်းဖို့ ခက်နေတယ်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်က အနောက်တိုင်းရဲ့ ဖိအားနဲ့ မြန်မာပြည် အပေါ် “ပျော့ပျောင်းတဲ့ ဆက်ဆံမှု” ကျင့်သုံးပြီး ဒီမိုကရေစီ လမ်းပေါ် ရောက်အောင်လုပ်မယ်- ဆိုတဲ့ ပေါ်လစီထားခဲ့တယ်။ ၉ နှစ်ကာလ လက်တွေ့က အာဆီယံရဲ့ ပေါ်လစီ အရာမရောက်တာ ပြသခဲ့တယ်။ မနှစ်ကစပြီး သုံးခဲ့တဲ့ “တက်ကြွစွာ (အပြုသဘောဆောင်တဲ့) စွက်ဖက်ရေး” ပေါ်လစီဟာလည်း ဘာမှဖြစ်မလာ။ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယဘက် မြန်မာယိမ်းသွားမှာလည်းကြောက်ကိုယ်တိုင်လည်း ဘာမှ မတတ်နိုင်ဖြစ်နေတယ်။ မြန်မာပြည်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ရေး နှေးကွေးနေတာကြောင့် အာဆီယံ ဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်နေရပြီလို့ အာဆီယံ ခေါင်းဆောင်တွေက ထုတ်ပြောလာနေကြတယ်။

၃။ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယအနေနဲ့လည်း နိုင်ငံတကာက ဖြစ်စေချင်သလို လုပ်ဖို့ခက်နေတယ်။ ဒီနှစ် မတ်လပိုင်းကုန်မှာ အာဆီယံ အတွင်းရေးမှူးက တရုတ်နဲ့အိန္ဒိယကို မြန်မာပြည်အရေး ပိုမိုတွန်းဆော်ပေးဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့တယ်။ အဲဒီမတိုင်ခင် တရုတ်ကလည်း အမေရိကန်က တရုတ်နဲ့အိန္ဒိယကို မြန်မာပြည်အစိုးရအပေါ် ဖိအားပေးဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့တယ်။ တကယ်တော့ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယတို့အနေနဲ့ သမိုင်း၊ ပထဝီအနေအထား သာလွန်ချက်များနဲ့ မိမိတို့ရဲ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပုံစံများကို အသုံးပြုပြီး မြန်မာပြည်ကို ဖွံ့ဖြိုးရေးလမ်းကြောင်းပေါ်ရောက်အောင် တလျှောက်လုံး ဆွဲဆောင်ခဲ့တာပါ။ ဒါပေမဲ့ မြန်မာအစိုးရက သဘောပေါက်လက်ခံမှ ဖြစ်မှာပါ။ သူလက်မခံရင် ဘာမှ မတတ်နိုင်ပါဘူး။ အခုဖြစ်နေတာက တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယတို့ရဲ့ အခန်းကို ပိုတွက်နေကြတာပါ။

၄။ အမေရိကန်နဲ့ ဥရောပတို့ရဲ့ အရေးယူအပြစ်ပေးရေး ပေါ်လစီဟာလည်း အကျိုး ထူးမလာ။ အာဆီယံလည်း ဘေးကျပ်နံကျပ်တွေ့နေ။ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယတို့ကလည်း မီးအေးအေးနဲ့ မျှဉ်းဆွဲဖို့ထက် ကျော်လုပ်လို့မရ။ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ NGOတွေလည်း ဘေးက ဘာမှ မတတ်နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေတော့ မြန်မာပြည်ပြဿနာဟာ ကမ္ဘာ့ ‘အဖြေ ရှင်းရခက်ခဲတဲ့ ပြဿနာတရပ်’ ဖြစ်လာတယ်။

ဒါဆို ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ။ ခုတလောတော့ မြန်မာပြည်အနေနဲ့ အာဆီယံက ထွက်ရင် ထွက်၊ မထွက်ရင် ထုတ်ပစ်ဆိုတဲ့ အသံတွေ အာဆီယံအတွင်း မှာ ထွက်လာတယ်။ ရန်ကုန်ရှိ အနောက်တိုင်း သံတမန်ရပ်ကွက်ကလည်း “ဒီနှစ် နှစ်ကုန် မနီလာ ထိပ်သီး အစည်းအဝေးမှာ မျက်နှာမပျက်ရအောင် မြန်မာပြည်အနေနဲ့ အာဆီယံက နုတ်ထွက်နိုင်ဖွယ်ရှိ တယ်” ဆိုပြီး အသံထွက်လာတယ်။ မြန်မာပြည် အနေနဲ့လည်း အာဆီယံက နုတ်ထွက်သွားဖို့ လွယ်လွယ်နဲ့ စဉ်းစားမှာမဟုတ်ပေမယ့် စဉ်းစားမယ်ဆိုရင်လည်း စဉ်းစားနိုင် တာပဲ။ အာဆီယံအနေနဲ့လည်း ပြဗွာဉ်ဦးခေါင်းကို မထားချင်တာလည်း သဘာဝတော့ ကျပါတယ်။ အဲဒီနည်းနဲ့ ဖြေရှင်းလို့ကော ရမလား။ တာဝန်မဲ့ရာ မကျဘူးလား။ မြန်မာပြည်ဟာ မဟာဗျူဟာအရ အားထားနိုင်တဲ့ အာဆီယံကို ပစ်ပယ်ပြီး ကိုယ့်ဘာသာ စခန်းသွားနိုင်ပါ့မလား။ တရုတ် နဲ့ အိန္ဒိယ ကြားမှာနေပြီး နိုင်ငံရေး ကစားနိုင်ပါဦးမလား။ အာဆီယံအနေနဲ့လည်း မြန်မာပြည် ပြဿနာအိုးကြီးကို စွန့်ပစ်လိုက်ရုံနဲ့ ကိစ္စတွေ ပြီးသွားနိုင်ပါ့မလား။ ဘာအကျိုးဆက်တွေ ပေါ်လာနိုင်မလဲ။ တခြားလုပ်လို့ရတဲ့ ပိုကောင်းတဲ့ နည်းတွေ ရှိဦးမလား ဆိုတာ စဉ်းစားစရာပဲ။ ။

ကိုးကား။ ။ တရုတ်ဘာသာထုတ် ‘ကမ္ဘာ့သုတ’မဂ္ဂဇင်း ၂၀၀၆ အမှတ် ၁၀။

တရုတ်မြန်မာ ကုန်သွယ်ရေး အခက်အခဲတွေ့

နိုင်ကြည်သိန်း

၂၀၀၃ခုနှစ်ကစပြီး မြန်မာပြည်ဟာ တရုတ်ပြည် ယူနန်ပြည်နယ်ရဲ့ အကြီးဆုံး ကုန်သွယ်ဖက် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ယူနန်ပြည်နယ်ဟာလည်း တရုတ်ပြည်မှာ မြန်မာနဲ့ကုန်သွယ်မှု အများဆုံး လုပ်တဲ့ပြည်နယ်ဖြစ်လာတယ်။ ၂၀၀၅ခုမှာ ယူနန်၊ မြန်မာကုန်သွယ်မှုUS ဒေါ်လာ သန်း ၅၃၀ မျှ ရှိခဲ့တယ်။ ယူနန်ကို သွင်းတဲ့ကုန်ထဲမှာ သစ်နဲ့သတ္တုက အများဆုံးပဲ။ ၈၀% ကျော်ရှိတယ်။

လောလောဆယ်ဆယ်နှစ်များအတွင်း တရုတ်အရပ်သားတွေဟာ မြန်မာပြည်ထဲ တရားမဝင်သွားရောက်ပြီး သစ်ခုတ်၊ သတ္တုတူး အငှားအလုပ်သမားတွေအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြတာတွေ များလာလို့ မြန်မာအစိုးရက ဂရုစိုက်မိလာတယ်။

မနှစ်က သြဂုတ်လမှာ မြန်မာပြည်ရန်ကုန်မြို့မှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ကျောင်းသားဆန္ဒပြမှု ကြီးက တရုတ်မြန်မာနယ်စပ်မှာ သတ္တုတူးတာ၊ သစ်ခုတ်တာ အရမ်းလုပ်တာတွေကို ဆန့်ကျင်ကြ လို့ မြန်မာအစိုးရဟာ နယ်စပ်မှာ တရားမဝင် သစ်ခုတ်တာတွေကို တဆင့်တိုး အရေးယူ လာရတယ်။ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေ အကြိမ်များစွာလွှတ်ပြီး ဖမ်းဆီးအရေးယူစေခဲ့တယ်။ တရုတ်ပြည်အစိုးရကလည်း တလျှောက်လုံး တရားဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမလုပ်တဲ့ သစ်ခုတ်လှုံ့မှုတွေကို တားမြစ်အရေး ယူခဲ့တယ်။ အထက်ပါ အရေးအခင်းတွေဖြစ်ပေါ်လာပြီး မြန်မာဘက်က သစ်နဲ့ သတ္တုတင်ပို့မှု တား မြစ်ခဲ့တာကို ယူနန်ပြည်နယ်ကလည်း တုံ့ပြန်တဲ့ ဥပဒေတွေ ထုတ်ပြန်ခဲ့တယ်။ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့ကစပြီး မြန်မာဘက်က တင်သွင်းတဲ့ သစ်တွေအပေါ် သစ်တောထိန်းသိမ်းမှု အခွန်ငွေ ၁၅% အထိ တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ကောက်ယူခဲ့တယ်။ မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့မှာ မြန်မာဘက်က သစ်၊ သတ္တု တင်သွင်းမှုကို ယာယီရပ်စဲလိုက်တယ်။

မြန်မာပြည် အစိုးရဟာ နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲတွေကြောင့် ပေါ်လစီတွေလည်း အပြောင်းအလဲ များတယ်။ ကုန်တင်သွင်းမှု အခြေအနေလည်း ဆိုးဝါးလာပြီး ကုန်တင်မှုလည်း ထိုင်းနိုင်ငံ လာတယ်။

မြန်မာအစိုးရက လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ တိုက်ဖျက်ဖို့အတွက် အခွန်အကောက်ဌာန၊ ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးဌာနစတဲ့ တာဝန်ရှိသူ အချို့ကို ဖမ်းဆီးခဲ့တဲ့အတွက် တချို့ကုန်သည်တွေ ပြည်ပ ထွက်ပြေးခဲ့ကြတယ်။ အစိုးရဟာ ပြည်ပကုန်သွယ်မှုအပေါ် တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ကိုင်တွယ်ခဲ့ တယ်။ အထူးသဖြင့် ၁၀၅ မိုင်က တဆင့် ရေထွက်၊ လယ်ယာထွက်ကုန်တွေ တင်ပို့မှုအပေါ် ထိန်းချုပ် လာတဲ့အတွက် မြန်မာ ယူနန်ကုန်သွယ်ရေးကို ထိခိုက်စေတယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဈေးကွက်ရဲ့ တွန်းဆော်မှုကြောင့် မြန်မာဘက်ကို ယူနန်ဘက်က ကုန်တင်ပို့မှုဟာ အမြန်တိုးပွားလာပါတယ်။ ကုန်သွယ်ရေး ကွာဟချက်ဟာလည်း ကြီးလာတယ်။ ဒါဟာ မဖြစ်သင့်ဘူးလို့ တရုတ်ဘက်က ယူဆတယ်။

ယူနန်ဘက်က အရင်းအနှီး အတတ်ပညာစီမံမှုဘက်တွေမှာ သာလွန်တယ်။ မြန်မာ ဘက်က မြေကွက်၊ ဈေးကွက်၊ လုပ်အား စတဲ့ဘက်တွေမှာ သာလွန်တယ်။ ဒါကြောင့် စီးပွားရေး ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နိုင်မယ့် အလားအလာတွေ များပြားနေဆဲပဲလို့ ယူနန်ဘက်က မြင်နေပါတယ်။
ကိုးကား။ ။ တရုတ်ဘာသာနဲ့ထုတ်ဝေတဲ့ “ကိုးကားသတင်းစဉ်” ၂၀၀၆ ဇူလိုင် ၂၇။

တရုတ်-ဂျပန်စစ်ပွဲ

အမေရိကန်က ဖြစ်ချေငြိမ်းရေး

ကမ္ဘာကြီးမှာ စစ်ရေးစစ်ရာတွေ ပြောလာနေကြပြီ။ အာဘော်တွေလည်း ဖန်တီးလာနေကြပြီ။ ဒါဟာ စစ်အေးလွန် ခေတ် ပျားရည်ဆမ်းချိန် ကုန်ဆုံးနေပြီဆိုတာကို ပြတာပဲ။ တရုတ်လို ထုတ်တဲ့ World View ဆိုတဲ့ မဂ္ဂဇင်းမှာ အောက်ပါ ဆောင်းပါး ပါလာတယ်။

“၂၀၀၇ ခုနှစ်မှာ တရုတ်-ဂျပန် စစ်ဖြစ်မည်ဟု အမေရိကန်က ခန့်မှန်းထား”

“၂၀၀၇- ခုနှစ် တခုသော ညသန်း ကောင်အချိန် တောင်တရုတ် ပင်လယ်ဘက်သွား နေတဲ့ ဂျပန်စစ်သင်္ဘောကြီး တစီးပေါ်ကနေ စက်ဦး နှောက် အဖျက်ပုံးကို ဖောက်ခွဲလိုက်တယ်။ ကူးစက် စွမ်းအားပြင်းတဲ့ ကွန်ပျူတာ ဗိုင်းရပ်တွေက ထိုင် ဝမ် ရထားဆက်သွယ်ရေးစနစ်၊ လေကြောင်း ထိန်း သိမ်းရေးစနစ်၊ ရှန်ဟဲ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ရေ ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးစနစ်တွေကို ပြတ်တောက် ရပ်စဲသွားအောင် လုပ်လိုက်တယ်။ တချိန်တည်းမှာ ဂျပန်ကိုယ်ပျောက် တိုက်လေယာဉ်တွေက ပြည်မကြီးနဲ့ ထိုင်ဝမ်ကျွန်းပေါ် လျှပ်စစ်သံ လိုက်ပုံးတွေ ကြဲလိုက်တယ်။ ထွက်လာတဲ့ လျှပ်စစ်သံလိုက်လှိုင်းတွေက အားပြင်းလွန်း လို့ ကွန်ပျူတာပစ္စည်း အစိတ်အပိုင်းတွေ အားလုံး ပျက်ကုန်တယ်။ မီးရထားတွေ ထွက် လို့မရတော့။ လေယာဉ်တွေ မပျံနိုင်တော့။ လေတပ်ဖွဲ့တွေ သွက်ချာပါဒ လိုက်ကုန်တယ်။ မြေပြင်တပ်ကြီးတွေလည်း ကောင်းကောင်း

၂၁-၁၈၉၅

လှုပ်ရှားလို့ မရတော့ဘူး။ ဗျူဟာတွေ အသုံးမကျ တယ်။ F-22 ကိုသာ ဂျပန်က ရရင် ဂျပန် ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ ဂျပန်လေတပ်က လေတပ် တိုက်စွမ်းအား တအားမြင့်တက် အကြီးအကျယ် ထိုးစစ်ဆင်ပါတော့တယ်။ ပီကင်း၊ သွားမှာ အမှန်ပဲ။ နောက်ပြီး အမေရိကန် ရှန်ဟဲ၊ ထိုင်ပေ စတဲ့မြို့ကြီးတွေအပေါ် ဗုံးတွေ ကြဲချ တပ် စစ်လက်နက်ပြောင်းလဲတပ်ဆင်ရေး လိုက်တယ်။ ပဲထိန်းခုံးကျည်တွေကလည်း မိုးသီး မိုး စီမံကိန်းအရ ဆိုရင်လည်း ၂၀၁၀ ခုနှစ် ပေါက်တွေလိုပဲ။”

မတိုင်ခင်မှာ တောင်ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊ စင်္ကာပူ “နောက်တချို့ စစ်ပွဲ” ဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ် အမေရိကန်လေတပ် အခြေခံ စခန်းတွေ အမေရိကန် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်း ဝိန်းဘာဂါ မှာ F-22 တွေ ပြည့်နှက်သွားတော့မှာပါ။ (Weinbinger) က တရုတ်-ဂျပန် စစ်ပွဲကို အဲသလို နိမိတ်ဖတ် ပုံဖော်ရေးသားထားတာပါ။ သူ့စိတ်ကူးထဲ အဲဒီအချိန်ကျရင် အရှေ့ အာရှ က ကိုယ်ပျောက်တိုက်လေယာဉ်ဆိုတာ အခုတလော ဒေသမှာ အရေအတွက် အဆမတန် များ အပြောများနေတဲ့၊ ဂျပန်ကို တရားဝင်ရောင်းပေးမယ့် ပြားပြီး စွမ်းရည်လည်း မြင့်မား၊ တိုက် အား F-22 “သားရဲ” တိုက်လေယာဉ်ကို ရည်ညွှန်းထား လည်းကြီးမားတဲ့ အမေရိကန် လေတပ် တာပါ။ သူ့ရဲ့စွမ်းရည်က သိပ်ကြောက်စရာ ကောင်း ပေါ်ထွက်လာပါလိမ့်မယ်။]

ဆောင်းပါးကတော့ ဒီလောက်ပါပဲ။ ဗမာပြည်ဟာ ၁၉၃၇ ခုနှစ် တရုတ်-ဂျပန် စစ်ပွဲရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ ကမ္ဘာစစ်ကြီးမှာ ကြားညပ်ခံရဖူးလို့ ခဲမှန်ဖူးတဲ့ စာသုဇယ်ပါ။ အာရှ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး အခွန်ရှည်ဖို့ပဲ မျှော်လင့် (ဆုတောင်း) နေကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ။

တရုတ်-ဂျပန်စစ်ပွဲ
အမေရိကန်က ဖြစ်စေချင်သလား

နေထွန်းအောင်
နိုင်ငံတကာ
ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ
ချုပ်ငြိမ်းစေဖို့ဆိုရင်...

“ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆိုတာ”

၉ • ၁၁ အရေးအခင်းတုန်းက အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုကို ခံလိုက်ရတာ အားလုံး အသိပဲ။ တချို့ကလည်း ဒီတိုက်ခိုက်မှုကို နိုင်ငံတကာ အကြမ်းဖက်ရေးဝါဒလို့ပဲ သုံးနှုန်းကြပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆိုတာဟာ အကြမ်းဖက်လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ပါတယ်။ အကြမ်းဖက်မှုတွေ လုပ်ပြုပြီး ခြိမ်းခြောက်နေတာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတိုင်းကတော့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ မဟုတ်ပါဘူး။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆိုတာကို ရှင်းလင်းစေဖို့ ၎င်းရဲ့ ထူးခြားချက်တွေကို ဖော်ပြရရင်...

၁။ ၎င်းဟာ လုပ်ကြံမှု ဖြစ်တယ်။ လုပ်ကြံတာမှာလည်း အကြံအစည်ချပြီး ပိုင်းဖြတ်မှု ရှိရှိနဲ့ လုပ်ကြံတာ။ နောက်ပြီး တကြိမ်တခါလောက်သာ လုပ်ဆောင်ပေါ်ထွက်လာတဲ့ လုပ်ဆောင်မှုမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။

၂။ သူ့မှာ နိုင်ငံရေး ရည်ရွယ်ချက် ရှိတယ်။ ဓနအတွက်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရလိုမှုအတွက် သတ်ဖြတ်မှု လုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ သူ သတ်ဖြတ်တိုက်ခိုက်မှုလုပ်တာဟာ လူ့ဂြိုဟ်အပေါ် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းတို့အပေါ် အခြေခံပြီး လုပ်ဆောင်တာမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ သူ့ရဲ့ အပြစ်ကျူးလွန်မှု၊ ဥပဒေချိုးဖောက်မှုတို့ဟာ တခြားနိုင်ငံ၊ တခြားအဖွဲ့အစည်းတွေက မတရားမှုလို့ မြင်နေကြပေမယ့် သူကတော့ တရားတယ်ထင်တဲ့ သူ့စိတ်ကူးစံကို အကောင်အထည်ဖော်တာ ဖြစ်နေတယ်။

၃။ တိုက်ခိုက်ရေးသမား မဟုတ်တဲ့သူတွေအပေါ် သူက ပစ်မှတ်ထားတယ်။ စစ်ပွဲ မဟုတ်တဲ့အတွက် တိုက်ခိုက်ရေးသမားတွေကို ဦးတည်တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုလုပ်တာပဲ။ ယေဘုယျအနေနဲ့ကတော့ ကာကွယ်မှုအားနည်းတဲ့သူတွေ၊ ဒါမှမဟုတ် ကာကွယ်မှု အခွင့်အလမ်းနည်း

တဲ့သူတွေကို ဦးတည်တိုက်တာ တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုအားနည်းချက်တွေရှိတဲ့ စစ်သားတွေကို ဆိုရင်တော့ တိုက်တာတွေ ရှိတတ်တယ်။

၄။ ဒီလိုနိုင်ငံတကာခြိမ်းခြောက်မှုဝါဒ ကျင့်သုံးမှုကို စီစဉ်ညွှန်ကြားတဲ့သူတွေဟာ “နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဒုတိယအဆင့်” ထဲက လူတွေ ဒါမှမဟုတ် လျှို့ဝှက်အဖွဲ့အစည်းတခုခုက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်နေတတ်တယ်။

နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ စစ်ပွဲလား

အများသိတဲ့အတိုင်း ၉ • ၁၁ အရေးအခင်းဖြစ်ပွားပြီးတဲ့နောက် အချိန်အတော် အတန်တောင် ကြာလာခဲ့ပြီ။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့ အကျိုးဆက်တွေကတော့ ဆက်လက်ရှိနေဆဲ။ နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ ဆက်လက်တည်ရှိနေဆဲ။ အမေရိကန်က ဒီခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို စစ်ကြေညာခဲ့ပေမယ့် ဒီဝါဒဟာ ဘယ်အချိန်ဘယ်အခါကျမှ ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်က ပျောက်ကွယ်ချုပ်ငြိမ်းသွားမလဲ။ ဘယ်သူမှ တပ်အပ်သေချာ မပြောနိုင်သေးဘူး။

၉ • ၁၁ အရေးအခင်းမှာ အမေရိကန်တို့ခံလိုက်ရတဲ့ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံတည်ထောင်ပြီးကတည်းက တခါမှ မကြုံဖူး-မခံရဖူးသေးတဲ့ ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်မျိုး။ သမ္မတဘုရိက “ဒီတိုက်ခိုက်မှုဟာ စစ်ပွဲနဲ့ တူသွားပြီ။ အမေရိကန်အနေနဲ့ အမြန်ဆုံး လက်စားချေရလိမ့်မယ်။ ကြိုတင်သတိပေးတာ မလုပ်ဘဲ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ ပင်မမြစ်ဖျားကို စစ်ရေးအရ လက်ဦးမှုယူပြီး တိုက်ခိုက်တာအပါအဝင် လက်စားချေမှု လုပ်ရမယ်။ အမေရိကန်ကို လှုံ့ဆော်တိုက်ခိုက်ခဲ့သူဟာ ဘယ်နိုင်ငံ(သို့မဟုတ်) ဘယ်အဖွဲ့အစည်း(သို့မဟုတ်) ဘယ်သူဆိုတာ မသတ်မှတ် နိုင်ပေမယ့်လည်း ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို စစ်ကြေညာရလိမ့်မယ်” လို့ ပြောခဲ့တယ်။

ဒီလိုဆို ဒါဟာ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို စစ်ကြေညာလိုက်တာနဲ့ အတူတူပဲပေါ့။ မအောင်မြင်နိုင်ပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒီစစ်ပွဲမျိုးဟာ အကျိုးရစရာ မမြင်သလို ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်မှုလည်း မရှိလို့ပဲ။

ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ အကြမ်းဖက်မှု အမျိုးအစားတခု၊ ပုံစံတခုလို့တော့ ဆိုရင် ရလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်ပွဲတော့ မဟုတ်ဘူး။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ “စစ်အေး”နဲ့ နည်းနည်းတူတယ်။ အသိသဏ္ဍာန်ဆိုင်ရာ ရန်ဖက်ဖြစ်လို့ အချိန်ရှည်ရှည်၊ စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ အဆက်မပြတ် လုံးပန်းအားထုတ်ပြီး တိုက်ခိုက်ဆန့်ကျင်သွားဖို့ လိုတယ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်အေးနဲ့ မတူတာလည်း ရှိနေပြန်တယ်။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ နိုင်ငံတခု(ဒါမှမဟုတ်) အဖွဲ့အစည်းတခုအတွင်းမှာ ပြိုကွဲပျက်စီးသွားပြီလို့ ထင်ရတဲ့တိုင်အောင် သူက လုံးဝချုပ်ငြိမ်းပပျောက်သွားမှာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မုန်းတီးမှုရန်ငြိုး ဆက်လက်တည်ရှိနေသေးသမျှ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ ပြန်လည်ခေါင်း ထောင်လာနိုင်သေးတာပဲ။

ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ အန္တရာယ်

ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းတယ်လို့ လူတွေက မြင်ကြတယ်။ လက်တွေ့ တိုက်ခိုက်မှုထက် စိတ်ဓာတ်ရေးရာ ခြောက်လှန့်မှုက ပိုကြီးနေတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ တိုက်ရိုက်ဆုံးရှုံးမှုထက် သွယ်ဝိုက်ဆုံးရှုံးမှုက ပိုကြီးနေလို့လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

နောက်ပြီး ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ အန္တရာယ်ပေးလာခဲ့တဲ့ နှစ်တွေကို ပြန်တွက်ကြည့် မယ်ဆိုရင် မနည်းလှတော့ဘူး။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုတွေ အကြိမ်အရေ အတွက်တွေများခဲ့သလို သေကြေခဲ့ရသူတွေရဲ့ စာရင်းကလည်း များတယ်။

၂၀၂၁-ခုနှစ်မှာ စုစုပေါင်း ၅၄၃၁-ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့။ သေဆုံးသူ ၄၆၈၄-ယောက်။

၉၀ နှစ်များမှာ ခြိမ်းခြောက်သတ်ဖြတ်မှုပေါင်း ၃၈၂၄-ကြိမ်၊ သေဆုံးသူ ၂၄၆၈။

ဒီလို သတ်ဖြတ်ခံရသူတွေ သေဆုံးတာရှိသလို ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒတွေ သေဆုံးတာ လည်း ရှိပါတယ်။ ဥပမာအနေနဲ့ အမေရိကန်ပြည်မှာ သေဆုံးခဲ့ရတဲ့ စာရင်းကိုပဲ တင်ပြပါမယ်။ အမေရိကန်ပြည်မှာ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၂၀-အတွင်း လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့သူ ၈၅၆-ယောက်သေခဲ့တယ်။ ဒီအထဲက ၇၈-ရာခိုင်နှုန်းဟာ နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒတွေပဲ။

လူတွေ ဒီလိုသေကြေဆုံးရှုံးခဲ့ကြရသလို ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ ကာကွယ်ရေးအတွက် သုံးစွဲကြရတဲ့ ငွေကြေးပမာဏဟာလည်း မသေးလှတဲ့ အတိုင်းအတာနဲ့ ရှိနေတယ်။ အမေရိကန် ရဲ့ ၂၀၀၀-ခုနှစ် တနှစ်တည်းရဲ့ ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းကိုပဲ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကာကွယ်ရေးအတွက် ဒေါ်လာ ၇၀၀၀၀ အထိ သုံးစွဲထားတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ ဒါတောင် သီးသန့်အသုံးစရိတ်တွေ မပါသေးဘူး။ နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ခုခံတိုက်ခိုက်ဖို့အတွက် နိုင်ငံခြားရေးဘက်မှာ သုံးစွဲတဲ့ တန်ဖိုးတွေ မပါသေးဘူး။ ဒါ့အပြင် အမေရိကန်အနေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ အန္တရာယ်စက်ကွင်းမှ သူ့စစ်တပ်တွေ လွတ်ကင်းအောင် ကာကွယ်ရေးမှာ သုံးစွဲရတဲ့ ကုန်ကျငွေတွေကလည်း ရှိနေသေးတယ်။ ဥပမာအဖြစ် ကိစ္စတစ်ရပ် ကိုပဲ တင်ပြပါမယ်။ ၁၉၉၆-ခုနှစ်တုန်းက ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ကာကွယ်ပြီး (ဆော်ဒီအာရေဗျ မှာ ရှိနေတဲ့ သူ့စစ်တပ်လုံခြုံမှုရရှိစေဖို့) စစ်သား၄၀၀၀- ကို လုံခြုံရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးရတဲ့ စရိတ်ကိုက အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၀- လောက် ကုန်ကျခဲ့ရတယ်။

ဒါတင်မက နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒက တခြားသော ဘေးအန္တရာယ်နဲ့ ဆိုးကျိုး တွေကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါတယ်။

အချက်တစ်ခုကတော့ ငြိမ်းချမ်းရေးအခြေအနေတွေ ပျက်ပြားသွားစေတာပဲ။ ဥပမာ- ၁၉၉၆-ခုနှစ်တုန်းက ပါလက်စတိုင်း ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒတွေ လုပ်ဆောင်ခဲ့တဲ့ ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်တဲ့ ကိစ္စကို အကြောင်းပြုပြီး အစ္စရေးမှာ ပျော့ပျောင်း တဲ့ အစိုးရ ပြုတ်ကျသွားခဲ့ရတယ်။ ခေါင်းမာတဲ့ နာတာညာဟူး Netanyahu အစိုးရ တက်လာတယ်။ ဒါကြောင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းငြိမ်းချမ်း တည်ငြိမ်မှုရရှိဖို့ တိုးတက်မှုရှိလာရမယ့်အစား နောက်သို့ ခြေတလှမ်း ပြန်ဆုတ်သွားတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

မတူတဲ့အင်အားစုတို့အကြား ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှု ဖြစ်လာတာတွေ၊ ဒေသတည်ငြိမ်မှု ပျက်စီးခဲ့တဲ့ အခြင်းအရာတွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။ ဥပမာ-၁၉၉၉ ခုနှစ်က ကက်ရိုဗီးယား ခြိမ်းခြောက် ရေးဝါဒီတွေ အိန္ဒိယလေယာဉ်ကို အပိုင်စီးမှုလုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန် ပြန်လည် တင်းမာမှုတွေ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

အမေရိကန်နဲ့ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးတဲ့ နိုင်ငံတွေအတွင်း မတည်မငြိမ် ဖြစ်လာတယ်။ (ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ အဓိကပစ်မှတ်ဟာ အမေရိကန်ကို ဦးတည်ထားတော့ တနှယ်ငင် တစင် ပါ ဆိုသလို ဒီနိုင်ငံတွေပါ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုတွေ ဖြစ်လာရတာပဲ)။ အမေရိကန်နဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ မိတ်ဆွေ နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ အမေရိကန်နဲ့ သိပ်ပြီး အနီးကပ် မပူးပေါင်းဝံ့တာတွေလည်း ဖြစ်လာ တယ်။

ဒါပေမဲ့ ခြုံပြီးသုံးသပ်ရင် ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ လှုပ်ရှားမှုဟာ ၉၀-စုနှစ်တွေမှာ ၈၀- စုနှစ်ထက် ပိုပြီး လျော့ကျသွားခဲ့တယ်။ ဒါဟာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံပြိုကွဲသွားတော့ ခြိမ်းခြောက်ရေး ဝါဒီတွေအတွက် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး တပ်ပေါင်းစုတွေရဲ့ ကျောထောက်နောက်ခံ ဆက် လက်မရရှိတော့တာနဲ့လည်း သက်ဆိုင်နေတယ်။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ လှုပ်ရှားမှုဟာ တသမတ် တည်း လျော့ကျသွားနေတယ်လို့တော့ မဆိုသာဘူး။ ဥပမာ- ၂၁ ရာစု၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ ၂၀၀၃ ခုနှစ်ထက် ခြိမ်းခြောက်အကြမ်းဖက်မှုတွေ ၃-ဆ ခုန်တက်လာတယ်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်က ခြိမ်း ခြောက်အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှု (၁၇၅) ရှိခဲ့ရာက ၂၀၀၄ မှာ (၆၅၁) ဖြစ်လာတယ်။ ဒီတိုက် ခိုက်မှုတွေအတွင်း လူ (၂၉၀၀) ကျော် သေဆုံးခဲ့ပြီး လူ (၈၀၀၀) ကျော် ဒဏ်ရာ ရခဲ့ ကြတယ်။

မျက်မှောက် ကမ္ဘာလူ့အဖွဲ့အစည်းမှ အဓိက နိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ ရုရှ၊ ကွန်မြူနစ်တရုတ်၊ ဥပ ရာပသ မဂ္ဂ၊ ဂျပန်...စတဲ့နိုင်ငံတွေ ကတော့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ထောက်ခံတဲ့ အထောက် အထား မတွေ့ရပါဘူး။ အမေရိကန်ရဲ့ မျက်စိထဲမှာ “ကြမ်းပိုးတေလေ နိုင်ငံတွေ” လို့ မြင်နေပြီး နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ထောက်ခံနေတယ်လို့ အထင်ခံရတဲ့ နိုင်ငံတွေ ရှိပေမယ့်လည်း ဒီနိုင်ငံတွေဟာ အမေရိကန်ရဲ့ အဆင့်နေရာကို စိန်ခေါ်နိုင်တဲ့ အကြံအစည်နဲ့ အင်အား မရှိကြ ပါဘူး။ အမေရိကန်ကသာ ဒေသပြဿနာမှာ တင်းတင်းမာမာ မဟုတ်ဘဲ တိုးတက် ကောင်းမွန် အောင်လုပ်ပြီး ဒီနိုင်ငံတွေနဲ့ ဆက်ဆံရေးကောင်းမယ်ဆိုရင် နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ ရှင်သန်တိုးပွားနိုင်တဲ့ နေရာကွက်လပ်ဟာ အလွန်ကျဉ်းမြောင်း သေးကျသွားမှာပါ။

ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ ထိပ်ဆုံးပစ်မှတ်ဟာ အမေရိကန်

အမေရိကန်ဟာ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး ဗိုလ်ကျသူ ဖြစ်ပေမယ့် ဒီမိုကရေစီရေး၊ လွတ်လပ် ရေးနဲ့ တကမ္ဘာလုံး စီးပွားဖွံ့ဖြိုးချမ်းသာစေရေးတို့အတွက် စိတ်ကောင်းထားပြီး တွန်းဆော် ပေးသူလို့ သူ့ကိုယ်သူ ထင်နေတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် ဘာဖြစ်လို့ သူက နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေး ဝါဒရဲ့ နံပါတ်(၁) ရန်သူ ဖြစ်နေရတာလဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် (၂၀) လောက်ကတည်းက နိုင်ငံတကာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ အမေရိကန်ကို အဓိကပစ်မှတ် အဖြစ်ထားပြီး လှုပ်ရှားလာခဲ့တယ်။ သူ့ကို ပစ်မှတ်ထားပြီး တိုက်ခိုက်မှုဟာ ၈၀-စုနှစ်မှာ (၃၁) ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ပြီး ၉၀ စုနှစ်မှာ (၃၇)

၂၁-ခါခါ

ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်လာတယ်။ ဒီနေ့အထိလည်း အမေရိကန်ဟာ အဓိက ပစ်မှတ်နေရာမှာ ရှိနေတုန်းပဲ။ ဒီလို ဖြစ်နေခြင်းမှာ သူ့ရဲ့ အကြောင်းရင်းတွေ ရှိပါတယ်။

- ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ ပင်ကိုယ်လက္ခဏာကိုက အားနည်းသူက အားကြီးသူကို ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်ဟာ တဦးတည်းသော အဆင့်လွန် အင်အားရှင် ဖြစ်တယ်။ ဒါ့အပြင် သူက အနောက်နိုင်ငံတွေရဲ့ ခေါင်းဆောင်လိုလည်း ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ သဘာဝကျစွာပဲ သူက အဓိက ပစ်မှတ်နေရာ ရောက်လာတော့တာပေါ့။

- အနောက်အုပ်စုထဲ မပါတဲ့နိုင်ငံတွေနဲ့ အမျိုးသားတွေဟာ အမေရိကန်အပေါ် ရွံရှာမုန်းတီးကြတယ်။ အမေရိကန်ရဲ့ သူ့ကိုယ်သူ သူများထက် သာလွန်မြင့်မြတ်တယ်ထင်တဲ့စိတ်၊ မာနထောင်လွှားမှုနဲ့ ဗိုလ်ကျမှုတွေက အသားအရောင်ရှိတဲ့သူတွေရဲ့ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို ပုတ်ခတ်ထိပါးနေတယ်။

- အမေရိကန်ဟာ အားကြီးပေမယ့် သူ့ကို တိုက်ရတာ လွယ်တယ်။ အမေရိကန်ကို တိုက်ဖို့ဆိုရင် ပစ်ကွင်းဟာ နေရာတကာမှာ ပြန့်ကျဲနေတယ်။ လုပ်ရလွယ်တယ်။ အောင်မြင်ဖို့ လွယ်တယ်။

အမေရိကန်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အင်အား အတောင့်တင်းအကြီးမားဆုံးဆိုတာ သံသယ ရှိစရာ မလိုပါဘူး။ အမေရိကန်တွေ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဒီအချက်ကို အမြဲတမ်း အလေးတင်းပြောကြားနေကြတာပါ။ အမေရိကန်တွေက သူတို့ မနိုင်တဲ့စစ်၊ မဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ ပြဿနာဆိုတာမျိုး မရှိဘူးလို့ သွေးနားထင် ရောက်နေကြတယ်။ အထူးသဖြင့် အခုတလော နှစ်တချို့အတွင်း အမေရိကန်ဟာ ကမ္ဘာ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း (ဇာတ်ခုံ) ပေါ်မှာ “အမေရိကန်ကို ဦးစားပေးစေရေး” အတွက် “ထင်ရာစိုင်းဝါဒ” ကို ကျင့်သုံးလာလို့ နိုင်ငံတကာမှာ အမြင်ကပ်စရာ၊ စက်ဆုပ်စရာလုပ်ရပ်တွေ တနေ့တခြား ပိုမိုများပြားလာတဲ့အဆင့်အထိ ဖြစ်လာနေတယ်။ ဒါကြောင့် (တချို့လောက် အမေရိကန်ကို တွယ်လိုက်လို့ အောင်မြင်လိုက်ပြီဆိုရင် အမေရိကန်ဟာ အန္တရာယ်ရှိရင်မဟုတ်ကြောင်း သက်သေပြနိုင်ပြီပေါ့။ အမေရိကန်ရဲ့ အင်အားတောင့်တင်းမှုနဲ့ လက်စားချေမှု ဆိုတာတွေဟာလည်း ကြောက်စရာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သက်သေပြနိုင်ပြီပေါ့) ဆိုတဲ့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒတွေရဲ့ ဒီလိုမျိုးစကားတွေ၊ လေသံတွေ ထွက်ပေါ်လာတာပါ။

နောက်ပြီး အမေရိကန်အပေါ် ရန်ငြိုးသို့မဟုတ်ကလည်း ပိုမို ကြီးမားလာပါတယ်။ ရန်ငြိုးဆိုတာကလည်း နှစ်ဖက်စလုံးမှာ ရှိနေကြတာပါ။ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ဘာသာရေး အကြောင်းရင်းတွေအပြင် အဓိကအကျဆုံးနဲ့ တိုက်ရိုက်အကျဆုံး အကြောင်းရင်းလို့ ယူဆရတာကတော့ ဒေသတွေအပေါ် ထားရှိတဲ့ အမေရိကန်ရဲ့သဘောထားနဲ့ အစီအစဉ်တွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲတာ မလုပ်ဘဲ ဆက်လက်ကိုင်စွဲနေတဲ့အတွက် ဖြစ်တယ်။ ဒီအတွက် အမေရိကန်ဟာ သူတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွား၊ သူတို့ရဲ့မျှော်လင့်ချက်နဲ့ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတွေကို ထိခိုက်နစ်နာအောင် လုပ်နေတယ်လို့ ခြိမ်းခြောက်ရေးသမားတွေက ထင်ကြတယ်။ အမေရိကန်က လူ့ကျင့်ဝတ်နဲ့ လူ့အခွင့်အရေးကို အကြောင်းပြပြီး သူတပါးနိုင်ငံရဲ့ အရေးကိစ္စတွေမှာ ဝင်စွက်တာကို ကိုလိုနီဝါဒရဲ့ကျူးကျော်မှုအဖြစ် မြင်လာကြတယ်။ ဘင်လာဒင်က အမေရိကန်ဟာ အစ္စလာမ်ဘာသာကို ဆန့်ကျင်ပြီးချေမှုန်းပစ်ဖို့ ရည်ရွယ်တယ်လို့ မြင်တယ်။ ဒါကြောင့် ပါလက်စတိုင်းက

အမေရိကန်တွေကို အပြီးတိုင် မောင်းမထုတ်ရသေးသမျှ သူတို့ လှုပ်ရှားမှုတွေ ဘယ်တော့မှ ရပ်သွားမှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဟိုနေရာဒီနေရာ စသဖြင့် နေရာပြောင်း ရွေ့လှည့်ပတ်ပြီး အသံလွှင့် ပြောကြားနေတာ ဖြစ်တယ်။

အမေရိကန်ဟာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ ပစ်မှတ်ထား တိုက်ခိုက်မှုမှာ အလွယ်တကူ အတိုက်ခံရနိုင်တဲ့ အချက်အလက်တွေ အများအပြား ရှိနေတာလည်း အမှန်ပါပဲ။ နိုင်ငံခြားမှာ အမေရိကန်အစိုးရ ချထားတဲ့ စစ်စခန်းပေါင်း ၂၉၀-ရှိတယ်။ လုပ်သားက ၁၄၀၀၀-။ ဒါတောင် ဒေသခံလုပ်သား ၂၀၀၀၀-မပါသေးဘူး။ ဒီစခန်းတွေမှာ ချထားတဲ့ စစ်သားပေါင်း ၂၆၀၀၀၀- ရှိတယ်။ ဒီအထဲမှာ အမေရိကန်ကုန်သွယ်ရေးဌာနများနဲ့ အမေရိကန်အရပ်သားတွေ၊ လုပ်သား တွေ မပါသေးဘူး။

ပြည်တွင်းမှာဆိုရင်လည်း ၁၉၉၉-ခုနှစ်တနှစ်တည်းမှာကိုပဲ အမေရိကန်ပြည်ထဲ ပြည်ပမှ ဝင်လာသူပေါင်း (လူအကြိမ် အရေအတွက်) သန်းပေါင်း ၅၂၀-ရှိနေတယ်။ ဒီအထဲမှာ လေကြောင်းကလာသူ ၇၅-သန်း၊ ကုန်းကြောင်းကလာသူ ၁၀-သန်းတို့ ပါဝင်တယ်။ အခြား ကုန်းကြောင်းလမ်းများ(အဓိကအနေနဲ့ ကနေဒါနဲ့ မက်ဆီကို) က လာသူတွေရဲ့ သုံးပုံ နှစ်ပုံဟာ နိုင်ငံခြားသားတွေ ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီရေး၊ လွတ်လပ်ရေး၊ ဗဟုဝါဒ၊ တံခါးဖွင့် ပေါ်လစီ စတာတွေနဲ့ ပေါင်းလိုက်တော့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒတွေ အမေရိကန်ပြည်ထဲ ဝင်ဖို့ဆို တာ လွယ်လိုက်တာမှ ပျင်းတောင်ပျင်းသေးဆိုတာမျိုး ဖြစ်နေပါတယ်။

အမေရိကန်ရဲ့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆန့်ကျင်ရေး ပေါ်လစီ

အမေရိကန်ပြည်ဆိုင်ရာ “ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေး ကော်မတီ”ရဲ့ ၂၀၀၀-ခုနှစ်၊ ဂျွန်လမှာ ထုတ်ပြန်တဲ့ အစီရင်ခံစာထဲ မှာ ...“ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ အန္တရာယ်ဟာ အမေရိကန်တို့အဖို့ တနေ့တခြား ပိုမို များပြားလာနေတယ်။ ထောက်လှမ်းရေးနဲ့ လုံခြုံရေးဌာန တွေဟာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ စီမံကိန်းများ၊ နည်းနာများကို အားသွန်ခွန်စိုက်စုံစမ်းဖို့ လိုတယ်။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ စီးပွားရေးရေသောက်မြစ်နဲ့ နောက်ပိုင်း ထောက်ပံ့ရေး အခြေအမြစ် တွေကို အစွမ်းကုန် အမြန်ဆုံး စစ်ဆေးရမယ်။ အနုမြူလက်နက်နဲ့ ခြိမ်းခြောက်တိုက်ခိုက်မှု ဖြစ်နိုင်ဖွယ် တနေ့တခြား ပိုမိုများပြားလာတာကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ကာကွယ်တား ဆီးရ မယ်” လို့ ညွှန်ပြထားတယ်။

အမေရိကန်ရဲ့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆန့်ကျင်ရေးပေါ်လစီမှာပါတဲ့ အတွင်းသဘော ဟာ အလျော့မပေးရေး၊ မစေ့စပ်ရေးနဲ့ တရားခံတွေကို တရားရုံးသို့ တင်ပို့နိုင်ရေးတို့ ဖြစ်ကြ တယ်။ ခြိမ်းခြောက်ရေးသမားတွေကို ထောက်ခံတဲ့နိုင်ငံ၊ ဒါမှမဟုတ် လက်ခံပြီး ခိုလှုံခွင့် ပေး ထားတဲ့နိုင်ငံတွေကို အထီးကျန်ဖြစ်စေရေး၊ ဖိနှိပ်ရေးနဲ့ အတင်းအကျပ် အာဏာအပြောင်း အလဲ လုပ်ပြီး အမေရိကန်နဲ့ ပူးပေါင်းဖို့လိုလားတဲ့နိုင်ငံ ဖြစ်လာအောင်လုပ်ရေး၊ ခြိမ်းခြောက်မှု ဆန့်ကျင်ရေးမှာ လက်တွဲပါဝင်သူကို အင်အားတောင့်တင်းလာအောင် ထောက်ပံ့ကူညီရေးတို့ ဖြစ်ကြတယ်။

အမေရိကန် အစိုးရနဲ့ ပြည်သူတွေအကြား ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးမှာ အမြင်တူညီကြဖို့ ဆိုတဲ့အချက်ဟာလည်း အရေးကြီးတယ်။ အမေရိကန်သမ္မတဟောင်း ကလင်တန်က “အမေရိကန်မှာ လွတ်လပ်မှုနဲ့ ကမ္ဘာ့ရှေးထိုင်းဝါဒတို့အကြား၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့မှုဝါဒတို့အကြား ရေရှည်နဲ့ အဆက်မပြတ် တိုက်ပွဲဆင်သွားရလိမ့်မယ်” လို့ ပြောခဲ့တယ်။ ကုလသမဂ္ဂမှာလည်း “ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ အမေရိကန်မှာ ထိပ်တန်း ပြဿနာဖြစ်နေသလို ကမ္ဘာမှာလည်း ထိပ်တန်းပြဿနာ ဖြစ်နေတာပါ။...၉၀-စုနှစ် ကုန်ခါနီးတုန်းက လူထုဆန္ဒ ကောက်ခံကြည့်ခဲ့ရာမှာ အမေရိကန်ပြည်သူတွေရဲ့ ၇၀-ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ၈၀-ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိတဲ့ လူထုက (ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆန့်ကျင်ရေးကို အလွန် အရေးကြီးတဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရည်မှန်းချက်အဖြစ် ထားပြီး တိုက်ခိုက်သွားမယ်) ဆိုတဲ့ အစိုးရရဲ့ သဘောထားကို ထောက်ခံခဲ့ကြတယ်” လို့ သူက ပြောဆိုခဲ့တယ်။

အမေရိကန်ဟာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ဘယ်လို ရင်ဆိုင်သင့်သလဲ

အမေရိကန်ဟာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ကာကွယ်တားဆီးဖို့အတွက် ငွေကို ရေလို သုံးခဲ့တယ်။ နောက်ပြီး သူ့မှာ မရောက်နိုင်တဲ့အရပ်၊ မဝင်နိုင်တဲ့အပေါက်ဆိုတာမျိုး မရှိဘူး လို့ဆိုရလောက်အောင်တော်တယ်ဆိုတဲ့ ထောက်လှမ်းရေးတွေ ရှိနေပါလျက်သားနဲ့ ၉.၀၁ အရေးအခင်းမှာ ဒီလောက်ကြီးမားတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုကို ဘာဖြစ်လို့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရတာလဲ။ ဒါကို ဘာလို့ မရှောင်နိုင်ရတာလဲ။ ဘာလို့ မကာကွယ်နိုင် ရတာလဲ...စသဖြင့် တချို့က မေးခွန်းထုတ်လာ ကြတယ်။ တကယ်တမ်းမှာကျတော့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ကာကွယ်ဖို့ဆိုတာ ပြောသလောက် လွယ်တဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။

ဒီလိုမလွယ်တဲ့အကြောင်းကတော့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒလှုပ်ရှားမှုတွေဟာ သူ့ရဲ့ ပင်ကိုယ်လက္ခဏာကို အတည်တကျ မဟုတ်ဘူး။ သူက နိယာမတရားတွေအရ ပုံသေလိုက် နာလှုပ်ရှားနေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သူ့ကို ဦးစီးသူ၊ ပါဝင်လုပ်ဆောင်သူ၊ ထောက်ခံသူတွေ ဆိုတာကလည်း အစဉ်အမြဲ လျှို့ဝှက်ပုန်းကွယ်နေကြသူတွေချည်းပဲ။ နောက်ပြီး လျှို့ဝှက်ရေးရဲ့ သဘောသဘာဝအတိုင်း လူနည်းစုလေးနဲ့ စီမံကိန်းချတတ်ကြတယ်။ လူနည်းစုလေးနဲ့ လုပ်ဆောင် ကြိုးပမ်းတတ်ကြတယ်။

ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆန့်ကျင်ရေးဟာ အခက်အခဲ အကျပ်အတည်း ပြေရှင်းနိုင်စွမ်းကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးတာလို့လည်း ဆိုနိုင်တယ်။ လွတ်လပ်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတခုထဲမှာ ခြိမ်းခြောက် ရေးဝါဒကို ရင်ဆိုင်ရတာဟာ ဘယ်လိုမှ တွက်ချက်မှန်းဆလို့ မရနိုင်တဲ့ ပစ်မှတ်ကို တခုတည်းသော ဖြစ်နိုင်ဖွယ် မျှော်လင့်ချက်ကလေးအပေါ် အားကိုးပြီး တိုက်ခိုက်တာနဲ့ တူနေတယ်။

ဒီလိုဆိုရင် တွက်ချက်မှန်းဆလို့ မရနိုင်တဲ့ သည်ဝါဒကို ရင်ဆိုင်ရာမှာ အဆုံးအရှုံး နည်းပါးအောင် အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လို လုပ်သင့်သလဲ။

ဦးစွာအားဖြင့် အမေရိကန်တို့ဟာ “ရင်းမြစ်” ကနေ အစချီသင့်တယ်။ ခြိမ်းခြောက် ရေးဝါဒရဲ့ အရင်းအမြစ်ဟာ “ရန်ငြိုးသို့မူ”ပဲ။ အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ ဒီရန်ငြိုး ပြေပျောက်

မယ့်လမ်းကြောင်းကို မုချ ရှာဖွေ ဖို့ လိုတယ်။ အမေရိကန် ပေါ်လစီ ချမှတ်သူတွေဟာ ဟန်တင်တန် ရဲ့ “ယဉ်ကျေးမှုချင်း ထိပ်တိုက်တိုးခြင်း” သဘောတရားကို လက်ခံပြီး အနောက်ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ မတူညီတဲ့ မူဆလင်ယဉ်ကျေးမှု၊ ဒါမှမဟုတ် အရှေ့ဘက်ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ညှိနှိုင်းမရတဲ့ ရန်ဘက် အဖြစ် ကြည့်မြင်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဟာ ထာဝစဉ် ချုပ်ငြိမ်း ပျောက်ကွယ် မသွားဘဲ ဆက်လက်ရှင်သန်နေဦးတော့မှာပဲ။ ဟန်တင်တန်က “မူဆလင်နဲ့ အမေရိကန် (အနောက်ဘက်)တို့ရဲ့ စစ်ပွဲဟာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒနဲ့ ဗိုလ်ကျလွှမ်းမိုးရေးတို့ရဲ့ စစ်ပွဲ ဖြစ်တယ်” လို့ ပြောထားတယ်။

မတူတဲ့ အင်အားစုအသီးသီးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မတူတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီလို သံသယအမြင်တွေ ရှိနေကြရင်၊ အပြန်အလှန် စွပ်စွဲနေကြရင်၊ အပြန်အလှန် ရန်ငြိုးထားနေကြ ရင် ငြိမ်းချမ်းရေးတို့၊ လုံခြုံရေးတို့ ဆိုတာတွေကို ဘယ်လိုလုပ် ရှိနိုင်မှာတဲ့လဲ။ အရှေ့ဘက် မူဆလင်တွေကလည်း “တို့ယဉ်ကျေးမှုက အနောက်ယဉ်ကျေးမှုထက် သာတယ်။ အင်အားမှာ သာ အမေရိကန်လောက် မရှိတာပါ—” လို့ ထင်နေရင်...အမေရိကန်ကလည်း အစွမ်းထက်တဲ့ ဗုံးလက်နက်တွေနဲ့ သူတပါးယဉ်ကျေးမှုကို ငှားထောက်အညံ့ခံလာအောင် လုပ်နိုင်တယ်လို့ ထင်နေ ရင်...ကမ္ဘာပေါ်က တင်းမာမှုတွေ၊ ထိပ်တိုက်တွေ့မှုတွေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှု ဝါဒအန္တရာယ် တွေဟာ ဆက်လက်တည်ရှိနေဦးမှာပါပဲ။

ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ အမေရိကန်ဟာ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ရော၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအများစုနဲ့ပါ ပူးပေါင်းလက်တွဲပြီး ခြိမ်းခြောက်မှုဝါဒဆန့်ကျင်ရေး အခိုင်အမာ နည်းနာများကို ရေးဆွဲချမှတ်သင့်တယ်။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးကို တကမ္ဘာလုံးက နားလည် သဘောပေါက်မှု ရှိလာမှသာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ ပစ်ကွင်းမှ ရှောင်ရှားနိုင်လိမ့်မယ်။ အများစု နိုင်ငံတကာက ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒဆန့်ကျင်ရေးမှာ ပါဝင်ပူးပေါင်းလာကြပြီး အားသွန် ခွန်စိုက် လုံးပန်းကြမှာသာ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒရဲ့ ရေရှည် ခြိမ်းခြောက်မှုကို တားဆီးနိုင်လိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလုံးပန်းမှုရဲ့ ရှေးဦးလိုအပ်ချက်ဟာ အမေရိကန်အနေနဲ့ “အမေရိကန် ဦးစားပေးရေး” ဆိုတာ တို့၊ “ထင်ရှားစိုင်းဝါဒ” တို့ကို စွန့်လွှတ်ရေး ဖြစ်တယ်။ ဒီကနေ့အထိ အမေရိကန်ရဲ့ ဖော်ပြချက် တွေကတော့ ဒီလိုအပ်ချက်နဲ့ ကင်းဝေးနေဆဲသာ ဖြစ်ပြီး လူတကာကို မျှော်လင့်ချက်မဲ့စေတာ သာ ဖြစ်နေတယ်။ သူတပါးအမျိုးသားတွေအပေါ် တန်းတူသဘော မထားနိုင်လို့ကတော့ အခြားအမျိုးသားများရဲ့ လေးစားမှုရ ဖို့ဆိုတာကို မျှော်လင့် မနေနဲ့တော့။

နောက်ဆုံးအချက်အနေနဲ့ အမေရိကန်ဟာ အရင်က သူလုပ်ခဲ့တဲ့ “ခြိမ်းခြောက် ရေးဝါဒဆန့်ကျင်ရေးပေါ်လစီ” တွေကို ပြုပြင်သင့်တယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆန္ဒကို မစွန့်လွှတ်ခြင်း၊ စေ့စပ်ဆွေးနွေးရေးနည်းလမ်းကို ရှာဖွေခြင်းဆိုတဲ့ ရှေးဦးလိုအပ်ချက်အောက်မှာ “ဥပဒေ ပြုရာမှာ သက်ညှာ၊ ဥပဒေကျင့်သုံးရာမှာ တင်းကျပ်၊ နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေးတို့နဲ့ ပေါင်းစပ်” ဆိုတဲ့နည်းနာနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ကျိုးနွံလာစေဖို့ လုပ်ရမယ်။ ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒကို ထောက်ခံတဲ့နိုင်ငံ တွေအပေါ် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့အရေးယူတာနဲ့ ပုံးကြတာတွေချည်း လုပ်မနေဘဲ အပြုသဘော ဆောင်တဲ့ နည်းနာများဖြင့် သူတို့ရဲ့ ပေါ်လစီတွေကို ပြုပြင်လာအောင် အခွင့် အရေးပေးတဲ့နည်း ကိုလည်း ကျင့်သုံးသင့်တယ်။ အတင်းမာဆုံးပေါ်လစီဟာ အထိရောက် ဆုံးပေါ်လစီ

မဟုတ်ဘူးဆိုတာ အမေရိကန်တို့ အလေးအနက် သတိပြုရမယ်။ အကြောင်း ကတော့ အမေရိကန်တို့ ရင်ဆိုင်နေရတာဟာ “စစ်ပွဲ” မဟုတ်ဘဲ “ရန်ငြိုးသို့မူ” သာ ဖြစ်နေ လို့ပါပဲ။ ။

(ကိုးကားချက်။ ။ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့ထုတ်၊ ထိုင်ဝမ်ဗဟိုသတင်းစာမှာ ပါရှိတဲ့ ယင်ကျန်းတက္ကသိုလ်၊ နိုင်ငံတကာရေးရာ ကောလိပ်မှ ပါမောက္ခ ကွမ်းကျုံးရဲ့ ဆောင်းပါး)

(စုစည်းသူများရဲ့ မှတ်ချက်)

terrorism ကို “အကြမ်းဖက်ဝါဒ”လို့ ဘာသာပြန်နေကြတယ်။
non-violence ကိုလည်း “အကြမ်းမဖက်ရေး”လို့ ဘာသာပြန်ကြပြန်တယ်။

ဒီလို ဘာသာပြန်မှုဟာ အတွေးအမြင်ကို ရှုပ်ထွေးစေပါတယ်။ စစ်နဲ့ တော်လှန်ရေးတိုင်းဟာ အဆင့်အမြင့်ဆုံးအကြမ်းဖက်မှုတွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် “အကြမ်းမဖက်ရေး”ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို လက်လွှတ်စပယ် မသုံးသင့်ဘူးထင်ပါတယ်။

အခုဆောင်းပါးမှာ “ခြိမ်းခြောက်ရေးဝါဒ”လို့ သုံးထားပါတယ်။ တရုတ်စာက ဘာသာပြန်တဲ့ ဝေါဟာရ ဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာမှာလည်း **terrorism** နဲ့ **violence** ဆိုပြီး ခွဲသုံးကြတာပါပဲ။ ဗမာစာမှာလည်း စဉ်းစားပြီး တီထွင်သင့်တယ် ထင်ပါတယ်။ “အကြမ်းဖက်ရေးဝါဒ”ကို ရေလဲနဲ့ သုံးနေလို့ မသင့်ပါဘူး။

ဂျန်ဂရီလာဆွေးနွေးပွဲ

ကိုးကွယ်

လန်ဒန်အခြေစိုက် သေနင်္ဂီယူဟာ လေ့လာရေး နိုင်ငံတကာဌာန (IISS) က စည်းရုံးပြုလုပ်တဲ့ ဂျန်ဂရီလာဆွေးနွေးပွဲကို၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂ ရက်မှ ၄ ရက်နေ့အထိ စင်ကာပူမှာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ စင်ကာပူအစိုးရရဲ့ ထောက်ခံမှုနဲ့ ဒီဆွေးနွေးပွဲကို (IISS) က ၂၀၀၂ ခုနှစ်ကတည်းကစပြီး ပြုလုပ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆွေးနွေးပွဲဟာ ၅ ကြိမ်မြောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ ဆွေးနွေးပွဲများမှာကတည်းက နိုင်ငံအတော်များများမှ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးများ၊ ဒုကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးများ၊ စစ်ဦးစီးအရာရှိများ၊ ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အထက်တန်းအရာရှိများ၊ အမျိုးသား လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီတကြိမ် ဂျန်ဂရီလာ ဆွေးနွေးပွဲကတော့ အကြီးဆုံး ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံးနဲ့ အာရှ၊ ပစိဖိတ်ဒေသ အမျိုးသား လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပွဲစည်းတည်ထောင်မှုရဲ့ အကျယ်ပြန့်ဆုံး စုစည်းမှုလည်း ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒီအကြိမ်ဆွေးနွေးပွဲကို နိုင်ငံပေါင်း ၂၂ နိုင်ငံ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီနိုင်ငံတွေ ကတော့ (၁) သြစတြေးလျ (၂) ဘရူနိုင်း (၃) ကမ္ဘောဒီးယား (၄) ကနေဒါ (၅) တရုတ်

(၆) ပြင်သစ် (၇) အိန္ဒိယ (၈) အင်ဒိုနီးရှား (၉) ဂျပန် (၁၀) မလေးရှား (၁၁) မွန်ဂိုလီးယား (၁၂) မြန်မာ (၁၃) နယူးဇီလန် (၁၄) ပါကစ္စတန် (၁၅) ဖိလစ်ပိုင် (၁၆) ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ (၁၇) စင်ကာပူ (၁၈) ထိုင်း (၁၉) တီမော့ လက်စ်တဲ (၂၀) အင်္ဂလန် (၂၁) အမေရိကန် (၂၂) ဗီယက်နမ် နိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

(IISS) ရဲ့ ဒီဆွေးနွေးပွဲကို စည်းရုံးသူက၊ ဒီထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲဟာ အာရှ ပစိဖိတ်ဒေသ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို၊ ရှေ့သို့တိုးတက်စေရန် အခွင့်အလမ်း အမြောက်အမြား ပေါ်ထွက်လာပါလိမ့်မယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီကွန်ဗလင့်ဟာ၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးများနဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အကြံပေးအရာရှိများကို အစိုးရပေါ်လစီအား ပိုမိုရှင်းလင်းပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နားလည်စေရန်နဲ့၊ ကျွမ်းကျင်သူအုပ်စုများရဲ့ ပေါ်လစီနဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို၊ ဖြေရှင်းနိုင်စေတဲ့ နေရာတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

ဒီအကြိမ်ဆွေးနွေးပွဲမှာ၊ အမေရိကန် အာရှလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု ကိစ္စအပါအဝင်၊ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယတို့ရဲ့ တိုးတက်လာမှု၊ ရေကြောင်းလမ်း လုံခြုံရေးပူးပေါင်းဆောင်

ရွက်ရေး၊ သောင်းကျန်းမှုနှိမ်နင်းရေးနဲ့ ဒေသ တွင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို အလေး ထားဆွေးနွေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆွေးနွေးပွဲ အတွင်း အဓိကဆွေးနွေးမယ့်သူတွေထဲမှာ အမေရိကန်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ရမ်းစဖဲလ်၊ အိန္ဒိယကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ပရာနပ်မူကာဂျီနဲ့ အင်ဒိုနီးရှားကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဂျူပိုနိုဆူဒါဆို နို့ တို့ပါဝင်ပါတယ်။ တခြားနိုင်ငံတွေကတော့ အဆင့်အသီးသီးမှ အရာရှိများ၊ ဝန်ထမ်းများကို စေလွှတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှလည်း နာ မည်ပါရုံတော့ အတက်ခိုင်းထားပါတယ်။

ဒီအကြိမ်ဆွေးနွေးပွဲမှာ အမေရိကန် နဲ့ အာရှလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက် မှုဟာ အဓိကကျတဲ့ ခေါင်းစဉ်ဖြစ်လို့လည်း အမေရိကန်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟာ အဓိက ကျတဲ့ မိန့်ခွန်းပြောပြီး၊ ကျန်ကိုယ်စားလှယ် များနဲ့ အမေးအဖြေပြုလုပ်တာ ဖြစ်ပါလိမ့် မယ်။ ရမ်းစဖဲလ်က သူ့ရဲ့မိန့်ခွန်းထဲမှာ လက်ရှိ အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒီလိုပြောပါတယ်။ “နိုင်ငံများဟာ အရင်ကထက် ပိုမိုလွတ်လပ် လာပြီး၊ ဒီလွတ်လပ်မှုဟာလည်း ပြင်းထန်သော အလွန်အကျွံဒီမိုကရေစီ၊ ကြမ်းတမ်းသော အုပ်စိုး သူများရဲ့ အကြံအစည်နဲ့ တိုက်ခိုက်ခံရတာ ပို များလာနေတဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်ပါတယ်။ လက် ရှိ လုံခြုံရေးအခြေအနေမှာ လွတ်လပ်တဲ့ နိုင်ငံ များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဟာ သဘော ကျ ကျေနပ်စရာမရှိလှပါ။ ဒါဟာ စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအခြေအနေဟာ ကျနော်တို့အ တွက်၊ ဒီဒေသတွင်းက သမိုင်းဆိုင်ရာ အပြောင်း အလဲတချို့ကို ရောင်ပြန်ဟပ်ပြရန်၊ ကာလကြာ ရှည်စွာ တည်တံ့ခဲတဲ့ မဟာမိတ်များနဲ့၊ နိုင်ငံ ပေါင်းစုံမှ မိတ်ဖက်သစ်များအပေါ် အမေရိကန် ရဲ့ ချဉ်းကပ်မှုကို ရောင်ပြန်ဟပ်ပြရန်နဲ့၊ ရှေ့ အနာဂတ်မှာ ရင်ဆိုင်ဖွယ်ရာရှိတဲ့ စိန်ခေါ်မှု တချို့ကို၊ စဉ်းစားလာစေတဲ့ သဘောရှိပါ တယ်။” ဒီနောက်မှာ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ ဖြစ် ကြတဲ့ မွန်ဂိုလီးယား၊ ဗီယက်နမ်၊ ဖိလစ်ပိုင်၊

အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ ထိုင်း စတဲ့နိုင်ငံများနဲ့ အမေ ရိကန်ရဲ့ ဆက်ဆံမှုများ၊ အမေရိကန်ရဲ့ သဘော ထားများကို ပြောဆိုသွားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒေ သတွင်းက နိုင်ငံတခုဖြစ်တဲ့ ဗမာပြည်ရဲ့ ပြဿနာ နဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ ပြောဆိုဆွေးနွေးသွားကြ တာမတွေ့ရပါ။ ဒီနေရာမှာ ရမ်းစဖဲလ် သဘော အကျဆုံးအဖြစ် ပါကစ္စတန်၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့နဲ့ အ မေရိကန်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးကို ပြောသွားခဲ့ပါတယ်။ ရမ်းစဖဲလ်က ပါကစ္စတန်ဟာ ပြင်း ထန်သော အကြမ်းဖက်ဝါဒီများကို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်တဲ့ စစ်ပွဲအတွင်းမှာ၊ အဓိကကျတဲ့ မဟာ မိတ်နိုင်ငံတခု ဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်က ပါကစ္စတန် ဟာ၊ အပြန်အလှန်အကျိုးရှိစေသော စစ်တပ်ချင်း ဆက်ဆံရေးတည်တံ့မှုနဲ့၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရဲ့ အရေးပါမှုကို အထင်အရှား သာဓက ပြလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဒီနောက် ဆက်ပြီး “လွန်ခဲ့တဲ့တလကျော်လောက်က ပါကစ္စတန် ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်တယောက်ဟာ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမဏီ၊ ဩစတြေးလျ၊ စပိန်၊ ကနေဒါ၊ အိတလီ၊ တူရကီ၊ ပေါ်တူဂီ စစ်သင်္ဘော များပါဝင်တဲ့ အထူးရေတပ်သင်္ဘောအုပ်စုကို ဦးစီး ပြီး၊ အကြမ်းဖက်ဝါဒနဲ့ ပင်လယ်စားပြ ဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်ရေးစစ်ပွဲရဲ့ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်၊ အရှေ့ အလယ်ပိုင်း အိုမန် ပင်လယ်ကွေ့မှ အိန္ဒိယ သမု ဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ကင်ညာနိုင်ငံရဲ့ တောင်ဘက် နယ် စပ်အထိ ရေကြောင်းလမ်း ကင်းလှည့်မှု ပြုလုပ် ခဲ့ကြောင်း” ပြောသွားပါတယ်။ ရမ်းစဖဲလ်ရဲ့ ဒီပြောဆိုမှုကိုကြည့်ရင်၊ ပါကစ္စတန်လို အမေရိ ကန်နဲ့ ရေရှည် မဟာမိတ်ပြုပြီး ပူးတွဲ ဆောင် ရွက် တာမျိုးကို အလွန် သဘောကျကြောင်း သိသာ ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီလိုမဟာမိတ်ပြုမှုမျိုးကို ယုံ ကြည်စိတ်ချတဲ့အတွက်၊ တာဝန်သစ်များလည်း တိုးချဲ့ပေးသွားမယ်လို့ ပြောသွားတဲ့ သဘော လည်း ပါပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ရေတပ်သင်္ဘော အုပ်စုရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ကြည့်ရင်၊ “နေတိုးအဖွဲ့ဝင် မဟုတ်သော အဓိကမဟာ မိတ်” ဖြစ်တဲ့ ပါကစ္စတန်ကို၊ နေတိုးအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများနဲ့ ပူးတွဲပြီး

ရေတပ်လှုပ်ရှားမှု လုပ်စေခဲ့တာဖြစ်ကြောင်း လည်း တွေ့ရမှာပါ။ ဒါ့အပြင် အမေရိကန်က လို အပ်တယ်လို့ယူဆရင်၊ နေတိုး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ရဲ့ ရေတပ်ကို အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာ ထဲထိ စေလွှတ် ပြီး၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသနဲ့ အာဖရိက ကမ်း ရိုးတန်းများ တလျှောက်အထိလည်း၊ လှုပ်ရှား ခိုင်းတာလုပ်သွားမှာ ဖြစ်ကြောင်းလည်း ကြေညာလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ထိုင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး “ဆူနာမီ ကပ် ဘေးကြီး ရုတ်တရက်ကျရောက်ပြီးနောက်၊ အ မေရိကန်နဲ့ ထိုင်းဟာ အတူတွဲပြီး ဒီလောက် အလျင်အမြန် ချောချောမောမော တုံ့ပြန်ဆောင် ရွက်နိုင်ခဲ့တာရဲ့ အကြောင်းရင်းတခု ကျွန်တော် တို့နှစ်နိုင်ငံဟာ နှစ်စဉ် ရွှေမြွေဟောက် လေ့ ကျင့်ခန်းများ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းနဲ့ ပူးတွဲ လေ့ ကျင့်ခန်းများကို ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုကျော်မျှ လုပ်ခဲ့ ကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလေ့ကျင့်ခန်းများကို ငြိမ်း ချမ်းမှုထိန်းသိမ်းရေးနဲ့ ရုတ်တရက် ကျရောက် သော ဘေးအန္တရာယ်များတွင် လူသားချင်း စာ နာသောအားဖြင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး ဦးတည် ချက်သစ်နဲ့၊ အာဂျတိုက်မှ အခြားသော နိုင်ငံများ ပါဝင်လာနိုင်စေရန် တိုးချဲ့ခဲ့ပါတယ်” လို့ ပြောခဲ့ ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ရမ်းစဲလ်က “ပစိဖိတ်ဒေသ တွင်း လုံခြုံရေးနဲ့ တည်ငြိမ်ရေး ဟာ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မဟာမိတ်များနဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအကြား၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့ ကွန် ယက်ကြောင့် တည်မြဲတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဒေ သရဲ့ အခြေအနေဟာ ဥရောပရဲ့ အခြေအနေနဲ့ ထူးထူးခြားခြားကို မတူညီပါဘူး။ ဥရောပမှာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအရ ကြီးမား ပြီး၊ ပိုမိုတရားဝင်တဲ့ မဟာမိတ်အဖွဲ့ဖြစ်တဲ့ နေ တိုးစာချုပ်အဖွဲ့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုတော့ ဒီဒေသတွင်းမှာ တိုးချဲ့ထားတဲ့ လုံခြုံရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု ကွန်ယက်တခုကို ကျနော်တို့ တွေ့ နေရပါပြီ။ အမေရိကန်နဲ့ နိုင်ငံများအကြား လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အဖြစ် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပူးပေါင်း

ဆောင်ရွက်တာရော အမေရိကန်နဲ့ နိုင်ငံများ အကြား လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အဖြစ် ဘက်စုံပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်တာရော နှစ်မျိုးစလုံး တွေ့နေရပါပြီ။ ဒါဟာ ကြိုဆိုသင့်တဲ့ အပြောင်းအလဲတခုအဖြစ် ကျွန်တော်တို့ မြင်တွေ့ရပါတယ်” လို့ ပြောပါ တယ်။ ဒီမှာ ရမ်းစဲလ် ပြောချင်တာက အမေရိ ကန်နဲ့ ထိုင်းရဲ့ ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုကျော်မျှ မဟာ မိတ်ဖွဲ့ပြီး၊ ပူးတွဲစစ်ရေးလေ့ကျင့်ခန်းများနဲ့ အခြား လေ့ကျင့်ခန်းများ လုပ်တာရဲ့ အကျိုးဆက် ဖြစ် ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း အခြားနိုင်ငံများကို၊ ထိုင်းလို အမေရိကန်နဲ့ မဟာမိတ်ပြုပြီး ကျယ် ပြန့်တဲ့ ပူးတွဲလေ့ကျင့်ခန်းများ လုပ်သွားဖို့ လှုံ့ ဆော် စည်းရုံးတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အာရှ ပစိဖိတ် ဒေသတွင်း နိုင်ငံများက ဥရောပမှာလို အမေရိ ကန်ရဲ့ ဦးဆောင်မှုအောက်မှာရှိတဲ့ နေတိုးစာချုပ် အဖွဲ့မျိုး မဖြစ်သေးလို့ အားမလို အားမရ ဖြစ် မိကြောင်း ပြောတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါက ရမ်းစဲလ်ရဲ့ မိန့်ခွန်းအရ အမေ ရိကန်သဘောကျတဲ့ အမေရိကန်နဲ့ အခြားနိုင်ငံ များရဲ့ မဟာမိတ်ဖွဲ့မှုပုံစံမျိုး စံနမူနာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ရမ်းစဲလ် သဘောမတွေ့တဲ့ နိုင်ငံများ လည်း ရှိပါသေးတယ်။ ရုရှား၊ တရုတ်နဲ့ မြောက် ကိုရီးယားပါ။

မိန့်ခွန်းထဲမှာ ရမ်းစဲလ်က “... ရုရှား နိုင်ငံက ပြည်သူတွေဟာလည်း ကျွန်တော်တို့လိုပဲ ပြင်းထန်တဲ့အကြမ်းဖက်ဝါဒီတွေရဲ့ ခြိမ်းခြောက် မှုခံနေရပါတယ်။ လုံခြုံရေးကိစ္စတချို့မှာ သူတို့ ဟာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ ဖြစ်ပါ တယ်။ ကျနော်တို့နှစ်နိုင်ငံရဲ့ ဆက်ဆံရေးတခု လုံးဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်စုနှစ်များကထက် ကောင်း ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တဖက်မှာ ရုရှားဟာ သူ့ရဲ့ အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများထဲက နိုင်ငံအချို့ရဲ့ လွတ် လပ်ရေးနဲ့ လွတ်မြောက်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများကို ချုပ်ထိန်းရန်လုပ်ဆောင်တဲ့အခါမှာတော့၊ ရုရှား အနေနဲ့ အကူအညီရရှိမှုဟာ နည်းပါးသွားပါ တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ ဒီကိစ္စက အာရှဒေ သတွင်းနဲ့ မဆိုင်ပါ။ အရှေ့ဥရောပမှာ အမေရိ

၂၁-ခါခေတ်

ကန်ဘက်ယိမ်းတဲ့ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ ပေါ်ထွက်လာအောင် လုပ်ဆောင်ရာမှာ ရှေးက ဝင်ရောက်မဟန်တားဖို့နဲ့ ဝင်ရောက်ဟန်တားခဲ့ရင် စီးပွားရေးအကူအညီများ လျော့နည်းသွားမှာဖြစ်ကြောင်း ခြိမ်းခြောက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ အမေရိကန်ရဲ့ ကျယ်ပြန့်တဲ့ မဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီး ဖွဲ့စည်းရေးကို ထိခိုက်ခံမှာ မဟုတ်ကြောင်း သတိပေးလိုက်တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

တရုတ်ပြည်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရမ်းစဲဖဲလ်ဟာ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ် ဆွေးနွေးပွဲကတည်းက တရုတ်ပြည်ရဲ့ စစ်အင်အားကြီးထွားလာမှုကို ဝေဖန်ခဲ့ပြီး၊ ကမ္ဘာ့အမြန်ဆုံး စီးပွားရေးတိုးတက်မှုရှိလာတဲ့ တရုတ်ပြည်ကို နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ရန်တောင်းဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနှစ်မှာလည်း “မနှစ်က ဆွေးနွေးခဲ့သလိုပဲ စစ်ရေးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု လျော့နည်းနေသေးကြောင်း” ဝေဖန်သွားပါတယ်။ ရမ်းစဲဖဲလ်နဲ့ နိုင်ငံအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များအကြား အမေးအဖြေပြုလုပ်ရာမှာ၊ တရုတ်ပြည်မှ တက်ရောက်လာသူတစ်ဦးက “အမေရိကန်ရဲ့ စစ်ရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဟာ တရုတ်ပြည်ထက် ပိုမိုကောင်းမွန်တာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမေရိကန်ဟာ စစ်အေးခေတ် ပြီးဆုံးသွားပြီး နောက်၊ တရုတ်ပြည်ထက် စစ်ပွဲများမှာ ပါဝင် ပတ်သက်မှု များခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့ စစ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဟာ ကမ္ဘာကြီး ရဲ့ လုံခြုံမှုကို ဘယ်လိုကူညီနိုင်မလဲဆိုတာ ရှင်းပြစေချင်ပါတယ်” လို့ မေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီအမေးကို ရမ်းစဲဖဲလ် က တိုက်ရိုက်မဖြေဘဲ၊ စစ်ရေးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ မြင်သာမှု ရှိဖို့လိုကြောင်းသာ ဖြေသွားပါတယ်။ ဂျပန် သတင်းစာတစ်စောင်ရဲ့ သတင်းထောက်တစ်ဦးက၊ တရုတ်ရဲ့ စစ်အင်အား ပြဿနာနဲ့ စစ်ရေးအရ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး၊ အမေရိကန်ရဲ့ သဘောထားကိုမေးရာမှာလည်း ရမ်းစဲဖဲလ်က တိုက်

ရိုက်မဖြေဘဲ၊ စစ်ရေးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိရင်၊ တရုတ်ပြည်အနေနဲ့ နိုင်ငံခြားမှ ငွေရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု ရှိနိုင်မှာမဟုတ်ကြောင်းနဲ့၊ နောက်ဆုံးမှာ တနည်းမဟုတ် တနည်းနဲ့ ပြစ်ဒဏ်ခတ်တာ ခံရနိုင်ကြောင်း ဖြေသွားပါတယ်။ အမေရိကန်ကသာ အရာရာကို စိုးမိုးရမည်ဆိုတဲ့ အယူအဆကို ကိုင်စွဲထားသူများ ချုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ပင်တဂွန် စစ်ဌာနချုပ်နဲ့ မိမိရဲ့မူဝါဒလမ်းစဉ်မှာ တကမ္ဘာလုံးကို စစ်အင်အား အကြွင်းမဲ့အသာစီးရမှုဖြင့် စိုးမိုးရန်နှင့် မိမိအား ပခုံးချင်းယှဉ်လာမည့်သူမှန်သမျှကို ကြိုတင်ကာကွယ်စစ်ဖြင့် ချေမှုန်းပစ်ရန်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာထားတဲ့၊ အမေရိကန် သမ္မတဘုရား ရဲ့ လမ်းစဉ်ကို အကောင်အထည် လာဖော်တဲ့ ရမ်းစဲဖဲလ်က တရုတ်ပြည်ရဲ့ စစ်အင်အားကို ဝေဖန်တာ ထူးဆန်းတဲ့အရာတော့ မဟုတ်ပါ။ မြောက်ကိုရီးယားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရမ်းစဲဖဲလ်က “ပစ်ဖိတ်ဒေသရဲ့ အနာဂတ်ဟာ မြောက်ကိုရီးယား လျှောက်မယ့်လမ်းပေါ်မှာ မှီတည်နေပါလိမ့်မယ်။ မြောက်ကိုရီးယားဟာ ဆက်ပြီးပြည်သူလူထုကို ဖိနှိပ်ပြီး ငတ်မွတ်စေမလား၊ အိမ်နီးချင်းများကို ဆက်လက်ခြိမ်းခြောက်နေမလား၊ နျူကလီးယားလက်နက်ရရှိဖို့ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေမလား၊ ဒါမှမဟုတ် လစ်ဖျားနိုင်ငံလို နောက်ပြန်ဆုတ်ပြီး နိုင်ငံများရဲ့ အသိုင်းအဝိုင်းထဲကို ပြန်ဝင်တဲ့လမ်းကို ရွေး မလား” လို့ မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မြောက်ကိုရီးယားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မိန့်ခွန်းရဲ့တနေရာမှာလည်း “ကြမ်းတမ်းတဲ့ အုပ်စိုးသူများရဲ့ လက်ထံမှာရှိတဲ့ တိုက်ချင်းပစ်ခံကျည်များရဲ့ တိုးတက်လာတဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမယ်။ အဲဒီအထဲက နိုင်ငံတချို့ဟာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို ကြောက်ရွံ့အောင် ခြိမ်းခြောက်နေပါတယ်။ အမေရိကန်နဲ့ ဂျပန်ဟာ ဒီလိုခြိမ်းခြောက်မှုမျိုးကို အောင်မြင်မှု မရရှိစေရန်၊ ဦးပျံ ကာကွယ်ရေးစနစ်တစ်ခုကို တပ်ဆင်နိုင်ရန် ရင်းနှီးစွာ အတူပူးတွဲလုပ် နေကြပါတယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

မြောက်ကိုရီးယားကို အာရှ ပစိဖိတ်ဒေသ မှန်းကြောင်း ကြေညာထားပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ တွင်းမှာ ပြဿနာအကြီးဆုံး နိုင်ငံအဖြစ် အမေရိကန်ဟာ သူ့ရဲ့ နိုင်ငံစုံပါဝင်တဲ့ ငါတကော၊ သတ်မှတ်ဖော်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မိစ္ဆာ ကောရေးဝါဒမူအရကို မဟာမိတ်နိုင်ငံများ လိုအပ် ဝင်ရိုးတန်း ၃ နိုင်ငံလို့ သတ်မှတ်ထားပြီး၊ နေပါတယ်။ အမေရိကန်က နေတိုးအဖွဲ့ကို သူ့ရဲ့ အီရတ်ပြဿနာ ဖြေရှင်းပြီးရင် ဆက်ဖြေရှင်း အကြမ်းဖက်ဝါဒဆန့်ကျင်ရေး သေနင်္ဂီဗျူဟာအရ ဖို့ ရည်မှန်းထားတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်တော့ ဒီလောက် ‘ဆိုးသွမ်းနိုင်ငံများ’ က အာဏာ ပိုင်များကို ဖြုတ်ချ သတ်မှတ်တာ ပြင်းတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ရေးဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ကိုက်တဲ့ မိမိ နယ်မြေကို အီရတ်မှာ ‘တစ်’နေလို့သာ ဒီလောက်ပဲ ကျော်လွန်ပြီးလှုပ်ရှားမယ့် ထိုးစစ်အဖွဲ့အစည်း ပြောတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အီရတ်ကိစ္စသာ အဖြစ် ပြောင်းလဲလာအောင် ကြိုးပမ်းနေတာ ချောမောနေရင် ချချက်ချင်းဝင်တိုက်ရ ကြာပါပြီ။ အမေရိကန်ဟာ အာရှမှာ နေတိုး အဖွဲ့လို လောက်အောင် အန္တရာယ်ရှိနေတဲ့ နိုင်ငံလို့ ဘက်စုံလုံခြုံရေးစနစ်တရပ် မရှိခဲ့တာဟာ ဝါရှင် တန် ပြောမှာ သေချာပါတယ်။ တဖက်မှာသူ့ရဲ့ ရဲ့ အာရှဆိုင်ရာ ပေါ်လစီအမှား တရပ် ဖြစ်တယ်လို့ လုံခြုံရေး မဟာမိတ် ၃ နိုင်ငံထဲပါတဲ့ ဂျပန် သုံးသပ်နေတာကြာပြီ။ ရမ်းစဖဲလ် ပြောသွားတဲ့ နိုင်ငံနဲ့ နီးကပ်နေလို့လည်း သူ့တာဝန် ယူမှု ပါကစ္စတန်ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ဦးစီးတဲ့ ရေတပ် ပူးတွဲ ကို ဖော်ပြတဲ့သဘောနဲ့ ဒီလိုပြင်းပြင်းပြော လှုပ်ရှားမှုဟာ အာရှဒေသမှာ နေတိုးအဖွဲ့လို ဘက်စုံ တာလည်း ဖြစ်နိုင် ပါတယ်။ အဓိကအားဖြင့် လုံခြုံရေးစနစ်တရပ် ပေါ်ထွန်းရေးအတွက် အစ ဂျပန်အနေနဲ့ သူ့ရဲ့စစ်အင်အား တည် ပျိုးစမ်းသပ်မှုတခု ဖြစ်နိုင်သလို၊ နေတိုးအဖွဲ့ကို ဆောက်မှုတိုးချဲ့နေခြင်းနဲ့၊ ကာကွယ်ရေး မိမိနယ်မြေကိုကျော်လွန်ပြီး လှုပ်ရှားလာအောင် အေဂျင်စီအဆင့်မှ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ကြိုးစားမှုတခုလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီတခေါက် ဌာနသစ်အဖြစ်သို့ တိုးမြှင့်ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ကြိုး ရှန်ဂရီလာဆွေးနွေးပွဲမှာ၊ အမေရိကန်ဟာ ဒီဒေသ ပမ်းနေတာကို အမှန်တကယ်လိုအပ် အတွင်းက နိုင်ငံများကို သူ့ရဲ့ဦးဆောင်မှု အောက်မှာ ကြောင်း ထောက်ခံမှုရစေရန်၊ မြောက်ကိုရီး ပါဝင်လှုပ်ရှားခြင်းသည်သာ၊ ပြဿနာ အားလုံး ဖြေ ယားရဲ့အန္တရာယ်ကို ကြီးမားတဲ့ မြှမ်းခြောက် ရှင်းရေးအတွက် တခုတည်းသော နည်းလမ်းဖြစ် မှုအဖြစ် ပုံဖော်တာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကြောင်း ဝါဒဖြန့်စည်းရုံးသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ တောင်ကိုရီးယားနဲ့ ဂျပန်မှာတပ်စွဲထားတဲ့ (IISS) က ဒီဆွေးနွေးပွဲကို အာရှပစိဖိတ်ဒေသ အမေရိကန်တပ် (အင်အား ဝါးသောင်း) ရဲ့ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအား ရှေ့ အန္တရာယ်ကို မြောက်ကိုရီးယားက စိုးရိမ်လို့ သို့တိုးတက်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ ပေါ်ပေါက် ပြင်ဆင်နေတာကော မဖြစ်နိုင်ဘူးလားလို့ လာစေလိမ့်မယ်လို့ မျှော်မှန်းတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ထည့်သွင်း ပြောဆိုတာတော့ မတွေ့ရပါ။ သူ့မျှော်မှန်းချက်ဟာ၊ အမေရိကန်နဲ့ အာရှဒေသ အမေရိကန်ဟာ သူတဦးတည်း တွင်းက နိုင်ငံများရဲ့ မဟာမိတ်ဖွဲ့မှုသစ်ကို မျှော်မှန်း ဦးဆောင်တဲ့ အမေရိကန်ရဲ့လုံခြုံရေးကို တာသာ ဖြစ်နိုင်စရာရှိပါတယ်။ ။

ဦးထိပ်ထားတဲ့ နိုင်ငံတကာဝါဒသစ်ကို ရည် (၁၅၊ ၇၊ ၀၆)

**မြောက်ကိုရီးယား ရဲ့
ဧည့်သည်အဖြစ်အရောက်**

ကျော်မြိုင်

(၁)

အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့မှာ မြောက် သူပုန်းနဲ့ဆက်သွယ် စကားပြောခဲ့ရာမှာ အားလုံး ကိုရီးယားက ဧည့်သည်အဖြစ်အရောက် က ‘မြောက်ကိုရီးယားရဲ့ လုပ်ရပ်တွေဟာ လက် ခွဲမှု ပြုလုပ်လိုက်တဲ့အတွက် တကမ္ဘာလုံးမှာ မခံနိုင်စရာတွေ ဖြစ်တယ်။ ချက်ချင်းတုံ့ပြန်ဖို့ အကြီးအကျယ် ဝယ်ကိရိတ်သွားပါတယ်။ လိုအပ်တယ်’ ဆိုပြီး သဘောတူကြတယ်လို့လည်း ပေါက်ကွဲမှုဟာ ရစ်ချ်တာစကေး ၄.၂ ရှိတယ် ပြောပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပေါက်ကွဲအားဟာ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံရဲ့ အရင်းနှီးဆုံး တစ်ခုအဖြစ်အောက်ပရိုမယ်လို့ ခန့်မှန်းကြ မိတ်ဆွေနိုင်ငံလို့ ပြောနေကြတဲ့ တရုတ်နိုင်ငံက ပါတယ်။ ရုရှားကတော့ ဒီထက်ပိုပြင်းထန် လည်း ဒီကိစ္စမှာတော့ လက်မခံနိုင်ကြောင်း အပြင်း တယ်။ ၅ ကီလိုတန်နဲ့ ၁၅ ကီလိုတန်ကြားမှာ အထန်ရှုတ်ချကြောင်း ပြောဆိုခဲ့တယ်။ တရုတ်နိုင်ငံ ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဖို့ ပြောရမယ်ဆိုရင်လည်း စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲမှု ဒါ့အပြင် ဒီစမ်းသပ်မှုဟာ မြောက် မပြုလုပ်ခင်တရက်မှာပဲ အလည်အပတ် ရောက်ရှိ ကိုရီးယားက ကြေညာခဲ့သလို ဧည့်သည်အဖြစ် အာဘေးနဲ့ ပူးတွဲ စမ်းသပ်မှု ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာကိုလည်း သံ ကြေညာချက်ထုတ်ရာမှာ မြောက်ကိုရီးယား နိုင်ငံ သယံဇာတဟာ မြောက်ကိုရီးယားက ကြေ က ဧည့်သည်အဖြစ်အရောက် ခွဲမှုကို သည်းခံ ညာခဲ့သလို ဧည့်သည် အဖြစ် ဖောက်ခွဲမှု မှာမဟုတ်ကြောင်း ပါရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ထုတ်ပြီး ဟုတ်မဟုတ်ကို ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိ ပြီးချင်းမှာ အခုလို စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲမှု လုပ်လိုက် များရဲ့ အတည်ပြုချက် ရယူရဦးမယ်လို့ အမေ တာဆိုတော့ မခံချိမခံသာ ဖြစ်စရာပါပဲ။

ဒီလို အများက ဝိုင်းဝန်းရှုတ်ချပြစ်တင် လိုကြေညာတာကိုက နိုင်ငံတကာငြိမ်းချမ်း ကြပေမယ့် မြောက်ကိုရီးယားကတော့ နောက် ရေးနဲ့လုံခြုံရေးကို ခြိမ်းခြောက်လိုက်တာပဲ တကြိမ် စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲမယ့် အလားအလာတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ တောင် တွေ့နေရပါသေးတယ်။ ပရိယာယ်ဆင်တာ

ဘာပဲပြောပြော နိုင်ငံတကာ အ လား (ပထမအကြိမ်မှာ သိပ်မအောင်မြင်လိုက်လို့) သိုင်းအိုင်းကတော့ ဒီကိစ္စကို ဝိုင်းရှုတ်ချကြ တကယ်စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲဦးမှာလားဆိုတာတော့ ပါတယ်။ အမေရိကန်သမ္မတဘုရင်က ‘ရန်စ ခန့်မှန်းရခက်ပါတယ်။

လို့ဆော်တဲ့ လုပ်ရပ်ဖြစ်တယ်။ ချက်ချင်း တုံ့ (၂) ပြန်ဖို့ လိုအပ်တယ်’လို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒီ အခုလို နိုင်ငံအများက ဝိုင်းရှုတ်ချကြပေ နေ့မနက်မှာပဲ တရုတ်၊ တောင် ကိုရီးယား၊ မယ် ဘယ်လိုတုံ့ပြန်အရေးယူမလဲ ဆိုတဲ့ကိစ္စမှာ ရုရှားနဲ့ ဂျပန်နိုင်ငံတို့မှ ခေါင်းဆောင်များကို တော့ အတော်ညှိကြရပါဦးမယ်။ စစ်ရေးအရ

တို့ပြန်မှာကိုတော့ အများက မလိုလားကြပါဘူး။ မြောက်ကိုရီးယားမှာ အတော်အတန်ကြီးမားတဲ့ စစ်အင်အား ရှိနေတာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အခိုင်အခံ ခံကတုတ်တွေနဲ့ထားရှိတဲ့ အမြောက်လက်နက်ကြီးတွေ ၁၀, ၀၀၀ လောက် ရှိတယ်။ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံရဲ့မြို့တော်ဆိုးလ်ဟာ ဒီအမြောက်ကြီးတွေ လက်လှမ်းမီတဲ့ အကွာအဝေးအတွင်းမှာ ရှိနေတာ ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်စစ်တပ်တွေကို ဒီအမြောက်စက်ကွင်းက လွတ်ရာကို ရွှေ့နိုင်ပေမယ့် လူဦးရေသန်း ၂၀ ကျော်ရှိပြီး စက်မှု အချက်အချာ ဆိုးလ်မြို့တော်ကိုတော့ မရွှေ့နိုင်ပါ။

ဒါ့အပြင် နိုဒုန် (No Dong) ခုံး လက်နက် ၁၀၀ ကျော်လည်း ရှိပါတယ်။ ဒီခုံးတွေဟာ ဆိုရင် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ အတွင်းပိုင်းတွေတင်မက ဂျပန်နိုင်ငံအထိပါ ပစ်ခတ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့အပေါ်စစ်ရေးအရ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရင် မြောက်ကိုရီးယားကလည်း ခပ်ကြမ်းကြမ်းလက်တုံ့ပြန်မှာကို စိုးရပါတယ်။ စစ်ပွဲဂယက် ကြီးသွားနိုင်ပါတယ်။

အမေရိကန်အနေနဲ့လည်း အာဖဂန်နစ္စတန်နဲ့ အီရတ်မှာတင် စစ်နဲ့အတွင်း အတော်နစ်နေတာကြောင့် စစ်ရေးနည်းလမ်းကို ရွေးချယ်နိုင်မယ့်ပုံ မရှိပါ။ ဒါပေမဲ့ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုလုပ်ရာမှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် အရေးယူချင်တယ်။ တရုတ်ကတော့ အပြင်းအထန်ကြီး မလုပ်စေချင်ဘူး။ ၆ နိုင်ငံဆွေးနွေးပွဲအတွင်း မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံ ပြန်ရောက်လာအောင် ဖိအားပေးတဲ့ အနေအထားမျိုးပဲ လုပ်ချင်တယ်။ ဒီကိစ္စ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေး ကောင်စီ မှာ ညှိလို့ မပြီးပြတ်ကြသေးပါ။

(၃)

ဒီလိုမြောက်ကိုရီးယားက နျူကလီးယား ဝှံးစမ်းသပ်ဖောက်ခွဲမှု ပြုလုပ်ခဲ့တာကြောင့် အမေရိကန်ပြည်တွင်းမှာလည်း ဘုရင့်ပေါ်လစီအပေါ်မှာ ပြစ်တင်ဝေဖန်မှုတွေရှိခဲ့တယ်။ အထက်လွှတ် တော်အမတ်ဟောင်း ဆမ်နမ်က ‘မိစ္ဆာဝင်ရိုးတန်းနိုင်ငံတွေ အထဲက ဝင်တိုက်ဖို့ နိုင်ငံရွေးချယ်တာ ကျွန်တော်တို့ မှားသွားခဲ့တယ်’ လို့ အင်တာဗျူးတခုမှာ ပြောဆိုခဲ့တယ်။ ဒါကို ဘုရင့်အစိုးရက အီရတ်ကို ဝင်တိုက်ဖို့

ဆုံးဖြတ်တာဟာ မမှားယွင်းဘူးလို့ တုံ့ပြန်ငြင်းဆိုခဲ့တယ်။ ပညာရှင်အချို့ကလည်း အီရတ်နဲ့အာဖဂန်မှာ စစ်ရေးအရ ဝင်ပတ်သက်နေတာကြောင့် စစ်အင်အားတွေ ပြန်းတီးပြီး အခုလိုအရေးပေါ် အခြေအနေမှာ စစ်အင်အား ထပ်ထုတ်နုတ်ဖို့ အခက်ကြုံနေရတယ်လို့ ဝေဖန်တာလည်း ရှိတယ်။ စစ်ရေးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုလိုတဲ့ အင်အားစုတွေ အမေရိကန်ပြည်တွင်းမှာ ရှိနေသေးတယ်ဆိုတာ သတိပြုသင့်တယ်။

သမ္မတဘုရင့်ရဲ့ မြောက်ကိုရီးယားအရေး သံတမန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်တွေဟာ မအောင်မြင်ဘူးလို့ ဝေဖန်ကြသူတွေကတော့ များပါတယ်။ တချို့က ပျော့တယ်လို့ သုံးသပ်ကြတယ်။ ဥပမာ ၂၀၀၃ ခုနှစ် မေလတုန်းက ဘုရင့်က အမေရိကန်နဲ့ တောင်ကိုရီးယားတို့အနေနဲ့ မြောက်ကိုရီးယားမှာ နျူကလီးယားလက်နက်ရှိလာမှာကို သည်းခံခွင့်လွှတ်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကြေညာထားတယ်။ အခုလို မြောက်ကိုရီးယားက နျူကလီးယား လက်နက်စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲမှု ပြုလုပ်လိုက်တဲ့ အခါကျပြန်တော့ ‘မြောက်ကိုရီးယားဟာ ခုံးလက်နက်နည်းပညာဖြန့်ဖြူးရာမှာ ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းနိုင်ငံ ဖြစ်တယ်။ အီရန်နဲ့ ဆီးရီးယား နိုင်ငံတွေကို ဒီနည်းပညာတွေ ပေးခဲ့တယ်။ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံအနေနဲ့ နျူကလီးယားလက်နက်တွေ ဒါမှမဟုတ် နျူကလီးယားပစ္စည်းတွေကို အခြားနိုင်ငံတွေ ဒါမှမဟုတ် အစိုးရမဟုတ်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေကို လွှဲပြောင်းပေးရင် ဒါဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံအတွက် အလွန်စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုလို့ မှတ်ယူမှာ ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အကျိုးဆက်တွေအတွက် မြောက်ကိုရီးယားမှာ လုံးလုံးတာဝန်ရှိတယ်’ လို့ သမ္မတဘုရင့်က ပြောဆိုပြန်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ သမ္မတဘုရင့်ဟာ

၂၁-ခါခါ

နောက်ဆုံးစည်းကြောင်းကို တထစ်ပြီးတထစ် လျော့ပေးနေတယ် လို့ ဝေဖန်သူတွေက ထောက်ပြကြတယ်။ ကိုရီးယားစစ်ပွဲပြီးဆုံးကတည်းက အမေရိကန်ဟာ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံအပေါ် ဒဏ်ခတ်အရေးယူမှုတွေလုပ်ခဲ့တာကြောင့် အခုအခါမှာ နောက်ထပ် သိပ် လုပ်နိုင်ဖို့ မရှိတော့ဘူးလို့လည်း ဝေဖန်ကြတယ်။ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံကို အဓိက ရေနံ ထောက်ပံ့နေတဲ့ (သုံးစွဲတဲ့ရေနံစုစုပေါင်းရဲ့ ၇၀%) တရုတ်နဲ့ ရုရှားကိုလည်း ရေနံပိတ်ဆို့မှု တွေ လုပ်ဖို့ ဆွဲဆောင် နိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ အမေရိကန် အရာရှိကြီး တဦးကလည်း ညည်းတွားပါသေး တယ်။

(၄)

မြောက်ကိုရီးယားဟာ သူ့ခြေလှမ်းတွေ ဘယ်လိုလှမ်းမယ်၊ လှမ်းတဲ့ခြေလှမ်းတွေဟာလည်း ဘာကြောင့်အဲဒီလို လှမ်းတယ်ဆိုတာကို ခန့်မှန်းရ ခက်တဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်စောပိုင်းမှာ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံဟာ နျူကလီးယားမပြန့်ပွားရေးစာချုပ် (NPT) က နုတ်ထွက်လိုက်ပြီး နိုင်ငံအတွင်းမှာ ရှိနေတဲ့ နျူကလီးယားစစ်ဆေးရေးမှူးတွေကို နှင်ထုတ်လိုက်တယ်။ အသုံးပြုပြီးလောင်စာချောင်းတွေကို နျူကလီးယားလက်နက်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ဖို့ ကြိုးစားလာတယ်။ ဒီအချိန်မှာ တရုတ်နိုင်ငံက ဝင်ရောက်ပြီး ၆ နိုင်ငံဆွေးနွေးပွဲကို အဆိုပြုစတင်ခဲ့တယ်။

၂၀၀၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှာ ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် ၆ နိုင်ငံပူးတွဲကြေညာချက် ထုတ် နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒီကြေညာချက်မှာ မြောက်ကိုရီးယား နိုင်ငံအနေနဲ့ နျူကလီးယားလက်နက်နဲ့ အစီအစဉ် တွေ အားလုံးကို စွန့်လွှတ်မယ်၊ ဒီအတွက် စွမ်းအင် အကူအညီနဲ့ လုံခြုံရေးအာမခံချက်တွေကို မြောက် ကိုရီးယားနိုင်ငံက ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုတော့ ဒီကြေညာချက်ကို နင်းချေလိုက်ပြန်ပါတယ်။ တခု တော့ ရှိပါတယ်။ အဲဒီကြေညာချက်ထုတ်ပြီး သိပ် မကြာခင်မှာ အမေရိကန်က မာကော့က်အခြေစိုက် ဘန်ကိုဒယ်တာအေးဂျားဘဏ် (Banco Daelta

Asia) အပေါ် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုတွေ ပြုလုပ် ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်လိုက်တဲ့အတွက် မြောက် ကိုရီးယားသမ္မတ ကင်ဂျီအီး အပါအဝင် ထိပ် သီးတွေရဲ့ ငွေစာရင်းတွေဟာ ပိတ်ဆို့ခံလိုက် ရပါတယ်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်က NPT က နုတ် ထွက်တာဟာ အမေရိကန်က အီရတ်ကို စစ်ရေးအရ ဝင်တိုက်တော့မယ့်အချိန်နဲ့ ကိုက် ပြီး လှမ်းလိုက်တာလို့ သုံးသပ်သူအချို့က တော့ ဆိုပါတယ်။ အမေရိကန်က လှည့် မကြည့်နိုင်တဲ့အချိန်ကို ရွေးတာလို့ ဆိုလို တာပါ။ အခုလည်း အီရတ်နဲ့အာဖဂန်မှာ အမေရိကန်ဟာ စစ်ရေးအရ နှစ်နေချိန်ဖို့ ဒီလိုခြေလှမ်း လှမ်းတာလို့လည်း တွက်ကြပါ တယ်။ ဒါ့အပြင် မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံတွင်း မှာ စီးပွားရေးအရ အကြီးအကျယ် အကျပ် ဆိုက်နေတာကြောင့် ထွက်ပေါက်အနေနဲ့ အခုလို ပြုလုပ်တာလို့လည်း ဆိုကြတာ ရှိပါ တယ်။

အမေရိကန်ရဲ့ တကိုယ်တော်ဝါဒ နဲ့ လက်ဦးအောင်ချရေးပေါ်လစီကို အပြစ်ဖို့ ကြတာလည်း ရှိပါတယ်။ အီရတ်မှာ ဖျက် အားပြင်းလက်နက်တွေ ဖျက်သိမ်းဖို့ ဆက်ခံ ဟူစိန်က သဘောတူပြီး သူ့ရဲ့ လက်နက် အစီ အစဉ်တွေ ဖျက်သိမ်းပေးခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကုလသမဂ္ဂသဘောတူညီချက်မပါဘဲ အမေ ရိကန်က သူ့တဦးတည်းသဘောနဲ့ လက်ဦး အောင် ဝင်တိုက်ခဲ့တယ်။ ဒီလိုတိုက်ခိုက်မှာကို ကာကွယ်ဟန့်တားနိုင်ဖို့ ကိုယ့်မှာ အစွမ်း ထက်တဲ့လက်နက်တွေရှိမှ ဖြစ်မယ်ဆိုပြီး အခု လို လုပ်လာကြတာဖြစ်တယ်လို့ သုံးသပ်သူ တွေလည်း ရှိပါတယ်။ အီရန်က အဲဒီလို သ ဘောထားရှိပါတယ်။ မြောက်ကိုရီးယားက နျူကလီးယားလက်နက် စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲ တာဟာ အမေရိကန်ရဲ့ အနိုင်ကျင့်တဲ့ ပေါ်လ စီကြောင့်လို့ အီရန်က ဆိုလိုက်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ နျူကလီးယား အစီအစဉ်ကိုလည်း ဆက်လုပ်

သွားမယ်လို့ ကြေညာခဲ့ပါတယ်။

(၅)

နိဂုံးအနေနဲ့ ကီးလ်တက္ကသိုလ်မှ အာဖရိကနဲ့အရှေ့တိုင်းလေ့လာရေးအသင်းဝင် ဒန်ပလက်ရှ် (Dan Plesch) ဆိုသူရဲ့ အမြင်ကို တင်ပြလိုပါတယ်။ သူက အခုကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမေရိကန်အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီကို အပြစ်တင်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်အစိုးရတွေကို ကမ္ဘာ့မြေပုံပေါ်ကနေ ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်လို့ ယုံကြည်နေတဲ့ အမေရိကန်အစိုးရကြောင့် အကာအကွယ် အဟန့်အတားအဖြစ် အခု လို နျူကလီးယားလက်နက်ရရှိအောင် မြောက်ကိုရီးယားက လုံးပန်းခဲ့တာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဘုရားအစိုးရဟာ ကလင်တန်အစိုးရလက်ထက်က သဘောတူခဲ့တဲ့ မြောက်ကိုရီးယားကို ရေနံထောက်ပံ့ပေးနေတာကို ရပ်ပစ်ခဲ့တယ်။ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံဟာ မိစ္ဆာဝင်ရိုးတန်းနိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး လက်ဦးမှုယူတိုက်ခိုက်မယ်လို့ ခြိမ်းခြောက်ခဲ့တယ်။

စစ်အေးခေတ်ပြီးကတည်းက နျူကလီးယားလက်နက်နိုင်ငံတွေဟာ စံနှစ်မျိုးကို ကျင့်သုံးကြတယ်။ သူတို့နိုင်ငံတွေနဲ့ မိတ်ဆွေနိုင်ငံတွေက နျူကလီးယားလက်နက်ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရယူထားကြပြီး ကျန်နိုင်ငံတွေကိုတော့ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပိတ်ပင်ထားတယ်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်မှာ အိန္ဒိယနဲ့ ပါကစ္စတန် နိုင်ငံတို့ဟာ နျူကလီးယားလက်နက်နိုင်ငံ ဖြစ်လာကြတယ်။ နျူကလီးယားလက်နက် နိုင်ငံပေါင်း (အမေရိကန်၊ တရုတ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှား၊ အင်္ဂလန်နဲ့ အစ္စရေးလ်အပါ) ၈ နိုင်ငံ ဖြစ်လာပြီး အခုတော့ မြောက်ကိုရီးယားပါ ပါလာပြီ။

ဒိုမီနီကန်အိုရီလို ဖြစ်နေတယ်။ ပြင်သစ်က နျူကလီးယားလက်နက်ပိုင်ဆိုင်သွားတော့ ဗြိတိန်ကလည်း လိုချင်လာတယ်။ အိန္ဒိယက နျူကလီးယားလက်နက်ပြုလုပ်မယ်ဆိုတော့ ပါကစ္စတန်ကလည်း အလျင်အမြန် နောက်ကလိုက်တယ်။ အစ္စရေးလ်မှာ နျူကလီးယားလက်နက် ရှိတယ် ဆိုတော့ အီရန်နဲ့ အာရပ်ကမ္ဘာကလည်း ပိုင်ဆိုင်ချင် လာတယ်။

အီရန်နဲ့အာရပ်ကမ္ဘာက ဒီစာရင်းထဲ ဝင်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားကြလိမ့်မယ်။

အရှေ့အာရှကလည်း အလားတူဖြစ်မှာပဲ။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တုန်းက ဂျပန်အစိုးရအဖွဲ့ အတွင်းရေးဝန်ချုပ်ဖြစ်သူယာဆူအိုဖူကူဒါက “ကမ္ဘာ့အခြေအနေနဲ့ လူထုရဲ့သဘောထားတွေအပေါ် မူတည်ပြီး ဂျပန်နိုင်ငံအနေနဲ့ နျူကလီးယား လက်နက်တွေ ပိုင်ဆိုင်ဖို့ လိုအပ်ကောင်းလိုအပ်လိမ့် မယ်” လို့ သတင်းထောက်တွေကို ပြောဆိုခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီအချိန်က အစိုးရအဖွဲ့ ဒုအတွင်းဝန်ဖြစ်သူ (လက်ရှိဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ်) အာဘေးကလည်း ဂျပန်နိုင်ငံအနေနဲ့ အသေးစားဗျူဟာမြောက် နျူကလီးယား လက်နက်တွေ ပြုလုပ်တာဟာ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာ ကိစ္စပဲလို့ ပြောခဲ့တယ်။

စစ်အေးခေတ်ပြီးစတုန်းကတော့ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးစာချုပ်တွေ ချုပ်ဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် နျူကလီးယားလက်နက်စမ်းသပ်မှုတွေ ရပ်ဆိုင်းဖို့ နိုင်ငံကြီးတွေ သဘောတူခဲ့ကြတယ်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ မရှိတော့တဲ့အတွက် နိုင်ငံစုံ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးတွေ အရှိန်ရလာကြ လိမ့်မယ်လို့ လူတိုင်းက ထင်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝါရင်တန်၊ မော်စကိုနဲ့ ပါရီတို့က လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးလုပ်ငန်းကြီးကို ရပ်ပစ်လိုက်ကြပြီး နျူကလီးယားလက်နက် အမျိုးအစားသစ်တွေ လိုအပ်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆတွေကို တီထွင်လာကြပြန်တယ်။ အခုတော့ နျူကလီးယားလက်နက် နိုင်ငံတွေအားလုံး နျူကလီးယားလက်နက် အသစ်တွေ ပြုလုပ်နေကြတယ်။

ပိုဆိုးသွားတာက ကလင်တန်အစိုးရလက်ထက်မှာ လက်နက်မပြန့်ပွားရေးအတွက်ဆိုရင် စစ်ရေးအရ လက်ဦးမှုယူ

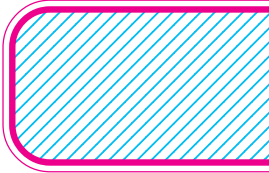
မြောက်ကိုရီးယားမှာ အတော်အတန်ကြီးမားတဲ့ စစ်အင်အား ရှိနေတာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ **အခိုင်အခံ့ ခံကတုတ်တွေ နဲ့ထားရှိတဲ့ အမြောက်လက်နက်ကြီးတွေ ၁၀, ၀၀၀ လောက်ရှိတယ်။ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံရဲ့မြို့တော် ဆိုးလ်ဟာ ဒီအမြောက်ကြီးတွေ လက်လှမ်းမီတဲ့ အကွာအဝေးအတွင်းမှာ ရှိနေတာဖြစ်တယ်။** အမေရိကန် စစ်တပ်တွေကို ဒီအမြောက် စက်ကွင်းက လွတ်ရာကို ရွှေ့နိုင်ပေမယ့် လူဦးရေ သန်း ၂၀ ကျော်ရှိပြီး စက်မှုအချက်အချာ ဆိုးလ်မြို့တော်ကိုတော့ မရွှေ့နိုင်ပါ။

ဒါ့အပြင် **နိုဒုန် (No Dong) နှုံး လက် နက် ၁၀၀ ကျော်လည်း ရှိပါတယ်။ ဒီနှုံးတွေဟာဆိုရင် တောင် ကိုရီးယားနိုင်ငံအတွင်းပိုင်းတွေတင်မက ဂျပန် နိုင်ငံအထိပါ ပစ်ခတ်နိုင်တယ်။**

တိုက်ရမယ်။ အဲဒီလိုတိုက်ရာမှာ လိုအပ်ရင် တန်ရဲ့ ထိပ်တန်းဦးစားပေး အစီအစဉ် ဖြစ်သင့် နျူကလီးယားလက်နက်ကိုတောင် သုံးနိုင် တယ်လို့ အကြံပြုထားတာပါပဲ။ လက်ရှိ ကျင်းပ တယ်လို့ ပေါ်လစီချခဲ့တယ်။ ဒီပေါ်လစီကို နေတဲ့ ကုလသမဂ္ဂ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး အစည်း အသုံးပြုပြီး အီရတ်ကို ဝင်တိုက်တာ ဖြစ် အဝေးမှာ ဒီရည်မှန်းချက် အထမြောက်ဖို့ အဆင့်ရှိရှိ တယ်။ အီရန် သို့မဟုတ် မြောက်ကိုရီးယား လုပ်ဆောင်သွားဖို့ နိုင်ငံအများစုကြီးက ပြောဆို ကိစ္စမှာလည်း ဒီပေါ်လစီကို သုံးနိုင်တယ်။ နေကြတယ်။ နိုင်ငံတကာရဲ့ ကြီးကြပ်မှုနဲ့ လက်နက် အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်နဲ့ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံတွေ ဖျက်သိမ်းရေးတွေ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ သာဓက ကိုတော့ လွှတ်ထားတယ်။ တွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။ ဒါတွေကို ဆက်လက် တိုးပွား ကံကောင်းတာတခုကတော့ ရိုဂင် စေရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါတွေဟာ မက်စ်ရဲ့ သ ရဲ့ နျူကလီးယားလက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး စေ ဘောထားအချုပ်ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ စင်ညိုနိုင်ငံသူဖြစ်တဲ့ မက်စ်ကမ်ပဲလ်မန်း မှန်ပါတယ်။ ဒေသအလိုက်နဲ့ နိုင်ငံအချို့ (Max Kampelman) က ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ နျူကလီးယားလက်နက်ကင်းမဲ့ရေးတွေ လုပ်ဆောင် အဖျက်စွမ်းအားကြီးတဲ့ လက်နက်မှန်သမျှ နေရုံနဲ့ မလုံလောက်ပါ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ နျူကလီးယား (အမေရိကန်နိုင်ငံပိုင်တဲ့ လက်နက်တွေ အပါ လက်နက် လုံးဝကင်းမဲ့ရေးဆိုသို့ ဦးတည်သွားသင့် အဝင်) အလုံးစုံဖျက်သိမ်းရေးဟာ ဝါရင် ပါတယ်။ ။

မော်ရဲ့ “ပါဝါအပျော့”

ရဲဘော်ဂူယဉ်

တရုတ်ပြည် ဟိုင်နန်ကျွန်းပေါ်က ပေါက်
အာ<Boao> ဆိုတဲ့ ပင်လယ်ကမ်းစပ်မြို့
ကလေးတမြို့မှာ နှစ်စဉ် အာရှတိုက်က နိုင်ငံ
ရေးသမားတွေ(အစိုးရထဲကရော၊ အတိုက်
အခံကပါ) စီးပွားရေးသမားတွေ စုစုပြီး အာရှ
တိုက်စီးပွားရေးအရူးပေါင်းရေး<Economic
Integration Forum> ညီလာခံကြီး ပြု
လုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီကို အာရှတိုက် နိုင်ငံ
အသီးသီးက သမ္မတဟောင်းတွေ၊ အစိုးရဝန်
ကြီးချုပ်ဟောင်းတွေ၊ ဝန်ကြီး ဟောင်းတွေဟာ
လက်ရှိအာဏာ ရယူထားသူများနဲ့ အတူ
တက်ရောက်လေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီသူတွေထဲမှာ
အမြဲပုံမှန် တက်ရောက်သူအဖြစ် ကျော်ကြား
သူများကတော့ ဖိလစ်ပိုင် က သမ္မတဟောင်း
ဖီဒယ်လ်ရားဆို့စ်၊ သြစတြေးလျ ဝန်ကြီးချုပ်
ဟောင်း ဘော့ဘ်ဟော့စ်၊ ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ်
ဟောင်း အာနန်၊ ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း
များဖြစ်တဲ့ ကိုင်းဖူ၊ မိယာဇာဝါ၊ ဟာဂျီမိုတို
...တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

သူတို့တတွေ အဲဒီအစည်းအဝေးပြီးရင်
တရုတ်ပြည်တလွှားက ဖိတ်ကြားတဲ့ တက္ကသိုလ်
ကျောင်းများကို သွားရောက်ပြီး မိမိတို့အတွေ့
အကြုံများ၊ အတွေးအမြင်များကို **Public
Relation** လုပ်ငန်းအဖြစ် ဟောပြောဆွေးနွေးကြ
ပါတယ်။ ဒါဟာ ဘက်နှစ်ဘက်စလုံးအတွက် အ
တော်အကျိုးရှိတဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်ပါ။ နိုင်ငံတွေကို
ဦးစီးဆောင်ပြုသူများရဲ့ အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတ၊
အတွေးအမြင်များကို လူငယ်များ လေ့လာရရှိ
သင်ယူနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးကြီးတရပ်ပါ။ ထို့အတူ
သူတို့နိုင်ငံတွေမှာ သြဇာညောင်းတဲ့ နိုင်ငံရေးသမား
ဟောင်းကြီးများ(ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားကြီးများ)
အနေနဲ့ကလည်း တရုတ်ပြည် လူငယ်တက္ကသိုလ်
ကျောင်းသားများရဲ့ စဉ်းစားပုံစဉ်းစားနည်း ဖော်ပြ
ချက်...စတာတွေကို လက်တွေ့ကျကျ သိရှိနိုင်ပြီး
ကိုယ့်နိုင်ငံသားများကို ပြန်လည်ပြောပြနိုင်ပါတယ်။
ဒါ့အပြင် လူမျိုးအချင်းချင်းအကြား အထင်အမြင်
လွဲမှားနေမှုများကို ဖယ်ရှားနိုင်ပြီး ရင်းနှီးချစ်ကြည်
လာစေနိုင်ပါတယ်။

၂၁-ခါးခွေ

အဲဒီလိုမျိုးအစီအစဉ်အောက်မှာ ဖိလစ်ပိုင် သမ္မတဟောင်း ရားမိုဏ် ပီကင်းရှိ နိုင်ငံခြားဘာသာသင် တက္ကသိုလ် ကို ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတက္ကသိုလ်ဟာ တရုတ်ပြည် နိုင်ငံခြားရေး ဌာနအတွက် အနာဂတ်သံတမန်လောင်းများ ကို မွေးဖွားပေးတဲ့ နေရာအဖြစ် နာမည်ကြီးပါတယ်။

ရားမိုဏ်နဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ၁၀၀-နီးပါးတို့ရဲ့ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာနဲ့ ထုတ်လွှင့်ပေးတဲ့ တရုတ် ဗဟို ရုပ်သံလွှင့်ဌာန အမှတ်-၉ <CCTV-9> က တိုက်ရိုက်အသံလွှင့်ထုတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ပထမပိုင်းမှာ ရားမိုဏ်က သူ့အတွေ့အကြုံများ အထူးသဖြင့် ၁၉၈၆-ခုနှစ်က ဖိလစ်ပိုင်မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ပြည်သူ့အာဏာ လှုပ်ရှားမှုအကြောင်းနဲ့ သူ့သမ္မတ ဖြစ်လာပုံတွေ...သူ့ သမ္မတအဖြစ် ထမ်းဆောင်စဉ်က လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို ဟောပြောသွားပါတယ်။

ဒုတိယပိုင်းကတော့ ကျောင်းသားများနဲ့ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမေးမြန်းပွဲပါ။ အဲဒီအပိုင်းမှာ တရုတ်ကျောင်းသူလေးတဦးက ရားမိုဏ်ကို ဒီလို မေးမြန်းပါတယ်။ “သမ္မတကြီးရဲ့...သမ္မတကြီးရဲ့ ဟောပြောချက်ထဲမှာ ပြည်သူလူထုရဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှုနဲ့ အာဏာသိမ်းခဲ့တဲ့အကြောင်း ပါပါတယ်။ ကျမတို့ရဲ့ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကတော့ “သေနတ်ပြောင်းဝက အာဏာထွက်တယ်” လို့ ပြောဖူးပါတယ်။ ဒီကဲ့လွဲတဲ့ အမြင် နှစ်ခုအပေါ် သမ္မတကြီးအနေနဲ့ ဘယ်လို ရှုမြင်ပါသလဲ” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။

ဒါကို ရားမိုဏ်က ဖြေကြားရာမှာ... “ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က အဲဒီအချိန် အဲဒီအခြေအနေအောက်မှာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးက လွဲလို့ လုပ်စရာလမ်းမရှိလို့ သူ ဒီလို ပြောခဲ့ရတာပါ။ ဒါပေမဲ့ သူ့အနေနဲ့ သူ့စစ်တပ် ဖြစ်တဲ့ တပ်နီတော်က ကိုင်စွဲစေခဲ့တဲ့ “စည်းကမ်းကြီး သုံးရပ်၊ သတိပြုရန် ရှစ်ချက်” ဆိုတာ

တွေဟာ မော်ရဲ့ “ပါဝါအပျော့” တွေပါ။ တတိုင်း ပြည်လုံးက ပြည်သူ့အများစုကို စည်းရုံးခဲ့ပြီး သူ့စစ်တပ် နောက်က မားမားရပ်စေကာ အောင်ပွဲ အရယူခဲ့တာပါ” လို့ ဖြေကြားသွားပါတယ်။

ဒါဟာ အရင်းရှင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ နိုင်ငံရေးသမားကြီးတဦးက ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်ကြီးတဦးအပေါ် မြင့်မြင့်မားမား အကဲဖြတ်ချက် ဖြစ်ပါတယ်။

ရားမိုဏ်ပြောတဲ့ “ပါဝါအပျော့” ဆိုတာ ဘာလဲ။

တကယ်တော့ ဒီစကားကို စသုံးသူဟာ အမေရိကန်က ပါမောက္ခ ဂျိုးဇက်နိုင်း ဆိုသူပါ။ သူဟာ သမ္မတ ကလင်တန်ခေတ်က ဒု-ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ ဟားဗတ် တက္ကသိုလ်က ကနေဒီကျောင်းရဲ့ ကျောင်းအုပ်လုပ်နေပါတယ်။ သူက နိုင်ငံတွေမှာ “ပါဝါအမာ” သာမက “ပါဝါအပျော့” ပါ ရှိရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

“ပါဝါအမာ” ဆိုတာကတော့ စစ်ရေး၊ စီးပွားရေး စတဲ့ အင်အားတွေပါ။ မိမိလိုချင်တဲ့ ဆန္ဒကို လိုက်နာစေဖို့ ချော့လို့တမျိုး ခြောက်လို့တဖုံ သုံး နိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ကို ဆိုလိုပါတယ်။

“ပါဝါအပျော့” ကတော့ မိမိရည်မှန်းချက်ရဖို့အတွက် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း မပါဘဲ ဆွဲဆောင်တဲ့ နည်းနာများကို ဆိုလိုပါတယ်။ (ဗမာပြည်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းများမှာလည်း စာရေးဆရာ ကျော်ဝင်းက ဒါတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အတော်ဘာသာ ပြန်ထား၊ ရေးသားထားတာ တွေ့ရပါတယ်) ဒါတွေကတော့ ဓလေ့ထုံးစံတွေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတွေ၊ အကျင့်သိက္ခာတွေ၊ နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ် အယူအဆတွေ စတဲ့ မမြင်နိုင်တဲ့ သွယ်ဝိုက်သြဇာလွှမ်းမိုးမှုများကို ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါတွေကို ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီဝင်တဦး ဖြစ်တဲ့ ပါမောက္ခ ဂျိုးဇက်နိုင်းက ယခုလက်ရှိ ရီပတ်ဘလစ်ကင်သမ္မတဘုရားနဲ့ သူ့အဖွဲ့သားများ ထင်ရာစိုင်းနေမှုကို ဟန့်တားဖို့အတွက် ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်တဲ့ စာအုပ်စာတမ်းများမှာ အတော် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တွေ့ရပါတယ်။ သူက အမေရိ

ကန်များ “ပါဝါအမာ”များကိုသာ အားကိုးပြီး မောက်မာမနေကြဖို့၊ “ပါဝါအပျော့”အသုံး ချဖို့ မေ့လျော့မနေကြဖို့ သတိပေးရေးသားနေတာ ပါ။

ဒါဖြင့် မော်ရဲ့ “ပါဝါအပျော့”ကရော ဘယ်လိုအစွမ်းထက်ခဲ့ပါသလဲ။ ကြည့်ရအောင်ပါ။

မော်က သူတည်ထောင်ခဲ့တဲ့ တပ်နီ တော်(နောက်ပိုင်း ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ် မတော်လို့ အမည်ပြောင်း) က တပ်သားများ လိုက်နာရန် ချမှတ်ခဲ့တဲ့”စည်းကမ်းကြီးသုံးရပ်- သတိပြုရန် ရှစ်ချက်” ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ဒါကို သီချင်းအဖြစ် သံစဉ်ထည့်ပြီး တပ်သားများ နေ့စဉ် သီဆိုရပါတယ်။ မိမိရဲ့ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း ဝတ္တရား၊ အကျင့်စလေ့ဖြစ်နေအောင် တပ်သားများရဲ့အ တွေး အခေါ်ထဲ ရိုက်သွင်းထားပါတယ်။ အဲဒါတွေ ကတော့-

စည်းကမ်းကြီးသုံးရပ်

၁။ ဘာပဲလုပ်လုပ် အထက်အမိန့်ကို နာခံရမယ်။

၂။ ပြည်သူ့လူထုဆီက ချည်တမျှင် အပ်တချောင်းမျှ မယူရ။

၃။ စစ်မြေပြင်မှ သိမ်းပိုက်ရရှိတဲ့ ပစ္စည်း အားလုံးကို အများပိုင်အဖြစ် အထက်သို့ အပ်ရ မယ်။

သတိပြုရန် ရှစ်ချက်

၁။ စကားပြောဆိုရာမှာ ချိုချိုသာသာ ပြောဆိုရမယ်။

၂။ ပစ္စည်းဝယ်ရင် တန်ရာတန်ဖိုး ပေး ဝယ်ရမယ်။

၃။ ပစ္စည်းငှားပြီးရင် ပြန်ပေးရမယ်။

၄။ ပျက်ရင် လျော်ပေးရမယ်။

၅။ မည်သူ့ကိုမျှ ရိုက်ခြင်း ဆဲခြင်း မပြု ရ။

၆။ လယ်ယာစိုက်ခင်းများကို မဖျက် ဆီးရ။

၇။ အမျိုးသမီးများအပေါ် အနိုင်

မကျင့်ရ။

၈။ သုံးပန်းများကို မညှင်းဆဲရ။

-ဆိုတာများ ဖြစ်ပါတယ်။

မော်ဟာ ဒီလို စည်းကမ်းကလနား

များချပြီး တိုင်းပြည်တဝှမ်းရှိ ဆင်းရဲသား လယ် သမားများကို စုစည်းကာ နာမည်ကျော် တပ်နီ တော်ကို တည်ထောင်ခဲ့တာပါ။ တပ်ထဲကို ဝင်ခဲ့ စဉ်က ငယ်ရွယ်နုနယ်ပြီး ဘာမှ ဖြစ်ဖြစ်မြောက် မြောက် တတ်မြောက်ခြင်း မရှိတဲ့ လယ်မဲ့၊ ယာ မဲ့၊ ပညာမဲ့ လယ်သမားများကို စည်းကမ်းစနစ် ခိုင်မာတဲ့၊ တိုက်ရည်ခိုက်ရည်မှာ ထူးချွန်ပြောင် မြောက်တဲ့၊ လူထုစည်းရုံးရေးမှာ စွမ်းအင်မြင့်တဲ့ တပ်မှူးတပ်သားကြီးတွေ ဖြစ်လာအောင်၊ “ပြည်သူ့လူထု အကျိုးစီးပွားမှတစ်ပါး အခြား မရှိ” ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အသက်ပေးဖို့၊ စွန့် လွှတ်ဖို့ အမြဲ အဆင်သင့်ရှိနေတဲ့ ကွန်မြူနစ် တပ်သားကောင်းများ ဖြစ်လာအောင် လုပ် ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်သား များဟာ ရောက်ရာအရပ်မှာလည်း မိမိတို့ရဲ့ လုပ်ဟန် ကောင်းများနဲ့ လူထုရဲ့ မေတ္တာစေ တနာကို ရယူခဲ့တာပါ။

သူတို့တတွေ ချမှတ်ထားတဲ့ စည်း ကမ်းများ ဖောက်ဖျက်ရင်လည်း မည်သူမဆို ကြီးလေးတဲ့ အပြစ်ဒဏ်များ ခံရပါတယ်။ တချို့ ဆိုရင် သူရဲကောင်းဘွဲ့၊ ထူးချွန်ဆုတွေ ရထား ဖူးသူများပါ။ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီစည်းကမ်း တွေ ချိုးဖောက်လို့ကတော့ အပြစ်ဒဏ်ခံရတာ ပါပဲ။ တချို့ဆိုရင် သူတို့မှားယွင်းမှုဒဏ်ကို ခံရ တဲ့ ပြည်သူများကတောင် ခွင့်လွှတ်ပေးဖို့ ဝင် ရောက် တောင်းပန်ပေးတာ ရှိပါတယ်။ မရပါ ဘူး။ ဒါမျိုးအဖြစ်အပျက်တွေ နောက်ပိုင်း ပြန် ရေးသားပြီး ထုတ်ဝေတဲ့ ဝတ္ထုတွေ၊ ရုပ်ရှင် တွေ အများအပြား ရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း ဂျိုးဇက်နိုင်က “ပါဝါအပျော့”ကို ကျင့်သုံးရာမှာလည်း အ ပြောနဲ့အလုပ်ညီဖို့ <credible> လိုပါတယ်-

၂၁-ခါခါ

လို့ ရေးခဲ့ဟန်တူပါတယ်။ တကယ်တော့ အခြေခံ စေတ မျိုးတွေပါ။ ဒါတွေကို မော်က ဆွဲယူ အသုံး နာမှန်ဖို့ လိုတာပါ။ ချတာပါပဲ။

လူထုဆိုတာကလည်း လူတယောက်မှာ တိုင်းပြည်တပြည်ကို တည် ရှိသင့်ပြီး မိမိမှာမရှိသေးတဲ့ စွမ်းရည်ကောင်းတွေ၊ ဆောက်မယ် ဆိုရင်လည်း ဒီပါဝါနှစ်မျိုးကို အကျင့်သိက္ခာ ကောင်းတွေ၊ စွန့်လွှတ်မှုတွေ ရှိတဲ့သူကို အပြန်အလှန် အမှီပြုအသုံးချပြီး အချက် မိမိတို့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် အလွယ်တကူ လက်ခံတတ် အလက် ဘက်စုံပြည့်စုံတဲ့ အာဏာ... ကြ၊ လက်ခံနိုင်ကြပါတယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ မော်ဟာ တ (သူတို့အခေါ် **Comprehensive (or) ရုတ်ပြည်ကျေးလက်လူထုအများစုကို တရုတ်ပြည် smart power**) ကို တည်ထောင်ကြရ ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့တပ်နီတော်နောက်မှာ တစည်းတ ပါတယ်။ တကယ်တော့ “ပါဝါအမာ” လုံးတည်း ရပ်တည်စေနိုင်ခဲ့တာပါပဲ။ တခုတည်းကိုသာ အားကိုးရင်တော့ ရေ တရုတ်ပြည်သစ်ကို တည်ဆောက်ရာမှာ ရှည်တည်တံ့တဲ့၊ အင်အားတောင့်တင်းတဲ့ အာဏာ မရရှိနိုင်၊ မတည်ဆောက်နိုင် ပါဘူး။

တရုတ်ပြည်သစ်ကို တည်ဆောက်ရာမှာ ရှည်တည်တံ့တဲ့၊ အင်အားတောင့်တင်းတဲ့ လည်း ဒီလုပ်ဟန်ကောင်းတွေကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း အာဏာ မရရှိနိုင်၊ မတည်ဆောက်နိုင် ဖွံ့ဖြိုးစေပြီး တည်ဆောက်ခဲ့တာပါ။ ပါဘူး။

တကယ်တော့ ဒီ“ပါဝါအပျော့” လို့ အမည် တနိုင်ငံလုံး ပြည်သူတွေ လှုပ် ပြောင်းခေါ်ဝေါ်နေတဲ့ ဒီလုပ်ဟန်ကောင်းတွေ၊ ဓလေ့တွေ ရူးတက်ကြွလာပြီး တညီတညွတ် တည်း၊ ဟာ လူမျိုးတိုင်းရဲ့ သမိုင်းနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုအစဉ် အလာ တစည်းတလုံးတည်း ဖြစ်လာဖို့အတွက် တွေမှာ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို ခေတ်နဲ့အမီ လိုအပ် ဆိုရင် “ပါဝါအပျော့” ဟာလိုအပ်ပါတယ်။ ချက်တွေနဲ့ အညီ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ သုံးစွဲကြတာ ဖြစ်ပါ အဆိုရင် “ပါဝါအပျော့” ဟာလိုအပ်ပါတယ်။ တယ်။

ဥပမာ-တရုတ်သမိုင်းက လယ်သမား သူ ဒီလိုဆိုတော့ ဥက္ကဋ္ဌမော်ဟာ ပုန်ထမှုတွေမှာ သူပုန်ခေါင်းဆောင်တချို့ရဲ့ မှာကြား “ပါဝါအပျော့”ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ မပေါ်ခင် ချက်များ ရှိပါတယ်။ “လူတယောက်ကို သတ်မယ်ဆို ကတည်းက “ပါဝါအပျော့”ရဲ့ စွမ်းအင်ကို ကိုယ့်အဖေကို သတ်ရပါ။ မိန်းမတယောက်ကို သဘောပေါက်ခဲ့သူတဦးပါလား။ ဒါကို ဖော်ကားမယ်ဆိုရင် ကိုယ့် အမေကို သတ်ရပါ” ဆိုတာ ကောင်းစွာ အသုံးချနိုင်ခဲ့သူတဦးပါလား။

(အချက်အလက်တချို့ကို www.google.com မှ ရယူသည်။)

ဥက္ကဋ္ဌမော်ဟာ “ပါဝါအပျော့” ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ မပေါ်ခင် ကတည်းက “ပါဝါအပျော့”ရဲ့ စွမ်းအင်ကို သဘောပေါက်ခဲ့သူတဦးပါလား။

ဘာလဲ ဘယ်လဲ အမေရိကား

မောင်လှဝင်း(မြင်းခြံ)

၂၀၀၃-ဩဂုတ်လက WHY FREEDOM MATTERS ဆိုတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်ထွက်လာတယ်။ နယူးယော့ ထုတ်ဝေရေးက ထုတ်တာပါ။ ၁၇၇၆-ကနေ မျက်မှောက်အချိန် အတွင်းက လွတ်လပ်ရေး ကြေညာစာတမ်း စိတ်ဓာတ်ကို ဖော်ကျူးတဲ့ စကားပြေ၊ ကဗျာနဲ့ သီချင်းတွေ စုစည်းထားတယ်လို့ ဆိုတယ်။ မျက်နှာဖုံးမှာ ကမ္ဘာတလွှား ထင်ရှားကျော်ကြားသူ ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာ (၃၀) ကို ဖော်ပြထား တယ်။ လင်ကွန်း၊ သောမတ်ဂျက်ဖာဆင်၊ ကနေဒီ၊ ကလင်တန်၊ ထရေစီ ချက်မင်းတို့ပါသလို မာ့က်ခ်တွမ်း၊ ရောဘတ် ဖရော့စ်တို့လို စာပေအနုပညာရှင်တွေရဲ့ ပုံတွေလည်း ပါတယ်။ စတုတ္ထမြောက် ရုပ်ပုံလွှာကတော့ ဗမာပြည်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ ပုံပဲ။

သည်စာအုပ်မှာ အမေရိကန် အခြေခံဥပဒေလည်း ထည့်သွင်းထားတယ်။ အဲဒီအခြေခံဥပဒေမှာ **We the People of the United State** နဲ့ စတားတယ်။ ဒီအခြေခံဥပဒေကို ရေးသူတွေက **Anglo-Saxon** တွေ။ သူတို့တတွေ ပဲ ပြည်သူ ဖြစ်နေကြတာ။ တခြား ဥရောပ လူဖြူ တွေ၊ ဂျာမန် တွေ၊ ပိုလန်တွေ၊ ဟန်ဂေရီ ချက်တွေ **people** ထဲ မပါခဲ့ပါဘူး။

မိန်းမတွေ မပါခဲ့ဘူး။
နီဂရိုးတွေ မပါခဲ့ဘူး။ အာရှသားတွေ မပါခဲ့ဘူး။

အဲသလို ပြည်သူထဲ ပါဝင်ခွင့် မရတဲ့ သူတွေ ရေးတဲ့ သီချင်းတွေ၊ ကဗျာတွေ ၊ စကားပြေတွေ ဒီစာအုပ်ထဲမှာ ပါတယ်။ သူတို့ စာတွေ၊ သီချင်းတွေ၊ ကဗျာတွေထဲက ဒီတပတ် အမေရိကားအပေါ် ခံစားထားတဲ့ ကဗျာ ၂-ပုဒ်ကို ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

why freedom matters
စာအုပ် မျက်နှာဖုံးမှ ရုပ်ပုံလွှာများ

အမေရိကား

ဟင်နရီဒူးမား(၁၉၆၀ ဝန်းကျင်က ရေးခဲ့)

ဟင်နရီဒူးမား(၁၉၃၄-၁၉၆၈) ကို အာကင်ဆောပြည်နယ်၊ Sweet Home မှာ ဖွားမြင်ခဲ့။ သူ့ခေတ်ကာလ လူငယ်စာရေးဆရာ ထူးချွန်သူများထဲ တဦးအပါအဝင်ဖြစ်ခဲ့။ အထူးသဖြင့် ရေးအားအကောင်းဆုံးသူတဦး။ ၁၉၆၀ နှစ်များက လူမဲတို့၏ နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးအတွက် တောင်းဆိုသော တိုက်ပွဲများ၊ လူမဲတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အာဏာတို့အတွက် ဆင်နွှဲသောတိုက်ပွဲများနှင့် လူမဲအနုပညာလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့။ မန်ဟက်တန်မြို့(နယူးယော့ရဲ့ မြို့ခွဲကလေး) ၁၂၅-လမ်း မြေအောက်ဘူတာရုံမှာ နယူးယော့ နယ်လှည့် ရဲအာဏာပိုင်တဦးရဲ့ လူမှား ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်မှုကို ခံရပြီး ကြေကွဲဖွယ်သေဆုံးသွား။ သူ၏ ကဗျာနှင့် စကားပြေဆိုင်ရာ စာအုပ်အများအပြား ကျန်ရှိခဲ့။ ၎င်းတို့အနက် “ငါ့ပြည်သူအတွက် ကဗျာ” စာအုပ်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်။ (သူကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၁၉၇၀-မှာ ထုတ်ဝေသော စာအုပ်) ထိုစာအုပ်မှာ ပါရှိ သော “အမေရိကား”ဆိုသောကဗျာ။ အမေရိကားအပေါ် သူဘယ်လိုခံစားသလဲ။ သူ့ရဲ့ လင်းယုန် ဟာ ဘယ်သူတွေကို ကိုယ်စားပြုထားတာလဲ။ ဒဂီးရဲ့ နိမိတ်ပုံက ဘာကို ရည်ညွှန်းထားတာလဲ။

အမေရိကား

ဒဂီးတချုပ်၏ကျောဘက်တွင်
လင်းယုန်အား နောင်တည်းထားမည်ဆိုလျှင်
နောက်ပြီး ဒဂီးကို ပစ်လွှင့်လိုက်ပါလျှင်
ကောင်းကင်ယံတွင်
ဒဂီး ချာချာလည်နေလိမ့်မည်ပင်
ဒဂီး ... တောင်ပံခတ်သလို တဖျတ်ဖျတ်
ခတ်နေလိမ့်မည်ပင်
ဒါပေမဲ့ လင်းယုန်ခမျာ
ဘယ်တော့မှ ပျံသန်းနိုင်မှာ မဟုတ်ပါ။ ။

အမေရိကား ဝါဒက
'အမေရိကား'ပဲ ပြန်ဖြစ်ပါစေ

Langston Hughes

ဒီကဗျာကို ရေးခဲ့တာ ၁၉၃၅-ခုနှစ်ကပါ။

Langston Hughes (၁၉၀၂-၁၉၆၇) ဟာ ၁၉-နှစ်သားအရွယ်မှာ ကိုလံဘီယာ တက္ကသိုလ်မှာ ကျောင်းတက်ဖို့ သူ့ဘာသာ ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးပမ်းရုန်းကန်ခဲ့ရတယ်။ ၁၉၂၃-ကျတော့ သူဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံသား-အာဖရိက အမျိုးသားများနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့အကြောင်းအရာကို ဂျာနယ် တေးဂီတဆန်ဆန် ရစ်သမ်များအသုံးပြုပြီး ကဗျာဖွဲ့သီရေးသားရာမှာ အရေးပါတဲ့ လူငယ် ကဗျာဆရာတစ်ဦးအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံခဲ့ရတယ်။

W.E.B Du Bois လို့ပဲ Langston Hughes ဟာလည်း အမေရိကန်နိုင်ငံသား-အာဖရိကအမျိုးသား တဦးအဖြစ် သူ့ရဲ့အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲမြဲကြံ့ခိုင်စွာ ပွေဖက်ထိန်းသိမ်းခဲ့ သူပါ။ သူက သူ့ကဗျာတွေကို လူဖြူတယောက်ရေးတဲ့ အနုပညာ လက်ရာအဖြစ် လက်ကမ်းပေး ဆက်ရတဲ့အဖြစ်မျိုး မလိုချင်ဘူး။ လူမဲကဗျာဆရာတဦး ရေးထားတဲ့ကဗျာကို ဖတ်နေရတာပါလား ဆိုတဲ့အသိ ဖတ်သူတွေမှာ ရှိစေချင်တယ်။

“မနက်ဖန်အတွက် ဝတ်ကျောင်းတွေကို ကျုပ်တို့တတွေ တည်ဆောက်ကြတယ်။ ကျုပ်တို့ တတ်သိနားလည်သမျှနဲ့ အခိုင်မာ အတောင့်တင်းဆုံး- အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် တည်ဆောက်နေကြတာပဲ”လို့ အမေရိကန်နိုင်ငံသား-အာဖရိက အမျိုးသား အနုပညာရှင်တွေကို သူ ပြောခဲ့တယ်။ “နောက်ပြီး ကျုပ်တို့တတွေ တောင်ထိပ်မှာ ရပ်လိုက်ကြတယ်။ လွတ်လပ်မှုက ကျုပ်တို့ကိုယ်တွင်းမှာ စီးမျောလို့ပေါ့”...တဲ့။

သူ့ကဗျာများထဲက “အမေရိကား”တဲ့လေ၊ ‘အမေရိကား’ပဲ ပြန်ဖြစ်လာပါစေ”ဆိုတဲ့ ကဗျာကို ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

(၁၆-ရာစုနှစ်တုန်းက ဥရောပနိုင်ငံတွေက အမေရိကတိုက်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုဟာ ဥရောပတိုက်အတွက် မကုန်ခန်းနိုင်တဲ့ ရတနာသိုက်ကြီး တွေ့ရှိလိုက်ရသလို ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အခြား တဖက်မှာတော့ မူလရှိနေခဲ့ကြတဲ့ ဌာနေဒေသခံ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး အဖျက်ဆီးခံလိုက်ရပြီး အခြားလူ့အဖွဲ့အစည်းတွေလည်း ကျွန်ုပ်ပြန်ကြရတယ်။ ဥပမာ-ကိုလံဘီယာတစ် စတင်အခြေချရာ ဒေသက ဇာတိသားဒေသခံ “ဟာရာဝက် အင်ဒီယန်း”လူမျိုး တွေဟာ မျိုးဆက် ၂-ဆက် ခေတ်ကာလအတွင်း မျိုးပြုန်းအောင် အသတ်ခံခဲ့ကြရတယ်။ (အသတ်ခံရသူအရေအတွက် စုစုပေါင်း သန်းဝက် လောက်တောင် ရှိလိမ့်မယ်) မက်ဆီကိုမှာ အင်ဒီယန်းလူမျိုးတွေရဲ့ လူဦးရေဟာ ၁၅၀-ခုနှစ်မှာ သန်း ၂၀ ရှိခဲ့ရာက ၁၆၀၇-ခုနှစ်မှာ ၂-သန်းသာ ကျန်တော့တဲ့အထိ ပြုန်းတီး သေးကျုံ့သွားခဲ့ရတယ်။ အင်ဒီယန်းလူမျိုးတွေ နေထိုင်ခဲ့ကြတဲ့ အနောက်အင်ဒီးစီဒေသရှိ

အင်ဒီးယန်းတို့နေရာမှာ အာဖရိကတိုက်သားတွေကို ကျွန်အဖြစ်ဖမ်းပြီး အတ္တလန်တိတ်သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်သန်းသယ်ဆောင်လာကာ အစားထိုးခဲ့ကြတယ်။ လမ်းခရီးမှာတင် အာဖရိကတိုက်သားတွေ ၉-သန်းခန့် သေဆုံးခဲ့ရတယ်။ ပြိတီသျှသင်္ဘောတွေနဲ့ အာဖရိကတိုက်သားတွေကို ကျွန်အဖြစ်ဖမ်းပြီး အမေရိကတိုက်သို့ တင်ပို့ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။) ...အစရှိတဲ့အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု သမိုင်းကြောင်းနဲ့ ဆက်စပ်စဉ်းစားမှ သူ့ကဗျာကို ပိုမို နားလည် ခံစားနိုင်မှာပါ။

အမေရိကတိုက် 'အမေရိကား'ပဲ ပြန်ဖြစ်လာပါစေ

* 'အမေရိကား' တဲ့လေ
'အမေရိကား'ပဲ ပြန်ဖြစ်လာပါစေ
မက်နေကျ သူ့အိမ်မက်တွေပဲ
သူ မက်နေပါစေလေ။
*လွင်ပြင်မှာအသစ်တည်ဖို့ကြိုးပမ်းနေသူ
သူ့ကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်တဲ့
အိုးအိမ် ရှေ့ပြည်သစ်တခု
ရှာဖွေနေသူ ဖြစ်ပါစေ။

('အမေရိကား' တဲ့လေ
ကျုပ်အဖို့တော့
ဘယ်တုန်းကမှ 'အမေရိကား' မဟုတ်ခဲ့ပါ)

၂၁-ခါခဉ်

* အမေရိကား
အိပ်မက်မက်သူတွေ မက်နေတဲ့
အဲဒီအိပ်မက် ဖြစ်ပါစေ။
သူဟာ
မေတ္တာတွေနဲ့ ဖွဲ့တည်ထား
ကြီးမြတ်တောင့်တင်းတဲ့မြေ
ဖြစ်ပါစေ။
အဲဒီမြေ...
ဘုရင်မင်းမြတ်တို့ ဥပေက္ခာပြု
လျစ်လျူရှုခြင်း မရှိတဲ့မြေ...
ဒါမှမဟုတ်
ဓားမိုးအုပ်ချုပ်သူ ဘုရင်ရဲ့
ကွပ်ညှပ်မှုအစီအစဉ်အတိုင်း
အထက်လူရဲ့ ဖိထောင်းနှင်းချေမှု
အောက်လူက မခံရတဲ့မြေ
ဖြစ်ပါစေ။

(ဒါလည်း
ကျုပ်အဖို့တော့
ဘယ်တုန်းကမှ
'အမေရိကား' မဟုတ်ခဲ့ပါ)

* ဒို့...
ကျုပ်တို့ရဲ့မြေ
အဲဒီမှာ...
လွတ်လပ်မှုဟာ
အတုအယောင် မဟုတ်တဲ့
ပြည်ချစ်ပန်းတွေကိုသရဖူအဖြစ် ဆောင်းထားတဲ့
အခွင့်အလမ်းဆိုတာ တကယ်ရှိတဲ့
ဘဝတွေ တကယ် လွတ်လပ်တဲ့
ကျုပ်တို့ ရှုရှိုက်နေတဲ့ လေထဲမှာကို
တန်းတူညီမျှမှု သင်းထုံနေတဲ့
အဲသလိုမျိုးမြေ ဖြစ်ပါစေ။

(‘တန်းတူညီမျှမှု’တဲ့
ဘယ်တုန်းကမှ
ကျုပ်အတွက် မဟုတ်ခဲ့ပါလေ

ဟောဒီ“လွတ်လပ်မှုရဲ့ အမိမြေ”
လွတ်လပ်မှုဟူသည် မရှိ...
ရှိ(မနေချေ)

* ပြော...
အမှောင်ထုထဲမှာ တကွတ်ကွတ်နဲ့
တီးတိုးရေရွတ်နေသူ...
ခင်ဗျားဘယ်သူလဲ ပြော...။
ကြယ်လေးတွေနဲ့ ကမ္ဘာခြား
ပုန်းခိုနေတဲ့သူ...
ခင်ဗျား ဘယ်သူလဲ ပြော...။

* ကျုပ်...
ဆင်းရဲသား လူဖြူ
အရူးလုပ်ထားတာ ခံရသူ
ပထုတ်ဘေးဖယ်တာ ခံရသူ။

* ကျုပ်...
နီဂရိုး လူမဲ့
ကိုယ်ပေါ်မှာ ကျွန်တံဆိပ်
ခတ်နှိပ်ခံထားရသူပဲ။

* ကျုပ်...
လူနီ
ဒီမြေကနေ
မောင်းထုတ် ခံထားရပြီ။

* ကျုပ်...
ပြည်ပမှ ဝင်လာသူ...
ကျုပ် လိုက်လံ ဖွဲ့ရှာခဲ့ပါတယ်
မျှော်လင့်ချက်ကလေး ပွေဖက်ဆုပ်ကိုင်လို့ပေါ့
တွေ့ရှိလာတာကတော့...
နဂိုအတိုင်း အပ်ကြောင်းထပ်နေတဲ့
မိုက်မဲတဲ့ အစီအစဉ်ဟောင်း
ရွေးက ရွေးကိုစား

၂၁-ခါခဏ်

အားကြီးသူက အားနည်းသူကို နှိပ်ကွပ်တဲ့
ခွေးတံဆိပ် ဓာတ်ပြားဟောင်းကြီးတချပ်သာ။

* ကျုပ်...
လူငယ်
အားအင်အပြည့်
မျှော်လင့်ချက်အပြည့်
ဒါပေမဲ့
အမယ်ဘုတ်ကယ့် သူ့ချည်ခင်လို
ရှုပ်ထွေးကြိုးတွေနဲ့ ငြိလို့...
ကြိုးတွေ...နှောင်ကြိုးတွေ...
ခေတ်ဟောင်းရဲ့ မဆုံးနိုင်အောင်
ရှည်လျားလှတဲ့ နှောင်ကြိုးတွေ...
(အမြတ်...အာဏာ...အောင်မြင်မှု...
နှောင်ကြိုးတွေ...နှောင်ကြိုးတွေ)
မြေကို လှတဲ့
ရွှေကို လှတဲ့
လိုအပ်တာတွေ ရဖို့ အလိုဖြည့်နည်းတွေနဲ့လှတဲ့
လူတွေကို ခိုင်းစေ
အခကို ဖြတ်ယူထား
တဦးတယောက်ရဲ့ လောဘရမက်အတွက်
လိုတာမှန်သမျှ ပိုင်ဖို့ လုပ်တဲ့
အမယ်ဘုတ်ကယ့် သူ့ချည်ခင်လို နှောင်ကြိုးတွေ...။

* ကျုပ်...
လယ်သမား
မြေဆီလွှာရဲ့ ငွေဝယ်ကျွန်။

* ကျုပ်...
အလုပ်သမား
စက်ထံ ရောင်းစားခံရသူ။

* ကျုပ်...
နိုက်ရိုး
ခင်ဗျားတို့ အားလုံးရဲ့ ကျွန်။

* ကျုပ်...
ပြည်သူ

အဖိနှိပ်ခံရသူ
ငတ်ပြတ်နေရသူ
ဆိုလိုတာက...
အိပ်မက်မှတစ်ပါး ယနေ့တိုင် ငတ်နေရသူ
အထူအထောင်းတွေကို ယနေ့တိုင် ခံနေရသူ
အို...ကျုပ်ဟာ အကျဉ်းသားတွေပါပဲလား

* ကျုပ်...
လူသား
ရှေ့သို့ ဘယ်တုန်းကမှ
မရောက်တဲ့ လူသား။

* ကျုပ်...
အလုပ်သမား
ကုန်ချင်းဖလှယ် ရောင်းဝယ်နေကြသလို
အဖလှယ်ခံ အလုပ်သမား။

* ဒါပေမဲ့ ကျုပ်ဟာ
ကျုပ်တို့ မက်နေကြ အိပ်မက်မျိုး
ခပ်ရိုးရိုး ခပ်ညံ့ညံ့အိပ်မက်မျိုး
ရှင်ဘုရင်တွေရဲ့ မြေကျွန်ဘဝ
ခေတ်ဟောင်းကမ္ဘာလောကထဲက အိပ်မက်မျိုးသာ
မက်နေရသူပါ

အုတ်ချပ်တိုင်း ကျောက်လွှာတိုင်း ပြောင်းလဲသွား
ထွန်ရေးထယ်ကြောင်းတိုင်း ပြောင်းလဲသွား
သည်မြေကို အမေရိကားအဖြစ် ဖြစ်တည်စေခဲ့ကာ
သူ့ရဲ့
ခွန်အားကြံ့ခိုင် ရဲရင့်သန်မာတဲ့
တေးသီချင်းများ ပေါ်လာခဲ့တယ်။
အဲဒါမတိုင်မီ အရင်တုန်းကတော့
သိပ်ကို သန်မာတောင့်တင်းတဲ့
သိပ်ကို သူရဲသတ္တိပြည့်တဲ့
သိပ်ကို မှန်ကန်တဲ့
အဲသလို အိပ်မက်မျိုး
ဘယ်သူ မက်ခဲ့ဖူးသလဲ။

၂၁-ခါခဉ်

* ကျုပ်ဟာ
ရှေးခေတ် ပင်လယ်များ
ရွက်လွင့်သွားခဲ့သူတဦး
ကျုပ်ရဲ့အိုးအိမ်ရွှေပြည်လို့
ကျုပ်ခေါ်ဆိုနိုင်မယ့်အရာကို ရှာဖွေဖို့
ကျုပ်
ကျောက်ခိုင်းထားခဲ့တယ်
အမှောင်ထုကို
အိုင်ယာလန် ကမ်းခြေကို
ပိုလန်လွင်ပြင်ကို
အင်္ဂလန်ရဲ့ မြက်ခင်းပြင်ကို
သည့်အတွက်
မဟူရာ အာဖရိက ကမ်းရိုးတန်းကနေ
မခွာချင့် ခွာချင်နဲ့
ကျုပ်လာခဲ့
“လွတ်လပ်တဲ့ တို့ပြေတို့မြေ” ထူဆောက်ဖို့။

* လွတ်လပ်မှု ဆိုပါကလားဟေ့

လွတ်လပ်မှုတဲ့
ဘယ်သူပြောခဲ့သလဲ
ကျုပ်မဟုတ်ပါ
ကျုပ်မပြောခဲ့တာ သိပ်ကို သေချာ။

* ကယ်ဆယ်ထောက်ပံ့ရေး ရန်ပုံငွေနဲ့
ဗီဒီ ရှင်သန်နေရသူ “သန်းပေါင်းများစွာ” တို့ကများ
ပြောခဲ့လေသလား။

* ပြောသူဟာ
ကျုပ်တို့ သပိတ်မှောက်စဉ်က
ပစ်သတ်ခံသွားရရှာတဲ့
“သန်းပေါင်းများစွာ” လား။

* ကျုပ်တို့ရဲ့ လုပ်ခဆိုတာကို
ဘာတခုမှ မရကြတဲ့
“သန်းပေါင်းများစွာ” လား။

* ကျုပ်တို့ မက်ခဲ့တဲ့ အိပ်မက်အားလုံးအတွက်
ကျုပ်တို့ သီဆိုခဲ့တဲ့ တေးသီချင်းအားလုံးတို့အတွက်
ကျုပ်တို့ ကိုင်စွဲခဲ့တဲ့ မျှော်လင့်ချက်အားလုံးတို့အတွက်

ကျုပ်တို့လွန်ထုလာခဲ့တဲ့ အလံတော်အားလုံးတို့အတွက်
ယခုအခါ သေလုမျှော်ပါးဖြစ်နေသော အိပ်မက်မှတစ်
ကျုပ်တို့ရဲ့လုပ်ခ ဘာတခုမှ မရကြသူ
“သန်းပေါင်းများစွာ”တို့များလား။

* အို...အမေရိကား
‘အမေရိကား’ပဲ ပြန်ဖြစ်လာပါစေ
သည်မြေ...
ဘယ်တုန်းကမှ ဖြစ်မလာသေးတဲ့ သည်မြေ...
“ဖြစ်မလာသေး”ဆိုတာက
လူတိုင်း မလွတ်လပ်သေးတဲ့မြေ
ကျုပ်ရဲ့မြေ
ဆင်းရဲသားတို့ရဲ့မြေ
အင်းဒီးယန်းတို့ရဲ့မြေ
နီဂရိုးတို့ရဲ့မြေ
ကျုပ်ရဲ့မြေ
ဖြစ်မလာသေးတဲ့ သည်မြေ။

* အို-အမေရိကား
သင့်ကို မွေးဖွားပေးခဲ့သူ ဘယ်သူလဲ။
ဘယ်သူ့ မွေးတွေ့ သွေးတွေနဲ့
ဘယ်သူ့ရဲ့ သစ္စာစောင့်သိမှုတွေ နာကြင်မှုတွေနဲ့
မွေးဖွားခဲ့တာလဲ။
သတ္တုစက်ရုံထဲက လက်ဟာ
ဘယ်သူ့လက်လဲ။
မိုးရေထဲက ထယ်သွားဟာ
ဘယ်သူ့ထယ်သွားလဲ။

* ကျုပ်တို့ရဲ့ ခွန်အားကြီးတဲ့ အိပ်မက်
ပြန်မက်ကြစို့
ပြန်လည် ရယူကြစို့။

* ကျုပ်ကို
အကျဉ်းတန် နာမည်တခု

ခင်ဗျား ကြိုက်သလိုရွေး
ကြိုက်သလို ပေး
ကြိုက်သလို ခေါ်လိုက်ပါ
သေချာပါတယ်
လွတ်လပ်မှုသံမဏိဆိုတာက
သံချေးတက်တတ်တာမှ မဟုတ်တာ။

* ပြည်သူ့ ဘဝတွေပေါ်မှာ
“မွှားကောင်” လို့ တွယ်ကပ်ရှင်သန်ကြီးထွားနေသူထံမှ
ပြန်လည်ရယူကြဖို့ အို-အမေရိကား။

* အို...ဟုတ်ကဲ့
ပွင့်လင်းရိုးသားစွာ
ကျုပ်ပြောဆိုနေတာပါ။
အမေရိကားဟာ
ကျုပ်အဖို့
ဘယ်တုန်းကမှ ‘အမေရိကား’ မဟုတ်ခဲ့ပါ။
ဒါပေမဲ့
သည်ကျမ်းသစ္စာကိုတော့
ကျုပ် ကျိန်ဆိုရတာပေါ့
“အမေရိကားသည်...
...ဖြစ်ရမည်” ဆိုတာတွေလေ။

* ကျုပ်တို့ရဲ့ လူဆိုးဂိုဏ်းသား
သေဆုံးသွားတော့
ဖရိဖရဲ အပျက်အစီးတွေအပြင်
ကျန်ရစ်နေတာက
မုဒိမ်းမှု လာဘ်စားမှု
ခိုးမှု လိမ်ညာမှု

ကျုပ်တို့တတွေ
 ပြန်လည်ရွေးယူကြဖို့ကတော့
 မြေ...သတ္တုတွင်း
 စက်မှုလုပ်ခင်း
 မြစ်တွေနဲ့ တောတောင်တွေ
 မျှော်မဆုံးတဲ့ လွင်ပြင်တွေ...
 အားလုံး...
 ဟောဒီကြီးမြတ်တဲ့
 အစိမ်းရောင် ပြည်ထောင်စုရဲ့
 မြေဝသုန်ကျယ်သရွေ့
 ပြန်လည်၍ ရွေးယူကြရတော့မှာပေါ့
 ပြန်လည်ရွေးယူကယ်တင်ကြ
 ပြီးတော့...
 ပြန်လည်မွေးဖွားကြ အမေရိကား
 ပြန်လည်ထူဆောက်ကြဖို့ အမေရိကား။

အမေရိကန်ရဲ့ စစ်ရေးဗျူဟာ ခြေလှမ်းသစ်များ

ကြည့်ဝင်း

အမေရိကန်ဟာ သူ့ရဲ့ ကမ္ဘာလုံခြုံရေး အမေရိကန်ရဲ့ နောက်ခြေလှမ်း တခု မဟာဗျူဟာမှာ အပြောင်းအလဲတချို့ပြုလုပ်ဖို့ ကတော့ နျူကလီးယားထိပ်ဖူးတပ် ခုံးကျည် ပြင်ဆင်နေတာ တွေ့ရတယ်။ အမေရိကန် ကာ အချို့ကို သမရိုးကျထိပ်ဖူးတွေ ပြောင်းလဲတပ် ကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဒေါ်နယ်လ်ရမ်းစဖဲလ်ဟာ အာ ဆင်သွားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သြဂုတ်လ ၂၅ ရက် ဖရိုကစစ်ဒေသဖွဲ့စည်းရေး စီမံကိန်းကို အတည်ပြု နေ့က အာလာစကာမှာ ရုရှားကာကွယ်ရေး တော့မယ်လို့ ပင်တဂွန်သတင်း ရပ်ကွက်က ဆို ဝန်ကြီး ဆာဂျေအိုင်ပန်နော့စ်နဲ့ တံခါးပိတ် စည်း ပါတယ်။ ဝေးပွဲအပြီးမှာ ဒေါ်နယ်လ်ရမ်းစဖဲလ်က ထုတ်

ကမ္ဘာကြီးကို စစ်ဒေသတွေနဲ့ ပိုင်းခြား ဖော်ပြောကြားလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလို သတ်မှတ်ထားတဲ့နိုင်ငံဆိုလို့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အမေရိ ပြောင်းလဲတပ်ဆင်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် ထိခိုက်သေ ကန်တနိုင်ငံပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ကျေပျက်စီးမှု လျော့နည်းသွားမှာဖြစ်ပေမယ့် က စခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီးကို မြောက်ပိုင်း ပစ်မှတ်ကို ပိုပြီးမြန်မြန်နဲ့ တိတိကျကျ ပစ်ခတ် စစ်ဒေသ၊ တောင်ပိုင်းစစ်ဒေသ၊ ပစ်ဖိတ်စစ်ဒေသ၊ နိုင်ငံမှာ ဖြစ်တယ်။

ဥရောပစစ်ဒေသနဲ့ အလယ်ပိုင်းစစ်ဒေသဆိုပြီး ဒီခြေလှမ်းတွေဟာ အမေရိကန်ရဲ့ စစ်တိုင်း ၅ ခု ခွဲထားပါတယ်။ အာဖရိကတိုက်ကို ကမ္ဘာတဦးတည်းသော မဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံ လောလောဆယ်မှာ စစ်ဒေသ ၃-ခုက ခွဲပြီး တာ အနေအထားကို ဆက်ထိန်းထားနိုင်ရေးနဲ့ရော ဝန်ယူထားတာ ဖြစ်တယ်။ အာဖရိက ဦးချီစွန်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်ဝါဒဆန့်ကျင်ရေး ဒေသကို အလယ်ပိုင်းစစ်ဒေသက တာဝန်ယူ မဟာဗျူဟာနဲ့ပါ ဆက်စပ်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထားတယ်။ မာဒါဂါစကာကို ပစ်ဖိတ်စစ်ဒေသ စစ်အေးပြီးဆုံးသွားပေမယ့် အမေရိကန်ဟာ က တာဝန်ယူပြီး အာဖရိကမြောက်ပိုင်းနဲ့ ဆာဟာ စစ်အေးခေတ်စိတ်ဓာတ်ကို မပြောင်းလဲခဲ့ပါဘူး။ ရဒေသကို ဥရောပစစ်ဒေသတို့က တာဝန်ယူ သူ့ရဲ့ကမ္ဘာ့အင်အားအကြီးဆုံးဆိုတဲ့ အနေအ တယ်... စသဖြင့် တာဝန်အသီးသီး ခွဲဝေယူထား ထားကို ဆက်ထိန်းထားဖို့ စဉ်းစားလုပ်ဆောင် ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ နေတယ်။ သူ့ရဲ့ထိပ်သီးအနေအထားကို စိန်ခေါ်

လာမယ့်နိုင်ငံတွေ ဒါမှမဟုတ် နိုင်ငံအုပ်စုတွေ ပေါ် ခုခံကာကွယ်ရေး စနစ်ကို တိုးတက်လာအောင် ပေါက်လာမှာကို ဟန့်တားပိတ်ပင်သွားမှာ ဖြစ် ကြိုးစားခဲ့တယ်။

တယ်။ လိုက်မမီအောင် ခြေလှမ်းသစ်တွေနဲ့ ရှေ့က ပြေးနေမှာပဲ ဖြစ်တယ်။

၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ ဘုရား သမ္မတဖြစ်လာ ကတည်းက သူတို့ရဲ့မဟာဗျူဟာကို အဆင့်သစ် သို့ တိုးမြှင့်ခဲ့တယ်။ ၉.၁၁ အရေးအခင်း နောက်ပိုင်း မှာတော့ လုံခြုံရေးမဟာဗျူဟာကို ပြောင်းလဲခဲ့ တယ်။ အစဉ်အလာ ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်တွေ ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရကနေ အစဉ်အလာ မဟုတ် တဲ့ အန္တရာယ်တွေကို တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်လာရတယ်။ ဖျက်အားပြင်းလက်နက်တွေ မပြန့်ပွားရေးနဲ့ အမေ ရိကန်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီစံတွေ တိုးမြှင့် ပြန့်ချိရေးကို အား သွန်ဆောင်ရွက်လာတယ်။ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေး ကောင်စီရဲ့ သဘောတူညီချက်မရဘဲ အီရတ်ကို ဝင် တိုက်ခဲ့တယ်။ ဒါဟာ အမေရိကန်ရဲ့ ကမ္ဘာ့လုံခြုံရေး မဟာဗျူဟာသစ်ရဲ့ ခြေလှမ်းသစ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့် တကိုယ်တော် ဝါဒခြေလှမ်းလို့ ဆို ရမှာပါ။

လောလောဆယ် အာဖဂန်နန် အီရတ် တို့မှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းတွေ မအောင် မြင်ပေမယ့် ကမ္ဘာအနှံ့ သူ့ရဲ့စစ်တပ်ဖွဲ့ ချထားမှု တွေကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နေတယ်။ စစ်အေးခေတ် နောက်ပိုင်း ဖြစ်ထွန်းလာတဲ့ ကမ္ဘာ့အနေအထား အသစ်နဲ့အညီ လုပ်နေတာ ဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့စီးပွား ရေး၊ စစ်အင်အားနဲ့ သိပ္ပံနည်းပညာ သာလွန်မှု တွေကို အားထားအခြေပြုလုပ်နေတာလည်း ဖြစ် တယ်။ ပစ်ခတ်အနောက်ဘက်မှာ စစ်အင်အား တိုး မြှင့်ခဲ့တယ်။ အလယ်ဥရောပနဲ့ အရှေ့ဥရောပမှာ၊ အလယ်အာရှဒေသမှာ စစ်စခန်းသစ်တွေ ထူ ထောင်ခဲ့တယ်။ အခုတခါ အာဖရိကစစ်ဒေသဖွင့် လှစ်ဖို့ စီမံလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တချိန်တည်းမှာ အမေရိကန်ဟာ အမျိုး သား ထောက်လှမ်းရေးဌာန (National Intelligence Agency) ကို ဖွဲ့စည်းပြီး ထောက်လှမ်းရေးစနစ်ကို ပြုပြင်ခဲ့တယ်။ လက်ဦး အောင်ချရေးဗျူဟာကို ချမှတ်ခဲ့တယ်။ ဒီမူနဲ့အညီ

နျူကလီးယားထိပ်ဖူးအစား သမ ရိုးကျထိပ်ဖူးတွေ ပြောင်းလဲတပ်ဆင်ရေး စီမံ ကိန်းဟာ အမေရိကန်ရဲ့ အကြမ်းဖက်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် မြန်ဆန်မှုနဲ့ တိကျမှုဆိုတဲ့ ရည်ရွယ် ချက်နှစ်ရပ်ကို ဖော်ပြ လိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ အကြမ်းဖက်ဝါဒ ဆန့် ကျင်ရေးစစ်ပွဲအတွင်း အမေရိကန်စစ်စခန်း တွေနဲ့ အလှမ်းဝေးတဲ့ ဒေသတခုခုမှာ အကြမ်း ဖက်သမားတွေ စုဝေးနေတယ်ဆိုတဲ့သတင်း ရလာတယ်ဆိုပါစို့။ တာဝေးပျံပုံးကြဲ လေ ယာဉ်တွေနဲ့ သွားရောက်ပိုးကြဲမယ်ဆိုရင် နာရီ ပေါင်းများစွာ ကြာလိမ့်မယ်။ စစ်သင်္ဘောတွေ နဲ့ဆိုရင် ပိုလို့တောင် ကြာလိမ့်ဦးမယ်။ သမ ရိုးကျထိပ်ဖူးတပ်ဦးနဲ့ဆိုရင်တော့ ကီလို ထောင်ပေါင်းများစွာ ကွာလှမ်းတဲ့ပစ်မှတ်ကို တနာရီသာသာလောက်နဲ့ ပစ်ခတ်ချေမှုန်း နိုင်ပါလိမ့် မယ်။ (ဒါဟာ သမ္မတရဲ့ပစ်ခတ်အမိန့် ရဖို့ကြာမယ့်အချိန် အပါအဝင် ဖြစ်တယ်)

တာဝေးပစ်ခုံးတွေမှာ အဲဒီလို အ စွမ်းတွေ ရှိတယ်။ နျူကလီးယားထိပ်ဖူးတပ် မဟာဗျူဟာမြောက် (Trident II) ထရိုင် အန်၂ ခုံးဟာ ကီလိုထောင်ပေါင်း များစွာ အကွာအဝေးက ပစ်မှတ်ကို ပြိုဟ်တုရဲ့ လမ်း ညွှန်အကူနဲ့ဆိုရင် ၁၀ မိနစ်လောက်အတွင်း မှာ ပစ်ခတ်ချေမှုန်းနိုင်တယ်။ အလွန်တိကျ အောင်လည်း ပစ်နိုင်တယ်။ လွဲလှရင် ၅ ပေ ပဲလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီခုံးတွေကို အိုပိုင်အို အတန်းအစား နျူကလီးယားစွမ်းအင်သုံး ရေငုပ်သင်္ဘောတွေမှာ တပ်ဆင်ထားတာ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာကြာပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေငုပ်သင်္ဘောတစီးမှာ ဒီခုံးကျည် ၂၄ စင်း သယ်နိုင်တယ်။ နျူကလီးယားထိပ်ဖူးတပ်က ၂၂ ခုနဲ့ သမရိုးကျထိပ်ဖူး တပ်ထားတာက ၂ ခု ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်အနေနဲ့ အဲဒီ ရေငုပ်သင်္ဘောပေါ်က နျူကလီးယား ထိပ်ဖူး

ကမ္ဘာကြီးကို စစ်ဒေသတွေနဲ့ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ထားတဲ့နိုင်ငံဆိုလို့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အမေရိကန် တနိုင်ငံပဲ ရှိပါတယ်။

တချို့ကို သမရိုးကျထိပ်ဖူးတွေ ပြောင်းလဲတပ်ဆင် နိုင်ခဲ့ရင် ဒါမှမဟုတ် မြေပြင်အခြေစိုက် သမရိုးကျ ထိပ်ဖူးတပ် ခုံးယုံ အမျိုးအစားသစ်တွေ တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့ရင် အကြမ်းဖက်သမားတွေကို ပိုပြီးထိထိ ရောက် ရောက် ချေမှုန်းနိုင်မှာတော့ သေချာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တခြား ဆိုးကျိုးတွေလည်း ထွက်လာမှာ မှချပဲ။

ပင်တာဂွန်က သမရိုးကျထိပ်ဖူးတွေ ပြောင်းလဲတပ်ဆင်ရေးစီမံကိန်းကို အတည်ပြုချက် ရ ရှိဖို့ ကွန်ဂရက်သို့ တင်ပြထားပါတယ်။ အတည်ပြု ချက်သာရခဲ့ရင် လာမယ့် ငါးနှစ်အတွင်းမှာ ဒီစီမံ ကိန်းကို သုတေသနပြုလုပ် အကောင်အထည် ဖော် သွားမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒီအတွက် ဘတ်ဂျက်ငွေ ဒေါ်လာ သန်း ၅၀၀ ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စဟာ ကွန်ဂရက်အတွင်းမှာ အငြင်းပွားပြဿနာ ဖြစ်နေ တယ်။ အကြမ်းဖက်သမားတွေ စုစည်းနေတယ် ဆို တဲ့ သတင်းမျိုးဟာ တိတိကျကျနဲ့ အချိန်မီ ရရှိဖို့ သေချာဖို့ဆိုတာ အလွန်ခဲယဉ်းတယ်လို့ ကွန်ဂရက် အမတ်တချို့က ဆိုကြပါတယ်။ မှားယွင်းစွဲကြဲမိတဲ့ သာဓကတွေ ရှိထားဖူးတော့ ပြောမယ်ဆိုလည်း ပြောစရာပါ။

နိုင်ငံအချို့အနေနဲ့ သူတို့ကို အမေရိကန်က နျူကလီးယားခုံးနဲ့ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ပြီလို့ ထင်မှတ်သွားနိုင်ပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ အလျင်အမြန် လက်တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်မှုတွေ ပြုလုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အလွန်အန္တရာယ် ကြီးတဲ့ နျူကလီးယားစစ်ပွဲ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါ တယ်။ စစ်အေးခေတ်တလျှောက်မှာ ဒီလို အန္တရာယ်ကို စိုးကြောက်နေခဲ့ရတာပါ။ တ ချို့ကတော့ ဒီလိုမဖြစ်အောင် ပစ်ခတ် တိုက် ခိုက်မှု မပြုလုပ်ခင်မှာ အမေရိကန်အနေနဲ့ နိုင်ငံအချို့ကို ကြိုတင်အသိပေးတာ လုပ်ဖို့ အကြံပြုတာလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမေ ရိကန်အနေနဲ့ ဒီလိုလုပ်မယ့် အလားအလာ နည်းလှပါတယ်။

အကြမ်းဖက်ဝါဒ တိုက်ဖျက်ရေး ဆိုတဲ့ အမည်နာမအောက်မှာ ဘယ်နေရာ ကိုမဆို တာဝေးပစ်ခုံးကျည်တွေ ပစ်လွှတ်ဖို့ အမေရိကန်မှာ အထူးအခွင့်အရေး မရှိပါ။ ရှိ တယ်ဆိုတော့ ဒီခုံးကျည်တွေရဲ့ထိပ်ဖူး ဟာ နျူကလီးယားထိပ်ဖူး ဟုတ်မဟုတ် ဘယ် သူက အတည်ပြု အာမခံချက်ပေးနိုင် မလဲ။

ပိုပြီးအရေးကြီးတာက အမေရိကန်က တာဝေးပစ်ခုံးယုံကို ပစ်လွှတ်လိုက်ပြီဆိုတဲ့အခါမှာ (သမရိုးကျထိပ်ဖူးပဲ တပ်ဆင်ထားဦးတော့) ရုရှားနဲ့

ကြည်ဝင်း

အဖွဲ့အစည်းများ၏

လိမ္မော်ရောင်တော်လှန်ရေး

ရဲဘော်ထွန်းမြတ်

၂၀၀၆ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့ နိုင်ငံ တကာ သတင်းများမှာ ထူးခြားတဲ့ ဓာတ်ပုံတပုံပါရှိ လာပါတယ်။ အဲဒါကတော့-

၂၀၀၄ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလက ယူကရိန်း သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရပြီး သမ္မတ ဖြစ်လာ ခဲ့တဲ့ ဗစ်တာယူရှ်နိုကိုက ၂၀၀၆ ခုနှစ် ရွေးကောက် ပွဲများမှာ အနိုင်ရခဲ့တဲ့ ပါတီခေါင်းဆောင် ဗစ်တာ ယာနူကိုဗစ်ချ်ကို ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ပြီး နှစ်ဦး သား လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်နေကြတဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီဓာတ်ပုံရဲ့နိမိတ်ပုံကတော့ အနောက် တိုင်း သတင်းလောကမှာ အကြီးအကျယ် ရေးပန်းစား ခဲ့တဲ့ “လိမ္မော်ရောင် တော်လှန်ရေးကြီး” ပြီးဆုံးသွား ပြီဆိုတာပါပဲ။

ဒီတော်လှန်ရေးကြီးဟာ အတော်အရှိန် အဟုန်ကြီးခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၄ခုနှစ်က ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး အဲဒီတုန်းက ဝန်ကြီးချုပ် ယာနူကိုဗစ်ချ်နဲ့ ယူကရိန်း ဗဟိုဘဏ်ဂုဏ်ထူး ယူရှ်နိုကိုတို့ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ

အကြိတ်အနယ် ယှဉ်ပြိုင်ကြပြီး ယူရှ်နိုကို ဦးစီးတဲ့ “လိမ္မော်ရောင်ပါတီများ”က အနိုင် ရသွားခဲ့ပါတယ်။

ဒီ“လိမ္မော်ရောင်ပါတီများ”ကို လူထုက အကြီးအကျယ် ထောက်ခံခဲ့ပြီး အဓိက-ကတော့ အနောက်တိုင်း မီဒီယာ၊ ပိုတိုတိုကျကျ ပြောရရင် အမေရိကန် အစိုး ရတို့က ပုံအောထောက်ပံ့ ဝါဒဖြန့်ပေးခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဝန်ကြီးချုပ်လုပ်နေခဲ့ တဲ့ ယာနူကိုဗစ်ချ်အစိုးရကို အကျင့်ပျက် လာဘ်စားမှုများနဲ့ အပုပ်ချ ၀ေဖန်ပြီး ထိုး နှက်ခဲ့ကြပါတယ်။ တကယ်လည်း နာမည် ပျက်စရာ ကိစ္စများက ရှိခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ တခဲ နက် ထောက်ခံမှုနဲ့ တက်လာတဲ့ “လိမ္မော် ရောင် တော်လှန်ရေး” ခေါင်းဆောင်သစ်များ ဟာ အာဏာရပြီး တနှစ်မပြည့်သေးခင်မှာ

၂၁-ခါခါ

ပဲ (အာဏာရပြီး ၇-လ အကြာ) မိမိတို့က ပြည်သူ လူထုပေါ် ပေးခဲ့တဲ့ ကတိများကို မေ့ပစ်ပြီး အချင်းချင်း အဝေမတဲ့ ခွက်စောင်းတွေခုတ်လာရာက အကျင့် ပျက် လာဘ်စားမှု အဖြစ်အပျက်တွေ တပြုံတမကြီး ပေါ်လာပါတော့တယ်။ စီးပွားရေးက ကျဆင်းသွားပြီး လူထုမကျေနပ်မှုတွေ များလာတဲ့အခါ သမ္မတအနေ နဲ့ မလွှဲမရှောင်သာပဲ လိမ္မော်ရောင်တော်လှန်ရေး အတွင်းက ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသမီးသူရဲကောင်း ယူလီယာတီမိုရိုနိုကို ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်ကနေ ဖြုတ်ချ လိုက်ရပါတော့တယ်။ အဲဒီမှာ “လိမ္မော်ရောင် ပါတီ များ” အကွဲစပါတော့တယ်။ အချင်းချင်း ပုတ်ခတ် ဝေ ဖန်မှုများက ပြည်သူများအကြား လိမ္မော်ရောင် တော် လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များကို အကြည်ညိုပျက်သွား စေပါတော့တယ်။

ဒါကြောင့်ပဲ ၂၀၀၆ မတ်လမှာ ကျင်းပတဲ့ လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများမှာ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ယာနူကိုပစ်ချရုံပဲ ပြန်အနိုင်ရပြီး ကျန်ပါတီလေး များနဲ့ တပ်ပေါင်းစုဖွဲ့ကာ အစိုးရဖွဲ့နိုင်သွားတာ ဖြစ် ပါတယ်။

လိမ္မော်ရောင်တော်လှန်ရေးကြီးဟာ ၂ နှစ်မပြည့်ခင်မှာပဲ တပတ်လည်သွားပြီး အဖျားရှူး သွားပါတော့တယ်။

တကယ်တော့ ယူကရိန်းနိုင်ငံဟာ အစဉ် အလာအရကိုက အက်သံပါနေတဲ့နိုင်ငံပါ။ နိုင်ငံရဲ့ အနောက်ပိုင်းက လူများဟာ လူမျိုးစွဲကြီးပြီး၊ လယ် ယာလုပ်ငန်း လုပ်သူများ ဖြစ်ပါတယ်။ အနောက်တိုင်း နိုင်ငံများကို အားကျလိုလားသူများလည်း ဖြစ်ကြ ပါတယ်။ အရှေ့ပိုင်းနဲ့ တောင်ပိုင်းဒေသများကတော့ ရုရှားစကားပြောကြပြီး စက်မှုလက်မှုထွန်းကားတဲ့ ဒေသ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့ဒေသ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါထက် အရေးကြီးတာက ရုရှားနိုင်ငံအနောက်ပိုင်းနဲ့ ကပ်နေ ပြီး ဘယ်တုန်းကမှ နယ်နိမိတ်အတိအကျ ရေးဆွဲ ထားခြင်းမရှိဘဲ လူမျိုးအရ ကွဲကွဲပြားပြား မရှိ၊ လုပ်ငန်း ကိုင်ငန်းများအရလည်း ခွဲခွဲခြားခြား မရှိ၊ အိမ်ထောင်စု များကလည်း ဟိုဘက်ဒီဘက် အပြန်အလှန် ရှိနေကြ ပြီး အခြေခံစိတ်ဓာတ်အရကိုက ရုရှားနဲ့ပြန်လည် ပေါင်းစည်းလိုစိတ် ပြင်းပြနေကြသူများ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို ကွဲပြားနေတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို “လိမ္မော်ရောင် တော်လှန်ရေး”က ပိုမို ပြင်း ထန် သည်းသန်စေလိုက်ပါတယ်။ ဒီတော် လှန်ရေးက တင်ပေးလိုက်တဲ့ သမ္မတဟာ အနောက်ဘက်လိုလားသူ၊ အမေရိကန် လို လာသူဖြစ်လို့ ယူကရိန်း အနောက်ပိုင်း လယ်သမားများက ထောက်ခံပေးမယ့် အ ရှေ့ခြမ်းကတော့ အင်တင်တင် ဖြစ်လာနေ ပါတယ်။

ဒီကြားထဲ “လိမ္မော်ရောင်တော် လှန်ရေး”နဲ့ တက်လာတဲ့ ခေါင်းဆောင်များ က အနောက် အထူးသဖြင့် အမေရိကန် အလိုကျ နေတိုးအဖွဲ့ထဲဝင်ဖို့ ကြိုးစားလာ ပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ကလည်း နေတိုး ထဲရောက်မှ နေတိုးအရှိန်ဩဇာနဲ့ အရှေ့ ဘက်ခြမ်းရှိ ရုရှားလိုလားသူများအပေါ် ဩ ဇာလွှမ်းကာ ယူကရိန်းနိုင်ငံကို တူတူ တန် တန် နိုင်ငံတနိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင်နိုင် မယ်လို့ စဉ်းစားကြတာပါ။ အမေရိကန် အနေနဲ့ကလည်း ရုရှားကို ပိတ်ဆို့ဝန်းရံ နိုင်တဲ့အတွက် ထောက်ခံအားပေး နိုင်လိမ့် မယ်လို့ သူတို့က တွက်ဆကြတာပါ။

ယူကရိန်းမှာရှိတဲ့ အမေရိကန် သံအမတ်ကြီးကလည်း ၂၀၀၈ ခုနှစ် (သ မ္မတဘုရင်မဆင်းခင်) မှာ နေတိုးအဖွဲ့ဝင် ဖြစ် ရေးကို အာမခံခဲ့ပါတယ်။ နေတိုးအဖွဲ့ဝင်များ လိုက်နာရမယ့် စည်းကမ်းချက်နဲ့ မကိုက်ညီ ပဲရှိတဲ့ ယူကရိန်းကို ခြွင်းချက်နဲ့ လက်ခံဖို့ အမေရိကန်အနေနဲ့ ကျန်ခဲ့ရောပင်နိုင်ငံတွေ ကို ဖိအားပေးပါတယ်။ နေတိုးရဲ့ တောင်း ဆိုချက်က နေတိုးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေမှာ နေတိုး အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်တဲ့ နိုင်ငံများမှ စစ်တပ်မရှိရ ဆိုတာပါ။ ယူကရိန်းမှာက ရုရှားပင်လယ် နက် ရေတပ်ဖွဲ့တဖွဲ့ကို လက်ခံထားရပြီး နှစ် ဘက်စာချုပ်အရ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိ လက်ခံ ထားရမှာပါ။ ဒါကြောင့် အမေရိကန်တို့ရဲ့ ယူကရိန်းကို နေတိုးထဲ အလောတကြီး

သွင်းဖို့ လုပ်လာမှုတွေဟာ ပြောင်းပြန်အကျိုး သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေပါတယ်။ ပထမ ဝီနိုင်ငံရေးအရ အလွန်ကြီးမားတဲ့ အရွေ့အပြောင်းတွေ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့အတွက် ယူကရိန်း ပြည်သူများကရော ရုရှားတွေကရော အကြီးအကျယ် ဆန့်ကျင်လှုပ်ရှားလာပါတော့တယ်။

ယူကရိန်း အရှေ့ဘက်နဲ့ တောင်ဘက် ရှိ ပြည်သူတွေဟာ နယ်ချင်းစပ် ရုရှားနိုင်ငံက လူတွေနဲ့ လူမျိုးတူ အုပ်စုတွေပါ။ အပြန်အလှန် ဆက်စပ် မှီခိုနေမှုတွေဟာ သမိုင်းနဲ့ ချိနေခဲ့တယ်။ နယ်စပ်မျဉ်းလည်း ဘယ်တုန်းကမှ မရှိခဲ့။ နယ်ခြားမှတ်တိုင် ဆိုတာဟာလည်း သဘောလောက် ပဲ ရှိခဲ့တာ။ နေတိုးအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်သွားရင် ပြဿနာ တွေ အများအပြား ပေါ်လာနိုင်တယ်။ အလုပ် လက်မဲ့ပြဿနာ၊ မိသားစုတွေ တကွတပြားဖြစ် မယ့်ပြဿနာ စသဖြင့် လူမှုရေးပြဿနာတွေက အစပေါ့။ ဒါကြောင့် ယူကရိန်း နေတိုးဝင်ရေးကို အရှေ့နဲ့ တောင်ဘက်က ပြည်သူတွေ (လိမ္မော် ရောင် တော်လှန်ရေးကို ထောက်ခံပူးသွား) က ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင်လာကြပါတယ်။

ရုရှားဘက်ကလည်း အမျိုးသားရေး ပြန်လည်ပူးပေါင်းရေးအတွက် လှုပ်ရှားနေကြ သူများရော လုံခြုံရေးအတွက် ပူပန်သူများကပါ အတော်အထိတ်တလန့် ဖြစ်သွားပြီး တန်ပြန် ထိုးစစ်တွေ ဆင်လာပါတယ်။

ယူကရိန်းအရှေ့ပိုင်းက ခွဲထွက်ရေး သမားများ ပြန်လည် လှုပ်ရှားလာပါတယ်။ အဲဒီ အမျိုးသားရေး ဝါဒီများဟာ ယူကရိန်း ခွဲထွက်ပြီး ရုရှားနဲ့ ပြန်လည်ပေါင်းရေးလှုပ်ရှားနေသူများပါ။ ဒါကို ရုရှားမှ တချို့က ထောက်ခံမှုပေးနေတာ ပါ။ ဒီကြားထဲ ယူကရိန်း နေတိုးထဲဝင်ရင် ရုရှား အတွက် စိုးရိမ်စရာတွေ ရှိပါတယ်။ ယူကရိန်းမှာ ရေဒါစခန်းသုံးခုရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေ အားလုံး ဟာ ရုရှားရဲ့ ပြည်တွင်းလှုပ်ရှားမှုများကို ထောက်လှမ်းဖို့ ဒါ့အပြင် အရှေ့ဥရောပ ခုံးပျံ ကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်ထဲကို ထည့်ပေးမယ်ဆို တဲ့ သတင်းများကလည်း အပြင်ကို ပေါက်ကြား ထွက်လာပါတယ်။

ဒါတွေ အားလုံးဟာ ရုရှားပြည်ကြီး ပြန်လည်ဦးမော့လာရေးအစီအစဉ်ကို ထိခိုက်နိုင် ကြောင်း ရုရှားများ သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဒါ ကြောင့်ပဲ ရုရှားသတင်းမီဒီယာများက ယူကရိန်း အနေနဲ့ နေတိုးထဲဝင်ရင် ယူကရိန်းကွဲသွားနိုင် တယ်။ စစ်အေးခေတ် ပြန်လည်ရောက်သွား မယ်ဆိုတဲ့ အရေးအသားမျိုးတွေနဲ့ ခြိမ်းခြောက် ရေးသားလာပါတယ်။

တကယ်လည်း ပြဿနာတွေက ရှုပ် လာပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် အမေရိကန် စစ် သင်္ဘောများ ကရိုင်းမီးယားကို လာဆိုက်ကပ်ပြီး ယူကရိန်းရေတပ်နဲ့ ပူးတွဲစစ်ရေး လေ့ကျင့်ဖို့ လုပ် ဆောင်လာတဲ့အခါ ကရိုင်းမီးယား ကိုယ်ပိုင် အုပ် ချုပ်ရေးဒေသ အစိုးရက ပြည်နယ်တရပ်လုံး ပြည်သူများနဲ့အတူ ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားပြီး အဲဒီလေ့ ကျင့်ခန်းကို လုပ်ဆောင်ခွင့် မပြုခဲ့ပါဘူး။ ဒါ့အပြင် ကရိုင်းမီးယားပြည်နယ်ကို “Nato-free-zone” အဖြစ်ကြေညာလိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အမေ ရိကန်သင်္ဘောများ ပြန်သွားခဲ့ရပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ၂၀၀၆ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရုရှားက ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းများ ပိတ်ပစ် လိုက်ပြီး သူ့ရဲ့စွမ်းအင်ပါဝါကို ပြသလိုက်တဲ့ အခါ မှာတော့ ယူကရိန်းပြည်သူများ အမြင်ရှင်းသွား ပါတော့တယ်။

အဲဒီကိစ္စမှာ ရုရှားက နဂိုသူတို့ပို့ ပေး နေတဲ့ ဓာတ်ငွေ့ကို အရင် အထူးဈေးနှုန်း (subsidised rate) အတိုင်း မပေးနိုင်တော့ ဘူးလို့ ဆိုလာပါတယ်။ တကယ့်ဈေးကွက်ရဲ့ ဈေး နှုန်းအတိုင်းပေးရရင် နဂိုနှုန်းထက် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃ ဘီလီယံကနေ ၅ ဘီလီယံအထိ တိုး ပေးရမှာပါ။ ယူကရိန်းအတွက် ပေးစရာငွေ မရှိပါဘူး။ အမေရိကန်သံအမတ်က သူ့အစိုးရ (ဘုရင့်အစိုးရ) ကို ဒီကိစ္စ ယူကရိန်းကို အကူအ ညီပေးဖို့ ပြောလာပေမယ့် ဘုရင့်အစိုးရက နှုတ် ပိတ်ရေငုံ လုပ်နေပါတော့တယ်။ စာနယ်ဇင်း များကသာ ရုရှားဟာ သူ့စွမ်းအင် (ဓာတ် ငွေ့) ကို နိုင်ငံရေး လက်နက်အဖြစ်သုံးနေတယ် ဘာ ညာပြောတာ ပဲရှိပါတယ်။

လိမ္မော်ရောင်တော်လှန်ရေးကြီးဟာ
၂ နှစ်မပြည့်ခင်မှာပဲ
တပတ်လည်သွားပြီး အဖျားရှူး သွားပါတော့တယ်။

ဒီမှာတင် ယူကရိန်းပြည်သူများအနေနဲ့ အ နိုင်ငံရေးကိုပဲ စဉ်းစားလုပ်ဆောင်လိုက်ပါတော့ မေရီကန်ရဲ့ စေတနာမမှန်မှုကို လက်တွေ့ အ တယ်။

ရ သိလိုက်ပါတော့တယ်။ အဲဒါကတော့ အနောက်လိုလားတဲ့ အမေရိကန်တွေဟာ ယူကရိန်းမှာ သမ္မတနဲ့ ရုရှားလိုလားတဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်တို့နှစ် ဝိုက်ကရေစီဖွံ့ဖြိုးပြီး ဥရောပနဲ့တပေါင်း တ ယောက် တပ်ပေါင်းစု ဖွဲ့လိုက်ရေးပါပဲ။ ဒီနည်းနဲ့ စည်းတည်း ဖြစ်စေချင်ပါတယ်ဆိုတဲ့ ပါးစပ် သာ အမေရိကန်နဲ့ဆက်ဆံရေးရော ရုရှားနဲ့ ဆက် ပြောကို မယုံကြည်နိုင်တော့ဘဲ အမေရိကန် ဆံရေးရော အဆင်ပြေ ချောမွေ့နိုင်ပြီး မိမိတို့နိုင်ငံ တွေရဲ့ တကယ့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်တဲ့ ယူက ရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး အကျိုးကျေးဇူးတွေကို မြှင့် ရိန်းကို ရုရှားနဲ့ (အမေရိကန်အခေါ်) ဥရော တင်နိုင်မယ်လို့ စဉ်းစားတွက် ချက်မိလိုက်ကြတာ ပဟောင်း နိုင်ငံများ(ပြင်သစ်၊ ဂျာမဏီ၊ အိတ ပါပဲ။

လီစတဲ့ ရုရှားနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်လိုတဲ့ “လိမ္မော်ရောင်တော်လှန်ရေး” ဟာ ဥရောပနိုင်ငံများ) အကြား မတည်မငြိမ် ဖြစ် ယူကရိန်းကို ရုရှားအောက်က ဆွဲထုတ်ဖို့ဆိုတဲ့ နေတဲ့ အပူကွက် (hot sport) အဖြစ် ဖော် ရည်မှန်းချက် မအောင်မမြင် ရှုံးနိမ့်သွားပေမယ့် ထုတ်ဖို့သာ ရည်ရွယ်တယ်ဆိုတာကို သိရှိ ယူကရိန်းပြည်သူများရဲ့ မျှော်လင့်ချက်ဖြစ်တဲ့ နိုင် သွားပါတော့တယ်။ င်ကြီးများနဲ့ သင့်တင့်ဆက်ဆံပြီး မိမိတို့ရဲ့ နေထိုင်

ဒီကြားထဲ အမေရိကန်က ထောက်ခံ မူဘဝ မြှင့်တင်ရေးဆိုတာကိုတော့ တစုံတရာ ပြီး တင်ပေးလိုက်တဲ့ လိမ္မော်ရောင် တော် တွန်းအားပေးခဲ့တယ်လို့တော့ ဆိုနိုင် ပါတယ်။ ။ လှန်ရေးသမားများအကြား အပြန်အလှန် ဖော်ထုတ်စွပ်စွဲမှုများ ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ မှီငြမ်း။ ။ **The Front line 12-8-2006** တော့ ယူကရိန်းပြည်သူများဟာ စိတ်ကူးယဉ် မှ **Vladimir Radyuhin** ရေး **“Orange debacle”** မှု အားလုံးကို စွန့်လွှတ်ပြီး လက်တွေ့ကျတဲ့

(မောင်သန်းမြရွှေ)

အကြွင်းမဲ့ စစ်အင်အားဟာ အဆုံးအဖြတ်မဟုတ်ဘူး

(၁)

၂၀၀၆ ဇူလိုင်-ဩဂုတ်လတွေအတွင်း နိုင်နင်းအောင် မကိုင်တွယ်နိုင်သေးဘူး။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှာ ထူးခြားချက်တရပ် ဖြစ်ပေါ် အလယ်ပိုင်းရဲ့ အရပ်ရပ်အခြေအနေ ရှုပ်ထွေးခဲ့တယ်။ လက်ဘနွန်တောင်ပိုင်း ဟစ်ဇဘိုလာ နေတဲ့ ကာလမှာ အစွရေးထိုးစစ် ပေါ်ပေါက် Hezbollah ခြေကုပ်စခန်းတွေကို အစွရေးစစ်တပ် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။

က ကြည်းကြောင်း၊ လေကြောင်း အလုံးအရင်းနဲ့ အစွရေးဟာ ဒေသတွင်း အင်အားစစ်ဆင်ခဲ့တယ်။ စစ်ဆင်ရတဲ့ အကြောင်းပြချက်က ကြီး နိုင်ငံတရပ်အဖြစ် ၁၉၄၈၊ ၁၉၅၆၊ ၁၉၆၇၊ အစွရေးစစ်သား ၂ ယောက်ကို ဟစ်ဇဘိုလာ စစ် ၁၉၇၃နဲ့ ၁၉၈၂ စစ်ပွဲတွေတုန်းကလို တဖက်သွေးကြွတွေက ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထားလို့ - သတ် စစ်အင်အား ကြီးထွားကြောင်း ပြသလိုလို့ ဆိုတယ်။ ပြီး စစ်ရေးအသာစီးရမှုနဲ့ သူ့ဩဇာအာဏာကို ထိန်းထားလိုတယ်။ အာရီရယ် ရှယ်ရှန်ကို

ပါလက်စတိုင်းမှာလည်း ဟားမတ်စ် ဆက်ခံတဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်သစ် အီဟွန်အိုလ်မတ်စ် သွေးကြွတွေက အစွရေး စစ်သားတယောက်ကို ဆက်ခံတဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်သစ် အီဟွန်အိုလ်မတ်စ် ဖမ်းဆီးထားမှု အကြောင်းပြချက်နဲ့ အနောက်ဘက် Ehud Olmertက ရှယ်ရှန်ရဲ့ ဂါဇာနဲ့ အနောက်ဘက်ကမ်းက ဂျူးအခြေစိုက် အိမ်ယာများ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆက်လုပ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အစွရေး လက်ယာ

တွေကို လုပ်ကြံတာ သုတ်သင်တာ ဖမ်းဆီးတာတွေ စစ်သွေးကြွများရဲ့ ဆန္ဒအတိုင်း အပေါ်စီးကနေ လုပ်နေတယ်။ ပါလက်စတိုင်းမှာ ဟားမတ်စ်တွေ တဖက်သတ် ဖိအားပေးပြီး မိမိအခွင့်သာမယ့် ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရမှုအပေါ် အမေရိကန်နဲ့ အစွ မူဘောင်ကို ချမှတ်လိုတယ်။ အာရပ် နယ်မြေရေး တို့က အသိအမှတ် မပြုဘူး။ ဆီးရီးယားတပ် တွေကို ရေရှည်သိမ်းပိုက်ထားရတဲ့ ကုန်ကျ

အနယ်မထိုင်သေးဘူး။ အီရန်နဲ့ ကလီးယားအရေး စရိတ်နဲ့ လုံခြုံရေးထိန်းသိမ်းရမှု၊ ထိခိုက်မှုတိုး လုံခြုံရေးကောင်စီက အရေးယူဖို့ အမေရိကန်ရဲ့ ပွားလာမှုတို့ကြောင့် တံတိုင်းကာတဲ့ လုပ်ငန်း ကြိုးပမ်းမှုကလည်း မပြေလည်သေးဘူး။ အီရတ် စဉ်ကို ချမှတ်တယ်။ လက်ဘနွန်နယ်မြေတွေ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့အတူ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ခဲရာခဲဆစ် ကို နောက်ဆုံးမှ ပြန်ပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖွဲ့စည်းထားရတဲ့ မာလီကီ Nuri Kamalal-Maliki အစိုးရက လုံခြုံရေးနဲ့ တည်ငြိမ်ရေး ကို အရှေ့အလယ်ပိုင်း အမေရိကန်ရဲ့ ရည်မှန်းချက်နဲ့ အကျိုးစီးပွားက အလွန်ရှင်းပါ

၂၁-ခါခါ

တယ်။ အမေရိကန်ရဲ့အကျိုးစီးပွားကို ဆန့်ကျင်အာခံနေသူတွေကို အင်အားနည်းပြီး တကွတပြားစီ ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းမှာ အတားအဆီး ရှိလာရင် စီတိုအာဏာသုံးပြီး အစွရေးကို ဖြောင့်ကာကွယ်တယ်။ ဟစ်ဇဘိုလာ အပါအဝင် ဆီးရီးယား၊ အီရန်တို့ကို အစွရေးစစ် အင်အား သုံးပြီး အတားအဆီးမှန်သမျှ ဖယ်ရှား သုတ်သင်ပစ်ဖို့ပါပဲ။ ၂၀၀၆ စစ်ပွဲမှာသာ ရည်မှန်းချက်အတိုင်းဖြစ်ခဲ့ရင် အရှေ့အလယ်ပိုင်း ပထဝီနိုင်ငံရေး ငလျင်အကြီးအကျယ် လှုပ်မှာ ပါပဲ။

ဟာ အမေရိကန်ဘက်က အစွရေးနဲ့ညှိပြီး သဘောထား ပြောင်းသွားတဲ့အတွက် မဖြစ် မြောက်ခဲ့ဘူး။

အစွရေးဘက်က မစေ့စပ်ဘူးဆိုတဲ့ လက္ခဏာပြုပြီး ဘက်ဘန္နန်အတွင်းပိုင်း ၁၀ မိုင် လောက်အထိ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ကာ ဘောဂွတ်မြို့ကို ခြိမ်းခြောက်ပြုလိုက်တယ်။ ဒီနောက် လက်ဘနွန် အစိုးရတင်ပြတဲ့ လက်ဘနွန်တောင်ပိုင်း တွင် လက်ဘနွန်စစ်တပ် ၁၅,၀၀၀ နဲ့ ကုလသမဂ္ဂ ခြံရေး ထိန်းသိမ်းမှုတပ်များ ဖြန့်ကြက်ထားမှုကို လက်ခံပြီး အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးကို သဘောတူခဲ့ပါတယ်။

(၂)

အစွရေးစစ်တပ်က ဇူလိုင် ၁၂ က စပြီး လက်ဘနွန်တောင်ပိုင်းကို ဝင်တိုက်တယ်။ တဖက်သတ် လေကြောင်းသာလွန်မှုကို အထောက်အကူယူပြီး တင့်ကားများဖြင့် အလုံးအရင်းဝင်တိုက်တယ်။ ဟစ်ဇဘိုလာ ခြေကုပ်စခန်းတွေရှိကြောင်း အကြောင်းပြုပြီး အရပ်သား အိမ်ရာတွေကို ခိုးနဲ့ခွင်းတယ်။ ဇူလိုင် ၃၀ မှာ လက်ဘနွန်တောင်ပိုင်း ကာနာ Qana ရွာ အတွင်းကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ကလေး ၃၇ ယောက်အပါအဝင် အပြစ်မဲ့ အရပ်သား ၅၄ ယောက် သေဆုံးခဲ့တယ်။ အစွရေးတပ်တွေဟာ လက်ဘနွန်တောင်ပိုင်း ဘီကာတောင်ကြား၊ လစ်တနီ မြစ်တောင်ဘက် ခြမ်းနဲ့ ဘောဂွတ်မြို့ တဝိုက်မှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်တယ်။

ဟစ်ဇဘိုလာဆိုတာ လက်ဘနွန်

တောင်ပိုင်း အစွရေး၊ ဆီးရီးယားနယ်စပ်ရှိ (ရီယာ မူဆလင်) လက်နက်ကိုင် ပြောက်ကျားအဖွဲ့ အစည်းပါ။ ၁၉၈၀ အစောပိုင်းနှစ်များက ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာပါ။ လက်ဘနွန်မှာ ရီယာမူဆလင် တောင့်ပါတယ်။ ခရစ်ယာန်တွေလည်း များတယ်။ ခရစ်ယာန်နဲ့ မူဆလင် ဂိုဏ်းကွဲအုပ်စုပေါင်း တဒါ ဇင်ကျော်လောက်ရှိတယ်။ ၁၉၇၅က စခဲ့တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်အပြီး ၁၉၈၉ သဘောတူချက်အရ အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ဝန်ကြီးချုပ် (ဆွန်နီ)၊ သမ္မတ (ခရစ်ယာန်)၊ ပါလီမန်ဥက္ကဋ္ဌ (ရီယာ) ဖြစ်ရမယ်လို့ သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ ၂၀၀၅ ဇွန်ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဟစ်ဇဘိုလာက အမတ်နေရာတချို့နဲ့ ဝန်ကြီး ၂ နေရာ ရထားပါတယ်။ လက်ဘနွန် လူဦးရေ ၄ သန်းကျော်၊ စစ်အင်အား ၈ သောင်းခွဲပဲ ရှိပါတယ်။ ဟစ်ဇဘိုလာက သောင်းဂဏန်းရှိတဲ့ တပ်ဖွဲ့တဖွဲ့ပါ။ ဆီးရီးယား၊ အီရန်တို့ရဲ့ ထောက်ခံပံ့ပိုးမှုလည်း ရှိပါတယ်။

လက်ဘနွန်တောင်ပိုင်း ကုလသမဂ္ဂ လေ့လာရေးအဖွဲ့ ‘ရီလာစခန်း’တွင် ဇူလိုင် ၁၅ မှာ အစွရေးတပ်ရဲ့ ဖုံးအုပ်ကြောင့် အရာရှိ ၄ ဦး သေဆုံးမှု ဖြစ်ပွားတယ်။ အစွရေးက မှားယွင်းမှုဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်တယ်။ ဩဂုတ် ၅ မှာ ကုလ လုံခြုံရေးကောင်စီမှာ အမေရိကန် ပြင်သစ် တို့ ပူးတွဲတင်သွင်းတဲ့ နှစ်ဖက်တပ်များ ချက်ချင်း အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ဆုံးဖြတ်ချက် မူကြမ်း

ဆီးရီးယားက အစွရေးကို ၁၉၇၃ နောက်ပိုင်း တိုက်ရိုက်စိန်ခေါ်မှု မလုပ်ဘူး။ သွယ်ဝိုက်ဆန့်ကျင်မှုကိုသာ လုပ်ပါတယ်။ ယခုစစ်ပွဲမှာ လည်း ရှုပ်ထွေးမှုတွေ ဖြစ်မှာစိုးတဲ့အတွက် သူ့စည်းနဲ့သူ ခြားနေတယ်။ ဆီးရီးယား ပိုင်နက်ထဲ ဝင်ရောက်မလာဖို့ကိုပဲ သတိပေးစောင့်ကြည့်နေခဲ့တယ်။

အစွရေးက လူဦးရေ ၇ သန်းကျော် ခေတ် ထားတယ်။ ဒါ ကြောင့် အစွရေး ရည်ရွယ် မိတ်ဖွဲ့ ပေါင်း ၁ ဒသမ ၇၅ သိန်းရှိတယ်။ သလို ခေါင်းဖြတ်ဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တော့။

(၃) ဟစ်ဇဘိုလာရဲ့ နယ်စပ်ကျော်

ဟစ်ဇဘိုလာက ပြင်ဆင်မှုရှိရှိနဲ့ တွက် ချက်ပြီး စစ်တိုက်တာပါ။ သူတို့ဟာ ခေတ်မီအင်အား ပစ်ခတ်တဲ့ တာဝေးခွံများဟာ အစွရေးအဖို့ တောင့်တင်းတဲ့ အစွရေးစစ်တပ်ကို ဘယ်လိုမှ မချေ ထိခိုက်မှုမကြီးပေမယ့် ထိရောက်မှု ရှိပါ တယ်။ အစွရေးရဲ့ တတိယအကြီးဆုံး ဟိုင် ဟာမြို့ Haifa ကို ခြိမ်းခြောက်ထားနိုင်တယ်။ ဒါတွေကို ရှင်းဖို့ ရှေ့ကနေ ထိုးဖောက်လာတဲ့ ဒါတွေကို ကားများကို ခွံးပစ်လောင်ချာများနဲ့ တင့်ကားများကို ခွံးပစ်လောင်ချာများနဲ့ ဟန့်တားထားတယ်။ အစွရေး ခြေလျင်တပ် ဟာ မြေပြင်ရှင်းလင်းရေးအတွက် ရှေ့ ထွက် မလာလို့ မရတော့ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ အစွရေး စစ်သား ထိခိုက်သေဆုံးမှုဟာ သည်းမခံ နိုင်လောက်အောင် တိုးပွားလာတယ်။

အစွရေးက လူအင်အား (စစ်သည်) ဆုံးရှုံးမှု များများ မခံနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် လေကြောင်းအားသာမှု တိုက်တယ်။ သံချပ်ကာ ယန္တရားတပ်ကို အဓိကထားပြီး ကြည်းကြောင်းထိုး စစ်ဆင်တယ်။ ဟစ်ဇဘိုလာရဲ့ ထောက်ပံ့ရေး လမ်း ကြောင်းကို လေကြောင်းက တိုက်ခိုက် အဆက်ဖြတ် ပြီး ဗဟိုစစ်ဦးစီးနဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်များ တကွ တပြားစီဖြစ်အောင် ရည်ရွယ်တယ်။ သူ့ရဲ့ ခေတ်မီ ထောက်လှမ်းရေးနဲ့ ကင်းထောက်ယန္တရားကို အား ကိုးတယ်။ ဟစ်ဇဘိုလာဘက်က သမရိုးကျ စစ်ဆင် ရေးနဲ့ အခိုင်အမာ တပ်စွဲခံလိမ့်မယ်လို့ တွက် တယ်။

အစွရေး စစ်ရေးရည် ရွယ်ချက်ကိုယ်တိုင် မှာ ပျော့ကွက်ပါနေတယ်။ ရန်သူကိုလည်း ချေမှုန်း ချင်တယ်။ မိမိဘက်ကလည်း အသေအပျောက် မခံ နိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ပါလက်စတိုင်းဒေသမှာ စစ်သွေး ကြွတွေ့ မဝင်နိုင်အောင် တံတိုင်းခတ်တယ်ဆိုတာ လည်း အစွရေးဘက်က အားနည်းမှုဖြစ်နေတာပါ။

ဟစ်ဇဘိုလာက ပြောက်ကျားနည်းနဲ့ တိုက်တယ်။ ဖုံးကွယ် ရုပ်ဖျက်ထားတဲ့ကတုတ်တွေ နေရာအနှံ့ တည်ဆောက်ထားတယ်။ ရိက္ခာခဲယမ်း ထောက်ပံ့ဖို့ မလိုအောင် သိုလှောင်ထားတယ်။

အစွရေး လေကြောင်း ပစ်မှတ်များ အ တွက် ပေါ်လွင်စေမယ့် လှုပ်ရှားမှုမျိုး မလုပ်ဘူး။ ဝီ ယက်နမ်မှာလိုပဲ ကွန်ကရစ်ကတုတ်များ တည် ဆောက်တယ်။ အစွရေးခွံတွေက ဒီကတုတ်တွေကို မဖောက်နိုင် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဗဟိုက အမိန့်ပေးတာထက် ယူနစ်အလိုက် အမိန့်ပေးကွန်ယက်ထူထောင်

တစ်ခတ်တဲ့ တာဝေးခွံများဟာ အစွရေးအဖို့ ထိခိုက်မှုမကြီးပေမယ့် ထိရောက်မှု ရှိပါ တယ်။ အစွရေးရဲ့ တတိယအကြီးဆုံး ဟိုင် ဟာမြို့ Haifa ကို ခြိမ်းခြောက်ထားနိုင်တယ်။ ဒါတွေကို ရှင်းဖို့ ရှေ့ကနေ ထိုးဖောက်လာတဲ့ တင့်ကားများကို ခွံးပစ်လောင်ချာများနဲ့ ဟန့်တားထားတယ်။ အစွရေး ခြေလျင်တပ် ဟာ မြေပြင်ရှင်းလင်းရေးအတွက် ရှေ့ ထွက် မလာလို့ မရတော့ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ အစွရေး စစ်သား ထိခိုက်သေဆုံးမှုဟာ သည်းမခံ နိုင်လောက်အောင် တိုးပွားလာတယ်။

အစွရေးက ကျူးကျော်စစ်။ ဟစ် ဇဘိုလာက ခုခံစစ်။ အစွရေးက ထိုးစစ်။ ဟစ်ဇဘိုလာက ခံစစ်။ ဟစ်ဇဘိုလာရဲ့ ခံစစ် ဟာ သူ့ရဲ့ စစ်ရေး ရည်ရွယ်ချက် (သက်ရှိကို ချေမှုန်းဖို့)ကို တစုံတရာ ပေါက်မြောက် တယ်။ အစွရေးရဲ့ စစ်ရေးရည်ရွယ်ချက်က ဟစ်ဇဘိုလာ ရဲ့ နယ်စပ် ကျော် ပစ်ခတ်တဲ့ ခွံးစင်များကို ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့နဲ့ အထိနာ အောင် ချေမှုန်းပစ်ဖို့ ဖြစ်တယ်။ ဒီ ရည်ရွယ် ချက် မအောင်မြင်ဘူး။ ဟစ်ဇဘိုလာ ဘက် က ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ထိခိုက်မှုများ မုချရှိသော် လည်း အစွရေးကို အန်တုခြိမ်းခြောက်နိုင်မှု ပျောက်ကွယ်သွားတာ မဟုတ်ဘူး။ စစ်ပွဲ ဟာ ရှည်ကြာလေ အစွရေးဘက်က ထိခိုက် မှုတိုးလေ ဖြစ်လာပါတယ်။ သေဆုံးမှု အချိုး အစားအရ ဟစ်ဇဘိုလာဘက်က ထောင်

ချီရိပြီး အစွရေးဘက်က ရာဂဏန်းသာ ရှိမှာ ရပ်မူဆလင် (ဆွန်နီ)တွေ မလုပ်နိုင်တာ ဟစ် ဖြစ်သော်လည်း အစွရေးဟာ စစ်ပွဲကို အဆုံး ဇာတ်လား (ရိုယာ) က လုပ်နိုင်တယ်ဆိုပြီး အီ ရတ် သတ်လိုက်ရ ပါတယ်။ (ရိုယာ) တွေရဲ့ အရေးပါမှုအပေါ် နက်နက်ရှိုင်း ရှိုင်း သက်ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဂျော်ဒန်၊ အီဂျစ်၊

(၄) ယခုစစ်ပွဲမှာ အစွရေးဟာ စစ်ရေး ဆော်ဒီ(ငင်းတို့ဟာ ဆွန်နီများဖြစ်) တို့ရဲ့ အစွ

အရ မရှုံးပါဘူး။ ဘယ်စစ်ပွဲမှာမှလည်း မရှုံးပါ ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သဘောထားအပေါ် ပြန် ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဟစ်ဇဘိုလာကို မချေမှုန်းနိုင်ပါဘူး။ လည်သုံးသပ်လာစေတယ်။ ပိုမိုကြီးမားတဲ့ မူဆ မိမိကို ခုခံအန်တု နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ရန်သူကို စစ်မြေ လင်ကမ္ဘာအတွင်း ဟစ်ဇဘိုလာ (ရိုယာ) နဲ့ ပြင် မှာ မချေမှုန်းနိုင်ဘဲ ချန်ထားခဲ့ရခြင်းဟာ နိုင်ငံ ဟားမတ်စ် (ဆွန်နီ) တို့ရဲ့ စစ်ရေးအရ အပြန် ရေးနဲ့ စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရ ဆုံးရှုံးမှုတွေပါပဲ။ အလှန် ထောက်ကူနိုင်မှုကို မြင်တွေ့လာရပြီး

ဟစ်ဇဘိုလာဘက်က အမြတ်ထွက် ဟစ်ဇဘိုလာရဲ့ အောင်ပွဲဟာ ပါလက်စတိုင်း၊ ပါတယ်။ သူတို့ဟာ ဆက်လက်ခုခံနေနိုင်တယ်။ အီရတ်တို့အထိ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားကို ဖြစ်ပေါ် သူတို့ရဲ့ ခုခံမှုဟာ တရားတဲ့အတွက် ဘယ်တော့ စေတယ်။ ဒါတင်မက အီရန်၊ ဆီးရီးယားတို့ရဲ့ မှ ချေမှုန်းနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အစွရေးတပ် အောင်ပွဲအဖြစ်လည်း ဖော်ပြလာတယ်။

များကို ထိခိုက်ကျဆုံးမှု ရှိစေတယ်။ အစွရေး အမေရိကန်ရဲ့ ဩဇာကို ပထမဆုံး ပိုင်နက်ထဲ ခိုးလက်နက်များနဲ့ (လိုအပ်ရင်) ပစ် ကန်သတ်နိုင်မှုကြောင့် အစွရေးမှာသာမက ခတ်တိုက်ခိုက်နိုင်ဆဲပဲ။ ဟစ်ဇဘိုလာက အစွ အီရတ်၊ အာဖဂန်စစ်ထဲ နစ်နေတဲ့ အမေရိကန် ရေးဘက်က အပစ်အခတ် ရပ်စဲ (ထိုးစစ်ကိုရပ်) အဖို့သူ့အကျိုးစီးပွားကို ပြန်လည်တည်ဆောက် ပြီး၊ သူ့ရည်မှန်းချက်ဖြစ်တဲ့ ဒေသတွင်း အင်အား ဖို့ ခက်ခဲစေပါတယ်။ အစွရေးတင်မက အမေရိ ကြီး နိုင်ငံအဖြစ် ဆုပ်ကိုင်ထားလိုတဲ့ နိုင်ငံရေး ကန်အပေါ်မှာ ဖိအားတွေ တိုးလာစေပါတယ်။ ရည်မှန်းချက်ကို ဆုံးရှုံးသွားအောင် လုပ်ပြနိုင်ခဲ့ ဟစ်ဇဘိုလာ၊ ဆီးရီးယား၊ အီရန်တို့အဖို့ အမြတ် တယ်။ အစွရေးရဲ့ အင်အားကြီးပုံရိပ်ဟာ အ ထွက်မှာ သေချာပါတယ်။

ရောင်ပျော့သွားခဲ့ပြီ။ ဟစ်ဇဘိုလာဘက်ကတော့ ကမ္ဘာ့အခြေအနေက ရှုပ်ထွေးတယ်။ အစွရေးကို ကြံ့ကြံ့ခံပြီး သူတို့ ဆက်လက် ရှင် အပြောင်းအလဲတွေက မြန်ဆန်တယ်။ အကြွင်းမဲ့ သန်နိုင်တယ်ဆိုတာ ပြသခဲ့ပြီ။ စစ်အင်အားဟာ အဆုံးအဖြတ် မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံ

အရေးကြီးတဲ့ အလှည့်အပြောင်းက ရေး ပြဿ နာကို နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ တန်းတူရည်တူ လက်ဘနွန်မှာ ဟစ်ဇဘိုလာဟာ အင်အားကြီး ညှိနှိုင်းအဖြေရှာ ပြေရင်းမှသာ စစ်မှန်တဲ့ တည် မားတဲ့ နိုင်ငံရေးအင်အားစုအဖြစ် ပေါ်ထွက်လာ ငြိမ်မှုကို ရနိုင်တယ်ဆိုတာ မြင်တွေ့နိုင်တယ်။ ခြင်းဖြစ်တယ်။ အာရပ်အားလုံးကို ချေမှုန်းဖို့ အရှေ့တောင်အာရှမှာ အစွရေးလို လုပ်မယ့် မဖြစ်နိုင်ဆိုတာကို ပြသလိုက်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ အစိုးရ ရှိဖို့မလွယ်ပါ။ အမေရိကန်ကို (မလိုအပ် အယူပါဒပေါင်းစုံ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ဟစ်ဇဘို ဘဲ) လေလုံးထွား ဆန့်ကျင်ပြုပြီး နိုင်ငံရေး အကျပ် လာဟာ အရေးပါတဲ့ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်လာ အတည်းကို အင်အားသုံးကာတဖက်သတ်ဖြေ တယ်။ ဒေသတွင်းမှာ ခေတ္တခဏ သီးခြားလိုဖြစ် ရှင်းလိုတဲ့ နအဖ စစ်အစိုးရအနေနဲ့ စစ်အင်အား နေတဲ့ ဆီးရီးယားဟာ ဟစ်ဇဘိုလာကို ထောက် ဟာ အဆုံးအဖြတ် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သင်ခန်းစာ ခံသူအဖြစ် ပိုမိုအရေးပါလာတယ်။ တခြား အာ ယူသင့်ပါတယ်။ ။

ညှိစိန်ဝင်း

စစ်အရိပ်မဲထဲက အကျဉ်းတန် အမေရိကား

[အမေရိကန်အစိုးရနဲ့ပတ်သက်လို့ (သူတို့အကျိုးစီးပွားအပေါ် မူတည်ပြီး ဂျိုးပြောမိုးပြော လုပ်နေတဲ့ နအဖ စစ်အစိုးရကို ဖယ်ထား) ဗမာပြည်သူတွေထဲမှာရော၊ တော်လှန်ရေးအင်အားစုတွေထဲမှာပါ အမြင် ၂-မျိုးရှိနေတယ်။ ပထမတမျိုးက အမေရိကန်ရဲ့ စစ်ရေးအင်အားတောင့်တင်းမှုကို အလွန်အထင်ကြီး အားရကျေနပ်ရုံမက အားကိုးအားထားပြုလိုတယ်။ ဗမာပြည်ဒီမိုကရေစီရေးအောင်ပွဲရဖို့ အမေရိကန်ကို ကယ်တင်ရှင်ကြီးအဖြစ် မျှော်တယ်။

နောက်တမျိုးက ပြည်ပအကူအညီကို မပစ်ပယ်ပေမယ့် ပြည်တွင်းအားကိုသာ အဓိကအားထားရမယ်လို့ မြင်တယ်။ အမေရိကန်ကို ဒီမိုကရေစီ ကယ်တင်ရှင်ကြီးအဖြစ် မမြင်ဘဲ ကမ္ဘာကို ဖိုလ်ကျစိုးမိုးဖို့ ကြိုးပမ်းနေသူ၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာ တကိုယ်တော်ဝါဒနဲ့ ထင်ရာစိုင်းပြီး သူတပါးတိုင်းပြည်များကို ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်နေသူလို့ မြင်တယ်။

အမေရိကန်က အီရတ်ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်တာမှာလည်း အမြင် ၂-မျိုး ရှိပြန်တယ်။ ပထမတမျိုးက ဆက်ဒန်ဟူစ်နဲ့ ဖယ်ရှားပြီး အီရတ်ပြည်သူတွေကို ကယ်တင်တယ်လို့ မြင်တယ်။ နောက်တမျိုးက အမေရိကန်ဟာ သူ့အကျိုးစီးပွားအတွက် ကုလသမဂ္ဂကို ဘေးချိုတ်ပြီး ငါတကောကောကာ အီရတ်ကို ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်တာလို့ မြင်တယ်။ ပထမအမြင်ရှိသူတွေက ဗမာပြည်ကိုလည်း အီရတ်လို ဝင်တိုက်သလို ဝင်ရောက် ကယ်တင်ပေးစေလိုတဲ့ ဆန္ဒတွေ ရှိနေကြတယ်။

ဒါကြောင့် အီရတ်စစ်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်လို့ အမေရိကန်ပြည်သူတွေကတောင်မှ ဘယ်လို ထင်မြင်လာကြတယ်ဆိုတာ သိရှိနိုင်ရအောင် **The Buffalo News Mar. 2006** မှာပါရှိတဲ့ **Mitch Albom** ရေးသားတဲ့ “စစ်အရိပ်မဲထဲက အကျဉ်းတန် အမေရိကား” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးကို ဘာသာပြန်ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။]

၂၁-ခါခေဋ်

လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်က ကျွန်တော်တို့(အမေရိကန်တွေ) စစ်ပွဲဆီ သွားခဲ့ကြ။ သုံးနှစ် ကျော်လာတော့လည်း ကျွန်တော်တို့ စစ်ပွဲထဲ ရှိနေဆဲ။

လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်က အီရတ်မှာ သတ်ဖြတ်ရေးဖျက်အားပြင်း လက်နက်တွေရှိနေတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ စွပ်စွဲခဲ့။ သုံးနှစ် ကျော်လာတော့ အဲဒီမှာ ဒီလိုလက်နက်မျိုး ဘာမှမတွေ့။

လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်က ခြိမ်းခြောက်သူဟာ ဆက်ဒန်။ သုံးနှစ်အလွန်ကျတော့ ခြိမ်းခြောက်သူဟာ ပုန်ကန်သောင်းကျန်းမှု။

လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်က ကျွန်တော်တို့ ကာကွယ်နေရတာက အမေရိကန်တွေ။ သုံးနှစ် သည် ဘက်မှာကျ ကျွန်တော်တို့ ကာကွယ်နေရတာက အီရတ်တွေကို။

လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်က တိုင်းပြည်သို့ သမ္မတဘုရား မိန့်ခွန်းပေးခဲ့။ “အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်ချေမှုန်းရေးလက်နက်တွေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့ ဥပဒေမဲ့ အစိုးရတစ်ရပ် ကရုဏာတရားလေးကိုပဲ မျှော်လင့်ချက်ထားနေရတဲ့ ဘဝမျိုး အဖြစ်မခံနိုင်ဘူး” လို့ သူ ပြောခဲ့။ သုံးနှစ်ကျော်လာပြီ။ အဲဒီအစိုးရ ပြုတ်သွားတာလည်း ကြာပြီ။ သူပြောတဲ့ လက်နက်တွေဆိုတာ လည်း ဘာမှ မတွေ့ရ။ ဒါပေမဲ့ ခြိမ်းခြောက်ရေးကတော့ အခြိမ်းခြောက်ခံနေရဆဲ။

ဒါဖြင့် လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်နဲ့ အဲဒီသုံးနှစ်ရဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ တကယ့်တကယ်က ကျွန်တော် တို့ ဘယ်အခြေအနေမှာရောက်လို့ ဘာတွေ ဖြစ်နေခဲ့ကြတာလဲ။

တွေ့ကြုံ သိရှိမိတာကတော့ ၂၀၀၃-မတ်လမှာ စစ် ၂-ပွဲ စတင်ခဲ့တယ်။ တပွဲက ဟိုမှာ။ နောက်တပွဲက ဒီမှာ။ အီရတ်ကို ကွဲပြားစေမှုက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကိုလည်း အလားတူ ကွဲပြားစေတယ်။ တခါက ဝီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ ထိခိုက်သလိုမျိုး ဆိုးဆိုးရွားရွားပဲ။ အခု အခြေအနေက ပိုဆိုးတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဘုရင့်အစိုးရနဲ့ သူ့ရဲ့အာကျယ်တဲ့ ထောက်ခံသူ နောက်လိုက်တွေက သမ္မတလုပ်သမျှအရာရာအတွက် ထောက်ခံအကာအကွယ်ပေးဖို့ ပလိုင်ထဲက ဖားလို အီရတ် ကိစ္စကို ထုတ်ထုတ်ရိုက်နေလို့ပဲ။ ဒါကြောင့် စစ်ပွဲကို ခင်ဗျား ဝေဖန်မယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားဟာ သားဖျက်ခြင်း၊ လိင်တူချင်း ထိမ်းမြားခြင်းနဲ့လစ်ဘရယ် အက်ဖြတ်သူတွေကို အားပေးတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ သူပုန်တွေရဲ့ နည်းပြ ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စက ဒါလောက် မဟုတ်သေးဘူး။ ပိုဆိုးတာက စစ်အရိပ်မဲ့ အမေရိကား ကျရောက်နေရတဲ့ကိစ္စ၊ တပ်တွေကို ခင်ဗျား ပြန်ရုပ်စေချင်သလား။ ခင်ဗျား သစ္စာဖောက် ဖြစ် သွားမယ်။ “သူတို့ကို ဒီမှာ တိုက်မနေရအောင် ဟိုမှာ သွားတိုက်နေရတာ” ဆိုတဲ့ သည်အုပ်စုရဲ့ ပေါ်လစီစကား ထပ်တလဲလဲ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်မှု မပြုဘူးဆိုရင်လည်း ခင်ဗျား သစ္စာဖောက်ဖြစ် သွားမှာပဲ။

နောက်ပိုင်းကျတော့ ကွန်ဆာပေးတစ်ရေဒီယိုက လူတွေ ပြောတဲ့အသံတွေ ကျွန်တော် ကြားလာရတယ်။ ပြဿနာက သမ္မတ ဘုရင့်အပေါ် အကြောင်းမဲ့ မုန်းတီးနေကြတဲ့ လစ်ဘရယ် တွေကြောင့်ပါတဲ့။ သည်လေလှိုင်းသံတွေမှာ လစ်ဘရယ်တွေအပေါ် အကြောင်းမဲ့ မုန်းတီးနေကြတဲ့ ဝေဖန်ရေးဆရာတွေ မိုးလုံးပြည့်ဖြစ်နေတာကလည်း စဉ်းစားကြည့်ရင် ရယ်စရာပါ။

ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံးကျတော့လည်း ကိစ္စတွေအားလုံး စစ်ပွဲအပေါ် ပုံကျလာတာပါပဲ။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး ဗဟိုအဆောက်အဦ အတိုက်ခံရတဲ့ကိစ္စထက် ပိုပြီး သည်တိုင်းပြည်ကို စုစည်း စေတာ သူ့အပြင် တခြားမရှိဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အီရတ်ကိစ္စထက် ပိုပြီး သည်တိုင်းပြည်ကို ပြိုကွဲစေတာလည်း သူ့အပြင် တခြားမရှိပါဘူး။

ဘာတွေ ဖြစ်ခဲ့လို့တဲ့လဲ။

စက်တင်ဘာ-၁၁ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ကြောင့် အမျိုးသားရေးရည်မှန်းချက်ကိစ္စမှာ ကျွန်တော်တို့ အမြင်ကြည်လင်လာခဲ့ပုံပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ တဦးနဲ့တဦး စောင့်ရှောက်ကယ်တင်ပြီး ဖေးမဖို့ လိုအပ်လာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုံခြုံရေးကို တင်းကျပ်တောင့်တင်းစေဖို့ လိုအပ် လာတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အယ်ကိုက်ဒါ အထူးသဖြင့် ဒုတိယဘင်လာဒင်ကို လိုက်ဖမ်းဖို့ လိုအပ်လာတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီရုတ်က ဒါတွေအားလုံးကို လမ်းလွဲသွားစေခဲ့တယ်။ လူတွေလည်း စိတ်ရှုပ်ထွေး ကုန်ကြတယ်။ ဆက်ဒန်ဟူစိန်က ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရှေးဦးအဓိကပစ်မှတ်လား။ ဘင်လာဒင်ကိစ္စကော ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ဒီမိုကရေစီကို ချက်ချင်းကြီး ပြန်ပွားစေရေးက ကျွန်တော်တို့ ရည်မှန်းချက်လား။ သူပြည်သူတွေကို ဆက်ဒန်ဟူစိန် သတ်နေတာက ခြိမ်းခြောက်မှု အန္တရာယ်ဖြစ်တယ်လို့ဆိုရင် အခု အဲဒီပြည်သူတွေ သူတို့အချင်းချင်း ဘာကြောင့် သတ်နေကြတာလဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကမ္ဘာ့ ကျွန်သွယ်ရေးဖဟိုအဆောက်အဦမှာ အသက်ပိညာဉ် ၂၇၄၉ ဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီရုတ်မှာ အမေရိကန်စစ်သား ၂၃၀၀ ကျော် ဆုံးရှုံးနေရပြန်ပြီ။ ဒါတောင် ကျွန်တော်တို့ပွဲက ပွဲမသိမ်းရသေး ဘူး။ ကမ္ဘာကြီးကကော တကယ်တမ်း လုံခြုံသွားပါပြီလား။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က ကြိုးပမ်းပေးဆပ် မှုတွေကများ မလုံလောက်လို့လား။ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅၀-ဘီလီယံ ကုန်ကျနေပြီး အဆုံး သတ်ဖို့ မမြင်သေးတဲ့ သည်စစ်ပွဲအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဆက်လက် ငွေကြေး ပေးဆောင်ကြရမလဲ။

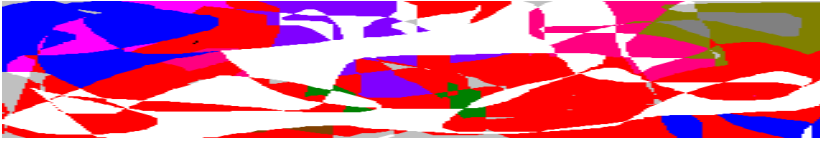
ဆက်ပြီး ကြည့်ကြဦးစို့။ ပထမဆုံးအကြိမ် ဝုံးတွေချပြီးနောက် သုံးနှစ်အကြာမှာ ဆက်ဒန်ကတော့ သွားရှာပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဘင်လာဒင်ကတော့ လွတ်နေဆဲ။ ရွေးကောက်ပွဲကတော့ ပြီးသွားပြီ။ ဒါပေမဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ရဲ့ အရိပ်နိမိတ်တွေလည်း ပေါ်လာနေလေရဲ့။ စစ်သားတွေ ဟာလည်း မာနထောင်လွှားဆဲပါ။ ဒါပေမဲ့ စစ်သားအများအပြားကတော့ ငြီးငွေ့နွမ်းနယ်နေကြပြီ။ မေးခွန်းတွေလည်း ထုတ်လာနေကြပြီ။

စစ်ပွဲ စတင်လို့ ၂-လလောက်သာ ကြာသေးတယ်။ လေယာဉ်တင်သင်္ဘောတစ်စီးပေါ်မှာ သမ္မတက အောင်ပွဲကို ကြေညာလိုက်ပြီ။ ဒါပေမဲ့ လေးနှစ်ကြာလာတော့လည်း ဒီစစ်ထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ နှစ်နေဆဲ။ နောက်ပြီး အမေရိကန် အများစု အတွက် ဒီရုတ်ဟာ ဗြဟ္မာကြီးဦးခေါင်း လို ဒါမှမဟုတ် ကျွန်တော်တို့ မကြိုဆို မလိုလားဘဲ ပေါက်လာတဲ့ သွေးစုနာကြီးတလုံးလို ဖြစ် လာနေလေရဲ့။

စစ်ပွဲရဲ့ယခုလို နှစ်ပတ်လည်နေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ သတိရသင့်တာကတော့ စစ်ပွဲကို ရွေးချယ်ယူခဲ့ကြတယ်ဆိုတာပဲ။ မရွေးချယ်သင့်ဘဲ ရွေးချယ်လိုက်ကြတာပါ။ နိုင်ငံသားတွေနဲ့ ဥပဒေပြုသူတွေ စတဲ့ လူအတော်များများက ဒီလို ရွေးချယ်တာကို သံသယရှိခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ကို သရော်လှောင်ပြောင်ခဲ့ကြတယ်။ တောခြောက်သလို ညာသံပေးအော်ဟစ်ပစ်လိုက်ကြတယ်။ သူတို့စကားပြောခွင့်ကို ပိတ်ပင်ပြီး အထိုင်ခိုင်းလိုက်ကြတယ်။

တခြားဘာမှ လေ့လာသိရှိခြင်းမရှိတောင်မှ စစ်ပွဲဆိုတာ အဝင်လွယ်သလောက် အထွက်ခက်တတ်တယ်ဆိုတာ လောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ သိထားသင့်တယ်။ နောက်ပြီး မူလ အတွေးအခေါ်နဲ့ အပုံကြီးဝေးတဲ့နေရာမှာ လွှင့်ချင်သလို လွှင့်၊ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတဲ့ ဒီစစ်ပွဲကို နောက်ထပ် ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက်များ အထိမ်းအမှတ်နှစ်တွေ ဆက်လုပ်နေကြရဦးမလဲဆိုတာလဲ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားထားသင့်ပါသေးတယ်။

စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းအကျိုးစီးပွားအုပ်စုက အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီအပေါ် ဩဇာညောင်းမှု

ရဲ့ဘော်စိန်ထွန်း

(၁) “အမေရိကန် အကျိုးစီးပွားအုပ်စု”ဆိုတာ အမေရိကန်အစိုးရက နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီများ ရေးဆွဲတဲ့အခါမှာ လျစ်လျူရှုထားလို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အရေးပါတဲ့ ပြည်တွင်းအကြောင်းရပ်တစ်ခုပါ။ ဒီအုပ်စုဟာ အမေရိကန်ရဲ့ လက်ရှိနိုင်ငံရေးနဲ့ အစိုးရရဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ ပေါ်လစီ အားလုံးအပေါ် အရေးပါတဲ့ ဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် “ပြဿနာ အမျိုးမျိုးကို ပေါ်လစီချမှတ်ရေးဆွဲရာမှာတောင် အစိုးရအဖွဲ့၊ နိုင်ငံရေးပါတီနဲ့ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုတို့ အတူတကွ ရေးဆွဲကြတာပါ”လို့ တချို့က ပြောနေကြတာပါ။ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုဟာ ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးအပေါ် ဩဇာညောင်းမှု တိုးလာနေတဲ့အပြင် နိုင်ငံတကာ အရေးကိစ္စတွေမှာပါ ပါဝင်လာပြီး အမေရိကန်ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီမှာပါ ဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိလာပါတယ်။ စစ်ရေးနဲ့စက်မှုလုပ်ငန်း ပူးပေါင်းရေးအုပ်စုဟာ များပြားလှတဲ့ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုတွေအတွင်းမှာ ထူးခြားတဲ့ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုတခု ဖြစ်တယ်။ စစ်အေးလွန်ခေတ် အမေရိကန်ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီများအတွင်းမှာ ဘယ်တော့မှမပြောင်းလဲမယ့် အချက်တခု ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အမေရိကန် နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံရဲ့ နောက်ကွယ်က လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် ထုတ်လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းဟာ ထိတ်လန့်စရာကောင်းတဲ့ အင်အားစုတရပ်အဖြစ် တည်ရှိနေမှုပါပဲ။

(၂) စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်ဟာ စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းအုပ်စု အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီများ ချမှတ်ဆုံးဖြတ်ရာမှာ ဩဇာညောင်းရတဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်ရဲ့ စစ်ရေးနဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်း ပူးပေါင်းမှုပုံစံဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးနောက်မှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ စစ်ရေးနဲ့စက်မှုလုပ်ငန်း ပူးပေါင်းအုပ်စုဟာ သမ္မတအိုင်စင်ဟောင်ဝါက နှုတ်ဆက်မိန့်ခွန်းပြောကြားရာမှာ ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ပြီးနောက် ပျံ့နှံ့သွားတဲ့ ဝေါဟာရဖြစ်တယ်။ အမေရိကန် နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေးအတွင်း ဒီအုပ်စုဟာ ကျူးကျော်မှု သဘောဆောင်တဲ့ နိုင်ငံခြားရေး ဒါမှမဟုတ် စစ်ရေးပေါ်လစီအတွင်း အကျိုးအမြတ် ရရှိခဲ့တဲ့ တစ်ခုတရား ထူးခြားတဲ့ အကျိုးစီးပွား အုပ်စုဖြစ်တယ်။ စစ်ရေးနဲ့စက်မှုလုပ်ငန်း ပူးပေါင်းအုပ်စုကို ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဓိက

လူမှုရေး အစိတ်အပိုင်း ၄ ခုကတော့ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနအတွင်းက စစ်ရေးလုပ်ငန်းဌာန၊ စက်မှု လုပ်ငန်းနဲ့ ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းဌာန၊ လွှတ်တော်၊ သုတေသနနဲ့ သိပ္ပံပညာအသင်းအဖွဲ့များပါပဲ။ ဒီအစိတ်အပိုင်း ၄ ခုအကြားမှာ စည်းရုံးဖွဲ့စည်းမှုရှိတဲ့ အပြန်အလှန် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိတဲ့ အကျိုးစီးပွားဆက်ဆံမှု ရှိပါတယ်။ ဒီလို အပြန်အလှန် အကျိုးရှိတဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေ တည်ရှိနေ တာကြောင့် စစ်ရေးနဲ့စက်မှုလုပ်ငန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအုပ်စုဟာ နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီ ကျင့်သုံးရေးကို ထိန်းချုပ်မှုနဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုအဖြစ် ကွင်းဆက်ကျတဲ့ အခန်းက ပါဝင်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဦးစွာအားဖြင့် စစ်ရေးကာလပဲဖြစ်ဖြစ် ငြိမ်းချမ်းရေးကာလပဲဖြစ်ဖြစ် စစ်ရေးနဲ့စက် မှုလုပ်ငန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအုပ်စု စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးမှုဟာ အမေရိကန် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်မှုရဲ့ ‘ပြဒါးရင်လုံး’နဲ့ အရင်းခံ တွန်းအားတခု ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအုပ်စုဟာ နိုင်ငံခြား ရေးပေါ်လစီ ရေးဆွဲချမှတ်ရာမှာ သြဇာညောင်းနေရတာ ဖြစ်တယ်။ ၉၀ ခုနှစ်များကတည်းက အမေရိကန်ဟာ တခုတည်းသော အင်အားလွန် နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်ငံဆိုတဲ့ သြဇာနဲ့ ရှေ့တန်းရောက် နည်းပညာ အဆင့်အတန်းကို မှီခိုပြီး ကမ္ဘာ့ နံပါတ် ၁ နေရာမှာ ရှိနေတဲ့ စစ်လက်နက်ခဲယမ်း မီးကျောက် တင်ပို့ရောင်းချတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်လာတာပါ။ စာရင်းဖယားများအရ ၁၉၉၀ခုနှစ်က အမေရိကန်ရဲ့ စစ်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် အရောင်းအဝယ် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ လျာထားချက်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၁ ဘီလီယံကျော်ရှိခဲ့တယ်။ ဒါဟာ တကမ္ဘာလုံး စစ်လက်နက် ခဲယမ်းမီးကျောက် အရောင်းအဝယ် လျာထားချက်ရဲ့ တဝက်နီးပါးရှိနေပါတယ်။ ၎င်းတို့အနက် ၁၉၉၂မှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၃ ဒသမ ၈ ဘီလီယံအထိ ရောက်တယ်။ ၁၉၉၇မှာ ၇ ဒသမ ၇ ဘီလီယံ။ ၁၉၉၈ မှာ ၁၀ ဒသမ ၃ ဘီလီယံနဲ့ ၁၉၉၉ ခုမှာ ၁၁ ဒသမ ၈ ဘီလီယံအထိတောင် တက်သွားခဲ့တယ်။ နှစ်စဉ်တိုးတက်မှုနှုန်းကတော့ ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိပါတယ်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ် အမေရိကန်ရဲ့ စစ်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် ရောင်းချရေးစာချုပ်များရဲ့ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးဟာ အမေရိကန်ဒေါ် လာ ၁၈ ဒသမ ၆ ဘီလီယံ ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ တကမ္ဘာလုံး ရောင်းချမှု စုစုပေါင်း တန်ဖိုး ၃၆ ဒသမ ၉ ဘီလီယံရဲ့ ထက်ဝက်ကျော်ပါတယ်။

တကမ္ဘာလုံးမှာ အင်အားကြီး စစ်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် ကုန်သည်ကြီး ၁၀ ဦးရှိတဲ့အနက် ၇ ဦးဟာ အမေရိကန်ကပါပဲ။ ရှေ့တန်းအရောက်ဆုံး ကုမ္ပဏီ ၃ ခုကတော့ လော့ဟီ မာတင်(Lockheed Martin)ကုမ္ပဏီ၊ ဘိုးအင်း(Boeing)ကုမ္ပဏီ၊ ရေသီယွန် (Ratheon) ကုမ္ပဏီတို့ဖြစ်တယ်။ ၂၀၀၀ခုအတွင်း တကမ္ဘာလုံးက စစ်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် ကုန်သည်တွေ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုဟာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၁ ဘီလီယံရှိတယ်။ ၎င်းအနက် အမေရိကန်မှ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပါဝင်တယ်။

အမေရိကန်ရဲ့ လုပ်ခင်း သုံးပုံတပုံဟာ စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းများနဲ့ အသေးစိတ် ဆက် သွယ်မှု ရှိနေကြတယ်။ ၉.၁၁ အရေးအခင်းက အမေရိကန်ရဲ့ စစ်လက်နက် ခဲယမ်း ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ခင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သွားစေဖို့ အလွန်ကောင်းမွန်တဲ့ အခွင့်အလမ်းများ ရရှိသွားစေတယ်။ အရေးအခင်းဖြစ်ပွားပြီး မကြာခင်မှာပဲ အမေရိကန်တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ စက်မှုလုပ်ငန်းအားလုံးနီးပါးမှ အစုရှယ်ယာ တန်ဖိုးတွေ ကျဆင်းသွားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ခင်းအသီးသီးမှ အစု ရှယ်ယာ ပျမ်းမျှတန်ဖိုးကတော့ ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် မြင့်တက်သွားတယ်။

၉.၁၁ အရေးအခင်းနောက်ပိုင်း ဘုရားအစိုးရဟာ အမေရိကန်ရဲ့ စစ်ရေးအင်အားနဲ့ ပြည်ပလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သေနင်္ဂပျံဟာကို ပြန်လည် သုံးသပ်စစ်ဆေးမှုတွေ လုပ်လာတယ်။ “ကမ္ဘာ မှာ အမေရိကန်ရဲ့ အင်အားတွေ လိုအပ်နေတယ်” လို့ အလေးတင်း တွက်ချက်ပြီး အမေရိကန်ဟာ

“အင်အားသုံးပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး အရယူပေးရမယ်”ဆိုတဲ့ ရပ်တည်ချက်မျိုးနဲ့ သူတို့အတွက် ပိုမိုအကျိုးရှိတဲ့ ပိုမိုတင်းမာခက်ထန်တဲ့ နည်းနာများဖြင့် ရာစုသစ်မှာ စစ်ရေးအရ ဗိုလ်ကျ လွှမ်းမိုးရေးကို ထူထောင်သွားဖို့ဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာ့စနစ်အတွင်းမှာ အမေရိကန်ကို “တဦးတည်းသော အင်အားလွန် ဗိုလ်ကျလွှမ်းမိုးရေးသမား” အဆင့်နေရာကို ရေရှည်ထိန်းသွားရေးဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်စစ်တပ်ကို အင်အားသာလွန်ကောင်းမွန်အောင် ပေါင်းစပ်ရေးနဲ့ သေနင်္ဂီယူကာ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်များကို စနစ်တကျ စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ရေးပုံစံ အပြောင်းအလဲကို အကောင်အထည်ဖော်သွားရေး တောင်းဆိုလျက်ရှိတယ်။

အမေရိကန်ရဲ့ စစ်သုံးစရိတ်ဟာ တကမ္ဘာလုံး စစ်သုံးစရိတ်ရဲ့ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါး ရှိလာပေမယ့် သူတို့ဟာ “အရင်ကလိုပဲ စစ်သုံးစရိတ် မလုံလောက်ဘူး” လို့ပဲ ယူဆနေဆဲပါ။ ၂၀၀၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ လွှတ်တော်က စစ်ရေးအသုံးစရိတ် လျာထားချက်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၅၅ ဒသမ ၄ ဘီလီယံ အဖြစ်အတည်ပြုပေးခဲ့တယ်။ ၂၀၀၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၅ ဘီလီယံတိုးလာခဲ့ပြီး စစ်ရေးဘတ်ဂျက် ၁၄ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်သွားခြင်းလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါဟာ စစ်ရေးအသုံးစရိတ် အနေနဲ့ အနှစ် ၂၀ အတွင်း အများဆုံး မြင့်တက်သွားတဲ့ အကြိမ်ပါပဲ။ ယခု အမေရိကန်ရဲ့ စစ်သုံးစရိတ်ကို ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ကနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းတက်လာခဲ့ပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၅၅ ဘီလီယံ ရှိပါတယ်။ တကမ္ဘာလုံး စစ်သုံးစရိတ်ရဲ့ ၄၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိနေပါပြီ။ သူ့အောက်မှာ တန်းစီထားတဲ့ နိုင်ငံ ၃၂ နိုင်ငံ စစ်သုံးစရိတ် စုစုပေါင်းထက်လည်း ကျော်လွန်နေသလို ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအားလုံးရဲ့ စစ်သုံးစရိတ်စုစုပေါင်းထက်လည်း ကျော်လွန်နေပါပြီ။ ဒါ့အပြင် အမေရိကန် အစိုးရ ရေးဆွဲချမှတ်ထားတဲ့ စီမံကိန်းများအရ စစ်သုံးစရိတ်ဟာ ဆက်လက်တိုးမြှင့်သွားဖို့ ရှိနေပါသေးသတဲ့။ ၂၀၁၀ ရောက်ရင် သူတို့ရဲ့ စစ်သုံးစရိတ်ဟာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၀၂ ဘီလီယံ ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်တဲ့။ အမေရိကန်ဟာ စစ်လက်နက် အသစ်အဆန်းများ ဝယ်ယူတပ်ဆင်ရေး စွမ်းအားကို တိုးချဲ့ထားပြီး အသစ်အဆန်းတီထွင်ရေး စီမံကိန်းများလည်း တိုးပွားလာနေပါတယ်။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေး စီမံကိန်းနဲ့ ကာကွယ်ရေးပုံစံ ပြောင်းလဲရေးစတဲ့ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်တွေကို တက်တက်ကြွကြွ တွန်းဆော်နေခြင်းဟာ စစ်ရေး စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ဧရာမ ကုန်သွယ်ရေးအခွင့်အလမ်းကို ဖြစ်ပေါ် လာစေခြင်းပါပဲ။

ဒုတိယအားဖြင့် စစ်ရေးနဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းပေါင်းရေးအဖွဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုဟာ အချို့ဒေသတွေရဲ့ စီးပွားရေးရေသောက်မြစ်ကို အထောက်အကူပြုပါတယ်။ ဒေသ အမြောက်အမြားရဲ့ လူမှုရေး စီးပွားရေးဟာ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးဌာနခွဲက ထုတ်ပြန်တဲ့ ကြိုတင်မှာယူမှု စာရင်းပေါ်ကို အလွန်အကျွံ မှီခိုနေရတာပါ။ ဥပမာ-၈၀ခုနှစ်များ နှောင်းပိုင်းကာလတွေက ပင်တဂွန် စစ်ဌာနက တောင်ကော်ရိုလိုင်းနားပြည်နယ်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅ ဘီလီယံနဲ့ အဲဒီပြည်နယ်က ထုတ်လုပ်ရေးမှ စုစုပေါင်းတန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၀ ဘီလီယံကို နိုင်ငံတော် ကာကွယ် ရေးဌာနခွဲက တောင်ကော်ရိုလိုင်းနားပြည်နယ်ရှိ စစ်အခြေစိုစခန်း ၈ ခုနဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ လုပ်ငန်းများဖြစ်တဲ့ လက်နက်တပ်ဆင်ရေးနဲ့ ထောက်ပံ့ရေးအတွက် အသုံးပြုလိုက်တယ်။ ပြည်နယ်အစိုးရ အရာရှိတဦးရဲ့ အဆိုအရဆိုရင် “စစ်အခြေစိုစခန်းတွေဟာ တောင်ကော်ရိုလိုင်းနားပြည်နယ် စီးပွားရေးအတွင်းက နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအားဖြင့် တည်ငြိမ်တဲ့အကြောင်းအချက်တွေ ဖြစ်တယ်။ ယိုယွင်းဆုတ်ယုတ်လာတဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်တယ်။ အဲဒီစစ်စခန်းတွေဟာ တည်ငြိမ်တဲ့ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးနဲ့ အဆင့်မြင့် သိပ္ပံနည်းပညာ လေ့ကျင့် ပျိုးထောင်ပေးရေးကို အထောက်အကူပြုပါတယ်” တဲ့။ ဗာဂျီနီးယားပြည်နယ်က နယူးပို့တ်

မစ်ဆူရီပြည်နယ်မှ စိန့်လူးဝစ်စတဲ့ ဒေသတွေက စီးပွားရေးဟာ အဓိကအားဖြင့် ပင်လယ်ပုံပုလွေ နှုတ်ကလီးယားစစ်သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေး၊ လေယာဉ်တင်သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေးနဲ့ ဂျက် တိုက်လေယာဉ် တည်ဆောက်ရေးတို့ကို မှီခိုထားတာပါ။

ထိုနည်းတူ အမေရိကန်ဟာ နှစ်စဉ် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ဘီလီယံ ၃၀ သုံးစွဲလျက်ရှိတယ်။ ဝါရှင်တန်ပြည်နယ်၊ နယူးမက္ကဆီကိုပြည်နယ် စတဲ့ ပြည်နယ်တွေက စက်မှုလုပ်ငန်းများနဲ့ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများရဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းနဲ့ နှုတ်ကလီးယားလက်နက်များ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းရေး လုပ်ငန်းတို့မှာ နှုတ်ကလီးယားအညစ် အကြေး ပြုပြင်ရေးများကိုပါ လုပ်ဆောင်ကြတယ်။ စစ်ရေးအသုံးစရိတ် တိုးများလာခြင်းက လက် နက်သစ်များ ဖော်ထုတ်ရေး၊ သုတေသနလုပ်ငန်း၊ ရွေးချယ်ဝယ်ယူရေး၊ ထုတ်လုပ်ရေးတို့အတွက် သုံးစွဲပြီး အလုပ်အကိုင် ရရှိရေးကို တွန်းဆော်ပေးပါတယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခွန်ဝင်ငွေကိုလည်း တိုးပွား လာစေတယ်။

နောက်ဆုံးအချက်ကတော့ စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဟာ အလုပ် အကိုင်ရရှိရေးရဲ့ အဓိကနည်းလမ်းဖြစ်တယ်။ ၁၉၈၃ခုနှစ်လောက်ကတည်းက အမေရိကန် စစ်ရေး ဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်ရေးဘက်မှာ လုပ်ကိုင်နေသူဟာ ၆ ဒသမဌသန်းကျော်နေပါပြီ။ စစ်ရေး ဆိုင်ရာထုတ်လုပ်ရေးက တဆင့်ခံအကျိုးပြုတဲ့ လုပ်သားတွေပါ ထပ်ပေါင်းလိုက်ရင် စစ်ရေးစက်မှု လုပ်ငန်းမှာ လုပ်ကိုင်နေသူ လုပ်သားဦးရေဟာ အမေရိကန်တစ်နိုင်ငံလုံးက လုပ်အားစုပေါင်းရဲ့ ၂၀-၂၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိပါတယ်။ ‘လော့စ်အိန်ဂျလီ သတင်းစာ’ မှာ ဖော်ပြထားတာကတော့ အမေရိကန် ကာကွယ်ရေးဌာနရဲ့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုအရ “အမေရိကန် လူဦးရေရဲ့ ၁၀ ပုံ ၁ ပုံဟာ နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်ကို တိုက်ရိုက် ဒါမှမဟုတ် သွယ်ဝိုက် မှီခိုနေတယ်။ နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး စက်မှုလုပ်ငန်းဟာ အမေရိကန်က ဖန်တီးတီထွင်မှုလုပ်ငန်းများရဲ့ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိပါတယ်။ တချို့ပြည်နယ်တွေမှာ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ လုပ်ငန်းဟာ တဦးချင်း ဝင်ငွေရဲ့ အဓိကအကျဆုံး ရေသောက်မြစ်ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေး စက်မှုလုပ်ငန်းဟာ အမေရိကန်ရဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်နဲ့ အင်ဂျင်နီယာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကို အလုပ်ခန့်ထားတာ ဖြစ်တယ်”တဲ့။

စာရင်းဖယား အချက်အလက်များအဆိုအရ အမေရိကန်မှာ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ် ရေးစာချုပ်တန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀ ရှိရင် လူ ၁၅,၀၀၀ အလုပ်အကိုင်ရရှိဖို့ အခွင့်အလမ်း ထပ်မံတိုးပွားလာခြင်းဖြစ်တယ်တဲ့။ လောလောဆယ်ဆယ် နှစ်များအတွင်း စစ်အေး ကာလ လက်နက်တင်ပို့ ရောင်းချစဉ်က အတားအဆီးများကို ဆန့်ကျင်ပြီး ပိုမိုသွက်လက် လျင်မြန် တဲ့ ပေါ်လစီကို ကျင့်သုံးလာပါတယ်။ ပြည်ပသို့ စစ်လက်နက် အရောင်းအဝယ်များကို တိုးချဲ့ခြင်း အားဖြင့် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်ရေးကို လှုံ့ဆော်ပြီး စစ်ရေး စက်မှုလုပ်ငန်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဆိုးကျိုး များကို ‘လျော့ချရေးသေနင်္ဂဗျူဟာ’ အရ လျော့ချခဲ့တယ်။ ဒီလိုနဲ့အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး အခွင့် အလမ်းများကို တိုးချဲ့ ကုန်သွယ်ရေးလိုငွေပြုမှုကို လျော့ချခဲ့တယ်။ ၁၉၉၀ ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲမှာ အမေရိကန်ရဲ့ စစ်လက်နက်ရောင်းဝယ်မှုမှာ ၁၉၈၉ခုနှစ်ကနဲ့နှိုင်းစာရင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၁ ဘီလီယံ တိုးလာတယ်။ ဒါကြောင့် လူ ၆ ဒသမ ၁၅သန်းအတွက် အလုပ်အကိုင် ရရှိရေးကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါ့အပြင် ကိုဆိုဖိုစစ်ပွဲရဲ့ တွန်းဆော်မှုအောက်မှာ အမေရိကန်ရဲ့ အလုပ် လက်မဲ့နှုန်းဟာ ၁၉၉၉ ပထမ ၄လပတ်အတွင်းမှာ ၄ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းသွားတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အနိမ့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိလွှားဖူးခြင်းလို့ဆိုရမှာပါ။

(၂)

လွတ်တော်ပြင်ပ မဲဆွယ်ဟောပြောမှုနဲ့ အသပြာနိုင်ငံရေးဟာ စစ်ရေးစက်မှုအကျိုးစီးပွားအုပ်စုက နိုင်ငံခြားရေး ပေါ်လစီ ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ရေးမှာ သြဇာညောင်းမှုရဲ့ အဓိကပုံစံဖြစ်တယ်။

“အမေရိကန်နိုင်ငံရေးဟာ မဲဆွယ် တရားဟော ပြိုင်ပွဲတမျိုးဖြစ်တယ်” ဒီလိုအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကကြည့်ရင် အကျိုးစီးပွားမတူတဲ့အုပ်စုတွေအကြား အကျိုးစီးပွားအတွက် အပြန်အလှန် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ကြခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်စီ အကျိုးစီးပွားမတူတဲ့အတွက် အမေရိကန်ရဲ့ များပြားလှတဲ့ လူမှုရေးနယ်ပယ်၊ အလုပ်ခွင်၊ စက်မှုလုပ်ခင်း၊ အသင်းအဖွဲ့စတဲ့ အချင်းချင်း ငြင်းခုံ နေကြတဲ့ အဖွဲ့အစည်းများအတွင်းမှာ မိမိတို့ရဲ့ မဲဆွယ်ဟောပြောရေးအဖွဲ့ ဒါမှမဟုတ် ပါးစပ်အငှား လိုက်ဟောပြောပေးမယ့်သူတွေကို ရှာဖွေကြတယ်။ ခန့်ထားကြတယ်။ ဒီမဲဆွယ် ဟောပြောရေး တပ်ဖွဲ့ကြီးဟာ အလွန်ကို တက်တက်ကြွကြွ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်ရှိပါတယ်။ စစ်ဆေး ကြည့်ရှုမှုများ အရ သမ္မတ အဆောက်အအုံမှ အစိုးရအဖွဲ့အထိ နိုင်ငံရေးပါတီမှ လွတ်တော်အထိ အားလုံးဟာ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုရဲ့သြဇာ အကြီးအကျယ်ညောင်းလျက်ရှိကြောင်း ပေါ်လွင်ပါတယ်။

အသပြာကတော့ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုက အစိုးရအဖွဲ့အပေါ် သြဇာညောင်းတဲ့ ဂျီကာ ပါပဲ။ စစ်ရေးအသုံးစရိတ် အကြီးအကျယ်ရရှိရေးနဲ့ ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် ပင်တဂွန်ဟာ နှစ်စဉ်ငွေကြေး အမြောက်အမြားသုံးစွဲပြီး “လွတ်တော်ဆက်သား”ရာထောင်ချီ ဖြစ်ပေါ်လာစေ တယ်။ ဒီနည်းနဲ့ လွတ်တော်ရဲ့ ဥပဒေပြုခြင်းနဲ့ ငွေကြေးထုတ်ပေးရေးသြဇာကို ကိုင်ထားပြီး စစ်ပွဲရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုနဲ့ စစ်ပြင်ဆင်မှုကို အလေးပေးခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အမေရိကန်လွတ်တော်မှာ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်တွေနဲ့ စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းအကျိုးစီးပွားအဖွဲ့တို့အကြား တရားဝင် မဟုတ်တဲ့ “ခိုင်မြဲလှတဲ့ကြိမ်”ဆက်ဆံမှု ဖြစ်တည်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းအကျိုးစီးပွားအဖွဲ့၊ အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ လွတ်တော်အတွင်းက လှုပ်ရှားမှုတွေဟာ အပြန်အလှန်ထောက်ခံတဲ့ အစီအစဉ် ပြုလုပ်မှုတမျိုးအဖြစ် တစတစ ပြောင်းသွားခဲ့တယ်။ ဒါတွေကို နှစ်ဆင်က ထိထိမိမိ ဝေဖန်ခဲ့ဖူး တယ်။ “ကိစ္စရပ်တိုင်းဟာ ထူးခြားမှုအကြောင်းတခုခုအရ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုရဲ့ ချုပ်ကိုင်မှုခံနေရ တယ်။ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်ဆိုရင် ဒီအကျိုးစီးပွားအုပ်စုဟာ ငွေသေတ္တာသေ့ကို ကိုင်ထားတဲ့ သြဇာ ရှိတဲ့ လွတ်တော်အမတ်တွေနဲ့ အသေးစိတ် ဆက်သွယ်မှုတွေ ရှိနေပါတယ်”တဲ့။

အစိုးရနဲ့ လွတ်တော်အပေါ် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိရှိ သြဇာညောင်းဖို့အတွက် အမေရိကန် စစ်ရေးစက်မှုအုပ်စုတိုင်းဟာ အင်အား ကြီးမားလှတဲ့ “လွတ်တော်ပြင်ပအုပ်စု”ကိုလည်း အထူး တလည် ဖွဲ့စည်းထားကြတယ်။ ၎င်းတို့ဟာ ရွေးကောက်ပွဲစရိတ် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ မဲဆွယ်ခြင်းနည်း များနဲ့ အမေရိကန် ဥပဒေပြုအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရဌာနနဲ့ တရားရုံးတို့မှာ မဲဆွယ်တရားဟောခြင်း ဖြင့် ဒီအုပ်စုတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားနဲ့ကိုက်ညီတဲ့ ပေါ်လစီရေးဆွဲ ချမှတ်ရေးနဲ့ ကျင့်သုံးရေးတို့ကို အာမခံစေတယ်။ အမေရိကန် ဒု-သမ္မတဟောင်း ရော့ခ်ဖဲလားက “လွတ်တော်ပြင်ပက အကျိုး စီးပွားအုပ်စုဟာ အမေရိကန်ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီတွေကိုညွှန်ကြားနေတယ်”လို့တောင် ဝန်ခံခဲ့ ဖူးသေးတယ်။

ဒါ့အပြင် အမေရိကန် နိုင်ငံရေးအတွင်းမှာ ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီဟာ အမေရိကန် စစ်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ကုန်သည်တွေရဲ့ ထောက်ပံ့မှုကို တလျှောက်လုံး ရရှိနေတာပါ။ ဒါကြောင့် စစ်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ကုန်သည်တွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဟာ ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီရဲ့ အစဉ်အလာလို ဖြစ်နေပါပြီ။ စစ်အေးကာလ အဆုံးသတ်သွားတော့ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ အစိုးရဟာ စီးပွားရေးလုံခြုံမှုအတွင်း ပါဝင်နေတဲ့ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကိုသာ

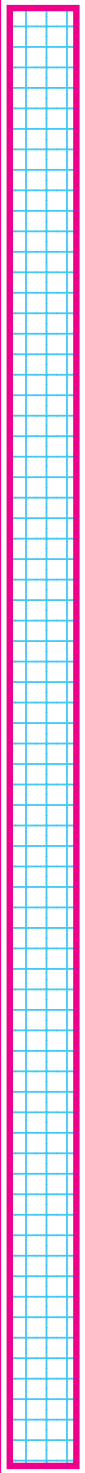
အလေးဂရုပြုသလိုလို ရှိခဲ့လို့ အမေရိကန် စစ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းကြီးတွေက ဒီပါတီကို မကြိုက်လှပါဘူး။ ဒီလုပ်ငန်းကြီးတွေဟာ နိုင်ငံရေးအမှုဆောင်ကော်မတီကတစ်ဆင့် အလှူငွေပေးရာမှာ မိမိအကျိုးစီးပွားမှ အစချီတာပို့ စစ်လက်နက်တပ်ဆင်မှု တိုးချဲ့ရေးနဲ့ စစ်ရေးတိုးချဲ့လိုတဲ့ ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီဘက်သို့ တလျှောက်လုံး သိသိသာသာ တိမ်းညွတ်မှုရှိခဲ့ကြပါတယ်။ ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီနဲ့ လက်ယာဂိုဏ်းရဲ့ ထောက်ခံမှုဖြင့် အာဏာရလာတဲ့ ဘုရိဟာ မိမိရဲ့အစိုးရအဖွဲ့ကို စစ်ရေး ဖက်မှာ ထက်သန်ပြင်းပြတဲ့ နောက်ခံရှိသူများနဲ့ ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး စစ်ရေးနဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့များရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အကြီးအကျယ် ကိုယ်စားပြုတော့တာပါပဲ။

သူဟာ ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း သူကတိပေးခဲ့တဲ့အတိုင်း ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် NMD (အမျိုးသား ဒုံးကွယ်ရေးစနစ်) များကို တက်သုတ်နှင်စီမံနေရာချတော့တယ်။ ဒါကြောင့် စစ်ရေးနဲ့စက်မှုလုပ်ငန်းပူးပေါင်းရေးအဖွဲ့ရဲ့ အစွမ်းကုန်ထောက်ခံမှုရရှိလိုက်ပြန်တယ်။ ဘုရိအငယ် အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ သိမ်းငှက်ဂိုဏ်းလုပ်ဟန်ကြောင့် စစ်ရေးစက်မှုအုပ်စုက ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီသို့ နိုင်ငံရေးအလှူငွေကို ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီထက် ၄ ဆတိုးပေးခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ၉.၁၁ အရေးအခင်း ဖြစ်ပွားပြီးနောက် စစ်ရေးစက်မှုအကျိုးစီးပွားအုပ်စုဟာ ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီသို့ နိုင်ငံရေး အလှူငွေ တိုးဖြည့်ပေးခဲ့ပြန်တယ်။ ၂၀၀၂ ပထမ နှစ်ဝက်အတွင်းမှာ နိုင်ငံရေးအလှူငွေဟာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၇ သန်းထိ ရှိခဲ့တယ်။ ၎င်းအနက် ၃ ပုံ ၂ ပုံဟာ ရီပတ်ဘလစ်ကင် ပါတီအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်ရေးအတွက် ရီပတ်ဘလစ်ကင် အစိုးရအဖွဲ့ဟာ “လက်ဦးမှုယူ တိုက်ခိုက်ရေး” “ဆက်ဒန်ဟူစိန် ဖြိုချရေး” မှလွဲပြီး ဘာကိုမှမမှုတဲ့ တင်ပြချက် တွေကြောင့် စစ်ရေးနဲ့စက်မှုလုပ်ငန်း အကျိုးစီးပွားအုပ်စုများရဲ့ အကျိုးစီးပွားနဲ့ ပိုနီးသွား စေခဲ့ပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် စစ်ရေးနဲ့စက်မှုလုပ်ငန်း အကျိုးစီးပွားအုပ်စုဟာ ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အားဖြည့် လုပ်ဆောင်ပေးနေတာ သဘာဝကျလှပါတယ်။

အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း အမေရိကန်အစိုးရအဆက်ဆက်ဟာ စစ်ရေးစက်မှုအကျိုးစီးပွားအုပ်စုလို စီးပွားရေးအုပ်စုများရဲ့ အကျိုးအတွက် မိမိရဲ့ နိုင်ငံခြားရေး ပေါ်လစီများကို ချမှတ် ကျင့်သုံး ဖော်ဆောင်နေရတဲ့ အစိုးရပါ။ ပါးစပ်က ကမ္ဘာ့ပြည်သူတွေအတွက် ဒီမိုကရေစီရေး၊ လွတ်လပ်ရေးနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးတွေကို ဘယ်လိုပဲ ပြောနေနေ ဒီစီးပွားရေးအုပ်စုကြီးတွေအတွက် တကမ္ဘာလုံးသို့ စစ်ရေးတိုးချဲ့မှုတွေကို လက်တွေ့အရ လုပ်ဆောင်နေတဲ့ အစိုးရတရပ်သာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗမာပြည်အပါအဝင် ကမ္ဘာ့ပြည်သူတွေရဲ့ ဒီမိုကရေစီရေးကို အမေရိကန်အစိုးရအပေါ် မျှော်လင့်တကြီး အားထားနေလို့ ဖြစ်ပုံမလား။ စဉ်းစားချင် စရာပါ။ ။

ကိုးကား။ ။ တရုတ်ဘာသာနဲ့ ထုတ်ဝေတဲ့ “မျက်မှောက်ကမ္ဘာ” တလတကြိမ်ထုတ်ဂျာနယ်။ ၂၀၀၆ အမှတ် ၇ ။

ဆောင်းပါးပါ အယူအဆ အတွေးအခေါ်များမှာ မူလဆောင်းပါးရှင်၏ အာဘော်များသာ ဖြစ်သည်။ ပါတီ၏အာဘော်မဟုတ်ပါ။

ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးအား

ပိတ်ဆို့ဝားဆီးလျက်ခြင်း-

ရဲဘော်-စိန်သော်

ဥရောပ ပါလီမန်အစည်းအဝေးမှာ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးဆုံးဖြတ်ချက် တင်သွင်းလာမှုကို လူအများက ထက်သန်စွာ ကန့်ကွက်ကြတာကြောင့် ဇန်နဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာမှာ အဲဒီအဆို ရှုံးနိမ့်သွားပါတယ်။

အဲဒီအဆိုကို ဆန့်ကျင်ဝေဖန်သူတွေက မဲရလဒ်ကို ကြိုဆိုခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအဆိုကို ထောက်ခံသူတွေဟာ ဒီကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးအဆိုကို တရားဝင်ဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ဖို့ လက်ရဲဇက်ရဲ ကြိုးပမ်းကြဦးမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ဝေဖန်သူတွေက သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို လုပ်ဆောင်မှာကို ကမ္ဘာအနှံ့ တဆင့်မြှင့် ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်သွားကြဖို့လည်း သူတို့က နိုးဆော်လိုက်ပါတယ်။ “ပြည်သူတွေ အသိစိတ်ဓာတ်မှာ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးဟာ ဘယ်လိုပုံစံမျိုးနဲ့မှ တရားဝင် ဥပဒေလို မရှိသင့်ဘူး”လို့ ဂရိကွန်မြူနစ်ပါတီ ကြေညာချက်မှာ ပါရှိပါတယ်။

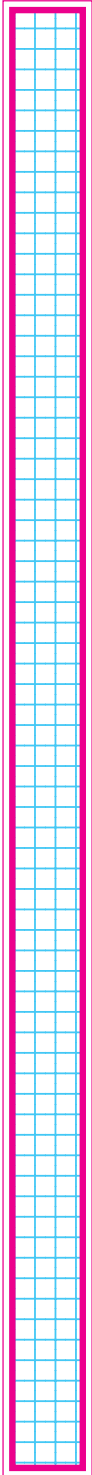
“ကွန်မြူနစ် အာဏာရှင်အစိုးရတို့ရဲ့ ရာဇဝတ်မှုများကို နိုင်ငံတကာမှ ဝိုင်းဝန်းရှုတ်ချရန် လိုအပ်ခြင်း” လို့ အမည်တပ်ထားတဲ့ ဒီအဆိုမူကြမ်းက ကွန်မြူနစ်ဝါဒဟာ နာဇီဝါဒ-ဖက်ဆစ်ဝါဒတို့နဲ့ အတူတူပဲလို့ဆိုထားပါတယ်။ “ဘယ်အချိန် ဘယ်နေရာမှာ ပဲဖြစ်ဖြစ် ကွန်မြူနစ်သဘောတရားကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရင် အကြမ်းဖက်မှုတွေ၊ ရာဇဝတ်မှုတွေနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ အကြီးအကျယ် ပေါ်ပေါက်စေတာပဲ”လို့ ဆိုပါတယ်။ “ဒါဟာ လူတန်းစားတိုက်ပွဲသဘောတရားရဲ့ တိုက် ရိုက်အကျိုးရလဒ် ဖြစ်တယ်”လို့လည်း ဆိုပါတယ်။ ကွန်မြူနစ် ပါတီ

တွေ့အနေနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ အမြင်တွေကို ရှုတ်ချကြဖို့လည်း တိုက်တွန်း ထားပါတယ်။

ဒီအဆိုပြုချက် အတည်ဖြစ်ရေးအတွက် သိက္ခာမဲ့တဲ့ လှုပ်ရှား ပြောဆိုမှုတွေ ပြုလုပ်ကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒီအဆိုကို ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်သူတွေ စကားပြောခွင့်မရအောင် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗင်ဒါလင်ဒင် (Van Der Linden) က တားဆီးလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအဆို အတည် ဖြစ်ဖို့ လုံလောက်တဲ့ မဲအရေအတွက် မရရှိခဲ့ပါ။ ဖောက်ပြန်တဲ့ အင်အား စုတွေ ရှုံးနိမ့်သွားခဲ့တယ်။ မဲခွဲတဲ့အခါ မဲဆန္ဒရှင် အများစုက ဝင်မပါဘဲ ရှောင်နေခဲ့ကြတယ်။ ကောင်စီရဲ့ လက်ရှိပါလီမန် အဖွဲ့ဝင် ၃၁၅ ဦးရှိရာ ထက်ဝက်နည်းနေပါတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အပိုင်း ၂ ပိုင်းထား မဲခွဲတယ်။ “ဆုံးဖြတ်ချက် မှုကြမ်း” ကို မဲခွဲရာမှာ ၉၉ ဦးက ထောက်ခံမဲပေးပြီး ဆန့်ကျင်မဲ ၄၂ မဲနဲ့ မဲမပေးသူ ၁၂ ဦး ရှိခဲ့တယ်။ “ဒုတိယ အဆိုပြုချက် မှုကြမ်း” အပေါ် မဲခွဲဆုံးဖြတ် ရာမှာ လိုအပ်တဲ့မဲ ၃ ပုံ ၂ ပုံ မရရှိဘဲ ၈၅ မဲသာ ရရှိပြီး ဆန့်ကျင်မဲ ၅၀နဲ့ ၁၁ ဦးကတော့ မဲမထည့်ဘဲ နေပါတယ်။ ဒီ “အဆိုပြုချက်မှုကြမ်း” သာ အတည် ဖြစ် သွားရင် ဥရောပ ကောင်စီအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတွေမှာ ချက်ချင်း ကျင့်သုံး ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမဲခွဲပြီးနောက် မှတ်တမ်းအဆင့်အတန်း နိမ့် ကျသွားတယ်။ အဆိုမှုကြမ်းကို ရေးဆွဲသူ ဆွီဒင်မှ ပါလီမန်အမတ် ဂိုရန်လင်ဗလက် (Goran Lindblad) အပါအဝင် ထောက်ခံသူတွေက ဒီအဆိုမှုကြမ်း အတည်ဖြစ်လာအောင် သူတို့ ဆက်လုံးပန်းကြဲမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ရှင်းရှင်းပဲပြောခဲ့တယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဆန့်ကျင်ရာမှာ လူထုစည်းရုံးလှုပ်ရှားမှုနဲ့ ပန်ကြားချက်တွေ တင်သွင်းခြင်းဟာ သေ့ ချက်ကျတယ်။

ဇန်နဝါရီ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ စထရဘောင်း (Strasbourg) ရှိ ဥရောပ ကောင်စီဌာနချုပ် အပြင်ဘက်မှာ ပြုလုပ် ခဲ့တဲ့ လူထုဆန္ဒပြပွဲဟာ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဥရောပတိုက်ရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေနဲ့ တိုးတက်တဲ့ လူထုအဖွဲ့အစည်းတွေမှ ကိုယ်စား လှယ်တွေဟာ ဒီဆန္ဒပြပွဲမှာ ပါဝင်ပြီး သူတို့ရဲ့ တက်ကြွထက်သန်မှုကို ဖော်ပြခဲ့ကြတယ်။ ရုရှားဖက်ဒရေးရှင်း ကွန်မြူနစ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဂါနာဒီ ဇူကာနော့ဗ် (Gennady Zyuganov) က စထရဘောင်း လှုပ်ရှား မှုမှာ ထုတ်ဖော်ကြေညာတာက “ကမ္ဘာမှာ ပေါ်ပေါက်လာနေတဲ့ ‘လက်ဝဲဦးတည်ချက်’ က လက်ယာစွန်းအင်အားစုတွေကို အထိတ် တလန့်ဖြစ်စေခဲ့တယ်။ သူတို့ဟာ ဥရောပ ကောင်စီကို အသုံးပြုပြီး ကွန် မြူနစ်များနဲ့ လက်ဝဲအင်အားစုများ ထိခိုက်နစ်နာစေရန် ဥပဒေအရ သရော်စော်ကားပြုလုပ်ပြီး ဥရောပတိုက်တွင်း နိုင်ငံရေးလေထုကို အဆိပ်ခတ်ဖို့ ကြိုးစားနေကြခြင်းဖြစ်တယ်။

ဆိုဖီယက်ယူနီယံဟောင်းမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီ ၁၈ ပါတီ အပါအဝင် ကမ္ဘာတဝန်းရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီများက ဒီကီစကို ခေတ်သစ် မက်ကာသီသီဝါဒ (new McCarthyism) အဖြစ် ကြေညာချက် ထုတ်ပြီး ရှုတ်ချကြောင်း ထုတ်ဖော်ကြတယ်။ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ခိုက်မှု ဖွဲ့စည်းရေးအားလုံးကို ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှု ကျယ်ပြန့်နိုင်သမျှကျယ်ပြန့်စေရန် ဘယ်လဂျီကွန်မြူနစ်ပါတီက ဦးဆောင်ပြီး ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ အလုပ်သမားပါတီ ၁၇ ပါတီ ဘရပ်ဆဲတွင် ဇန်နဝါရီ ၂၁ ရက်နေ့က တွေ့ဆုံခဲ့ကြတယ်။ သိပ္ပံနဲ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာနယ်ပယ်မှ ထိပ်တန်းပုဂ္ဂိုလ်များအပါအဝင် ထောင်ပေါင်းများစွာသော အင်အားတွေစုစည်းနိုင်တဲ့ အောင်မြင်တဲ့ လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်လာတယ်။

အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက် ဆန့်ကျင်သူများက ကွန်မြူနစ် ဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ရပ်ကို ပြန်လည်ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရေးဟာ လူတိုင်းနဲ့ ဆိုင်တယ်လို့ ပြောဆိုကြတယ်။ အကြမ်းဖက်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေး စစ်ပွဲကို အကြောင်းပြပြီး ဒီမိုကရေစီနဲ့လွတ်လပ်မှုအခြေခံများကို စိုးရိမ်ဖွယ် အပြင်းအထန် ခြိမ်းခြောက်ခံနေရတာကို သူတို့က ထောက်ပြကြတယ်။ ဖောက်ပြန်ရေး အင်အားစုတွေဟာ အသေးအမွှား သဘောကွဲလွဲမှုကိုပင် အသံထွက်ခွင့်မပေးဖို့ ဖွဲ့နာတဲ့ ကြိုးပမ်းနေကြဆဲဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာတဝန်း ညှိနှိုင်းလှုပ်ရှားကြဖို့ အခြေအနေက တောင်းဆိုနေပြီလို့ သူတို့က ဆိုပါတယ်။ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်နဲ့ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲအတွင်း တိုက်စိတ်ခိုက်စိတ်တွေ ထက်သန် တက်ကြွရေး တဆင့်တိုး သန့်ဌာန်ချမှုတွေ ပြုလုပ်ကြခြင်းဟာ ကွန်မြူနစ်တွေ အတွက် ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးကို အကောင်းဆုံး တုံ့ပြန်မှုဖြစ် တယ်လို့ ဂရိကွန်မြူနစ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး အလီကာ ပါပရီကာ (Aleka Papariga) က ပြောပါတယ်။

ကိုးကား။ ။ New Age Weekly
Vol. 54 No 12 March 19 -25 2006.

တရုတ် အမေရိကန် အာဆီယံ အောင်ပင်လယ်

အမေရိကန်ဟာ အီရန်၊ အီရတ်၊ အကြမ်းဖက် ဆန့်ကျင်ရေးစစ်နဲ့ မြောက်ကိုရီးယားတို့ရဲ့ အရေးကိစ္စတွေမှာ ဗျာများ ခေါင်းစားနေချိန်မှာ မိမိကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှုအပြည့်နဲ့ ဖြစ်နေတဲ့ တရုတ်ဟာ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် အရှိန်လျင်မြန်စွာပဲ အရှေ့တောင်အာရှရဲ့ ဒေသမျက်နှာစာမှာ သူ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်နေပါတယ်။

အောက်တိုဘာ ၃၀ ရက်နေ့ ကွမ်ရှီ၊ နန်နင်မှာ အာဆီယံ - တရုတ် “၁၀ + ၁ = ၁၁” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်နဲ့ ၁၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ် ထိပ်သီးအစည်းအဝေးပွဲကြီးကို အိမ်ရှင်နိုင်ငံအဖြစ် ဦးစီးကျင်းပနိုင်တဲ့အချက်က ပြဆိုနေပါတယ်။

အာဆီယံ - တရုတ် ဆက်ဆံရေး လေ့လာသူ ဟောင်ကောင် ပညာရှင် ပါမောက္ခ ကျန်ရှိပို့က “တရုတ်နဲ့ အာဆီယံ ဆက်ဆံရေး ပြောင်းလဲတိုးတက်လာခြင်းဟာ တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးရဲ့ အောင်မြင်မှုတစ်ရပ်” လို့ ပြောဆိုသွားပါတယ်။ သူ့ဆက်ပြီး ပြောဆိုတာကတော့ “အနိမ့်ဆုံး ၇၀ - ၈၀ စုနှစ်များက ဖြစ်တည်ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ တရုတ်ခြိမ်းခြောက်မှု အန္တရာယ်ကို ယနေ့တရုတ်ပြည်ဟာ အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအတွက် လျော့ပါးသွားအောင် ဆောင်ရွက်အားထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်” တဲ့။

တရုတ်ဟာ သူ့အကြီးအကဲနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဌာနက တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေဆီ စေလွှတ်နေပါတယ်။ ချေးငွေနဲ့ ထောက်ပံ့မှုတချို့ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဆောင်နေပါတယ်။ ဥပမာ မြန်မာ၊ လာအို၊ ဗီယက်နမ်စတဲ့ နိုင်ငံတို့မှာ လမ်းတံတား၊ ရေကာတာ၊ လျှပ်စစ်နဲ့ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းတွေကို ပံ့ပိုး တည်ဆောက်ပေးနေတယ်။ ဒီနှစ် အတွင်းမှာပဲ တရုတ် အစိုးရဟာ ကမ္ဘောဒီးယားကိုပင် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် လိုအပ်မယ့် အသုံးအဆောင် ရုပ်ပစ္စည်း စုစုပေါင်း အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၆ သိန်းဖိုးကို အကူအညီပေးခဲ့တယ်။

တရုတ်ကုန်စည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ဒီနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဩဂုတ်လကုန် အထိ ထုတ်ပြန်တဲ့ စာရင်းဖယားမှာ တရုတ်အာဆီယံ နှစ်ဖက် အပြန်အလှန် ကုန်သွယ်ရေးဟာ မနှစ်ကထက် ၂၂ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း တိုးမြှင့်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

ဒါနဲ့ဆန့်ကျင်စွာ လာအိုမှာ မနှစ်က ကျင်းပတဲ့ လုံခြုံရေးအစည်းအဝေးတခုမှာ အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မစ္စစ်ရိုက်စ် မတက်ရောက်ဘဲရှိခဲ့တာကို သတိပြုစရာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအစည်းအဝေးပွဲကို အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပြင် တရုတ်၊ တောင်ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊ ဩစတြေးလျက နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများ တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

ရိုက်စ်(သူမ) ရဲ့ ပျက်ကွက် မတက်ရောက်မှုဟာ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းက အထူးအာရုံစိုက်ခြင်း ခံလိုက်ရပါတယ်။ စီးပွားရေးသတင်းဂျာနယ်ကြီး တစောင်မှာ တရုတ်ကျွမ်းကျင်သူ ဒန်ကင်းက အခုလို ရေးသားဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

၂၁-ခါခေဋ်

“ဒါဟာ ဒေသဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးတွေကို သိပ်အရေးမပါတဲ့ သဘောထားမျိုး အမေရိကန်က ပြဆိုလိုက်တာပါ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလစ်လပ်တဲ့ ဟာကွက်ဟာ တရုတ်အတွက် အခွင့်အလမ်း ဖြစ်စေခဲ့သလိုပါပဲ”တဲ့။

တကယ်တော့ တရုတ်ဟာ ၁၉၉၇ ခုနှစ် အာရှစီးပွားရေးအကျပ်အတည်းမှာ တရုတ်ရဲ့ ယွမ်ငွေတန်ဖိုးမချမှုနဲ့ သဘောထားရပ်တည်မှုကြောင့် အာဆီယံရဲ့ ချီးကျူးအသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ရခဲ့ပါတယ်။

အမေရိကန်ကတော့ သူဦးဆောင်တဲ့ အကြမ်းဖက်ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတို့နဲ့အတူ သူထင်ရာ ပြုနေခဲ့တဲ့အတွက် မူဆလင်နိုင်ငံ အတော်များများရဲ့ နားမလည် မနှစ်မြို့မှုနဲ့ ဆန့်ကျင်မှု တွေကို ခံနေရပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ စက်တင်ဘာလမှာ အင်ဒိုနီးရှား သမ္မတ ဆူစီလိုရဲ့ အဆင့်မြင့်အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်က အမေရိကန်ရဲ့ အရှေ့တောင် အာရှ အပေါ် သိပ်အလေးမထားမှုကို ပြစ်တင်ဝေဖန်ခဲ့ပါတယ်။ “အီရတ် နဲ့ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ဆန့်ကျင်ရေး စစ်ကိုပဲ အမေရိကန်ဟာ အာရုံစိုက်နေတယ်ဆိုရင် တရုတ်နဂါးကြီးကို တံခါးဖွင့်ပေးလိုက်တာနဲ့ တူလိမ့်မယ်”လို့ သတိပေးခဲ့ပါတယ်။

တရုတ်ကတော့ သက္ကရာဇ် ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှာ အာဆီယံ + တရုတ် ရဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ စီးပွားရေးစုံနယ်ဒေသကြီးအတွက် ခြေလှမ်းသွက်သွက်နဲ့ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်အောင် လုံးပန်း နေပါပြီ။ အာဆီယံအဖွဲ့ကြီးရဲ့ သူ့ပထဝီနယ်မြေဒေသဆိုင်ရာမှာ သူဦးဆောင်မှုအခန်းကို အသိ အမှတ်ပြုကာ (၁၀ + ၁) ရဲ့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ရှိ စီးပွားရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုစတဲ့ အရေးကိစ္စ အကြောင်းအရာတွေမှာ ပိုမိုနီးကပ်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားနိုင်ဖို့ ဒီ - နန်နင် အစည်းအဝေးက ထပ်မံရွေးချယ် ဆုံးဖြတ်ကြပါလိမ့်မယ်။ ။

ညွှန်း။ ။ ၂၀၀၆ အောက်တိုဘာ ကိုးကားသတင်းစဉ်မှ-

အီရတ်နဲ့ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ဆန့်ကျင်ရေးစစ်ကိုပဲ အမေရိကန် ဟာ အာရုံစိုက်နေတယ်ဆိုရင် တရုတ်နဂါးကြီးကို တံခါးဖွင့်ပေးလိုက်တာနဲ့ တူလိမ့်မယ်

ထကြတော့လေ... အမေရိကန်ရဲ့ အိပ်မက်က ပြီးနေပြီ ရဲဘော်သိန်းဝင်း

ဗြိတိန် အော့ဗဇားဗားသတင်းစာ ၂၀၀၆ ဇွန် ၈ မှာ အထက်ပါ ခေါင်းစီးနဲ့ ဆောင်းပါးတစောင် ပါလာပါတယ်။ သူရေးပုံက- နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်တွေက အမေရိကန်နဲ့ပတ်သက်လို့ တူညီတဲ့ ယောင်ပြန်ဟပ်ချက် တမျိုးရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ “အမေရိကန်ဟာ အလွန်အကျွံတွေ ဖြစ်ထွန်းရာ နယ်မြေတခုဖြစ်လို့ အဲဒီမှာ အကောင်းဆုံးအရာတွေနဲ့ အဆိုးဆုံးအရာတွေကို အလွယ်တကူ တွေ့နေရတယ်”တဲ့။

ဒီလို အဖြူအမဲ ထင်းထင်းချည်း တွေ နေရပေမယ့်လည်း အမေရိကန်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာခြားမှု အကြီးဆုံး ဖြစ်နေတာ တောင် ဘာမှမဖြစ်သလိုပဲ။ မထူးဆန်းပါဘူးတဲ့။ အမေရိကန်ဟာ လူတွေအားလုံးအတွက် တက်လမ်းရှာဖွေပေးရေးဆိုတဲ့ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက် မက်ခဲ့ဖူးတယ်။ လူတယောက်ဟာ အလုပ်ကို သာ အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်စမ်းပါ။ လေကားထိပ်ကို တထစ်ပြီး တထစ် တက်သွားနိုင်တယ်။ အဆင့်အတန်း ခွဲခြားတဲ့စနစ် မရှိဘူး။ တနည်း ပြောမယ်ဆိုရင် အစိုးရဟာ လူတွေရဲ့ တက်လမ်းကို တားဆီးမှုမရှိပါဘူးတဲ့။

ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတာက ဒီလို ဟောင်းနွမ်းလှတဲ့ ပြောနည်းဆိုနည်းတွေဟာ လက်ငင်းအခြေအနေနဲ့ မကိုက်တော့ပါဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ဆယ်အချို့က အမေရိကန်ရဲ့ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံဟာ အရင်းခံအားဖြင့် အပြောင်းအလဲတွေ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ကွာဟမှုဟာလည်း ကျယ်ပြန့်လာနေပါတယ်။ ဒါနဲ့တချိန်တည်းမှာ ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာဟမှုကို ကျော်လွှားနိုင်စွမ်းလည်း ကျဆင်းပြီးရင်း ကျဆင်းလာနေတယ်။ ဒီလို ဖြစ်နေရတာရဲ့ အဓိက အကြောင်းရင်းကတော့ အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီတွေ ပါပဲ။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်လောက်က အမေရိကန် အလတ်တန်းလွှာအိမ်ထောင်တွေရဲ့ ဝင်ငွေဟာ ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းတိုးပွားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ အမေရိကန်လူဦးရေရဲ့ ၁ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိတဲ့ ဝင်ငွေအမြင့်ဆုံး လူချမ်းသာအုပ်စုရဲ့ ဝင်ငွေကတော့ ၂၀၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိတောင် တိုးပွားခဲ့ပါသတဲ့။ အဲဒီ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်က ဝင်ငွေအမြင့်ဆုံးဆိုတဲ့ လူချမ်းသာတွေရဲ့ ဝင်ငွေဟာ ဝင်ငွေအနိမ့်ဆုံးဖြစ်နေတဲ့ အမေရိကန်တွေရဲ့ ဝင်ငွေထက် ၆ ဒသမ ၇ ဆအထိ မြင့်ပါတယ်။

၂၁-ခါခါ

အခုအခါမှာတော့ ၉ ဒသမ ၈ ဆအထိ တက် သွားခဲ့ပါပြီ။

နေရာဒေသ မတူရင် တူသလို ကွာ ဟမှုလည်း ပိုကြီးလာပါတယ်။ ကာလီဖိုးနီး ယား ပြည်နယ်ဆိုပါတော့။ ၁၉၆၉ ကတည်းက အောက်ခြေမိသားစုတွေရဲ့ ဝင်ငွေဟာ ၄ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ပြီး အထက်လွှာမိသားစုတွေ ကတော့ ဝင်ငွေ ၄၁ ရာခိုင်နှုန်းထိအောင် မြင့် တက်သွားခဲ့တာပါ။

အဲဒီအချိန်ကစတင်ပြီး အမေရိကန် မှာ လူအနည်းစုက ထားစရာမရှိလောက် အောင် ချမ်းသာသွားတဲ့ အဖြစ်မျိုးသို့ အကြီး အကျယ် ရွှေ့စောင်းသွားတဲ့ စီးပွားရေးပုံသဏ္ဍာန် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာပါ။ အမေရိကန် လူဦးရေရဲ့ ၁ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိတဲ့ အချမ်းသာဆုံး အိမ်ထောင် တွေဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဥစ္စာခန ၃ ပုံ ၁ ပုံကို ထိန်း ချုပ်ထားခဲ့ရာက ယခုအခါ လူဦးရေရဲ့ ၁၀ ရာ ခိုင်နှုန်းရှိတဲ့ အချမ်းသာဆုံးအိမ်ထောင်တွေက နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဥစ္စာခန ၃ ပုံ ၂ ပုံကို ထိန်းချုပ်ထား နိုင်တဲ့ အနေအထားသို့ ပြောင်းသွားခဲ့တယ်။ ဒါဟာ အချမ်းသာဆုံးနဲ့ အဆင်းရဲဆုံးဆိုသူတွေ အကြားမှာ အပိုင်းပိုင်းခွဲပစ်နေတဲ့ လူ့အဖွဲ့အ စည်းတရပ်လို့ ဆိုရမှာပါ။ စီးပွားရေးတိုးပွားနေ တဲ့ အခြေအနေမျိုးမှာ ဒီလို အခြင်းအရာတွေ ပေါ်ထွက်လာတာတစ်ပါတယ်။

၁၉၈၀မှ ၂၀၀၄ အတွင်း အမေရိ ကန်ရဲ့ ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် စုစုပေါင်းတန်ဖိုးဟာ ၃ ပုံ ၂ ပုံနီးပါး တိုးပွားခဲ့တာပါ။ ဒါပေမဲ့ အမေရိ ကန် အားလုံးရဲ့ဘဝ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမှု ကိုတော့ မရရှိခဲ့ကြပါဘူး။ အမေရိကန်ရဲ့ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းကိုတော့ ပိုချမ်းသာကြွယ်ဝသွားစေပြီး အခြား အစိတ်အပိုင်းတရပ်ကိုတော့ ပိုမိုနက် ရှိုင်းတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခပင်လယ်တွင်းသို့ ကျသွားစေ ပါတယ်။ အမေရိကန်မှာ လူဦးရေ ၃၇ သန်းဟာ နေထိုင်မှုဘဝ အခက်ကြုံနေရပါတယ်။ ဒါဟာ အမေရိကန်လူဦးရေရဲ့ ၁၂ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံတွေအတွင်းမှာ အမြင့်ဆုံးပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ အမေရိကန် လူချမ်းသာတွေ ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ အခွန်အတုပ် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ဟာ တိုးမလာရုံမက လျော့တောင် သွားပါသေး တယ်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်များအတွင်းက ၀ ဒသမ ၀၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိတဲ့ အချမ်းသာဆုံး(ဝင်ငွေအမြင့်ဆုံး) မိသားစုတွေ ထမ်းဆောင်သင့်တဲ့ အခွန်အတုပ် ဟာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ လျော့ကျသွားခဲ့တယ်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်မှာ “တဖြည်းဖြည်း ဝင်ငွေရတဲ့ စီးပွား ရေး ပုံစံ” စတင်တဲ့အချိန်မှာ လူချမ်းသာတွေက ငွေ များများသုံးရင် တခုလုံးအရ လူတွေအားလုံး အတွက် အကျိုးရှိတာပေါ့လို့ လူတချို့က ဆိုပါ တယ်။ ဒါပေမဲ့ အမေရိကန်က ဆင်းရဲသားတွေ ခမုာတော့ ပိုလို့သာ ဆင်းရဲသွားပါတယ်။ ဒီလို သဘောတရားဟာ လက်တွေ့မှာ ဘာမှဖြစ်မလာ ဘူးဆိုတာ အထင်အရှား သက်သေပြနေပါပြီ။

ဒီလို ဖြစ်နေပေမယ့်လည်း အမေရိ ကန် အစိုးရဟာ လူချမ်းသာတွေကို အခွန်အ တုတ် လျော့ပေးနေသေးတယ်။ ဘုရ်ရဲ့ ပထမ သက်တမ်း ကာလက အခွန်အတုတ် လျော့ချမှု တွေဟာ အထက်လွှာ အခွန်ဆောင်သူများကိုသာ အကျိုးရှိနေတယ်ဆိုတာ အားလုံး သိကြပါ တယ်။ ကမ္ဘာ့ ဒုတိယအချမ်းသာဆုံးဆိုတဲ့ ဝါရင်ဘတ်ဖက် (Warren Buffett) ကတောင် အခွန် လျော့မှုကြောင့် “တရားမျှတမှု မရှိလို့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး တုံ့ပြန်မှုတွေ ပေါ်ထွက် လာနိုင် တယ်”လို့ ဆိုနေ ရပါပြီ။ သူဟာ လူချမ်းသာများ အခွန် လျော့ရေး ပေါ်လစီကြောင့် အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်းနဲ့ချီ အကျိုးအမြတ် ရရှိခဲ့သူပါ။

ဒါပေမဲ့ အမေရိကန်မှာ အခွန်လျော့ ချမှုကိုတော့ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေဆဲပါ။ လောလောဆယ်ဆယ် ဝါရင်တန် နိုင်ငံရေး လော ကမှာ အငြင်းအခန်ဖြစ်နေတဲ့ အဓိက ပြဿနာ တခုကတော့ “ဘိုးဘွားပိုင် အိမ်ယာမြေ အမွေ ပစ္စည်း အခွန်ကောက်ခံမှု” ဖျက်သိမ်းရေးပါပဲ။ ဒါလည်း လူချမ်းသာများနဲ့သာ လုံးဝသက်ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စပါ။ ဘိုးဘွားပိုင် အိမ်ယာမြေ အမွေပစ္စည်း အခွန်ကောက်ခံမှုဟာ မျက်မှောက်မှာ သိပ်မြင့်မား လွန်းပါတယ်။ အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၄၀၀

နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်တွေက အမေရိကန်နဲ့ပတ်သက်လို့ တူညီတဲ့ ယောင်ပြန် ဟပ်ချက် တမျိုးရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ “အ မေရိ ကန်ဟာ အလွန်အကျွံတွေ ဖြစ်ထွန်းရာ နယ်မြေ တခုဖြစ်လို့ အဲဒီမှာ အကောင်းဆုံး အရာတွေနဲ့ အဆိုးဆုံးအရာတွေကို အလွယ်တကူ တွေ့နေ ရတယ်” တဲ့။

အထိ ရှိပါတယ်။ အခွန်စည်းကြပ်ခံရတဲ့ ဘိုးဘွားပိုင် အိမ်ယာခြံမြေ ၂၀၀ ရှိတဲ့အနက် ၁ ခုသာ အမွေ ဆက်ခံချိန်က စပြီး အခွန်ဆောင်ရန် လိုပါသတဲ့။

အိမ်ဖြူတော်နဲ့ နိုင်ငံရေးလောကမှ ပုဂ္ဂိုလ် အများတကွ အများစုကြီးဟာ ရီပတ်ဘ လစ်ကင်ပီတီက ဖြစ်ကြပြီး ဒီအခွန်ကောက်ခံနေ မှုကို ဖျက်သိမ်းပေးပါလို့ တောင်းဆိုနေကြတယ်။ တချိန်တည်းမှာ ဘုရင့်အစိုးရက ဆေးဝါးကုသရေး ဆိုင်ရာ စောင့်ရှောက်စရိတ်၊ ထောက်ပံ့ကြေးနဲ့ ပညာ ရေးဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ သန်း လျော့ချရေးကို ဘဏ္ဍာရေးလိုဠှာပြုမှု လျော့နည်း သွားရေး စီမံကိန်းရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အတည် ပြုထားခဲ့ပြီး ဖြစ်တယ်။

ဒါတွေ အားလုံးက အမေရိကန်ပြည်သူ တွေ ရေရှည်အမြတ်တန်းထားခဲ့တဲ့ အမေရိကန်ရဲ့ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်ကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ပါပြီ။ ရိုးရိုးသားသား အပတ်တကုတ် အလုပ်လုပ်ရင် အ လုပ်ရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားရရုံမက အဆင်း ရဲဆုံးဆိုတဲ့သူမျိုးတောင် အလတ်တန်းအလွှာ ဘဝ သို့ တက်လှမ်းသွားနိုင်ပြီး စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ တိုး မယ်လို့ အိပ်မက်ပေးခဲ့တာပါ။ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်က စူးစမ်း

လေ့လာမှုတရပ်ကတော့ အမေရိ ကန်ရဲ့ ဒီလို စီးပွားရေး အဆင့်အတန်း ရွေ့လျားမှု ဟာ ကနေဒါ၊ ဂျာမဏီ၊ နော်ဝေ၊ ဆွီဒင်နဲ့ ဖင်လန်တို့ထက် နိမ့်ပါတယ်။ တကယ့် လက်တွေ့အရ ဗြိတိန်သာ အမေ ရိကန်လို ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာဟမှုမျိုး ရှိတော့တာ ပါတဲ့။

လူတန်းစား အလွှာတွေ ကွဲပြား နေမှုဆိုတာ ဓမ္မတာတရားတခုပါပဲ။ လူ ဆိုတာ တက်ကြွလာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးဖို့ အမှန်ပဲ လိုအပ်တယ်။ ဈေးကွက်ဆိုတာ လည်း ရှိရပါတယ်။ တချို့ဟာ တလျှောက် လုံး ဆင်းရဲမြဲဆင်းရဲနေရတယ်။ တခြားလူ တွေကတော့ လူချမ်းသာတွေ ဖြစ်သွား တယ်။ ဒါပေမဲ့ မျက်မှောက် အမေရိကန်ရဲ့ ‘ပျော်ရွှင်ရေး ဥပဒေ’ ရေးဆွဲမှုကတော့ လူ ချမ်းသာတွေအတွက် အကျိုးရှိပုံရနေပါ တယ်။ ဒါကြောင့် ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာဟ မှုတွေ တိုးပွားလာပါလိမ့်ဦးမယ်။ ဒါဆိုရင် တော့ အလွန်အန္တရာယ် ကြီးပါတယ်။ ။

၂၁-ရာစု ကားလ်မာ့က်စ်

ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ

သောင်းထွန်းမြင့်

စာနယ်ဇင်းနဲ့ မီဒီယာတွေမှာ “မာ့က်စ်ဝါဒ ခေတ်ကုန်ပြီ”လို့ ပြောနေကြတယ်။ ကမ္ဘာ့ ရေးရာကို ခြေခြေမြစ်မြစ်လေ့လာသူ၊ ဖြစ်ရပ်မှန်ကို ယထာဘူတကျကျ စူးစမ်းဆင်ခြင်သူတွေက တော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဒီလို ပြောမှာမဟုတ်ဘူး။ မာ့က်စ်ဝါဒကို ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည် ဖြစ်စေ အဖြစ်မှန်က ဒီလိုမဟုတ်တဲ့အတွက် ဒီလိုအပြောမျိုး သူတို့ လက်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။

ဒီကိစ္စနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်ဖွယ် အကြောင်းရပ်တခု တင်ပြလိုပါတယ်။

၂၀၀၆-ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂-ရက်နေ့က အဲရစ်ဟော့စဘောမ်း<Eric Hobsbawn> နဲ့ ဂျက်အတ်တလီ<Jacques Attali> တို့နှစ်ယောက် “၂၁ရာစု မာ့က်စ်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍ” အကြောင်း အချေအတင် စကားပွဲတခု လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲရစ်ဟော့စဘောမ်းဆိုသူက ထူးချွန်တဲ့သမိုင်း ပညာရှင်တဦး။ သူ့ကိုယ်သူ မာ့က်စ်ဝါဒီလို့ ထုတ်ဖော်ဝန်ခံထားသူတဦး။ ဂျက်-အတ်တလီ ကတော့ အရင်က ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်တဦး ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီပွဲမှာ ဂျွန်ကဏ္ဍဖနာက သဘာပတိ လုပ် ပေးတယ်။ ဒီပွဲကို လာတက်သူတွေရှိတဲ့အပြင် သတင်းထုတ်လွှင့်ဖြန့်ချိမှု လုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ကြီးမားတဲ့ ပရိသတ်ရှိတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ၂၁-ရာစု မာ့က်စ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍအကြောင်း သုံးသပ် ပြောဆိုတဲ့အခါ သူတို့နှစ်ယောက် တချို့အချက်တွေ အမြင်မတူကြဘူး။ အဲသလိုပဲ ပရိသတ်မှာလည်း မတူတဲ့ အမြင်တွေ အသီးသီးရှိနေကြလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ မာ့က်စ်ဝါဒ ခေတ်ကုန်ပြီ-ဆိုတဲ့ ပြောဆိုချက်ကိုတော့ ဒီပွဲက တစုံတရာ ချေဖျက်ပေးနိုင်တယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ အမြင်တူတာ- မတူတာ အပထား၊ သူတို့ပြောတဲ့စကားထဲမှာ စိတ်ဝင်စားစရာ အချက်တွေပါတယ်။ ဒါကြောင့် လေ့လာလိုများ လေ့လာနိုင်ဖို့ သူတို့ပြောခဲ့တဲ့ တချို့အချက်အလက်တွေကို ထုတ်နုတ်ဖော်ပြ လိုက်ပါတယ်။

ဟော့စဘောင်း။

။ ဒီည...ဒီညမှာ ကားလ်မာ့က်စ်ကို ဂါရဝပြုကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် အနက် ဂျက်-အတ်တလီက ကားလ်မာ့က်စ်ရဲ့အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခဲ့သူ...။ သူ့စာအုပ်က ပြင်သစ်မှာ အရောင်းသွက်ခဲ့ပြီး ဗြိတိန်မှာလည်း အခုအခါ ဘာသာပြန်ဆိုနေပြီ။ ကျွန်တော်ကတော့ “နေရှင်နယ် အတ္ထုပ္ပတ္တိ အဘိဓာန်” ထဲမှာ မာ့က်စ်အကြောင်း အတန်အသင့် ရေးဖူးရုံလောက်သာပါ။ စဉ်းစားကြည့်ရင်တော့ များပြားလှတဲ့ ပရိသတ်ကြီးကို ဒီနေရာကနေ သူ့အကြောင်း ပြောဆိုနေကြရတဲ့အဖြစ်ကိုက ထူးခြားဆန်းပြားနေတယ်လို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ မာ့က်စ်ဟာ ၁၈၈၃-ခုနှစ်မှာ အရှုံးနဲ့ ဇာတ်သိမ်းပြီး ကွယ်လွန်သွားတယ်-လို့ ဘယ်သူမှ ပြောလို့ မရပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ သူ့ရေးသားချက်တွေ ရှုရှားမှာ ကြီးမားစွာ သြဇာသက်ရောက်ခဲ့ပြီး ဂျာမနီမှာဆိုရင်တော့ သူ့တပည့် နောက်လိုက်တွေရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်မှာ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့လို့ပါ။ သူ့တသက်တာ ကြိုးပမ်းခဲ့မှုတွေအတွက် ဒီလောက်နဲ့တော့ မာ့က်စ်က ဘယ်ကျေနပ်နိုင်ပါ့မလဲ။ မာ့က်စ်ဟာ ထွန်းပြောင်တဲ့ စာအုပ်တချို့နဲ့ အဆုံးမသတ်ရသေးတဲ့ စာအုပ်လည်းဖြစ်၊ သူ့ရဲ့ အဓိကအကျဆုံး စာအုပ်လည်းဖြစ်တဲ့ (Das Kapital) “အရင်းကျမ်း” ပထမတွဲကို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အဓိကကျတဲ့ နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းချက်အနေနဲ့ကတော့ ၁၈၄၈-ခုနှစ်၊ တော်လှန်ရေးရှုံးနိမ့်သွားပြီးနောက် ခေါ်ဆိုလေ့ရှိတဲ့ ပထမအင်တာနေရှင်နယ်(၁၈၆၇-၇၃) ကို တည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဘဝသက်တမ်းတဝက်ခန့် သူ့နေထိုင်သွားခဲ့တဲ့ ဗြိတိန်နိုင်ငံရဲ့ပညာတတ် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှာတော့ သူဟာ အရေးပါတဲ့ နေရာတခု စိုက်ထူနိုင်ခဲ့တာ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူကွယ်လွန်သွားပြီး တဲ့နောက်မှာမှ နိုင်ငံရေးအရ ထူးထူးခြားခြား အောင်မြင်မှုရလာတာဟာ အတော် အံ့ဩစရာ ကောင်းတယ်။

၂၀-ရာစုအတွင်း ကြီးမားတဲ့ အမှတ်လက္ခဏာကို ခတ်နှိပ်ထားရစ်ခဲ့တဲ့ အတွေးအခေါ်ရှင်တဦးအတွက် ဒီလိုပဲ ဖြစ်လာရမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီးနောက် ၁၅-နှစ်ကျော်ကျော်လောက် မာ့က်စ်ရဲ့သြဇာ ကျဆင်းသွားခဲ့သေးတယ်။ ဒီညဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ မာ့က်စ်ကို သမိုင်းအမှိုက်ပုံထဲကနေ ဆွဲထုတ်ကယ်တင်နေတယ်လို့တောင်မှ ဂျာနယ်သမားတချို့ ခန့်မှန်းသုံးသပ်တာ ရှိပါတယ်။ ဒီကနေ့မှာတော့ မာ့က်စ်ဟာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် သြဇာတိက္ကမ ကြီးမားလာပါတယ်။ ဘီဘီစီ-က ဆန္ဒကောက်ယူပွဲ လုပ်ကြည့်ပြီးတော့ အဘိဓမ္မာ ပညာရှင်အားလုံးအနက် အထင်ရှား အကျော်ကြားဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကားလ်မာ့က်စ် ဖြစ်တယ်လို့ သတ်မှတ်လိုက်ကြပါတယ်။ ဒါထက် ပိုမို ကျယ်ပြန့်စွာ သိရှိလိုတယ်ဆိုရင် “ဂူဂဲ” <Google> ဆိုတဲ့ အင်တာနက် ကွန်ယက်စာမျက်နှာမှာ မာ့က်စ်အမည်ကို ထည့်သွင်း စာရင်းယူကြည့်လိုက်၊ သူ့ကို ဆန္ဒမဲပေးသူစာရင်းဟာ အရေအတွက် သန်းဂဏန်းအများအပြားရှိနေတာ လက်တွေ့ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော် နောက်ဆုံးတခေါက် စာရင်းကောက်ယူကြည့်တဲ့အခါ ဒီအရေအတွက်ဟာ ၃၉-သန်းအထိ ရှိနေတာ တွေ့ရတယ်။ နိုင်ငံတကာ အကျော်အမော်တွေထက်

၂၁-ခါခါ

သူက များစွာ ပိုမိုသာလွန်တဲ့ အကြီးမြင့်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ သူ့အပြင် သည်အကျော် အမော်တွေထက် ပိုမိုသာလွန်သူဆိုလို့ ချားလ်ဒါဝင်နဲ့ အဒမ်စမစ် တို့လောက်ပဲ ရှိတယ်။

မာ့ကပ် ဒီလို ပြန်လည်ထင်ရှားကျော်စောလာခြင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လို ရှင်းလင်းပြောဆိုကြမလဲ။ ကျွန်တော့်အမြင်ကတော့ ပထမအချက်အနေနဲ့ မာ့ကပ်ဝါဒဟာ သဘောတရားရေးဘက်မှာ လီနင်ဝါဒ နဲ့အတူ ယှဉ်တွဲတည်ရှိနေပြီး ၊ လက်တွေ့ဘက်မှာဆိုရင်လည်း လီနင်ဝါဒအစိုးရ နဲ့ တွဲပြီး တည်ရှိနေတယ်လို့ အများသိရှိနားလည်ထားတဲ့ USSR ရဲ့တရားဝင် မာ့ကပ်ဝါဒအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။ မာ့ကပ်မှာ တကယ့်ကို စိတ်ဝင်စားစရာတွေရှိနေကြောင်း လူတွေက ပြန်လည်သတိပြုမိလာကြတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီပထမအချက်ကို စဉ်းစားမိတာနဲ့ အဓိက အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ဒုတိယအချက်လည်း ကျွန်တော် တဆက်တည်း မြင်လိုက်မိပြန်တယ်။ အဲဒါက တော့ ၁၉၉၀-ခုနှစ်များမှာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ တကမ္ဘာလုံးအသွင်ဆောင်စေရေး လုပ်လာတဲ့ အရင်းရှင်ကမ္ဘာဟာ ၁၉၄၀-ခုနှစ်က ကွန်မြူနစ်ကြေညာစာတမ်း ထဲမှာ မာ့ကပ် တွေးခေါ်မြော်မြင် ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့အသွင်နဲ့ တချို့သော အခြင်း အရာတွေမှာ ထူးဆန်းစွာ လာပြီးကိုက်ညီနေတဲ့ အချက်ပဲ။

ကွန်မြူနစ်ကြေညာစာတမ်း ၁၅၀-ပြည့်မြောက်တဲ့နှစ် အထိမ်း အမှတ်ပွဲအပေါ် လူထုတို့ပြန်ချက် သဘောထားကိုကြည့်ရင် ပိုရှင်းတယ်။ ဒီအထိမ်းအမှတ်နှစ်ဟာ ကမ္ဘာ့ဒေသကြီးတွေမှာ စီးပွားရေးစနစ်ထူထောင် တွေ့ ရုတ်တရက် ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာတဲ့နှစ်နဲ့လည်း လာပြီး တိုက်ဆိုင်နေတယ်။ အံ့ဩစရာကောင်းတာကတော့ မာ့ကပ်ကို ပြန်လည်ရှာဖွေတွေ့ရှိ အသိ အမှတ်ပြုလာသူတွေထဲမှာ တခြားသူတွေထက် အရင်းရှင်တွေ ပိုများနေတဲ့ အချက်ပဲ။ ဆိုရှယ် လစ်တွေကတော့ အဲဒီအချိန်တုန်းက သတ္တိတွေ ပြိုကွဲ ဖုန်းဖုန်း လဲနေကြလေရဲ့။ ဒါကြောင့် ကြေညာစာတမ်း ၁၅၀-ပြည့်နှစ် အထိမ်းအမှတ်ပွဲ အတွက် သူတို့က အထူးတလည် ကြိုးပမ်းအားထုတ်တာ မလုပ်ကြဘူး။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အံ့အားသင့်စရာ ကြုံရတဲ့အချက်လည်း ရှိတယ်။ **United Airline** လေယာဉ် ကျွန်တော်စီးလာတဲ့အခေါက်ကပေါ့။ ကျန် ခရီးသည် အများစုကတော့ စီးပွားရေးကိစ္စနဲ့ သွားလာနေကြသူတွေပဲ။ လေယာဉ်ပေါ်မှာ **United Airline** လေကြောင်းကုမ္ပဏီမှ “ပျံသန်းမှုရေးရာ” မဂ္ဂဇင်းရဲ့ စာတည်းဖြစ်သူက ကျွန်တော့်ကို ချဉ်းကပ်စကားပြောလာတယ်။ သူက မာ့ကပ်အကြောင်း အချေအတင် စကားပြောပွဲတခုလုပ်ရင် စာဖတ်သူ ပရိသတ်တွေ စိတ်ဝင်စားမယ်လို့ သူထင်ကြောင်း၊ အကြောင်းကတော့ မာ့ကပ် နဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ အကြောင်းခြင်းရာဟာ တခြားအကြောင်းခြင်းရာတွေ ထက်ပိုပြီး မျက်မှောက်အခြေအနေနဲ့ အပ်စပ်တယ်လို့ သူမြင်ကြောင်း ပြောပြပါတယ်။

အဲဒီနောက် တနှစ်-နှစ်နှစ် အကြာမှာ ကျွန်တော်ဟာ ဂျော့- ဆိုးရပ်စ် **George Soros** နဲ့ နေ့လည်စာ အတူစားနေရတဲ့အဖြစ်နဲ့

ကြံ့ခိုင်ပြန်တယ်။ ဒီတခါမှာလည်း လေယာဉ်ပေါ်တုန်းကနည်းတူ အံ့အားသင့်
ရပြန်ပါတယ်။ ဂျော့-ဆိုးရပ်က “မာ့ကပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ဘယ်လိုမြင်သလဲ” လို့
မေးလိုက်တာကြောင့်ပဲ။ ကိစ္စတိုင်းလောက်မှာ သူနဲ့ကျွန်တော် အမြင်ချင်း
မကိုက်ညီကြတာ သိထားပြီးပြီမို့ ကျွန်တော်က မယုတ်မလွန် ဆုတ်သာ
တက်သာတဲ့ အဖြေမျိုးရွေးပြီး “သူ့ကို အကောင်းမြင်တဲ့လူလည်း ရှိသလို အဆိုး
မြင်တဲ့လူလည်း ရှိတာပေါ့” လို့သာ ဖြေလိုက်ရတယ်။ ဒီအခါ သူက “ခင်ဗျား
သိလား...ကျွန်တော် သူ့စာအုပ်တွေ ဖတ်ပြီးသွားပြီဗျာ...သူ ရေးထားသမျှထဲက
မကြိုက်တာဆိုလို့ တချက်တလေလောက်ပဲ ပါတာပါဗျာ” လို့ ပြန်လည် ပြော
ဆိုလာပါတယ်။

ဒီညတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီမှာ ရောက်နေကြပြီပေါ့လေ။ ဂျက်-
အတ်တလီရေ...ခင်ဗျားကို သတိပြုဖို့ ပြောစရာ မလိုလောက်ဘူး ထင်ပါရဲ့။
ခင်ဗျားကတော့ နိုင်ငံရေးမှာရော နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးနယ်ပယ်မှာပါ ထဲထဲဝင်
ဝင် လှုပ်ရှားနေသူတယောက်။ **George Soros** ကတော့ ဘယ်တုန်းကမှ
မာ့ကပ်ပါဒီ မဟုတ်တဲ့သူ...။ သူကတောင်မှ မျက်မှောက်ကာလ တချို့အခြင်း
အရာတွေဟာ မာ့ကပ်ပြောခဲ့တဲ့ အချက်တွေနဲ့ ကိုက်ညီနေတယ်လို့ သုံးသပ်
တယ်ဗျ။

အတ်တလီ။ ။ နိုင်ငံတကာ ဆိုရှယ်လစ်အရေးတော်ပုံနဲ့ ပတ်သက်လို့ မာ့ကပ်
ကြီးပမ်းခဲ့ရာမှာ...ကမ္ဘာ့အသွင်ဆောင်စေရေးခေတ်ကာလ ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်လာ
မယ်လို့ သူ တွေးခေါ်မြော်မြင်ခဲ့တဲ့ အချက်ကတော့ အတော်အံ့ဩစရာကောင်း
တဲ့အချက်ဗျ။ မာ့ကပ်ဟာ အံ့ဩစရာ ခေတ်ရှေ့ပြေးတဲ့ အတွေးအခေါ်ရှင်
တဦးပါပဲ။ အကြောင်းကတော့ သူရေးထားတာတွေကို ဖတ်ကြည့်ရင် ဘယ်
လိုသွင်ပြင်လက္ခဏာရှိတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်တခု ထူထောင်ရမလဲဆိုတဲ့
သဘောတရားသက်သက် မဟုတ်ဘဲ အနာဂတ်မှာ အရင်းရှင်စနစ် ဘယ်လို
ဖြစ်ပျက်သွားမလဲဆိုတာ ရေးပြထားတယ်ဗျ။ အစပထမတုန်းက သူဟာ အ
ရင်းရှင်စနစ်ကို အံ့ဩချီးမွမ်းခဲ့ဖူးသူပဲ။ အရင်းရှင်စနစ်ဟာ သူ့အရင်က စနစ်
တွေထက် အများကြီးပိုကောင်းတဲ့စနစ်လို့ သူ မြင်ခဲ့တယ်။ သူ့အရင်က
စနစ်တွေဟာ လူသားတိုးတက်မှုနဲ့အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင်လာမှုတွေကို ပိတ်
ပင်ဟန့်တားတဲ့စနစ်တွေလို့ သူ စဉ်းစား သိရှိခဲ့တယ်။ အရင်းရှင်စနစ်ဟာ
ချုပ်ငြိမ်းမှုဆီ ဦးတည်သွားနေတယ်ဆိုတဲ့ တွေးခေါ်မှုမျိုး မာ့ကပ်မှာ တကြိမ်
နှစ်ကြိမ်လောက် ပေါ်လိုက်သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ချက်ချင်းဆိုသလို သည်အခြေ
အနေမျိုးမရောက်သေးဘူး၊ အရင်းရှင်စနစ်မှာ ကြီးမားတဲ့ အနာဂတ်ရှိနေသေး
တယ်ဆိုတာ သူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တယ်။

သူ့အမြင်ထဲမှာ အလွန်ခေတ်ရှေ့ပြေးတဲ့အချက်တချက် ရှိသေးတယ်။ ဘာလဲ
ဆိုတော့ အရင်းရှင်စနစ်ဟာ ကမ္ဘာ့အသွင်ဆောင်တဲ့ အင်အားကြီးတရပ် ဖြစ်
ပြီးမှသာ...၊ အလုပ်သမားလူတန်းစားတရပ်လုံး အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ အစိတ်
အပိုင်းတရပ် ဖြစ်သွားပြီးမှသာ...၊ နိုင်ငံတွေဆိုတာရဲ့ သွင်ပြင်လက္ခဏာတွေ

၂၁-ခါခါ

ပျောက်ကွယ်သွားပြီးမှသာ...၊ တိုင်းပြည်တပြည်ရဲ့ဘဝကို နည်းပညာက အဆုံး အဖြတ်အခန်းက ပြောင်းလဲပေးနိုင်တဲ့ အချိန်ကျမှသာ...။ အဲသလို အခြေ အနေမျိုးတွေ ဖြစ်ပြီးမှသာ အရင်းရှင်စနစ် ချုပ်ငြိမ်းရမှာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ သူ့ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုပဲ။ တရုတ်နဲ့အိန္ဒိယတို့ဟာ အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ အလားအလာ ရှိတဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ သူ ညွှန်းဆိုခဲ့သေးတယ်။ နောက်ပြီး ဥပမာအနေနဲ့ သူ တင်ပြပြောဆိုခဲ့တဲ့အထဲမှာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးဝါဒ (ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်ပယှဉ်ပြိုင်မှုများ မပြုနိုင်အောင် အကာအကွယ် ပေးထားတဲ့ဝါဒ) ဟာ မှားယွင်းပြီး လွတ်လပ်တဲ့ ကုန်သွယ်ရေးဝါဒကတော့ တိုးတက်တဲ့အခြေအနေကို ဖြစ်စေလိမ့်မယ်-ဆိုတဲ့ အချက်လည်း ပါတယ်။

မာ့ကစ်ရဲ့အမြင်အရ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို စဉ်းစားပြင်ဆင်တာ မလုပ်ရသေးခင် အရင်းရှင်စနစ်က ကမ္ဘာ့ အသွင်ဆောင်လာလိမ့်မယ်။ ဆိုရှယ် လစ်စနစ်ဟာ အရင်းရှင်စနစ်လွန်မှ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်တည်လာမှာဖြစ်ပြီး အရင်း ရှင်စနစ်ကို အစားထိုးပြီး ဖြစ်လာမှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ တကမ္ဘာလုံး အသွင် ဆောင်လာခြင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့လည်း မာ့ကစ်က အများကြီးပြောခဲ့တယ်။ ကုမ္ပဏီတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေ ဘယ်လိုဖြစ်လာမယ် ဆိုတဲ့ အချက်တွေ... စီးပွားရေး နယ်ကျော်ဖြန့်ဖြူးကြက်လာမှုတွေ...ကျွန်တော်တို့ မျက်မှောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင် နေကြတာတွေနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ အကြောင်းခြင်းရာတွေမှန်သမျှ သူပြောခဲ့တယ်။ တချိုးကြည့်ခြင်းမယ်ဆိုရင်လည်း ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ပြိုကွဲပျက်စီးမှု၊ (သို့မဟုတ်) မာ့ကစ်ဝါဒ အခြေခိုင်နေရာက ကင်းကွာပြတ်တောက်သွားမှု၊ ဘာလင်တံတိုင်း ပြိုကျမှုတို့က မာ့ကစ်ရေးသားချက်တွေ အကျိုးအကြောင်းခိုင်လုံကြောင်း ပြန် လည်ထင်ရှားလာစေတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ မာ့ကစ်က ကမ္ဘာကြီးကို ကမ္ဘာ လုံးခြုံပြီး စဉ်းစားခဲ့တာဖြစ်ပြီး ဆိုဗီယက်စနစ်ကတော့ မာ့ကစ်အနေနဲ့ ကြိုတင် ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့တာမလုပ်ခဲ့တဲ့ မမျှော်လင့်ဘဲ ကြုံရတဲ့အိပ်မက်ဆိုးလို့ပါပဲ။

ဟော့စ်ဘောမ်း။ ။ တကမ္ဘာလုံးအသွင်ဆောင်လာတဲ့ စီးပွားရေးစနစ်အပေါ် မာ့ကစ် မျှော်ခေါ် ထားခဲ့တဲ့အချက်တချို့ တကယ် ဖြစ်လာခဲ့ကြောင်း ကျွန်တော် တို့ တွေ့မြင်နေရပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေ့မှာ သူကြိုတင်မျှော်ခေါ်ထားတဲ့ အခြင်း အရာ အများအပြားလည်း ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။ ဥပမာဆိုရင် စက်မှုဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများရှိ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာတဲ့ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားက အရင်းရှင်စနစ် လုပ်ငန်း တွေ မလည်ပတ်နိုင်တော့အောင် ဖြိုချပစ်လိမ့်မယ်လို့ သူ ကြိုတင် မျှော်ခေါ်ခဲ့ တယ်။ အဲဒီအချက်ကတော့ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းကတော့ တိုးတက်လာတဲ့ အရင်းရှင်စနစ်ဟာ နောက်ဆုံးမှာ အလုပ်သမားနဲ့ လယ်သမားတွေမပါဘဲ သူ့ ဘာသာ ဆက်လက်လုပ်ကိုင် လည်ပတ်သွားနိုင်လို့ပဲ။ ၁၉၁၄-ခုနှစ်အထိတော့ မာ့ကစ်ဝါဒက ကြိုတင်မျှော်ခေါ်ထားမှုတွေဟာ အကျိုးအကြောင်း ဆီလျော် ညီညွတ်မှု ရှိခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပြီး ဒီကနေ့အထိ တည်ရှိဆဲ ဖြစ်တဲ့ လူထုပါတီ တွေ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် မွေးထုတ် ဖန်တီးပေးခဲ့ တာလည်း အမှန်ပဲ။ မာ့ကစ်ဝါဒ

လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်သွားရမယ့် ၂၁-ရာစု အခြေအနေရဲ့ အခြေခံအချက်
တွေဟာ ၂၀-ရာစုရဲ့အခြေအနေတွေ၊ အခြေခံ အချက်အလက်တွေနဲ့ လုံးလုံး
မတူတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ စဉ်းစားစရာ တချက်တော့ ကျန်သေးတာပေါ့လေ။
အဲဒါက...အရင်းရှင်စနစ်ကို ဝေဖန်ဖို့သာ လိုအပ်တာ မဟုတ်... (အရင်းရှင်နည်း
လမ်းအရ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ကမ္ဘာလုံးအသွင်ဆောင်စေမှု ဖြစ်စဉ်ဟာ တိုးတက်မှုကို
သာမက တင်းမာမှုနဲ့ အကျပ်အတည်းတွေကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ဒီလိုဖြစ်
ပေါ်လာမှုတွေကို အရင်းရှင်စနစ်က ပြေလည်အောင် ပြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်းမရှိဘူး)-
ဆိုတာကိုလည်း သက်သေသာကောပြုဖို့ လိုအပ်တယ်...ဆိုတဲ့အချက်ပဲ။

အတိတ်လီ။

။ မှုကပ်က အရင်းရှင်စနစ်ကြီးထွားလာမှုနဲ့အတူ မညီမျှမှုတွေလည်း
ကြီးထွားလာလိမ့်မယ်။ နောက်ပြီး အလုပ်သမားလူတန်းစားဟာ ဖျက်ဆီးခြင်း
ခံရလိမ့်မယ်။ အလုပ်သမားတွေ ဆင်းရဲသွားလိမ့်မယ်...စသဖြင့် တင်ကြို
မျှော်ခေါ်ခဲ့တယ်။ အခု ဖွံ့ဖြိုးပြီး ကမ္ဘာမှာ ဒီအချက်ဟာ မမှန်တော့ဘူးလို့ ဆိုနိုင်
ပေမယ့် တကယ်လို့ ခင်ဗျားအနေနဲ့ တကမ္ဘာလုံး လွှမ်းခြုံကြည့်ခြင်းတို့နည်း
အရ ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီအချက်ဟာ မှန်နေတယ်ပဲ။ ဥစ္စာနေကို ချုပ်ကိုင်စု
စည်းမှုဟာ ကမ္ဘာအတိုင်းအတာအရ ကြီးထွားလာနေတယ်။ ဒီဥစ္စာနေကို
လူနည်းစုကလေးလောက်ကသာ ပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့အခြေအနေကလည်း ကြီး
ထွားလာတယ်။ ချမ်းသာသူအဝန်းအပိုင်း သေးကျိုးကျဉ်းမြောင်းလာပြီး ချမ်း
သာသူအရေအတွက် နည်းပါးလာတယ်။ တနေ့ ၂-ဒေါ်လာအောက် ဝင်ငွေ
လေးနဲ့ နေထိုင် စားသောက်နေကြရသူတွေရဲ့ ဦးရေဟာ ၃-ဘီလီယံအထိ
ရှိနေပြီး နောင်အနှစ် ၄၀-အကြာမှာ လူဦးရေ ၉-ဘီလီယံရှိတယ်ဆိုရင် ၄ ဒသမ
၅ ဘီလီယံဟာ ဆင်းရဲမှုရေချိန်အောက် ကျရောက်သွားကြလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ
မှုကပ်က နှစ်ခြိုက်မှုမဟုတ်တဲ့ အိပ်မက်ဆိုးလို ကြုံလာတဲ့အဖြစ်ပဲ။ ဒီလို
ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်သူတွေဟာ အလုပ်သမားတွေ မဟုတ်ဘူးလို့လည်း မပြော
နိုင်ဘူး။ သူတို့ဟာ အလုပ်အကိုင်မရှိဘူးဆိုပြီးတောင်မှ အလုပ်သမားတွေပဲ။
ဦးခေါင်းနဲ့ အလုပ် လုပ်နေကြရသူတွေ...ဒစ်ဂျစ်တယ် အလုပ်သမားတွေ... သူ
တို့တတွေဟာလည်း အလုပ်သမားတွေပဲ။ ဈေးကွက်စီးပွားရေးရဲ့ ကမောက်
ကမ ဖြစ်မှုဆိုတာကို ဒီသဘောသက်ရောက်စေတဲ့ ၁၉-ရာစု အရင်းရှင်စနစ်မှာ
ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းတာထက် ဒီကနေ့အခြေအနေမှာ သုံးနှုန်းတာက ပိုမှန်လိမ့်မယ်။
ရာစုနှစ် ၂-ခုအတွင်းက လူသားသမိုင်းကိုကြည့်ရင် တကမ္ဘာလုံး
အသွင်ဆောင်စေမှုဖြစ်စဉ်အတွက် ကြိုး ပမ်းခဲ့တာ ၄-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီး ယခု အကြိမ်
ဟာ စတုတ္ထမြောက်အကြိမ်ပဲ။ ၁၈-ရာစုအနှောင်းပိုင်းမှာ ပထမအကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပြီး
နပိုလီယံစစ်ပွဲတွေကြောင့် ပြိုပျက်သွားခဲ့တယ်။ ဒုတိယအကြိမ်ကတော့ ၁၉-
ရာစု အနှောင်းပိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးကြောင့် ပြိုပျက် သွားပြန်
တယ်။ ၁၉၂၀-ခုနှစ်များက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ တကမ္ဘာလုံးအသွင်ဆောင်စေ

၂၁-ခါခေဉ်

တဲ့ဖြစ်စဉ် ပြုပျက်သွားရတာကတော့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြောင့်ပဲ။ ရာစုနှစ် အတွင်း ၄-ကြိမ်မြောက်အဖြစ် ပေါ်ထွက်လာတဲ့ တကမ္ဘာလုံး အသွင် ဆောင်ရေးဖြစ်စဉ်အတွင်းမှာ ယခု ကျွန်တော်တို့ ရောက်ရှိနေထိုင် နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီတကြိမ် ကြိုးပမ်းမှုဟာလည်း ယခင်အကြိမ် များကလို တကိုယ်တော် အထီးကျန် ဝါဒနဲ့ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ် ရေးဝါဒ(ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်ပယှဉ်ပြိုင်မှုများမရှိအောင် ပိတ်ပင် ကာကွယ်ထားတဲ့ဝါဒ) ဆီသို့ ဦးတည်သွားတာ ဖြစ်နိုင်ခြေ အများဆုံးပါပဲ။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဝါဒနဲ့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ် မှု ဝါဒဘက် ပြန်ရောက်သွားနိုင်တယ်-လို့ ၁၈၄၉-ခုနှစ်က မာ့က်စ် ရေး ခဲ့ဖူးတယ်။ ၂၀-ရာစု အစပိုင်းတုန်းက ဒီလိုမျိုးဖြစ်လာမယ်လို့ မတွေးခဲ့ ကြသလို အခုလည်း မတွေးကြပါဘူး။ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုဝါဒ ဖြစ်လာ မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ထင်မထားခဲ့ပေမယ့် အခုတော့ ဒါမျိုး ဖြစ်လာလိမ့် မယ်ဆိုတာ ထင်သာမြင်သာ ရှိလာနေပါပြီ။ ဒါကို ဖြေရှင်းဖို့ စဉ်းစားမယ် ဆိုရင်တော့ တကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာအရ စည်းရုံး စုစည်းပြီး ဈေးကွက် နဲ့ ဒီမိုကရေစီတို့အကြား ထိန်းညှိပေးရေးဆိုတဲ့ နည်းလမ်းတရပ်သာ ရှိပါလိမ့်မယ်။ ။

ရည်ညွှန်း။ ။ Highlights of a debate held on March as part of Jewish Book Week

၂၁-စာစဉ်

ဆောင်းပါးပါ အယူအဆ အတွေးအခေါ်များမှာ မူလဆောင်းပါးရှင်၏ အာဘော်များသာ ဖြစ်သည်။ ပါတီ၏အာဘော်မဟုတ်ပါ။